

# KAMU İHALE KANUNU

|                         |                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 4734</b>                                                                                                                                                                               |
| KABUL TARİHİ            | : 04.01.2002                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 22.01.2002/24648                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 4761</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)                                                                                                                                       |
| KABUL TARİHİ            | : 12.06.2002                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 22.06.2002/24793                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 4964</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)                                                                                                                                       |
| KABUL TARİHİ            | : 30.07.2003                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 15.08.2003/25200                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5020</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (BANKALAR KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN)                                                                                                                  |
| KABUL TARİHİ            | : 12.12.2003                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 26.12.2003/25328                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5148</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARININ DÜZENLENMESİNE VE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN İLE KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN) |
| KABUL TARİHİ            | : 27.04.2004                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 07.05.2004/25455                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5226</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU İLE ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)                                                                                    |
| KABUL TARİHİ            | : 14.07.2004                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 27.07.2004/25535                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5255</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (İZMİR KENTİNDE YAPILACAK DÜNYA ÜNİVERSİTELERARASI SPOR OYUNLARI (UNIVERSIADE) KANUNU)                                                                                                      |
| KABUL TARİHİ            | : 10.11.2004                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 13.11.2004/25642                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5312</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERLE KİRLENMESİNDE ACİL DURUMLARDA MÜDAHALE VE ZARARLARIN TAZMİNİ ESASLARINA DAİR KANUN)                                                    |
| KABUL TARİHİ            | : 03.03.2005                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 11.03.2005/25752                                                                                                                                                                          |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5436</b>                                                                                                                                                                               |
|                         | (KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)                                                                  |
| KABUL TARİHİ            | : 22.12.2005                                                                                                                                                                                |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 24.12.2005/26033                                                                                                                                                                          |

|                         |                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5583</b><br>(FUTBOL MÜSABAKALARINDA MÜŞTEREK BAHİSLER TERTİBİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                   |
| KABUL TARİHİ            | : 22.02.2007                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 28.02.2007/26448                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5615</b><br>(GELİR VERGİSİ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                                                               |
| KABUL TARİHİ            | : 28.03.2007                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 04.04.2007/26483                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5625</b><br>(BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)                                                                                                                                     |
| KABUL TARİHİ            | : 18.04.2007                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 26.04.2007/26504                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5680</b><br>(KAMU İHALE KANUNU VE KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                                                |
| KABUL TARİHİ            | : 01.06.2007                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 07.06.2007/26545                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5726</b><br>(TANIK KORUMA KANUNU)                                                                                                                                                                     |
| KABUL TARİHİ            | : 27.12.2007                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 05.01.2008/26747                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5737</b><br>(VAKIFLAR KANUNU)                                                                                                                                                                         |
| KABUL TARİHİ            | : 20.02.2008                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 27.02.2008/26800                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5763</b><br>(İŞ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)                                                                                                                        |
| KABUL TARİHİ            | : 15.05.2008                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 26.05.2008/26887                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5784</b><br>(ELEKTRİK PİYASASI KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                                                           |
| KABUL TARİHİ            | : 09.07.2008                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 26.07.2008/26948                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5812</b><br>(KAMU İHALE KANUNU İLE KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                                               |
| KABUL TARİHİ            | : 20.11.2008                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 05.12.2008/27075                                                                                                                                                                                         |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 5917</b><br>(BÜTÇE KANUNLARINDA YER ALAN BAZI HÜKÜMLERİN İLGİLİ KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERE EKLENMESİ İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN) |
| KABUL TARİHİ            | : 25.06.2009                                                                                                                                                                                               |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 10.07.2009/27284                                                                                                                                                                                         |

**KANUN NO** : **6093**  
(TÜRKİYE YAZMA ESERLER KURUMU BAŞKANLIĞI KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN)  
**KABUL TARİHİ** : 28.12.2010  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 30.12.2010/27801

**KANUN NO** : **6111**  
(BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASI İLE SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU VE DİĞER BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)  
**KABUL TARİHİ** : 13.02.2011  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 25.02.2011/27857-2.mükerrer

**KHK SAYISI** : **638**  
(GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME)  
**KABUL TARİHİ** : 03.06.2011  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 08.06.2011/27958-1.mükerrer

**KHK SAYISI** : **661**  
(AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME)  
**KABUL TARİHİ** : 24.10.2011  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 02.11.2011/28103-1.mükerrer

**KANUN NO** : **6288**  
(KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU İLE BAZI YATIRIM VE HİZMETLERİN YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ ÇERÇEVESİNDE YAPTIRILMASI HAKKINDA KANUNDA VE KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)  
**KABUL TARİHİ** : 31.03.2012  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 04.04.2012/28254-1.mükerrer

**KANUN NO** : **6287**  
(İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)  
**KABUL TARİHİ** : 30.03.2012  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 11.04.2012/28261

**KANUN NO** : **6353**  
(BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)  
**KABUL TARİHİ** : 04.07.2012  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 12.07.2012/28351

**KANUN NO** : **6359**  
(KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)  
**KABUL TARİHİ** : 01.11.2012  
**RESMİ GAZETE TARİH/SAYI** : 10.11.2012/28463

**KANUN NO** : **6461**  
(TÜRKİYE DEMİRYOLU ULAŞTIRMASININ SERBESTLEŞTİRİLMESİ  
HAKKINDA KANUN)  
KABUL TARİHİ : 24.04.2013  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 01.05.2013/28634

**KANUN NO** : **6462**  
(KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE YER ALAN  
ENGELLİ BİREYLERE YÖNELİK İBARELERİN DEĞİŞTİRİLMESİ  
AMACIYLA BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE  
KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)  
KABUL TARİHİ : 25.04.2013  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 03.05.2013/28636

**KANUN NO** : **6475**  
(POSTA HİZMETLERİ KANUNU)  
KABUL TARİHİ : 09.05.2013  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 23.05.2013/28655

**ANAYASA MAHKEMESİ  
KARARI NO** : **E:2012/20;K:2012/132**  
(ANAYASA MAHKEMESİ KARARI)  
KARAR TARİHİ : 27.09.2012  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 26.07.2013/28719

**ANAYASA MAHKEMESİ  
KARARI NO** : **E:2012/132;K:2012/179**  
(ANAYASA MAHKEMESİ KARARI)  
KARAR TARİHİ : 22.11.2012  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 26.07.2013/28719

**KANUN NO** : **6496**  
(SÖZLEŞMELİ ERBAŞ VE ER KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA  
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)  
KABUL TARİHİ : 13.07.2013  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 31.07.2013/28724

**KANUN NO** : **6504**  
(KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR  
KANUN)  
KABUL TARİHİ : 19.11.2013  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 28.11.2013/28835

**ANAYASA MAHKEMESİ  
KARARI NO** : **E:2012/104;K: 2013/87**  
(ANAYASA MAHKEMESİ KARARI)  
KARAR TARİHİ : 10.07.2013  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI : 10.12.2013/28847

|                         |                                                                                                                                                                                                      |
|-------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6518</b><br>(AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN) |
| KABUL TARİHİ            | : 06.02.2014                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 19.02.2014/28918                                                                                                                                                                                   |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6552</b><br>(İŞ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE BAZI ALACAKLARIN YENİDEN YAPILANDIRILMASINA DAİR KANUN)                                         |
| KABUL TARİHİ            | : 10.09.2014                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 11.09.2014/29116-1. mükerrer                                                                                                                                                                       |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6637</b><br>(BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                                                     |
| KABUL TARİHİ            | : 27.03.2015                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 07.04.2015/29319                                                                                                                                                                                   |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6645</b><br>(İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                  |
| KABUL TARİHİ            | : 04.04.2015                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 23.04.2015/29335                                                                                                                                                                                   |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6656</b><br>(YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                            |
| KABUL TARİHİ            | : 30.12.2015                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 09.01.2016/29588                                                                                                                                                                                   |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6676</b><br>(ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                            |
| KABUL TARİHİ            | : 16.02.2016                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 26.02.2016/29636                                                                                                                                                                                   |
| <b>KANUN NO</b>         | <b>: 6719</b><br>(ELEKTRİK PİYASASI KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)                                                                                                    |
| KABUL TARİHİ            | : 04.06.2016                                                                                                                                                                                         |
| RESMİ GAZETE TARİH/SAYI | : 17.06.2016/29745                                                                                                                                                                                   |
| <b>KHK SAYISI</b>       | <b>: 678</b>                                                                                                                                                                                         |

|                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    | (OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER<br>YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME)<br>: 31.10.2016<br>: 22.11.2016/29896                                                                                                    |
| <b>KANUN NO</b>                                            | <b>: 6761</b><br>(KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU İLE BAZI<br>KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)<br>: 16.11.2016<br>: 24.11.2016/29898                                                                              |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI<br><b>KANUN NO</b> | <b>: 6764</b><br>(MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞININ TESKİLAT VE GÖREVLERİ<br>HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE BAZI KANUN VE<br>KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA<br>DAİR KANUN)<br>: 02.12.2016<br>: 09.12.2016/29913 |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>KHK SAYISI</b>                                          | <b>: 680</b><br>(OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER<br>YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME)<br>: 02.01.2017<br>: 06.01.2017/29940-1. mükerrer                                                                        |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>KHK SAYISI</b>                                          | <b>: 684</b><br>(OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER<br>YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME)<br>: 02.01.2017<br>: 23.01.2017/29957                                                                                    |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>KANUN NO</b>                                            | <b>:7033</b><br>(SANAYİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE ÜRETİMİN DESTEKLENMESİ<br>AMACIYLA BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE<br>DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)<br>: 18.06.2017<br>: 01.07.2017/ 30111                              |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>KANUN NO</b>                                            | <b>:7060</b><br>(HELAL AKREDİTASYON KURUMU KURULUŞ VE GÖREVLERİ<br>HAKKINDA KANUN)<br>: 01.11.2017<br>: 18.11.2017/ 30244                                                                                                             |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>KANUN NO</b>                                            | <b>:7061</b><br>(BAZI VERGİ KANUNLARI İLE DİĞER BAZI KANUNLARDA<br>DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)<br>: 28.11.2017<br>: 05.12.2017/ 30261                                                                                          |
| KABUL TARİHİ<br>RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI                    |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>KHK SAYISI</b>                                          | <b>:696</b>                                                                                                                                                                                                                           |

KABUL TARİHİ  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

(OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER  
YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME)  
: 20.11.2017  
: 24.12.2017/ 30280

**KANUN NO**

**:7071**

KABUL TARİHİ  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

(OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER  
YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN  
DEĞİŞTİRİLEREK KABUL EDİLMESİNE DAİR KANUN)  
: 01.02.2018  
: 08.03.2018/ 30354-1. mükerrer

**KANUN NO**

**:7074**

KABUL TARİHİ  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

(OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER  
YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN  
DEĞİŞTİRİLEREK KABUL EDİLMESİNE DAİR KANUN)  
: 01.02.2018  
: 08.03.2018/ 30354-1. Mükerrer

**KANUN NO**

**:7079**

KABUL TARİHİ  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

(OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER  
YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN  
DEĞİŞTİRİLEREK KABUL EDİLMESİNE DAİR KANUN)  
: 01.02.2018  
: 08.03.2018/ 30354-1. Mükerrer

**KANUN NO**

**:7144**

KABUL TARİHİ  
RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

(BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN)  
: 16.05.2018  
: 25.05.2018/ 30431

**KHK SAYISI****:702**

(NÜKLEER DÜZENLEME KURUMUNUN TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ  
İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN  
HÜKMÜNDE KARARNAME)

KABUL TARİHİ

: 2.7.2018

RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

: 9.7.2018/ 30473- Mükerrer

**KHK SAYISI****:703**

(ANAYASADA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERE UYUM SAĞLANMASI  
AMACIYLA BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE  
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE  
KARARNAME)

KABUL TARİHİ

: 2.7.2018

RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

: 9.7.2018/ 30473- 3. Mükerrer

**KANUN NO****:7153**

(ÇEVRE KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK  
YAPILMASINA DAİR KANUN)

KABUL TARİHİ

: 29.11.2018

RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

: 10.12.2018/ 30621

**KANUN NO****:7161**

(VERGİ KANUNLARI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE  
KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN)

KABUL TARİHİ

: 17.01.2019

RESMÎ GAZETE TARİH/SAYI

: 18.01.2019/ 30659

# KAMU İHALE KANUNU

## 4734 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ

8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun günümüzün değişen ve gelişen ihtiyaçlarına cevap veremediği, uygulamada ortaya çıkan aksaklıkları gidermede yetersiz kaldığı, bütün kamu kurumlarını kapsamadığı, Avrupa Birliği ve uluslararası ihale uygulamalarına paralellik göstermediği görüldüğünden, kamu ihaleleri ile ilgili geniş kapsamlı yeni bir kanun hazırlanmasına ihtiyaç duyulmuştur.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerini kapsamaktadır. Ancak alım, hizmet, yapım, kiralama ve taşıma işleri kamu harcaması yapılmasına; satım, kiraya verme, trampa ve mülkiyetin gayri ayni hak tesisi işleri kamuya gelir sağlanmasına yönelik olduğundan, farklı nitelikteki bu işlerin aynı kanunda düzenlenmesi uygulamada pek çok sorunun ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Diğer taraftan, kamu harcaması gerektiren işlere özgü ihalelerde yeni uygulamaların hayata geçirilebilmesi ve harcama yapılması ile gelir elde edilmesine yönelik ihalelerin kendine özgü niteliklerine uygun olarak ihtiyaçlara cevap verecek şekilde ayrı kanunlarda düzenlenmesi gerekmektedir. Devletin bu işlere ilişkin ihale mevzuatının Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü gibi uluslararası kuruluşların ihale mevzuatına paralel hale getirilebilmesi için, kamu harcaması yapılmasını gerektiren mal veya hizmet alımları ile yapım işleri bu Kanun kapsamına alınmıştır. Ayrıca, aynı amaçla kamu ihaleleri sonucunda düzenlenen sözleşmeler ile ilgili hususlar bu Kanun kapsamında düzenlenmeyerek, bu konuda ayrı bir kanun hazırlanmıştır.

Bu Kanunda; ihalelerde saydamlığın, rekabetin, eşit muamelenin, güvenilirliğin, gizliliğin, kamuoyu denetiminin, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve kaynakların verimli kullanılmasının en geniş şekilde sağlanması, kamu kurum ve kuruluşlarının kullanımlarında bulunan her türlü kaynaktan yapacakları ihalelerde tek bir yasal düzenlemeye tâbi olmaları, tahmini bedel baz alınarak indirim yapılmak suretiyle ihaleye çıkılması yerine, işlerin istekliler tarafından piyasa rayiçlerine uygun fiyatlara göre tespit ve teklif edilen gerçekçi bedeller üzerinden ihale edilmesi amaçlanmıştır.

Kanunda, uluslararası ihale uygulamalarına paralellik sağlamak amacıyla; açık ihale usulü, belli istekliler arasında ihale usulü, pazarlık usulü ve doğrudan temin olmak üzere dört ihale usulü belirlenmiştir.

Belli istekliler arasında ihale usulünün uygulanmasında ön yeterlik ilanı yapılması zorunluluğu getirilerek, bu ihale usulü işin özelliğinin uzmanlık ve/veya yüksek teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanmadığı işlerle sınırlı tutulmuştur.

Pazarlık usulü ile yapılabilecek işler, uluslararası mevzuata paralel bir şekilde özelliği olan ve ivedi olarak yapılması gereken işlerle sınırlandırılarak, iki aşamada gerçekleştirilmek üzere teknik şartların da görüldüğü bir yöntemle yeniden belirlenmiştir.

İşin doğası gereği ilan yapılmaksızın ihtiyacın belirli bir istekliden karşılanmasının kaçınılmaz olduğu durumlar dikkate alınarak doğrudan temin usulü düzenlenmiştir.

Uluslararası uygulamalara paralel olarak danışmanlık hizmet ihaleleri için özel düzenlemeler getirilmiştir.

İhalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içinde idarece yapılan işlemlerde mevzuata aykırılık bulunduğu ilişkin şikâyetleri incelemek ve sonuçlandırmak, bütün ihale mevzuatını hazırlamak ve uygulamayı yönlendirmek, kamu ve özel sektöre eğitim

vermek, ihalelerle ilgili istatistikler oluşturmak ve yayımlamak ve haklarında yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutmak üzere, Kamu İhale Kurulu, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşan Kamu İhale Kurumu kurulmuştur.

İhalelerle ilgili şikâyetlerin incelenme süreci uluslararası uygulamalar çerçevesinde ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Uygulamada ödeneği bulunmayan işlerin ihalesinin yapılması pek çok ihtilafa neden olduğundan, ihalesi yapılacak her iş için ödeneğin bulunma zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca, birden fazla yılı kapsayan işlerde başlangıç yılı ödeneğinin çok az belirlenmesi ve sonraki yıl ödeneklerinin de programlanandan az olacak şekilde sonradan revize edilmesi nedenleriyle işlerin öngörülen sürede bitirilemediği ve sürüncemede kaldığı tespit edildiğinden, bu işlerin ihale edilebilmesi için proje maliyetinin % 10'u oranında başlangıç yılı ödeneğinin ayrılması ve daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimlerinin azaltılmaması öngörülmüştür.

Yapım işlerinde, idarelerce yeterli etüt ve fizibilite çalışmaları yapılmadan ön proje ile ihaleye çıkılması nedeniyle yatırım maliyetleri gerçekçi bir şekilde belirlenemediğinden, işler öngörülen bedellerin üzerinde ve daha uzun sürede tamamlanmaktadır. Bu durumun önlenmesi amacıyla, doğal afetler veya arazi ve zemin etüdü gerektirmesi nedeniyle ihale öncesinde uygulama projesi yapılamayanlar hariç, yapım işlerinin uygulama projeleri yapılarak ihale edilmesi zorunluluğu getirilmiştir.

İhalelerde açıklık ve rekabetin gerçekleştirilmesini ve sorumluluk taşıyan gerçekçi teklifler hazırlayabilmeleri için isteklilere yeterli hazırlık süresinin tanınmasını sağlamak amacıyla, Avrupa Birliği ihale mevzuatındaki ilan süreleri de dikkate alınarak, eşik değerlere ve ihale usullerine göre farklı ilan süreleri belirlenmiştir. Ayrıca daha çok isteklinin ihalelere katılabilmesi amacıyla, günümüz teknolojilerinden yararlanmak üzere bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yoluyla ilana da imkân tanınmıştır.

Kamu kaynaklarının kullanımı konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi ve sadece ihale öncesi değil, ihale sonrası saydamlığın da sağlanması amacıyla, yapılan ihalelere ilişkin sonuçların ilan edilmesi öngörülmüştür.

Saydamlık ilkesinin gereği olarak, ihalelerin isteklilerin yanı sıra hazır bulunan herkes önünde açık olarak yapılması ve ihale dışı kalan veya teklifi uygun görülmeyen isteklilerin talep etmesi halinde yazılı olarak gerekçelerin bildirilmesi öngörülmüştür.

İhale öncesinde ihale dokümanında açıklama yapılması ve zeyilname düzenlenmesi imkânı getirilmiştir.

Taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikteki aşırı düşük tekliflerin reddedilebilmesine ilişkin özel düzenleme yapılmıştır.

İhale üzerinde kalan isteklinin sözleşme imzalamaması durumunda, ikinci ekonomik açıdan en avantajlı teklif sahibi ile ihalenin sonuçlandırılmasına imkân tanınmıştır.

Kamu kaynaklarının verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla, istekliler ve idare görevlileri hakkında cezai yaptırımlar etkinleştirilmiştir.

#### **4964 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ**

Bilindiği gibi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu 1.1.2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Her iki Kanun da bu alandaki uluslararası standartlara uyumu, ihalelerde açıklık, rekabet ve eşit muameleyi sağlamayı, uluslararası rekabeti, uygulama projesine dayalı anahtar teslimi götürü bedel sözleşme yapılmasını esas

alan bir yaklaşıma sahip olmakla birlikte, söz konusu kanunlardaki bazı düzenlemelerin başta Avrupa Birliği direktifleri olmak üzere uluslararası standartlarla uyum içinde olmadığı, bazı maddelerin uygulanmasının idareler açısından fiilen imkânsız olduğu, bazı maddeler arasındaki çelişki ve tutarsızlıkların suiistimale açık olduğu gözlenmiş; bu eksiklikler karşısında kamu ihalelerinin sağlıklı biçimde yürütülmesini teminen, idarelerin bu konudaki yakınmaları ve uygulamanın izlenmesi sonucu yapılan tespitler yanında başta Avrupa Birliği, Dünya Bankası ve Birleşmiş Milletler normları olmak üzere uluslararası düzenlemeler de göz önünde bulundurularak;

Tasarı ile,

– Ticari ve sınai amaçla faaliyette bulunan kuruluşların doğrudan üretime yönelik alımlarının istisna edilerek, enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren kuruluşların alımlarının Kanun kapsamı dışına çıkarılması,

– İhalelere katılma yasaklarının Kanunun istisnalar bölümündeki işleri de kapsar biçimde genişletilmesi,

– İdarelerin belli bir tutara kadar olan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin pazarlık usulü ile gerçekleştirilebilmesi,

– İdarelerin cüzi nitelikli ihtiyaçlarının karşılanmasında izlenecek usulün basitleştirilmesi ve kısaltılması,

– Bilanço ibrazına ilişkin düzenlemelerin Avrupa Birliği kurallarına uyumlu hale getirilmesi,

– İhalelerde açıklık ve rekabetin artırılmasını teminen, eşik değerin altındaki ihale ilanlarının yerel gazetelerde de yapılabilmesine imkan tanınması,

– Teknik ve ekonomik açıdan zorunlu olmak kaydıyla makul oranda bir iş artışına imkan tanınması,

– Sözleşmelerin noterce onay ve tescilinin ihtiyari hale getirilmesi,

– İhale uygulamalarına ilişkin şikayetlerin işleme konulması ve incelenmesine ilişkin sürecin basitleştirilmesi ve kısaltılması,

– Kanunun anlaşılmasını ve uygulanmasını kolaylaştıracı teknik nitelikli bazı değişiklik ve ilaveler yapılması (yurtdışında bulunan gemi ve uçakların ihtiyaçları ihale yetkisinin devri, tedavi yardımı kapsamındaki alımlar, ihale dokümanının fiyatı, özel finans kurumları tarafından teminat mektubu verilebilmesi, geçici teminatın asgari oranının yeniden belirlenmesi, tebligatların imza karşılığı da yapılabilmesi gibi),

Hususlarında düzenlemeler yapılmaktadır.

## **5255 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ**

Bilindiği üzere, 23 üncü Dünya Üniversitelerarası Spor Oyunları (Universiade), 2005 yılında İzmir’de yapılacaktır.

Bütün kamu kurum ve kuruluşlarının yüksek düzeyde işbirliğini gerektiren bu Oyunları, Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu (FISU)’nun kurallarına uygun olarak düzenlenmesi ve başarıyla gerçekleştirilmesi ülkemizin tanıtımına önemli katkılar sağlayacaktır.

Ülkemizin prestiji açısından büyük önem taşıyan bu organizasyonun başarıyla gerçekleştirilmesi; görevli kurul ve komitelerin oluşturulması, Oyunların hazırlığı ve düzenlenmesi için ihtiyaç duyulan iş ve işlemlerin yapılması, yaptırılması, mal ve hizmetlerin satın alınması ile kiralanması konularında bazı düzenlemelerin yapılmasını gerektirmektedir.

Böylesine önemli ve büyük çaplı bir organizasyonun çok gerçekçi bir yaklaşımla süratli, çağdaş ve Uluslararası Üniversite Sporları Federasyonu (FISU)'nun kurallarına uygun olarak hazırlanmasını işleyişini sağlamak maksadıyla yasal bir düzenlemeye gerek duyulmuştur. Özellikle kalan sürenin kısalığı dikkate alındığında Universiade Oyunlarının ülkemize yaraşır bir şekilde yürütülmesi ve tamamlanması için düzenlemenin süratle yapılması büyük bir önem kazanmıştır.

Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

### **5680 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ**

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun mevcut halinde yer almayan ancak Avrupa Birliği direktiflerinde ve üye ülkelerde uygulama alanı bulunan çerçeve sözleşmeler mevzuatımızda önemli bir eksikliktir.

Çerçeve sözleşmeler ile idarelerin sürekli biçimde ihtiyaç duydukları ve sık sık alım yapmak durumunda kaldıkları mal ve hizmet alımlarını her defasında ihale işlemlerinin tamamını tekrarlamak yerine yapılan ihale ile çerçeve sözleşme yapmaya hak kazanan ve yeterli olan firmalardan gerekli olduğunda sadece fiyat teklifi almak suretiyle temin etmeleri imkanı sağlanmaktadır. Bu suretle stok maliyeti düşmekte ve de her defasında ihale işlemlerinin tamamının tekrarlanmasından kaynaklanan gecikmeler giderilerek ihtiyaçların zamanında karşılanması temin edilmekte, ihale işlemlerinin bütün safhalarının her defasında tekrarlanmasının getirdiği maliyetler de ortadan kalkmaktadır. Ayrıca ihtiyaç ölçüsünde ve süratli bir şekilde alım yapılabileceğinden yüksek miktarda stok bulundurma zorunluluğu ortadan kalkacak, özellikle miadlı ürünlerde stoklarına sonucu kullanım süresinin geçme riski gibi durumlar önlenmiş olacaktır. Böylece stoklama maliyetleri asgari düzeye ineceği gibi, başta sağlık hizmetleri ile ilgili olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının süreklilik arz eden acil ve önemli ihtiyaçlarının karşılanamaması riski önemli ölçüde ortadan kaldırılmış olacaktır.

### **5812 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ**

Kamu ihale sistemimize geniş kapsamlı değişiklikler getiren 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 1/1/2003 tarihinde yürürlüğe girmiş, 4734 sayılı Kanunda iki kez (12/6/2002 tarihli ve 4761 sayılı Kanun ile 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanun) geniş kapsamlı değişiklikler yapılmıştır.

Aradan geçen beş yıllık sürede kamu alımlarıyla ilgili Avrupa Birliği (AB)müktesebatında da önemli değişiklikler olmuştur. Örneğin, 92/50 (hizmet), 93/36 (mal) ve 93/37 (yapım) sayılı direktifler kaldırılarak, üç alım türünü de kapsayan 31 Mart 2004 tarihli ve 2004/18 EC sayılı Konsolide Direktif yayınlanmış ve üye ülkeler açısından 31 Ocak 2006 tarihine kadar gerekli düzenlemeleri yapabilmeleri amacıyla geçiş süreci tanınmıştır. 4734 sayılı Kanunla ilgili olarak bu Tasarıda yer verilen değişikliklerin bir kısmı (ön ilan, çerçeve anlaşmalar, dinamik alım sistemi, elektronik ihale) 2004/18 EC sayılı Konsolide Direktifte mevcut olan düzenlemelere karşılık gelmekte ve mevcut mevzuatımızın direktiflere uyum düzeyini yükseltecek bir nitelik arz etmektedir. Öte yandan, Direktiflerle uyum gözetilmek suretiyle ihalelere yönelik yapılacak başvurulara ilişkin incelemelerin kısa süre içerisinde tamamlanmasını mümkün kılacak değişiklikler ile uygulamada yaşanan bazı sorunların çözümüne yönelik düzenlemeler öngörülmektedir.

### **6287 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Dokuzuncu Kalkınma Planı, Bilgi Toplumu Stratejisi ve Millî Eğitim Bakanlığı Stratejik

Planında yer alan hedefler doğrultusunda, eğitim ve öğretim sürecinde bilişim teknolojilerini etkin kullanmak ve ihtiyaç duyulan insan kaynağının oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlamak, çağın gereklerini yakalayabilmek için “Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi” (FATİH) Projesi başlatılmıştır.

Proje hacminin büyük olması nedeniyle, yurtiçi üretimde önemli bir kaldıraç etkisi yaratması ülkemizde bulunmayan teknolojilerin transferinin sağlanması, proje konusu ürün ve hizmetlerin yurtiçi üretiminin geliştirilmesi ve bu üretimde de katma değer azamî düzeye çıkarılması amaçlarıyla, proje çerçevesindeki mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullara internet erişimi ve ağ altyapısının sağlanmasının yüksek maliyet gerektirmesi nedeni ile söz konusu projenin firmalarca yatırım yapılabilir olarak değerlendirilmesi amacıyla sözleşme sürelerinin uzun tutulması ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

### **6288 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile İlgili Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün % 51 den fazla hissesine sahip olduğu kamu kurumu olan bağlı ortaklıklarından temin ettiği mal ve hizmet alımları hâlihazırda 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g maddesi kapsamında yürütülmektedir. Ancak mevcut değerler, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Bağlı Ortaklıkları ile yaptığı işlerin hızlı ve verimli yürütülmesine izin vermemekte ve her yıl bu konuda sorunlarla karşılaşmaktadır. Özellikle Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün Ana Statüsünde belirlenmiş olan işleri yerine getirebilmek için gerekli olan lokomotif, vagon vb. demiryolu araçlarının alımı ve bakımı işlerinde belirtilen sınır değer yeterli olmamaktadır. Ayrıca vatandaşlarımız tarafından memnuniyetle karşılanan ve yoğunlukla kullanılan; talep neticesinde yeni projeler ile yurt çapında yaygınlaşan, ülkemizin prestijini artıran Yüksek Hızlı Tren hatlarının ve setlerinin yapımı işlemlerinde yukarıda anılan düzenleme dahilinde zorluklar yaşanmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda değişiklik yapılarak Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu kamu kurumu niteliğinde olan bağlı ortaklıklarından yapacağı mal veya hizmet alımlarında istisna getirilmesi zarureti doğmuştur.

Ayrıca Kamu İhale Kanununun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre danışmanlık hizmetleri belli istekliler arasında ihale edilebilmektedir. Belli isteklilerin seçilmesi işlemlerinin uzun zaman alması nedeniyle karayolu projeleri gibi önemli ve aciliyet arz eden projelerin yapılması gecikmekte olup bunun hızlanması için anılan maddede değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

### **6353 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığında Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği ve Başkanlık Müşavirliği kadroları istisnai memur kadrosuna dönüştürülmekte ve sınav hizmetleri yerine getirilirken, sınav evrakının basılması, korunması ve taşınması hizmetlerinin kamuya ait bir şirket tarafından yapılması suretiyle sınav güvenliğinin sağlanması ve bu işlerin daha düşük bir maliyetle gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. ÖSYM'nin kuracağı veya iştirak edeceği şirketten sınav faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik yapılacak mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanunundan istisna edilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununda üç olan Başkan Yardımcılığı sayısının teklifle dörde

ıkarılması amaçlanmaktadır.

### **6359 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ**

Kamu İhale Kanununun 59. maddesinde; taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemleri yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulacağı, hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanacağı, bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanların yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılamayacakları, haklarında kamu davası açılmasına karar verilenlerin, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirileceği hüküm altına alınmıştır.

Anılan hüküm gereğince hakkında kamu davası açılmasına karar verilenler, yargılama sonuna kadar 4734 sayılı Kanun kapsamında yer alan kurum ve kuruluşların ihalelerine katılamamakta, ayrıca madde ile Kanunun 58 inci maddesinin ikinci fıkrasına yapılan atıf nedeniyle hakkında kamu davası açılan tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı, sermaye şirketi olması halinde, sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek ve tüzel kişi ortaklar, kamu davası açılanın ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi, sermaye şirketine ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi de ihalelere katılamamaktadır.

Aynı şekilde, 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği İle Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun, 2531 sayılı Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun vb. kanunlar ile de, ilgili kanunda belirtilen hukuki durumda olanlara ilişkin özel düzenlemeler ile kanunlarında belirtilen hukuki durumları devam ettiği sürece ya bazı idarelerin ya da bütün idarelerin ihalelerine katılmamaktadırlar.

4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinde, 4734 sayılı Kanun ile diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanların doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamayacağı, belirtilen durumda olanların ihaleye katılmaları halinde ihale dışı bırakılacağı, geçici teminatlarının gelir kaydedileceği hükme bağlanmış anılan Kanunun 17 nci maddesinde ise Kanunun 11 inci maddesine göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılan isteklinin eyleminin yasak fiil veya davranış olarak nitelendirileceği hüküm altına alındıktan sonra 58 inci maddesinde, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, anılan Kanundan istisna edilenler dâhil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verileceği hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki “Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar...” ibaresinden dolayı uygulamada 59 uncu madde hükmü gereğince hakkında kamu davası açılanların Kanun kapsamında gerçekleştirilen bir ihaleye katılmaları halinde, bu durum 11 inci madde kapsamında değerlendirilerek, bunların geçici teminatlarının

gelir kaydedilmesi ve haklarında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilmektedir.

Ancak, idari bir işlem ile ilgili hakkında yasaklama kararı verilmesi durumunda, bu karar Resmi Gazetede yayımlanarak aleni kılınmakta, yine mahkeme kararı ile ilgili hakkında kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanma kararı verilmesi halinde, bu durumda olanlar Kamu İhale Kurumu tarafından tutulan yasaklılar listesine işlenmekte ve tüm idarelerin hakkında yasaklama kararı verilenleri takip etmesine imkan tanınmakta, buna karşılık özel kanunlarda yer verilen düzenlemeler nedeniyle ihalelere katılamayacak durumda olanlara ilişkin her hangi bir listeleme yapılmadığından, bu durumun takibi hem istekliler hem de idareler açısından sorunlara yol açmaktadır.

Ayrıca 4734 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi uyarınca hakkında kamu davası açılanlar Kamu İhale Kurumu tarafından tutulan sicile işlenmekle birlikte, bu kişilerin yargılama devam ettiği sürece kamu ihalelerine katılamayacakları, bu aşamada henüz haklarında hüküm tesis edilmediği ve yargılama sonunda beraat etme olasılığı da dikkate alındığında, bunların 11 inci madde kapsamında değerlendirilmesi hakkaniyete ve adalete aykırı sonuçların doğmasına neden olmaktadır.

Belirtilen nedenlerle, Kanunun 59 uncu maddede yer verilen özel düzenleme veya özel kanunlarda yer verilen düzenlemeler nedeniyle ihalelere katılamayacak durumda olanların ihalelere katılması halinde, bu kişilerin sadece tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılması, ancak bu durumda olanlar hakkında 4734 sayılı Kanunun 11 inci ve 58 inci maddelerinde yer alan müeyyidelerin uygulanmaması gerekmektedir.

Uygulamada karşılaşılan belirsizliğin ortadan kaldırılması ve özel düzenlemeler nedeniyle ihalelere katılamayacak durumda olanların 11 inci madde kapsamında değerlendirilmemesini teminen, 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin ilk cümlesinin değiştirilerek, kamu ihalelerinden yasaklanmış olma halinin idari bir işlem veya mahkeme kararının bulunması koşuluna bağlanması öngörülmektedir.

## **6496 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Türk Silahlı Kuvvetlerinin güncel bir kısım ihtiyaçlarının karşılanması için hazırlanan Tasarı ile; Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurtiçi ve yurtdışından temin ettiği savunmaya yönelik askeri malzemeler ile erbaş ve erlerin taşınması faaliyetlerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi olmaksızın hizmet alımı suretiyle Türk Hava Yollarından karşılanması amaçlanmıştır.

## **6504 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİ**

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/i maddesinde; seçim dönemi bitmeden önce seçimlerin yenilenmesine veya ara seçime ya da Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına karar verilen hallerde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı, mahalli seçimlerde ise İl Seçim Kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımının doğrudan temin yolu ile yapılabileceği hususu düzenlenmiştir.

Söz konusu maddeden anlaşılacağı üzere, sadece süresinden önce yapılan seçimlerde filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı ile sınırlı olarak doğrudan temin yolu ile hizmetin alınabileceği açıklanmıştır.

Süresinde yapılan seçimler için (Örneğin: milletvekili genel seçimleri, mahalli idareler genel seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimi) seçim malzemeleri alımları (oy sandığı, oy

verme kabini, oy verme mühürleri ve seçimlerde kullanılan her türlü kırtasiye) kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satın alma işlevini yürüten Devlet Malzeme Ofisi aracılığı ile satın alma işlemi yürütülmekte ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda alımı yapılmaktadır. Eşik değerler göz önüne alındığında ihale yöntemlerinden açık ihale yapma zorunluluğu bulunmaktadır.

Ayrıca, yine süresinde yapılan seçimlerde birleşik oy pusulasının basımının seçim takvimine göre siyasi parti ve bağımsız adayların kesinleşme tarihinden sonra milletvekili genel seçimi için Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığınca, mahalli idareler seçimleri için il seçim kurulu başkanlıkları tarafından bastırılması gerekmekte olup, seçim takviminde bu süre 20-22 gün ile sınırlıdır.

Süresinde yapılan seçimlerde; seçim malzemeleri alımları, filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı ihalelerinde sıkıntılar yaşanmakta olup, söz konusu alımlar için yapılacak olası bir açık ihalenin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre sonuçlanması 90-120 gün sürmektedir.

2011 yılında yapılan milletvekili genel seçimlerine münhasır olarak seçim malzemelerinin ivedilikle temin edilmesi hususunda, 6111 sayılı Kanunla; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa eklenen Geçici 13. madde ile o yıla ait olmak üzere geçici madde işletilmiştir.

2014 yılı içinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminde (2 nci tur ihtimali de gözetilerek) yurt dışında yaşayan seçmen vatandaşlarımıza temsilciliklerde veya kiralanarak tahsis edilecek mahallerde sandık kurmak suretiyle, oylarını kullanmaları sağlanacağından, yurtdışı ve yurtiçi seçim harcamalarında beklenmeyen durumlarla karşılaşılması olasılık dâhilindedir.

Bu itibarla; 2014 yılı içinde yapılacak mahalli idareler genel seçimleri ile Cumhurbaşkanlığı seçimi ve devamında yapılacak müteakip seçimlere ait seçim malzemelerinin seçimlere hazırlık dönemi ile seçim takvimi süresinde ivedilikle temini bakımından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/i maddesinde teklifimiz doğrultusunda bir değişikliğin yapılmasında fayda görülmektedir.

## **6518 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda en son 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanun ile kapsamlı bir değişiklik yapılmış olup aradan geçen beş yıllık sürede özellikle yatırım niteliğindeki işlerin, ihalelerin ve imzalanan sözleşmelerin zamanında bitirilmesine elverişli olmayan hükümlerin gözden geçirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Tasarı ile, bu ihtiyacın giderilmesi de öngörülmüştür.

Bu çerçevede, özellikle şikayet inceleme süreci ve bunu takip eden yargılama aşamasının hızlandırılması, şikayet ve itirazın şikayet başvurularının hak arama amacı dışındaki saiklerle yapılmasının önlenmesi ve gerek ihale aşamasında gerekse de sözleşmenin yürütülmesi aşamasında işlerin gereği gibi tamamlanmasını güçleştiren ve hukuki ihtilaflara yol açan mevcut aşırı düşük tekliflerin tespiti ve değerlendirilmesi uygulamasının daha seçici ve hızlı hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Orta ve yüksek teknolojiye sahip ürünleri arasından belirlenen malların ihalelerinde yerli malı üreten istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususunda düzenleme yapılmıştır.

Anayasa Mahkemesinin 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesine ilişkin iptal kararı da dikkate alınarak söz konusu maddenin yeniden düzenlenmesi, bu çerçevede ihale sürecinde yapılacak tebligatların hızlı ve güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesine yönelik tedbirler alınması öngörülmüştür.

Dokuzuncu Kalkınma Planı Stratejisinde sanayi ve hizmetlerde yüksek katma değerli

üretim yapısına geçişin sağlanması ile Ar-Ge ve yenilikçiliğin geliştirilmesi hedeflerine ulaşmayı teminen Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulunun 27/12/2011 tarihli ve 2011/106 sayılı “Kamu Alımlarının ve Kullanım Hakkı Tahsislerinin Yeniliği, Yerleşmeyi ve Teknoloji Transferini Teşvik Edecek Şekilde İyileştirilmesi” Kararı çerçevesinde kamu alımlarının bir araç olarak kullanılması ve geliştirilmesi öngörülmüştür.

Elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme sektörlerini düzenleyen özel mevzuatın bulunması, bu sektörlerdeki hizmetlerin niteliği ve kesintisiz olarak alınması zorunluluğu, sektör mevzuatındaki düzenlemeler çerçevesinde yüklenici dışında üçüncü kişilerin hak ve sorumlulukları, alım miktarının saptanmasındaki güçlükler gibi hususlar dikkate alınarak elektrik, doğal gaz ve elektronik haberleşme hizmet alımlarının tedarik yöntemlerine ilişkin olarak Kamu İhale Kurumuna düzenleme yapma yetkisi verilmesi amaçlanmıştır.

### **6552 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

İşverenlere işyerindeki mal veya hizmet üretimini bir başka işverenin işçileri aracılığıyla gerçekleştirme imkânı sağlayan asıl işveren-alt işveren ilişkisi, 1936 tarihinden bu yana mevzuatımızda yer almakla birlikte son yıllarda daha çok öne çıkan bir uygulama haline gelmiştir.

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun yürürlüğe girmesinden bu yana, uygulamada karşılaşılan sorunlar, yargı kararları açısından yapılan değerlendirmeler ve akademik çalışmalar incelendiğinde, çalışma hayatının tüm taraflarının asıl işveren-alt işveren ilişkisinin değişime ihtiyaç duyulan bir alan haline geldiğini göstermektedir.

Bu kapsamda;

- Alt işveren işçilerinin iş mevzuatından kaynaklanan haklarını kullanmalarını sağlayan, hak kayıplarını ortadan kaldıran, ücretlerini garantiye alan,
- Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan alt işveren sözleşmeleri ve uygulamalarının iş mevzuatına uygunluğunu sağlayan,
- Alt işverenlik ile ilgili düzenlemeler ile alt işveren yanında çalışan işçilerin hak kayıplarının sosyal hukuk devleti olmanın gereklerine uygun olarak ortadan kaldırılması, alt işverenlik ilişkisinin kanuni sınırlar içinde özellikle kamu kesiminde daha sınırlı fakat işlevsel olarak kullanılmasına imkân sağlayan,
- Yer altında çalışan işçilerin haftalık çalışma süreleri ve yıllık ücretli izin sürelerinin yeniden düzenlenmesini sağlayan, yer altında çalışan işçilere fazla çalışma yaptırılmasını yasaklayan, bu işçilerin iş güvencesi hükümlerinden yararlanmasını kolaylaştıran,

düzenlemeler yapılmaktadır.

### **6645 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

İş sağlığı ve güvenliği, çalışanların sağlıklı ve güvenli ortamlarda çalışabilmeleri için büyük önem arz etmektedir. Bu öneme binaen 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Ancak zaman içinde, ilk defa müstakil bir kanunla düzenlenen iş sağlığı ve güvenliği kurallarının uygulanmasında karşılaşılan bazı problemlerin yasal düzenleme ile çözülmesi ve diğer kanunlarda yer alan bazı hükümlerin İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunuyla uyumlaştırılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, Kamu İhale Kanununa tabi işlerde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin sözleşmede yer alması sağlanmaktadır.

### **6676 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Kamu alımlarında iş bitirme belgesi yerine geçen teknolojik ürün deneyim belgesi mevcut mevzuat kapsamında Ar-Ge merkezleri, teknogirişim sermayesi desteğinden yararlanan işletmeler ve kamu destekli Ar-Ge projelerini başarıyla tamamlayan işletmelere verilmektedir. Öngörülen düzenleme ile teknoloji geliştirme bölgelerinde geliştirilen ürünlere ve işletmelerin özkaynaklarını kullanarak başarıyla tamamladıkları projeler sonucu ortaya çıkan ürünlere de bu belgenin verilmesine imkân sağlanmaktadır.

### **6719 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Ülkemizin yatırım ortamının iyileştirilmesi ve arz güvenliğinin sağlanması kapsamında yerli ve yenilenebilir kaynakların çok daha hızlı sisteme dahil edilmesi kapsamında yatırımcının bürokratik işlemlerinin azaltılması amacıyla farklı kanunlarda tespit edilen uygulama sorunlarının giderilmesi gerekmektedir.

### **678 SAYILI KHK'NIN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Kanun Hükmünde Kararname ile olağanüstü hal kapsamında bazı düzenlemeler yapılması öngörülmektedir.

Bu kapsamda özetle;

i) Yatırımı ve bölgesel kalkınmayı teşvik amacıyla, Hazine'den sağlanacak kaynakla Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. aracılığıyla sağlanacak desteklerden oluşan Cazibe Merkezleri Programına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi,

j) Kamu ihalelerine katılamayacak kişi ve kuruluşlar arasına, terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu, Milli İstihbarat Teşkilatı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişilerin eklenmesi,

k) Kamu İhale Kanununda özel bir düzenleme yapılarak kamu alımlarının, yerli üretimi, bölgesel kalkınmayı ve stratejik sektörlerde teknolojik gelişmeyi teşvik etme amacıyla yapılması,

şeklinde düzenlemeler yapılmaktadır.

### **6761 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, yıllara sari yatırım projelerinde ihaleye çıkılabilmesi için gerekli olan yılı ödenegin, toplam proje maliyetinin yüzde onundan az olmaması hüküm altına alınmıştır. 2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan, kurulu gücü 500 MW üzerinde olan baraj ve HES projeleri, Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hattının İyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi İnşaatı Projesi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro yapım projeleri ile diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri için 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinde yer alan sınırlamanın uygulanmayacağı şeklindeki düzenleme, Anayasa Mahkemesinin mezkûr Kararıyla, bütçe kanununa bütçe dışı hükümler konulamayacağı gerekçesiyle iptal edilmiştir. Tasarıyla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi karşılanmaktadır.

### **684 SAYILI KHK'NIN GENEL GEREKÇESİNİN**

### **İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Kanun Hükmünde Kararname ile olağanüstü hal kapsamında ihtiyaç duyulan bazı konular

hakkında ilgili kanunlarda düzenleme yapılması öngörülmektedir.

Bu kapsamda özetle;

- b) Merkez Bankasının Kamu İhale Kanunundan istisna kapsamının genişletilmesi,
  - c) Kamu ihalelerine girmekten terör bağlantısı sebebiyle yasaklanacaklara ilişkin bildirimlerin Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılması, MİT Müsteşarlığının sadece yurt dışı bağlantılı kişi ve kuruluşlarla ilgili bildirim yapması,
- ve diğer ilgili hususlarda düzenlemeler yapılmaktadır.

## **7061 SAYILI KANUNUN GENEL GEREKÇESİNİN İLGİLİ BÖLÜMÜ**

Bankalar tarafından sunulmakta olan teminat mektuplarına ilave olarak sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında sunulacak kefalet senetlerinin de kamu ihalelerinde teminat olarak kabul edilecek değerler arasına eklenmesinin reel sektörün teminat ihtiyacının karşılanmasında ilave kapasite oluşturacağı, söz konusu sistemin diğer gelişmiş ülkelerde de uygulandığı, ayrıca ülkemizde faaliyet gösteren sigorta şirketlerinin de bankalarda olduğu gibi kamu otoriteleri tarafından gözetim ve denetime tabi tutulduğu, bu açıdan ilave bir risk oluşturmadığı, - Taşeron işçilere yönelik çalışmaların ciddiyetle devam ettiği, bunun yanında personel çalıştırmasına dayalı hizmet alımı ihalelerinin bütünüyle ortadan kalkmayacağı, aynı mahiyetteki işleri yapan personel için yaklaşık maliyet hesabında farklı kurumlarda farklı ücret düzeylerinin esas alındığı, kamu kaynaklarının etkin kullanılması ve ücret eşitsizliğinin giderilmesi adına kamuda yapılacak personele dayalı hizmet alımı ihalelerinde alınacak personel sayısı ve ücreti konusunda Maliye Bakanlığından önceden izin alınmasına yönelik düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

# KAMU İHALE KANUNU

## BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

### BİRİNCİ BÖLÜM Uygulama İlkeleri

#### Amaç

**Madde 1-** Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir.

*(4734/1) Gerekçe madde 1. – Kanunun hazırlanma amacı belirtilmiştir.*

*Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi; “Tasarının; 1 inci maddesi; tasarının genel gerekçesinde belirtilen “kamu kurum ve kuruluşlarının kullanımlarında bulunan kaynaklardan yapacakları ihalelerde tek bir yasal düzenlemeye tâbi olacaklarını” vurgulamak amacıyla değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.*

#### Kapsam

**Madde 2-** Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

**a) (Değişik: 1/6/2007-5680/1 md.)** Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler.

**b) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.)** Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri.

**c) (Değişik: 30/7/2003-4964/1 md.)** Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** veya Cumhurbaşkanlığı Kararnameleriyle kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar.

**d) (Değişik: 12/6/2002-4761/10 md.)** (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler.

**e) (Değişik: 13/2/2011-6111/176 md.)** 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketlerin yapım ihaleleri.

**(Değişik ikinci fıkra: 13/2/2011-6111/176 md.)** Ancak, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler ((e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır.

**(4734/2) Gerekçe madde 2.** – Kamu kurum ve kuruluşlarının ihale işlemlerinde ayrı mevzuata tâbi olması, kamuda farklı usul ve esasların uygulanmasına neden olmaktadır. Aynı idare tarafından çeşitli kaynaklardan finanse edilen işlerin ihalelerinde de ayrı mevzuatın bulunması uygulamada karmaşayı artırmaktadır. Bu nedenle, idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan yapacakları harcamalara ilişkin mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulama birliğini sağlamak amacıyla genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, özel idare ve belediyelerin yanı sıra;

- Bu idarelere bağlı döner sermayeli kuruluşlar, birlikler, tüzel kişiler,
- Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösterenler dahil, kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan bütün kamu iktisadi teşebbüsleri,
- Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar,
- Yukarıda belirtilen daire, idare, kuruluş ve teşebbüslerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler, Kanun kapsamına alınmıştır.

Ancak, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar bu Kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 2 nci maddesi; (d) bendi kamu kurum ve kuruluşlarının ortak oldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerin sermaye payına bakılmaksızın, bu Kanun kapsamına alınmasını teminen değiştirilmesi, son fıkranın yeniden düzenlenmesi ve tekrar-i müzakere neticesinde, kabul edilen önerge doğrultusunda 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların yapım ihalelerinin bu Kanun kapsamına dahil edilmesini öngören (e) bendinin son fıkradan önce ilave edilmesi suretiyle ve bu bend hükmü ile son fıkra hükmünün çelişki oluşturmamasını önlemek amacıyla (alınan redaksiyon yetkisi dahilinde) son fıkrada parantez içinde açıklama yapılmak suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5680/1) 2 nci maddenin (a) bendinde 5680 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Teklife yeni çerçeve 1 inci madde ihdas edilmek suretiyle 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (a) bendinde değişiklik yapılarak kamu kaynağı kullanmayan mesleki kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşlarının Kanun kapsamı dışında tutulması sağlanmıştır.

**(4964/1) 2 nci maddenin (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrasında 4964 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Avrupa Birliği direktiflerinde “enerji, su, ulaştırma, ve telekomünikasyon” sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşlar, yapım işleri ile mal ve hizmet alımlarına ilişkin direktiflerin kapsamı dışında tutulmuş; bunların tabi olacakları ihale usulleri, sektörel faaliyetlerinin doğasına uygun olarak ayrı bir direktifle belirlenmiştir.

Avrupa Birliği müktesebatına uyum taahhüdünün sonucu olarak, söz konusu kuruluşların 4734 sayılı Kanun kapsamından çıkarılması öngörülmektedir.

Anayasanın 130 uncu maddesinin son fıkrasında “Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumlarının mali ve idari konuları dışındaki akademik çalışmaları, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden, Devlet eliyle kurulan yükseköğretim kurumları için Anayasada belirtilen hükümlere tabidir.” denilmek suretiyle bu kurumların idari ve mali açıdan bağımsızlığının sağlanması amaçlanmıştır. Vakıf yükseköğretim kurumları da kendisine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kurumlar olmakla birlikte, bunların 4734 sayılı Kanuna tabi kılınmasının Anayasanın

söz konusu hükmüne aykırı olduğu görüldüğünden, vakıf yükseköğretim kurumları mesleki kuruluşlara ilişkin parantez içi hükmüne dahil edilmektedirler.

**(4761/10) 2 nci maddenin (d) bendinde 4761 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde, kamu kaynağı kullanılan, kamunun denetiminde olan ve kamu hukukuna tâbi olan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemenin amaçlandığı belirtilmiştir. “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesi, Kanunun 1 inci maddesindeki amacın dışına çıkarak kamu hukukuna tâbi olmayan ve kamunun denetiminde olmayan kuruluşları da Kanun kapsamına almış olduğundan, Kanunun 2 nci maddesi amaç doğrultusunda değiştirilmiştir. Bu değişiklikle Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) bentlerinde belirtilenlerin, sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler Kanun kapsamına alınmıştır. Böylece esas itibarıyla özel hukuk hükümlerine tâbi olan, kamu kaynağı kullanmayan ve kamunun denetimi altında bulunmayan kuruluşların kamu alımlarıyla ilgili olan Kanun kapsamında bulunmasının doğuracağı sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

**(6111/176) 2 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi ile ikinci fıkrasında 6111 sayılı Kanunun alt komisyon tarafından eklenen 176 ncı maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** 4603 sayılı Kanuna tabi bankaların ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketlerin yapım ihaleleri dışındaki ihalelerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamından çıkarılmasını ve yasal düzenlemenin mevcut duruma uygunluğunun sağlanmasını amaçlayan bir düzenlemenin yeni 116 ncı madde olarak eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

**Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıklarının faaliyet alanına dahil yapım işlerinin de 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında kalacak şekilde yeniden düzenlenmesi” şeklindedir.

## **İstisnalar**

### **Madde 3- (Değişik: 30/7/2003-4964/2 md.)**

**a)** Kanun kapsamına giren kuruluşlarca, kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım veya hayvancılıkla ilgili ürün alımları ile 6831 sayılı Orman Kanunu gereğince orman köyleri kalkındırma kooperatiflerinden ve köylülerden yapılacak hizmet alımları,

**b) (Değişik: 20/11/2008-5812/1 md.)** Savunma, güvenlik veya istihbarat alanları ile ilişkili olduğuna veya gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine **(Ek ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanı veya ilgili bakanlık tarafından karar verilen veya mevzuatı uyarınca sözleşmenin yürütülmesi sırasında özel güvenlik tedbirleri alınması gereken veya devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasını gerektiren hallerle ilgili olan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri,

**c)** Uluslararası anlaşmalar gereğince sağlanan dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen mal veya hizmet alımları ile yapım işleri; uluslararası sermaye piyasalarından yapılacak borçlanmalara ilişkin her türlü danışmanlık ve kredi derecelendirme hizmetleri; **(Değişik ibare: 2/1/2017-KHK-684/2 md.; aynen kabul:1/2/2018-7074/2 md.)** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının teknolojiye, güvenliğe, banknot ve kıymetli evrak üretimi ve basımına ilişkin mal ve hizmet alımları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının dış kaynak temini ve danışmanlık hizmeti alımları; **(Ek İbareler: 27/4/2004 – 5148/2 md.)** özelleştirme uygulamaları için 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak her türlü danışmanlık hizmet

alımları; hava taşımacılığı yapan teşebbüs, işletme ve şirketlerin ticari faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları,

**d)** İdarelerin yabancı ülkelerdeki kuruluşlarının mal veya hizmet alımları ile yapım işleri; yurt dışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu mal veya hizmet alımları,

**e)** Bu Kanun kapsamına giren kuruluşların; Adalet Bakanlığına bağlı ceza infaz kurumları, tutukevleri işyurtları kurumları, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı huzurevleri ve yetiştirme yurtları, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı üretim yapan okullar ve merkezler, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bağlı enstitü ve üretme istasyonları ile Başbakanlık Basımevi İşletmesi tarafından bizzat üretilen mal ve hizmetler için anılan kuruluşlardan, Devlet Malzeme Ofisi Ana Statüsünde yer alan mal ve hizmetler için Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden, yük, yolcu veya liman hizmetleri için Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden, akaryakıt ve taşıt için Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar **(Ek İbare: 20/11/2008-5812/1 md.)** ile araştırma-geliştirme faaliyetleri kapsamında Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumundan yapacakları mal, hizmet ve danışmanlık hizmet alımları, et ve et ürünleri için Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünden, **(Ek ibare: 17/01/2019-7161/29 md.)** çay ve çay ürünleri için Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünden, faaliyet alanındaki mal ve hizmetler için Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketinden, ray üstünde çeken ve çekilen araçlarda kullanılan monoblok tekerlek ve tekerlek takımları için Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünden yapacakları alımlar, <sup>1</sup>

**f)** **(Değişik: 20/11/2008-5812/1 md.)** Ulusal araştırma-geliştirme kurumlarının yürüttüğü ve desteklediği araştırma-geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımları ile finansmanının tamamı Kanun kapsamındaki bir idare tarafından karşılanarak elde edilen sonuçların bu idare tarafından sadece kendi faaliyetlerinin yürütülmesinde faydalandığı haller hariç, her türlü araştırma ve geliştirme hizmeti alımları,

**g)** 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınai faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüz milyar Türk Lirasını **(Onmilyonüçyüzaltmışdokuzbinüçyüzkırkdört Türk Lirası)\*** aşmayan mal veya hizmet alımları,

**h)** Bu Kanun kapsamındaki idarelerin kendi özel mevzuatı uyarınca hak sahiplerine sağlayacakları teşhis ve tedaviye yönelik hizmet alımları ile tedavisi kurumlarınca üstlenilen kişilerin ayakta tedavisi sırasında reçeteye bağlanan ilaç ve tıbbî malzemelerin kişilerce alımları, **(Ek İbare: 20/11/2008-5812/1 md.)** sağlık hizmeti sunan bu Kanun kapsamındaki idarelerin teşhis ve tedaviye yönelik olarak birbirlerinden yapacakları mal ve hizmet alımları,

<sup>1</sup> 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; bu bentte yer alan “malzemeler” ibaresi, “hizmetler” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

\* Kamu İhale Kurumu’nun 2018/1 sayılı Tebliği ile 19/01/2018 tarihli ve 30306 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup 01.02.2018 – 31.01.2019 dönemini kapsamaktadır.

**i) (Ek: 14/7/2004-5226/21 md.)** 21.7.1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon ve konservasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları,<sup>2</sup>

**j) (Ek: 3/3/2005-5312/25 md.)** Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun hükümleri kapsamında, acil müdahale plânlarının hazırlanması ve bir olay meydana geldikten sonra kirliliğe müdahale ve acil müdahale plânlarının icrası için acil olarak ihtiyaç duyulabilecek hizmet alımı ile araç, gereç ve malzeme alımı,

**k) (Ek: 20/2/2008-5737/79 md.)** Vakıf kültür varlıklarının onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesine ilişkin mal veya hizmet alımları,

**l) (Ek: 27/12/2007-5726/24 md.)** Tanıkların korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine göre alınacak koruma tedbirlerinin uygulanması için gerekli olan mal ve hizmet alımları,

**m) (Ek: 9/7/2008-5784/28 md.)** Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) tarafından ithalat yoluyla yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) alımları,

**n) (Ek: 20/11/2008-5812/1 md.; Değişik: 13/07/2013-6496/38 md.)** Erbaş ve erler ile askerî malzemelerin hava yoluyla taşınması için Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığından yapılacak hizmet alımları, **(Ek ibare: 07/04/2015-29319-6637/7 md.)** *(Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünün her türlü program, haber, yapım ve yayınlarla ilgili olarak Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketinden yapacağı mal ve hizmet alımları ile)\*\** uluslararası mükellefiyetlerden doğan veya ulusal amaçlı; savunma, güvenlik, insani yardım gibi durumlarda ortaya çıkabilecek acil ihtiyaçların, süratli ve etkin bir biçimde temini amacıyla, önceden güvenceler alınmasına olanak sağlayan anlaşmalar veya sözleşmeler yapmak suretiyle mal ve hizmet alımları,

**o) (Ek: 25/6/2009-5917/31 md.; Değişik:04/06/2016-6719/11 md.)** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bağlı, ilgili veya ilişkili kurum veya kuruluşlarının, faaliyetleri ile ilgili olarak birbirlerinden veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından karşılanan enerji, yakıt, mal, hizmet, danışmanlık alımları ve büyük onarım işleri, TETAŞ\* tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları,

**p)<sup>3</sup> (Ek: 22/2/2007-5583/9 md.; Değişik: 3/6/2011-KHK-638/31 md.)** Gençlik ve Spor Bakanlığının uluslararası gençlik faaliyetleri ile Spor Genel Müdürlüğü ve bağımsız spor federasyonlarının ulusal ve uluslararası sportif faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları,

<sup>2</sup> 28/12/2010 tarihli ve 6093 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle; bu bentte yer alan “kapsamındaki” ibaresinden sonra gelmek üzere “taşınır ve taşınmaz” ibaresi ve “restitüsyon” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve konservasyon” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

<sup>\*\*</sup> 2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK’nın 47. maddesi ile “TRT’nin her türlü alım, satım, hizmet, danışmanlık, yapım ve taşıma işleri ile bu hususlara ilişkin ihale işlemleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine tabi değildir. Bu iş ve işlemler yönetmelik ile düzenlenir.” hükmü getirilmiştir.

<sup>3</sup> 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 177 nci maddesiyle; 22/2/2007 tarihli ve 5583 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile eklenen “(k)” bendi “(p)” bendi olarak teselsül ettirilmiştir.

<sup>\*</sup>2/7/2018 tarihli 703 sayılı KHK’nın 9. maddesi ile TETAŞ, EÜAŞ bünyesinde birleştirilmiş ve mevzuatta TETAŞ’a yapılan atfıların EÜAŞ’a yapıldığı hükme bağlanmıştır.

**r) (Ek: 13/2/2011-6111/177 md.)** Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin **(Değişik: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanı kararları kapsamında; işleticisi kim olursa olsun, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünün kendisine veya bağlı ortaklık veya iştiraklerine ait olan kömür sahalarından yapacağı mal ve hizmet alımları,

**s) (Ek: 31/3/2012-6288/5 md.; Değişik: 24/4/2013-6461/10 md.)** Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketinin, Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii Anonim Şirketi, Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi ve Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketinden yapacağı mal veya hizmet alımları,

**t) (Ek: 4/7/2012-6353/27 md.)** Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığının kurduğu veya iştirak ettiği şirketten (ÖSYM'nin yapacağı mal ve hizmet alımlarında Yükseköğretim Kurulunun uygun görüşü alınmak kaydıyla) sınav faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik olarak yapılacak mal ve hizmet alımları,

**u) (Ek: 6/2/2014-6518/45 md.; Değişik: 18/06/2017-7033/73. Md.)** Yenilik, yerleşme ve teknoloji transferini sağlamaya yönelik sanayi iş birliği **(Mülga ibare: 16/2/2016-6676/16 md.)**(...) uygulamalarını içeren mal ve hizmet alımları ile yapım işleri,

**v) (Ek: 1/11/2017-7060/13 md.)** Helal Akreditasyon Kurumunun akreditasyon hizmetlerine ilişkin olarak yapacağı hizmet alımları,

**(Ek: 2/7/2018-KHK-702/10 md.; yürürlük:2/7/2018)** Nükleer Düzenleme Kurumunun, düzenleme ve denetlemeye ilişkin mal, hizmet ve danışmanlık hizmet alımları, nükleer santral projeleri kapsamında saha ve fizibilite çalışmaları ile ilgili etüt, hizmet ve danışmanlık hizmeti alımları, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunun her türlü mal ve hizmet alımları ile Hesaplar Yönetim Kurulunun radyoaktif atık yönetimi özel hesabı ve işletmeden çıkarma özel hesabı ile ilgili danışmanlık hizmet alımları,

**y) (Ek: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle Cumhurbaşkanına bağlı olarak kurulan ofisler ve başkanlıkların; Türkiye'nin tanıtımı, ülkedeki yatırımların yahut finans kaynaklarının artırılması veya dijital dönüşüm ve teknolojik gelişimin sağlanması amacıyla yapacakları mal ve hizmet alımları,

**z) (Ek: 17/01/2019-7161/29 md.)** Türkiye Cumhuriyeti tarafından tertiplenecek uluslararası organizasyonlar ve toplantılardan Cumhurbaşkanı tarafından belirlenenler için bu organizasyonların ve toplantıların yürütülmesine yönelik olarak sorumlu idare tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları,

Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi değildir.

**(4734/3) Gerekçe madde 3. – Kuruluş amacı veya mevzuatı gereği işlemek, değerlendirmek, iyileştirmek veya satmak üzere doğrudan üreticilerden veya ortaklarından yapılan tarım ve hayvancılıkla ilgili ürün alımları, bu alımların doğası gereği Kanun hükümlerinden istisna tutulmuştur.**

*Diğer taraftan, dış finansman ile yaptırılacak olan ve finansman anlaşmasında farklı ihale usul ve esaslarının uygulanacağı belirtilen işler ile dünya uygulamaları dikkate alınarak savunma, güvenlik ve istihbaratla ilgili ihaleler, taşınmaz mal alımı ile kiralanması ile yönelik istisnalar düzenlenmiştir.*

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 3 üncü maddesi; (b) bendine “araştırma, geliştirmesi”, “yazılım” ibareleri eklenmek, (d) bendi değiştirilmek, (e) ve (f) bendleri madde metnine ilave edilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Maddede tadad edilen malzemelere, devlet güvenlik istihbaratı kapsamında, istihbarat ve istihbarata karşı koyma amaçlı görevlerin ifası sırasında gerekli olan bazı özellikli mal ve hizmet alımlarının tasarıya eklenmesi öngörülmüştür.” şeklindedir.

**(4964/2) 3 üncü maddede 4964 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi;** Orman köylülerinin başlıca geçim kaynağını oluşturan ve 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında yürütülen işlerin, o yerde bulunan orman köylülerine yaptırılması zorunluluğu bulunduğundan, ihale usullerinin uygulanması mümkün olmayan bu kapsamdaki işlerin istisna edilmesi sağlanmaktadır.

Savunma, güvenlik ve istihbaratla ilgili alımlara ilişkin istisnanın, Avrupa Birliği normlarına uygun olarak düzenlenmesi sağlanmaktadır. Söz konusu direktiflerde “kanuni veya idari düzenlemeler uyarınca hakkında gizlilik kararı verilen veya yürütülmesi özel güvenlik önlemlerini gerektiren işlerde veya devlet güvenliğine ilişkin temel menfaatlerin korunmasının gerekli kaldığı hallerde” Direktif hükümlerinin uygulanmayacağı belirtildiğinden; yürürlükteki mevzuat uyarınca gizlilik içinde yürütülmesi gerektiği ihale yetkilisince onaylanan alımların istisna edilmesi sağlanmakta; istisnanın kapsamı gizliliği öngören mevzuatla sınırlandırılmaktadır. Diğer taraftan yalnız devlet güvenlik istihbaratı değil, jandarma, emniyet, sahil güvenlik, gümrük muhafaza gibi birimlerin istihbarat ve güvenlik faaliyetlerine ilişkin hizmet, malzeme, teçhizat ve sistem alımlarının da istisna edilmesi sağlanmaktadır.

Maddenin (c) bendine eklenen istisna ile anlık kararlar gerektiren uluslararası piyasalardan yapılacak borçlanma işlemlerinin hızlı biçimde sonuçlandırılması sağlanmakta; gizlilik içinde yürütülmesi zorunluluğu açık olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı yürütülen banknot ve kıymetli evrak üretimi ile ilgili (banknot kağıdı ve diğer kağıtlar ile banknot mürekkebi, banknot ve kıymetli kağıt basım ve üretimine yönelik makine, yedek parça, donanım, işletme malzemesi, banknot paketlenme ve işleme ile imha sistemleri gibi) mal ve hizmet alımları da istisna edilerek Avrupa Birliğinin bu konudaki normlarına uyum sağlanmaktadır. Hizmet alımlarına ilişkin Avrupa Birliği direktiflerinde menkul kıymetlerin ,ve diğer finansal araçların ihracı, satışı, alımı veya transferi işlemleri ile Merkez Bankası hizmetleri kapsam dışında tutulmuştur.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uygulamasında, yurt dışında bulunan gemi ve uçakların ihtiyaçlarının, ihale usullerine tabi olmaksızın karşılanması öngörüldüğü halde, 4734 sayılı Kanunda bu yönde bir istisnaya yer verilmemiş olması karşısında, seyahat, tatbikat, ziyaret ve benzeri maksatlarla yurtdışında bulunan nakil vasıtalarının o yerden sağlanması zorunlu ihtiyaçlarının ihale yapmak suretiyle karşılanması güçlükleri neden olacağı gibi, ülke kanunların ulusal sınırlar içinde uygulanabilirliğini ifade eden mülklik prensibi de esasen böyle bir uygulamaya imkan vermemektedir. Kanunun 3 üncü maddesinin (d) bendine ilave edilen hükümle, yurtdışında bulunan nakil vasıtalarının (gemi, uçak, tren gibi) o yerden sağlanması zorunlu olan akaryakıt, bakım, onarım gibi ihtiyaçlarının en kısa zamanda karşılanabilmesine imkan sağlanmaktadır.

Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi, 10.4.1967 tarihli ve 852 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile genel ve katma bütçeli dairelerle özel idare ve belediyelerden, kamu iktisadi teşebbüsleri ile özel ve tüzel kişilerden basım işleri ile ilgili siparişler almaya yetkili kılındığından, idareler tarafından söz konusu kuruluşa yaptırılacak basım işlerinin istisna edilmesi öngörülmektedir.

Ülkemizdeki demiryollarının, özellikle maden cevheri nakli ve limanlarla bağlantı kurma amacına dönük olarak inşa edilmiş olması, büyük ölçüde kamusal nitelikli taşıma yapması, rekabete açılması imkanlarının kısıtlı olması nedenleriyle, Kanun kapsamındaki kuruluşların Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden yapacakları yük, yolcu ve liman hizmeti alımlarının istisna edilmesi sağlanmaktadır.

Ülkemize kaçak olarak ya da tanınan limitlerin üzerinde sokulduğu için el konularak Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğüne teslim edilen petrol ürünleri ile ilgili

mevzuatı uyarınca gerçekleştirilen tasfiye ve el koyma işlemleri sonucu söz konusu Genel Müdürlüğün elinde bulunan taşıtların, ihtiyaç duyan kuruluşlara uygun fiyatla satılarak değerlendirilmesini sağlamak üzere istisna getirilmektedir.

Özellikle Türk Silahlı Kuvvetleri, yatılı okullar, cezaevleri gibi kamu kurum ve kuruluşlarının et ve balık ürünleri ihtiyacının toplu olarak karşılanmasının zorunluluk arz etmesi nedeniyle, bu kuruluşların et ve balık ürünleri ihtiyacının temini amacıyla, Et ve Balık Ürünleri Anonim Şirketinden yapılacak alımların istisna edilmesi öngörülmektedir.

Maddenin (f) bendine yapılan ilave ile ulusal bir istatistik kurumu olan Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yürütülen istatistik çalışmaları için gerekli mal ve hizmet alımları istisna edilmektedir.

Avrupa Birliği direktiflerinde, kapsamdaki kuruluşlar “kamu kaynağı” kullanıp kullanmadıklarına göre değil, kamu hukukuna tabi olup olmadıklarına göre belirlendiğinden; Kanunun 2 nci maddesinin (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların piyasa şartlarına göre temin ettikleri ve doğrudan üretime veya ana faaliyetlerine yönelik mal ve hizmet alımlarının istisna edilmesi sağlanmaktadır. Bununla birlikte söz konusu kuruluşların kamu kaynağı kullanmaları dikkate alınarak Hazine garantisine dayalı olarak ya da bütçenin transfer tertibinden ödenek aktarılacak suretiyle yapılacak alımların yanı sıra yaklaşık maliyet veya sözleşme bedelinin iki trilyon Türk Lirasının üzerinde olması halinde de bu Kanun hükümlerine göre alım yapılması esası benimsenmektedir. Diğer taraftan üretime yönelik olmayan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde, söz konusu işletme ve kuruluşlar da 4734 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklardır.

Maddeye eklenen (h) bendi ile kamu çalışanlarının ve çeşitli kanunlarla (yeşil kart uygulaması gibi) hak sahibi kılınan vatandaşların mali ve sosyal haklarının bir parçası olarak tedavi yardımı kapsamında yapılan teşhis ve tedavi hizmetleri için ihale açılmasının mümkün olmaması, diğer taraftan tedavisi kurumlarınca üstlenilen kişilerin ayakta tedavileri sırasında reçeteye bağlanan ilaç ve tıbbi malzeme alımlarının – zaten kişilerce yapıldığından – bu Kanun hükümlerine tabi olmaksızın gerçekleştirilmesi sağlanarak uygulamada gözlenen tereddütlerin giderilmesi sağlanmaktadır.

Maddenin sonunda yapılan değişiklikle, Kanunun ceza ve ihalelerden yasaklamaya ilişkin hükümlerinin istisnalar arasında sayılan işler için de geçerli olması zorunlu kılınmaktadır.

**(4964/2) 3 üncü maddenin (a) bendine 4964 sayılı Kanunun 2 nci maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** Tasarıda getirilen değişiklikle 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamında yürütülen işlerin, o yerde bulunan orman köylülerine yaptırılması zorunluluğunun bulunduğu bahisle, bu işlerin yaptırılmasında, ihale usullerinin uygulanması mümkün olmadığı göz önüne alınarak, bu kapsamdaki işlerin istisna edilmesi amaçlanmaktadır. Düzenlemeye dayanak teşkil eden 6831 sayılı Orman Kanununun başta 40 ıncı maddesi olmak üzere ilgili hükümlerinde söz konusu işlerin, öncelikle orman köyleri kalkındırma kooperatiflerine gördürülmesi zorunluluğu da bulunmakta olup, bugün itibarıyla orman köylerimizde yüzde 80 oranında kooperatifleşme gerçekleşmiş durumdadır. Tasarıda yer alan “köylülerden yapılacak hizmet alımları” ifadesinin, köylülerin kurduğu kooperatifleri de kapsayıp kapsamayacağı konusunda uygulamada tereddütlerin doğması olasılığı bulunmaktadır. Öte yandan; orman köylülerine olduğu gibi, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine de öncelikli olarak yaptırılma zorunluluğu bulunan orman işlerinde de ihale usullerinin uygulanamayacağı açıktır. Söz konusu işlerin büyük çoğunluğunu fiilen yapmakta olan “orman köylerini kalkınma kooperatiflerinin de” maddede açıkça ifade edilmesiyle uygulamada tereddütlerin giderilmesi sağlanmış olacaktır.

**(4964/2) 3 üncü maddenin (b) bendine 4964 sayılı Kanunun 2 nci maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** Maddede sözü edilen alımların gizlilik içinde yürütülmesi gerektiğine ilişkin ihale yetkilisinin onayının genel bir onay niteliğinde anlaşılması halinde anlamı kalmayacağından, her bir ihaleye çıkmadan önce söz konusu onayın alınması lüzumunu açıklığa kavuşturmak üzere her bir ihale için şeklinde bir ilavenin yapılması zorunlu görülmektedir.

Diğer taraftan Türk Silahlı Kuvvetlerinin harbe hazırlanması ve bunun sürekli kılınması amacına yönelik tedarik faaliyetlerinin de söz konusu istisna kapsamında bulunması tabi olduğundan; burada zikredilen silah, malzeme ve teçhizatı ve sistemlerinden ayrı düşünülmesi

mümkün olmayan, harp malzemeleri, eğitim ve üretim çalışmaları ile sefer stoklarının, bakım, işletme ve idameye yönelik mal ve hizmetlerin de istisna kapsamında zikredilmesi zorunlu görülmektedir.

**(5812/1) 3 üncü maddenin (b) bendine 5812 sayılı Kanunun 1 inci maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** Avrupa Birliği ve NATO ülkelerinde savunma, güvenlik ve istihbaratla ilgili alımlar kamu alımlarını düzenleyen mevzuat dışında tutulmuş ve ayrı bir başlık altında düzenlenmiştir.

Yapılan değişiklikle, bu kapsamdaki alımların Kanundan istisna edilmesi öngörülmektedir. Böylelikle, hem bu alanda mevzuat uyumunun sağlanması hem de mevcut Kanunda sayma yöntemiyle belirlenen alımların günün değişen koşullarına uygun olmaması nedeniyle maddenin (b) bendinin ihtiyaçları karşılayacak şekilde yeniden düzenlenmesi amaçlanmıştır.

**(5148/2) 3 üncü maddenin (c) bendinde 5148 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun genel gerekçesinde özelleştirme, özetle Devletin iktisadî faaliyetlerinin en aza indirilmesi, KİT'lerin devlet bütçesi üzerindeki finansman yükünün hafifletilmesi, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin gerçekleştirilmesi, sermaye piyasalarının geliştirilmesi, kaynakların altyapı yatırımları, savunma, eğitim ve sağlık hizmetlerinde kullanılması suretiyle ekonomide verimliliğin artırılmasını sağlayan önemli araçlardan biri olarak tanımlanmıştır. Ayrıca özelleştirmenin zamanında, etkin ve verimli bir şekilde yapılabilmesi ve ileride ortaya çıkması muhtemel hukuksal problemlerle karşılaşmamak için de, birçok kanun açısından istisna getirilmiştir. (Örneğin 3194 sayılı İmar Kanunu gibi).

Adı geçen kanun çerçevesinde, halen TÜPRAŞ, TEKEL, THY, TTAŞ gibi büyük ölçekli şirketler ile elektrik üretim, dağıtım ve doğal gaz tesislerinin özelleştirme çalışmaları ile T.C. Posta İşletmesi, Millî Piyango, TPAO, İMKB, Altın Borsası, otoyol ve köprüler gibi özelleştirme kapsamı ve programına yeni alınmış veya alınması düşünülen kuruluşların hazırlık çalışmaları, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca yürütülmektedir.

Geçtiğimiz dönemde, yurt içi ve yurt dışında yaşanan ekonomik krizler özellikle sermaye piyasaları aracılığıyla yapılan özelleştirme uygulamalarını engellemiştir. Ancak piyasalarda 2003 yılı sonlarından itibaren ekonomide ciddi bir iyileşme gözlenmektedir. Bu iyileşmenin özelleştirme uygulamalarının hızlandırılması için olumlu bir ortam oluşturduğu değerlendirilmektedir.

Ancak, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile ilgili diğer mevzuatın 01.01.2003 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesinden sonra özelleştirme uygulamaları danışmanlık hizmeti temin edilememesinden dolayı ciddi bir şekilde aksamıştır. Nitekim; ödenek zorunluluğu, yaklaşık maliyet hesabı, sözleşme süresi, danışmanlık hizmetlerinin tanımı, ihale yöntemi seçimi gibi konularda getirilen kısıtlamalar, malî ve teknik yeterliliğe ilişkin belge talepleri ve muayene ve kabul komisyonu gibi formaliteler ile komisyon bazında veya blok satışı ve halka arzı birlikte içeren sözleşme yapılamaması gibi hususlar, danışmanlık alımı ihalelerinin Kamu İhale Kanununa göre yapılmasını neredeyse imkânsız kılmaktadır.

Genel olarak ifade edilmek gerekirse Kamu İhale Kanununda düzenlenen danışmanlık hizmet alımlarına ilişkin kriter ve şartlar Özelleştirme İdaresi Başkanlığına danışmanlık hizmeti verebilecek firmalar açısından kabul edilemeyecek ve/veya yerine getirilemeyecek kadar ayrıntılı ve ağırdır. Mevzuatta yer alan bu ağır şartlar nedeniyle danışmanlık firmaları teklif vermekten kaçınmakta, başvuruda bulunanlar ise daha ön yeterlik aşamasında elenmektedirler.

Nitekim Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin (TTAŞ) özelleştirilmesi için Bakanlar Kurulunun 2003/6403 sayılı kararı uyarınca "Mayıs 2004 sonuna kadar özelleştirme ihalesine çıkarılması" taahhüdü çerçevesinde finansal danışmanlık hizmet alımı amacıyla, Kamu İhale Kanunu çerçevesinde çıkılan ihaleye, beklenenin altında başvuru olmuştur. Ayrıca, ön yeterlik başvurusunda bulunan, aralarında saygın uluslararası yatırım bankalarının da bulunduğu ortak girişimlerden hiçbiri, danışmanlık hizmet alımları uygulama yönetmeliğinde belirlenen malî ve ekonomik yeterliliğe ilişkin kriterleri yerine getirmemiş, bu nedenle ihale iptal edilmek durumunda kalmıştır. Aynı şekilde hukuk danışmanlığı ihalesi de Özelleştirme İdaresince iptal edilmiştir.

Kamu İhale Kanununun yürürlüğe girmesinin üzerinden bir yılı aşkın bir süre geçmesine rağmen özelleştirme uygulamaları için gerek duyulan danışmanlık hizmetlerinin temininde

karşılaşılan sorunların çözülmesi amacıyla, Kamu İhale Kurumu ile birlikte 2003 yılından beri yapılan çalışmalardan somut bir netice almak mümkün olmamıştır.

Kamuya kaynak yaratmak veya Kamunun kaynak kaybını önlemeye yönelik işlem olan özelleştirme çerçevesinde her türlü danışmanlık hizmet alımının ivedilikle Kamu İhale Kanunu kapsamından çıkarılması gerekmektedir.

Özelleştirme uygulamalarının özgün niteliğine karşın bu kapsamda yapılacak danışmanlık hizmet alımlarında uygulanacak ihale esas ve usullerinin Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü çerçevesinde yürürlüğe konulmasının uygun olacağını mütalaa etmekteyiz.

**(5148/2) 3 üncü maddenin (c) bendine 5148 sayılı Kanunun 2 nci maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı, ticarî faaliyetini sürdürebilmesi için zorunlu olan ileri teknoloji ürünü mal ve hizmetlerin tamamına yakınına doğrudan yurt dışından almaktadır. Kamu İhale Kanunu ve ilgili mevzuat gereğince uyulması zorunlu tip idarî ve teknik şartnameler, tip sözleşmeler, tahkim hükümleri, yeterlilik kuralları bulunmakta, yabancı istekliler bu hükümleri kabul etmemektedir. Bu sebeple, uluslararası piyasa koşullarına ve kurallarına uygun olarak, dünya çapında sınırlı sayıda üretici ve tedarikçiden temin edilebilecek bu mal ve hizmetlerin, Kamu İhale Kanununda mevcut düzenlemeler kapsamında temini mümkün olmamaktadır.

Esasen, ülke kanunlarının ulusal sınırlar içinde uygulanabilirliğini ifade eden mülkîlik prensibi de böyle bir uygulamaya imkân vermemektedir.

Nitekim, AB mevzuatında da, 93/38 EEC nolu Konsey direktifinin giriş bölümünün 18 inci maddesinde “hava taşımacılığının ihale mevzuatı kapsamına alınmasının uygun olmayacağı” çok sarıh bir şekilde düzenlenmiştir. AB’nin, kendi ihale mevzuatını basitleştirme ve birleştirme amacına yönelik olarak, bir süreden beri çalışmalar yürüttüğü bilinmektedir. Yeni konsolide metnin giriş bölümünün 4 üncü maddesinde de, 93/38 EEC nolu Konsey direktifi doğrultusunda ve oradaki ifadeden çok daha açık ve net olarak hava taşımacılığı sektörünün direktif kapsamı dışında tutulduğu belirtilmiştir.

Yurt içinde ve yurt dışında yoğun bir rekabet içinde bulunan Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığının, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda mevcut düzenlemeler kapsamında alım yaparak rekabet gücünü koruması, ticarî faaliyetlerini sürdürmesi mümkün değildir. Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığının rakibi olan yerli hava taşıyıcıları ve kamuya ait havayolu şirketleri dahil yabancı havayolu şirketleri, tüm alımlarını, bu tür kanuna tabi olmaksızın, tamamıyla ticarî gereklere uygun şekilde yapmaktadırlar.

4046 sayılı Özelleştirme Kanununun 37 nci maddesinin (a) bendinde, özel hukuk hükümlerine tabi olduğu belirtilen Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığının, uluslararası havacılığın gereklerine uygun olarak, aksaksız ve dünyadaki rakipleriyle aynı kalitede hizmet vermesini teminen, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası ile geçici 4 üncü maddesinin son fıkrasında mevcut düzenlemelerin yetersiz kalması nedeniyle, AB mevzuatı gözönüne alınarak, hava taşımacılığına özgü yeni bir düzenleme ile ticarî faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları açısından Kamu İhale mevzuatı dışında tutulması öngörülmüştür.

**(684/2) 3 üncü maddenin (c) bendinde 684 sayılı KHK’nın 2 nci maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** Madde ile, Merkez Bankasının Kamu İhale Kanunundan istisna kapsamı genişletilmektedir. Teknoloji ve güvenlik temelli alımlar, dış kaynak temini, danışmanlık hizmeti alımları istisna kapsamına eklenmektedir.

**(5812/1) 3 üncü maddenin (e) bendine 5812 sayılı Kanunun 1 inci maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4/5/2007 tarihli ve 26512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünde Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün ana statüde belirtilen mal ve hizmetlerin tedarik ve dağıtımını kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşları adına temin edeceği belirtilmiştir. Maddenin (e) bendinde yapılan değişiklik, Kanun kapsamındaki idarelerin Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsünde yer alan hizmetleri de Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünden istisna kapsamında temin edebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Aynı bentte yapılan değişiklik, Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünün besinin yoğun olduğu dönemlerde arz fazlasını besiciyi zarar ettirmeyecek bir fiyata alıp ihtiyaç duyan kamu

kuruluşlarına satabilmesine imkân sağlanarak hem Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünün etkinliğinin artırılması ve hem de hayvancılık sektörünün sağlıklı bir şekilde gelişmesi amaçlanmaktadır.

Yine aynı bentte yapılan değişiklikle, yurtdışından temininde zorluklar yaşanan monoblok tekerlek ve tekerlek takımlarının yurt içinde üretilmesi ve demiryolu yan sanayinin geliştirilmesi amacıyla Kanun kapsamındaki idarelerin bu ihtiyaçlarını Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünden istisna kapsamında temin edebilmelerine imkân sağlanmaktadır.

**(5812/1) 3 üncü maddenin (f) bendine 5812 sayılı Kanunun 1 inci maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** (f) bendinde yapılan değişiklikle araştırma-geliştirme hizmetlerinin teşvik edilmesi ve Kanun kapsamındaki idarelerin ortak projeler geliştirmek suretiyle proje sonuçlarından daha fazla fayda sağlanması ile AB müktesebatına da uyum amaçlanmaktadır.

**(5812/1) 3 üncü maddenin (h) bendinde 5812 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşları döner sermaye işletmelerinin birbirlerinden alım yapmaları imkanı bulunmakla birlikte 4734 sayılı Kanun kapsamındaki üniversite hastaneleri gibi sağlık kurum ve kuruluşlarından teşhis ve tedaviye yönelik mal ve hizmet alımı mümkün olmadığından, Kanunun 3 üncü maddesinin (h) bendinde yapılması öngörülen değişiklikle, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki sağlık hizmeti veren tüm idarelerin birbirlerinden teşhis ve tedaviye yönelik mal ve hizmet alımı imkanı getirilmektedir.

**(5226/21) 3 üncü maddeye (i) bendi eklenmesine yönelik olan 5226 sayılı Kanunun 21 inci maddesi ile yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Kültür ve tabiat varlıkları ile arkeolojik kazılarda mal ve hizmet alımlarına ilişkin ihaleler Kültür ve Turizm Bakanlığınca gerçekleştirilmekte, ancak aslına uygun olarak onarımının gerçekleştirilmesi esası; proje uygulamasının aslına uygunluğunun kurullarca denetlenmesi, orijinal malzemenin temininde fiyat tahminleri yapılmasının zorluğu, uygulama aşamasında ortaya çıkan süreçlerin özellikle arkeolojik kazılarda önceden tahmin edilememesi hususları dikkate alındığında tahmini bedellerin belirlenmesi konusunda sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca, eserin özgünlüğünün sağlanması açısından belirlenecek kriterlerin 2863 sayılı Kanun uyarınca kurulların yetkisinde olması da İhale Kanunu çerçevesinde kalınmasının uygulamada yarattığı diğer bir sorundur. Bu nedenlerle konuya ilişkin sorunların çözümlenmesi bakımından 4734 sayılı Kanuna istisna getirilmektedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Kültür varlıklarının korunması amacıyla yapılan tüm plân ve projelerin kapsam dışı kalması amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

**(6093/14) 3 üncü maddenin (i) bendinde 6093 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Taşınır kültür varlığı niteliğindeki yazma eserlere ilişkin restorasyon, konservasyon gibi nitelikli işlerin taşınmaz kültür varlıklarına yönelik nitelikli işler gibi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna tutulmasını sağlamak amacıyla anılan Kanunda yer alan mevcut hüküm uygulama açısından açıklığa kavuşturulmaktadır.

**(5312/25) 3 üncü maddeye (j) bendi eklenmesine yönelik olan 5312 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Madde ile Kanunun kapsamı içerisindeki faaliyetlerde acil olarak ihtiyaç duyulabilecek araç, gereç ve malzemelerin temininde, daha hızlı hareket edilebilmesini teminen 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinin uygulanmayacağı öngörülmektedir.

**Çevre Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Alt Komisyon Metninin 25 inci maddesiyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesine (j) bendi eklenerek, Kanun kapsamı içindeki faaliyetlerde acil olarak ihtiyaç duyulabilecek araç, gereç ve malzemelerin temininde daha hızlı hareket edilebilmesinin sağlanması amacıyla, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun uygulanmaması amaçlanmıştır. Ancak, maddenin, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Denizcilik Müsteşarlığı tarafından denizlerde sürekli izleme programı ile ilgili olarak yapılacak hizmet alımlarının da Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulmasına yönelik hüküm içermesi nedeniyle

Komisyon üyelerimiz tarafından sürekli izlemenin aciliyet taşımadığı ve bu tip alımların Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulmasının istismlara yol açabileceği yönünde görüş belirtmeleri üzerine, madde yeniden düzenlenerek bu yöndeki hüküm metinden çıkarılmıştır. Araç, gereç ve malzeme alımına, hizmet alımı da eklenmiş, acil müdahale planlarının hazırlanması için gerekli olacak alımlar da madde kapsamına dahil edilmiştir.” şeklindedir.

**(5583/9) 3 üncü maddenin (k) bendinde 5583 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarının ulusal ve uluslararası sportif faaliyetlerine ilişkin mal ve hizmet alımları ihalelerinin kendine özgü özellikleri dikkate alındığında, Kamu İhale Kanununda öngörülen süre ve prosedürler içinde gerçekleştirilmesi mümkün görülmediğinden işbu değişiklik önergesi verilmiştir. (13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 177 nci maddesiyle; 22/2/2007 tarihli ve 5583 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi ile eklenen “(k)” bendi “(p)” bendi olarak teselsül ettirilmiştir)

**(5737/79) 3 üncü maddeye (k) bendi eklenmesine yönelik olan 5737 sayılı Kanunun 79 uncu maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Madde ile; vakıf eski eserlerin onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesi ve kamulaştırma işlemleri amacıyla yapılacak harcamaların 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna tutulması; buna ilişkin usul ve esasların, Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi hükme bağlanmaktadır.

**(5726/24) 3 üncü maddeye (l) bendi eklenmesine yönelik olan 5726 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Madde ile tanıkların korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine göre alınacak koruma tedbirlerinin uygulanması için gerekli olan mal ve hizmet alımlarına ilişkin esas ve usullerin Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Adalet ve İçişleri bakanlıkları tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi amacıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa hüküm eklenmektedir.

**(5784/28) 3 üncü maddeye (m) bendi eklenmesine yönelik olan 5784 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** BOTAŞ’ın 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’na tabi olması nedeniyle Kamu İhale Kanunu kapsamında spot sıvılaştırılmış doğal gazın (LNG) pazarı koşullarında alım yapılmasında karşılaşılan güçlükleri ortadan kaldırmak için bu işlemler açısından BOTAŞ’ın 4734 sayılı Kanundan muaf olması amaçlanmıştır.

**(5812/1) 3 üncü maddenin (n) bendinde 5812 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanuna tabi kurum ve kuruluşların milli, NATO, Birleşmiş Milletler ve diğer (AB, insani yardım gibi) ikili ya da çok taraflı ilişkiler kapsamında görevlendirilecek birimlerin anılan görevlere planlanan zamanda ve emniyetli bir şekilde intikalinin sağlanması, intikal vasıtalarının (sivil kapasite) ve diğer mal ve hizmetlerin temininin önceden yapılması veya gerekli güvencelerin önceden alınabilmesi ve ani ihtiyaçların süratle karşılanabilmesi amacıyla, önceden güvenceler alınmasına olanak sağlayan anlaşmalar veya sözleşmeler yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

**(6496/38) 3 üncü maddenin (n) bendinde 6496 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurtiçinden veya yurtdışından temin ettiği savunmaya yönelik askeri malzemeler ile erbaş ve erlerin taşınması faaliyetlerinin, 4734 sayılı Kanuna tabi olmaksızın hizmet alımı suretiyle Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığından karşılanması amaçlanmıştır.

**(6637/7) 3 üncü maddenin (n) bendine 6637 sayılı Kanunun 7 nci maddesi ile yapılan eklemenin gerekçesi:** Kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usuller 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile düzenlenmiş olup bu Kanunun 3 üncü maddesi ile bazı kamu kurum ve kuruluşlarının temin edecekleri mal ve hizmet alımlarına yönelik istisnalar getirilmiştir. 2954 sayılı Kanun ile Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğüne her ne isim

altında olursa olsun elektromanyetik dalga yoluyla yurt içine ve yurt dışına radyodifüzyon ve televizyon yayınlarını yapma görevi verilmiş ve aynı Kanunun 5 inci maddesi ile de yayın esasları belirlenmiştir. Bu çerçevede Kurum, bugün 15 televizyon kanalı, 7 ulusal, 6 bölgesel, 5 uluslararası radyo kanalı, trt.net.tr ve trt.world.com üzerinden 35 dil ve lehçede yayın, teleteks yayını ve “Tele VİZYON”, “TRT Çocuk” ve “TRT Haber DD” dergileriyle Türkiye ve dünyaya yayın yapmaktadır. Çok kısa bir süre içerisinde de TRT World (İngilizce kanalı) yayın hayatına başlayacaktır. Başta haber hizmeti olmak üzere yapım ve yayın hizmetlerinde çoğu zaman acil kararlar alma zorunluluğu bulunmaktadır. Mevcut mevzuat ile Kurum faaliyetlerinin optimal düzeyde yürütülmesinde güçlükler yaşanmaktadır. Özellikle, kamu kurum ve kuruluşlarından yapılan mal ve hizmet alımlarının temin sürecinde yaşanan sıkıntılar Kurum faaliyetlerini olumsuz etkilemektedir. Bu anlamda, Kurumun, Anadolu Ajansı Türk Anonim Şirketi’nden yapacağı her türlü program, haber, yapım ve yayınlarla ilgili mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanunun istisna kapsamına alınması, kamusal yayıncılıkta etkinliği ve verimliliği artıracaktır.

**(5917/31) 3 üncü maddeye (o) bendi eklenmesine yönelik olan 5917 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Elektrik üretimi, iletimi, ticareti ve dağıtımı alanında faaliyet gösteren kamu iktisadi teşebbüslerinin, bu faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik olarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarından yapacakları enerji ve yakıt alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna edilmesi amacıyla, anılan Kanunun 3 üncü maddesinin (n) bendinden sonra gelmek üzere yeni bent eklenmesine yönelik düzenlemenin yeni 32 nci madde olarak metne ilave edilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

**(6719/11) 3 üncü maddenin (o) bendinde 6719 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** TETAŞ’ın mevcut portföyünün dışında da tedarik amaçlı elektrik enerjisi alımlarının Kamu İhale Kanunu mevzuatı kapsamı dışına alınması amaçlanmıştır.

**(6719/11) 3 üncü maddenin (o) bendine 6719 sayılı Kanunun 11 inci maddesine ilişkin önergeyle getirilen değişiklik gerekçesi;** “Önerge ile, bakanlığın bağlı, ilgili veya ilişkili kurum veya kuruluşlarının birbirleri ile diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında enerji arz güvenliği ve kamu yararı amaçları doğrultusunda söz konusu Kanun hükümlerinden istisna tutulması öngörülmektedir.” şeklindedir.

**(638/31) 3 üncü maddenin (p) bendinde 638 sayılı KHK’nın 31 inci maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** Kanun Hükmünde Kararnamedeki düzenlemelere paralel olarak diğer kanunlarda ve kanun hükmünde kararnamelerde gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

**(6111/177) 3 üncü maddeye (r) bendi eklenmesine yönelik olan 6111 sayılı Kanunun Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından eklenen 177 nci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunca fakir ailelere dağıtılacak kömürlerin temini amacıyla kendisine veya bağlı ortaklık ve iştiraklerine ait kömür sahalarından yapılacak mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanun kapsamından çıkarılmasını sağlayacak bir düzenlemenin metne eklenmesi suretiyle yeni 181 inci madde olarak kabul edilmiştir.

**(6288/5) 3 üncü maddeye (s) bendi eklenmesine yönelik olan 6288 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Madde ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (r) bendinden sonra yeni bir bent eklenerek Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü’nün sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu bağlı ortaklıklarından yapacağı mal veya hizmet alımlarında Kamu İhale Kanunundan istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

**Alt komisyon aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Bağlı ortaklık kavramının tanımı gereği kamu kesiminin sermayenin yarısından fazlasına sahip olmasını gerektirmesi nedeniyle mükerrerliği önlemek amacıyla, Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesine eklenmesi öngörülen (s) bendinde yer alan “sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu” ibaresinin metinden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(6461/10) 3 üncü maddenin (s) bendinde 6461 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** TCDD’nin bağlı ortaklıklarından yaptığı mal ve hizmet alımları 4734 sayılı

Kamu İhale Kanununda istisna kapsamında yer almaktadır. Madde ile, TCDD'den ayrılmak suretiyle kurulan TCDD Taşımacılık A.Ş.'nin de TCDD'nin diğer bağlı ortaklıklarından yapacağı mal ve hizmet alımları istisna kapsamına alınmaktadır.

**(6353/27) 3 üncü maddeye (t) bendi eklenmesine yönelik olan 6353 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Maddeyle, ÖSYM'nin kuracağı veya iştirak edeceği şirketten sınav faaliyetlerinin yürütülmesine yönelik olarak yapılacak mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna edilmesi amaçlanmaktadır.

**(6518/45) 3 üncü maddeye (u) bendi eklenmesine ilişkin 6518 sayılı Kanunun 45 inci maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Yenilik, yerleşme ve teknoloji transferini sağlamaya yönelik sanayi katılımı/off-set uygulamaları içeren mal ve hizmet alımları istisna kapsamına alınmaktadır.

**(6676/16) 3 üncü maddenin (u) bendinde 6676 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Sanayi katılımı ibaresi, off-set ibaresini de kapsadığından off-set ibaresi yürürlükten kaldırılmaktadır.

**(7033/73) 3 üncü maddenin (u) bendinde 7033 sayılı Kanunun 73 üncü maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Madde ile, yenilik, yerleşme ve teknoloji transferi gerektiren yapım işlerinin de sanayi işbirliği programı kapsamına alınması amaçlanmaktadır.

**(7161/29)3'üncü maddenin (e) bendinde yapılan değişiklikle ve aynı maddeye (z) bendinin eklenmesine ilişkin 7161 sayılı Kanunun 29'uncu maddesinin gerekçesi:** Madde ile, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kuruluşların, Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğünden yapacakları çay ve çay ürünleri alımlarının Kanun hükümlerinden istisna tutulması öngörülmektedir.

Ayrıca yapılan değişiklik çerçevesinde, gerçekleşmesi önceden öngörülemeyen ve hazırlık için yeterli süresi bulunmayan uluslararası toplantılardaki harcamalar için yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda yer alan istisna hükümlerinin ilgili Kanun olan Kamu İhale Kanununa taşınması amaçlanmaktadır

Madde ile, Ülkemiz tarafından tertiplenecek uluslararası organizasyon ve toplantılardan Cumhurbaşkanınca belirlenenler için yapılacak mal ve hizmet alımları için uyulacak usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirlenmesi amaçlanmaktadır.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** Önergeyle 4734 sayılı Kanun'a tabi sağlık kurum ve kuruluşlarının, kamuya ait bir şirket olan Uluslararası Sağlık Hizmetleri Anonim Şirketine yapacakları mal ve hizmet alımlarının 4734 sayılı Kanun'un istisnaları arasına alınması öngörülmektedir.

## **Tanımlar**

**Madde 4-** Bu Kanunun uygulanmasında;

**Mal :** Satın alınan her türlü ihtiyaç maddeleri ile taşınır ve taşınmaz mal ve hakları,

**Hizmet : (Değişik: 30/7/2003-4964/3 md.)** Bakım ve onarım, taşıma, haberleşme, sigorta, araştırma ve geliştirme, muhasebe, piyasa araştırması ve anket, danışmanlık, tanıtım, basım ve yayım, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, toplantı, organizasyon, sergileme, koruma ve güvenlik, meslekî eğitim, fotoğraf, film, fikrî ve güzel sanat, bilgisayar sistemlerine yönelik hizmetler ile yazılım hizmetlerini, taşınır ve taşınmaz mal ve hakların kiralanmasını ve benzeri diğer hizmetleri, <sup>4</sup>

<sup>4</sup> 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle; bu tanımda yer alan “mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, imar uygulama, her ölçekte imar planı” ibareleri metinden çıkarılmıştır.

**Yapım :** Bina, karayolu, demiryolu, otoyol, havalimanı, rıhtım, liman, tersane, köprü, tünel, metro, viyadük, spor tesisi, alt yapı, boru iletim hattı, haberleşme ve enerji nakil hattı, baraj, enerji santrali, rafineri tesisi, sulama tesisi, toprak ıslahı, taşkın koruma ve dekapaj gibi her türlü inşaat işleri ve bu işlerle ilgili tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, büyük onarım, restorasyon, çevre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzeri yapım işlerini,

**Tedarikçi :** Mal alımı ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

**Hizmet sunucusu :** Hizmet alımı ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

**Danışman :** Danışmanlık yapan, bilgi ve deneyimini idarenin yararı için kullanan, danışmanlığını yaptığı işin yüklenicileri ile hiçbir organik bağ içinde bulunmayan, idareden danışmanlık hizmeti karşılığı dışında hiçbir kazanç sağlamayan ve danışmanlık hizmetlerini veren hizmet sunucularını,

**Yapım müteahhidi :** Yapım işi ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

**Aday:** Ön yeterlik için başvuran gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

**Ortak girişim : (Değişik: 30/7/2003-4964/3 md.)** İhaleye katılmak üzere birden fazla gerçek veya tüzel kişinin aralarında yaptıkları anlaşma ile oluşturulan iş ortaklığı veya konsorsiyumları,

**İstekli :** Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesine teklif veren tedarikçi, hizmet sunucusu veya yapım müteahhidini,

**İstekli olabilecek : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** İhale konusu alanda faaliyet gösteren ve ihale veya ön yeterlik dokümanı satın almış gerçek veya tüzel kişiyi ya da bunların oluşturdukları ortak girişimi,

**Yerli istekli : (Değişik: 30/7/2003-4964/3 md.)** Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişilikleri,

**Yüklenici :** Üzerine ihale yapılan ve sözleşme imzalanan istekliyi,

**İdare :** İhaleyi yapan bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşları,

**İhale yetkilisi : (Değişik: 30/7/2003-4964/3 md.)** İdarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlilerini,

**Başvuru belgesi :** Belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterliğe katılan aday tarafından yeterliğinin tespitinde kullanılmak üzere sunulan belgeleri,

**İhale dokümanı :** İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgileri,

**Ön proje :** Belli bir yapının kesin ihtiyaç programına göre; gerekli arazi ve zemin araştırmaları yapılmadan, bilgilerin halihazır haritalardan alındığı, çevresel etki değerlendirme ve fizibilite raporları dahil elde edilen verilere dayanılarak hazırlanan plân, kesit, görünüş ve profillerin belirtildiği bir veya birkaç çözümü içeren projeyi,

**Kesin proje :** Belli bir yapının onaylanmış ön projesine göre; mümkün olan arazi ve zemin araştırmaları yapılmış olan, yapı elemanlarının ölçülendirilip boyutlandırıldığı, inşaat sistem ve gereçleri ile teknik özelliklerinin belirtildiği projeyi,

**Uygulama projesi :** Belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği projeyi,

(...)<sup>5</sup>

**İhale :** Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri,

**Teklif :** Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde isteklinin idareye sunduğu fiyat teklifi ile değerlendirmeye esas belge ve/veya bilgileri,

**Açık ihale usulü :** Bütün isteklilerin teklif verebildiği usulü,

**Belli istekliler arasında ihale usulü :** Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idare tarafından davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usulü,

**Pazarlık usulü :** Bu Kanunda belirtilen hallerde kullanılabilen, ihale sürecinin iki aşamalı olarak gerçekleştirildiği ve idarenin ihale konusu işin teknik detayları ile gerçekleştirme yöntemlerini ve belli hallerde fiyatı isteklilerle görüştüğü usulü,

**Doğrudan temin :** Bu Kanunda belirtilen hallerde ihtiyaçların, idare tarafından davet edilen isteklilerle teknik şartların ve fiyatın görüşülerek doğrudan temin edilebildiği usulü,

**Sözleşme :** Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinde idare ile yüklenici arasında yapılan yazılı anlaşmayı,

**Kurum :** Kamu İhale Kurumunu,

**Kurul :** Kamu İhale Kurulunu,

**Ön ilan : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** Yıl içerisinde ihale edilmesi planlanmış işlere ilişkin olarak, mali yılın başlangıcını izleyen mümkün olan en kısa sürede yapılan duyuruyu,

---

<sup>5</sup> 14/7/2004 tarihli ve 5226 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle; bu maddede yer alan “Rölöve projesi”, “Restorasyon projesi” ve “Restitüsyon projesi” tanımları metinden çıkarılmıştır.

**Elektronik Kamu Alımları Platformu : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** İdareler ile kamu alımları sürecine taraf olanların bu sürece ilişkin işlemleri internet üzerinden gerçekleştirebilecekleri ve Kurum tarafından yönetilen elektronik ortamı,

**Dinamik alım sistemi : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** İhale dokümanına uygun ön teklif veren ve sistemin geçerlik süresi içerisinde yeterlik kriterlerini sağlayan bütün isteklilerin sisteme kabul edildiği, piyasada mamul olarak bulunan malların tedarikine yönelik tamamen elektronik ortamda gerçekleştirilen alım sürecini,

**Elektronik eksiltme : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** Tekliflerin değerlendirilmesinin ardından elektronik ortamda eksiltme şeklinde sunulan yeni fiyatların veya belirli teklif unsurlarına ilişkin yeni değerlerin bir elektronik araç marifetiyle otomatik değerlendirme metotları kullanılarak yeniden değerlendirilmesi ve sıralandırılması şeklinde tekrar eden işlemleri,

**Çerçeve anlaşma : (Ek: 20/11/2008-5812/2 md.)** Bir veya birden fazla idare ile bir veya birden fazla istekli arasında, belirli bir zaman aralığında gerçekleştirilecek alımların özellikle fiyat ve mümkün olan hallerde öngörülen miktarlarının tespitine ilişkin şartları belirleyen anlaşmayı,

**Teminat mektubu: (Ek: 28/11/2017-7061/65 md.)** Bankalar tarafından verilen teminat mektupları ile Türkiye’de yerleşik sigorta şirketleri tarafından kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerini,

İfade eder.

*(4734/4) Gerekçe madde 4. – Kanunda yer alan düzenlemeler çerçevesinde yapılacak uygulamalara açıklık getirmek amacıyla gerekli olan kavramların tanımlarına yer verilmiştir.*

***Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 4 üncü maddesi; “Mal”, “Hizmet”, “Yapım”, “Kesin proje” tanımlarında değişiklik yapılmak, “Başvuru” tanımı “Başvuru belgesi” olarak değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.*

***(4964/3) 4 üncü maddede 4964 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Esasen danışmanlık hizmeti kapsamında değerlendirilmemesi gereken etüt ve proje, harita ve kadastro ve imar uygulama işleri hizmet tanımı kapsamına alınmaktadır.*

*Farklı uzmanlıklar gerektiren yatırım projelerinin bu uzmanlığa sahip yükleniciler eliyle gerçekleştirilmesini mümkün kılmak amacıyla, ortak girişimin iş ortaklıkları yanında konsorsiyumları da kapsar biçimde tanımlanması sağlanmaktadır.*

*“Yerli istekli” tanımında yapılan değişiklikte, ülkemize yabancı sermaye girişini teşvik etmek ve ihalelerde rekabeti artırmak amacıyla yalnız Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ve bunların kurduğu tüzel kişiliklerin değil; yabancı ülke vatandaşları tarafından Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş bulunan ve vergi kanunları açısından tam mükellef sayılan tüzel kişiliklerin de yerli istekli sıfatıyla ihalelere katılımı sağlanmaktadır.*

*“İhale yetkilisi” deyimi, ihale yetkilisinin çeşitli nedenlerle (izin, rapor, yargılanma, tutukluluk gibi) bu yetkisini kullanmasının mümkün olmadığı durumlarda, kamu hizmetlerinin kesintisiz yürütülmesini teminen, ödeme yetkisinde olduğu gibi ihale yetkilisinin de usulüne uygun olarak devredilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmektedir.*

*2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının mevcut durumlarının tespiti, kullanımı, eski haline getirilmesi ve korunması amacıyla yapılacak ihalelerde, bu işlerin literatürüne uygun olarak rölöve, restorasyon ve restitüsyon projelerinin tanımlarına yer verilmektedir.*

**(4964/3) 4 üncü maddedeki “hizmet” tanımına 4964 sayılı Kanunun 3 maddesine ilişkin önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** Tasarıyla “etüt ve proje”, “harita ve kadastro” ve “imar uygulama” işleri danışmanlık hizmetleri kapsamında çıkarılarak hizmet kapsamına alınmış, ancak bu hizmetlerle benzer nitelikte olan ve hizmet kapsamındaki “mimarlık ve mühendislik” disiplini içinde yer alan imar planı yapımına, ne hizmet tanımı içinde ne de danışmanlık hizmet tanımı içinde yer verilmemiş olmasından kaynaklanan boşluğu doldurmak amacıyla söz konusu ilavenin yapılması zorunlu görülmektedir.

**(5226/22) 4 üncü maddeye 5226 sayılı Kanunun 22 nci maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** Kültür ve tabiat varlıkları ile arkeolojik kazılarda mal ve hizmet alımlarına ilişkin ihaleler Kültür ve Turizm Bakanlığınca gerçekleştirilmekte, ancak aslına uygun olarak onarımının gerçekleştirilmesi esası; proje uygulamasının aslına uygunluğunun kurullarca denetlenmesi, orijinal malzemenin temininde fiyat tahminleri yapılmasının zorluğu, uygulama aşamasında ortaya çıkan süreçlerin özellikle arkeolojik kazılarda önceden tahmin edilememesi hususları dikkate alındığında tahmini bedellerin belirlenmesi konusunda sorunlar yaşanmaktadır. Ayrıca, eserin özgünlüğünün sağlanması açısından belirlenecek kriterlerin 2863 sayılı Kanun uyarınca kurulların yetkisinde olması da İhale Kanunu çerçevesinde kalınmasının uygulamada yarattığı diğer bir sorundur. Bu nedenlerle konuya ilişkin sorunların çözümlenmesi bakımından 4734 sayılı Kanuna istisna getirilmektedir.

**(5812/2) 4 üncü maddeye 5812 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle eklenen tanımların gerekçesi:** İhale dokümanını satın alarak ihale sürecine katılma istek ve iradesini ortaya koyanların da ihalelere yönelik başvuru yollarını kullanma hakları bulunmakla birlikte, bu hususun açıklığa kavuşturulmasını temin için, 4734 sayılı Kanunun 54, 55 ve 56 ncı maddelerinde yapılan değişikliğe paralel olarak, Kanunun 4 üncü maddesine “İstekli olabilecek” tanımı eklenmekte, ayrıca Tasarıda Kanuna eklenmesi öngörülen düzenlemelere paralel olarak “Ön ilan”, “Elektronik Kamu Alımları Platformu”, “Dinamik alım sistemi”, “Elektronik eksiltme” ve “Çerçeve anlaşma” tanımlarına yer verilmektedir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Bu tasarı ile aynı Kanunun 48 inci maddesinde yapılan düzenlemeye uyum sağlamak amacıyla “Hizmet” tanımı ile ilgili değişiklik metne eklenmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(7061/65) 4 üncü maddeye 7061 sayılı Kanunun 65 inci maddesiyle eklenen tanımın gerekçesi;** “Madde ile, Hazine Müsteşarlığı tarafından genel şartları hazırlanan kefalet sigortasının banka teminat mektuplarına alternatif sigortacılık ürünü olması nedeniyle 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesine, teminat mektupları tanımı eklenerek kefalet sigortalarının da teminat mektubu gibi işlem görmesi amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

### **Temel ilkeler**

**Madde 5-** İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri birarada ihale edilemez.

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez.

Bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usullerdir. Diğer ihale usulleri Kanunda belirtilen özel hallerde kullanılabilir. **(Ek cümle: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinin özelliği ve güvenlik şartlarına uygun şekilde yerine getirilme zorunluluğu nedeniyle Cumhurbaşkanlığınca

gerçekleştirilecek her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ihaleler bu Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre yapılabilir.

Ödeneği bulunmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz.

**(Değişik altıncı fıkra: 30/7/2003-4964/4 md.)** İlgili mevzuatı gereğince Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) raporu gerekli olan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için ÇED olumlu belgesinin alınmış olması zorunludur. Ancak, doğal afetlere bağlı olarak acilen ihale edilecek yapım işlerinde ÇED raporu aranmaz.

**(4734/5) Gerekçe madde 5.** – Bu Kanunun hazırlanma amacının gerçekleştirilebilmesi için, idarelerin ihalelerde saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumlu kılınması gerekli görülmüştür.

Kanun kapsamında yapılacak ihalelerde uygulanabilecek ihale usulleri arasında sayılan pazarlık usulü ile doğrudan temin, sadece Kanunda belirtilen hallerde kullanılabileceğinden, açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü temel usuller olarak kabul edilmiştir.

Ödeneği bulunmayan işlerin ihalesinin yapılması uygulamada pek çok ihtilafa neden olduğundan, ihalesi yapılacak her iş için ödeneğinin bulunması zorunluluğu getirilmiştir.

Çevreye verebileceği muhtemel zararların değerlendirilmesinin gerekli olması nedeniyle ilgili mevzuatı gereğince Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) olumlu belgesi alınması zorunluluğu bulunan işler için, işleme alınmayacak ve gereksiz harcamalara neden olacak yatırımlara girilmemesi amacıyla, bu belge olmadan ihaleye çıkılamayacağı öngörülmüştür.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 5 inci maddesi; son fıkraya son cümle olarak “Ancak, olağanüstü haller ve deprem durumlarında ÇED raporu aranmaz.” İbareleri eklenmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/4) 5 inci maddenin altıncı fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** ÇED raporuna ilişkin olarak “olağanüstü haller” deyiminin yol açacağı belirsizliği gidermek ve doğal afetleri yalnız deprem durumu ile sınırlandırmamak için, kapsayıcı bir ifade olan “doğal afet” deymi kullanılmaktadır.

### **İhale Komisyonu**

**Madde 6-** İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinen en az dört kişinin ve muhasebe veya malî işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirir. <sup>6</sup>

**(Değişik ikinci fıkra: 30/7/2003-4964/5 md.)** İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, bu Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilir.

Gerekli incelemeyi yapmalarını sağlamak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilân veya daveti izleyen üç gün içinde ihale komisyonu üyelerine verilir.

İhale komisyonu eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser kalınamaz. Komisyon başkanı ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. Karşı oy kullanan komisyon üyeleri, gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır.

<sup>6</sup> 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle, bu fıkroda yer alan “genel ve katma bütçeli kuruluşlarda maliye memurunun, diğerlerinde ise” ibaresi, “ve” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İhale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır.

**(4734/6) Gerekçe madde 6.** – Mevcut uygulamada isteklilerin teknik yeterliklerinin ihale komisyonu dışında başka bir komisyon tarafından değerlendirilmesi halinde, teknik değerlendirme ile aynı anda fiyat karşılaştırması yapılamamaktadır. Bu nedenle, ihale komisyonu dışında başka adlar altında komisyonlar oluşturulmaksızın bütün değerlendirmelerin ihale komisyonu tarafından yapılmasının sağlanması için, ihale komisyonlarında 2 üyenin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla bu komisyonların en az 5 kişiden oluşması öngörülmüştür. İhale konusu işin uzmanı niteliğinde personelin ihaleyi yapan idarede bulunmaması halinde, bu Kanun kapsamında yer alan diğer kurum ve kuruluşlardan bu nitelikte personel sağlanabilmesi mümkündür.

İhalesi yapılacak her iş için görevlendirilecek ihale komisyonlarında, komisyonların eksiksiz toplanacağı dikkate alınarak yeterli sayıda yedek üye belirlenmesi de öngörülmüştür.

İhale işlem dosyasında yer alan belgelerin ihale öncesinde incelenmesini sağlamak amacıyla, ihale işlem dosyasının birer örneğinin ihale komisyonu üyelerine verilmesi gerekli görülmüştür.

İhalenin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi amacıyla, komisyonun eksiksiz toplanması öngörülmüş ve çalışma esasları belirlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 6 ncı maddesi; birinci fıkraya “ve tek sayıda” ibaresi eklenerek, dördüncü fıkradaki “oyların eşit olması halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir.” İbaresini çıkartılmak ve bu fıkranın sonuna “Karşı oy kullanan komisyon üyeleri gerekçesini komisyon kararına yazmak ve imzalamak zorundadır.” cümlesi eklenmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5436/13) 6 ncı maddenin birinci fıkrasına 5436 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Yeni malî yönetim sisteminin başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamak üzere idari kapasiteyi güçlendirmek, teşkilat ve personel açısından yapılan dönüşüme uyum sağlamak amacıyla 657 sayılı Kanunda ve eki cetvellerde değişiklik yapılmakta ve 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan bazı ibare ve hükümler yürürlükten kaldırılmaktadır.

Ayrıca, 6245 sayılı Harcırah Kanununun denetim elemanlarının gündeliklerini düzenleyen 33 üncü maddesinde değişiklik yapılarak iç denetçilerin gündelikleri düzenlenmekte; malî yönetim ve kontrol işlevlerinin ve bütçe dairesi başkanlıkları personelinin idarelere devredilmesi nedeniyle ihale komisyonu üyelerinin ilgili idare personeline oluşturulması sağlanmakta; Strateji Geliştirme Başkanlarının müsterek kararla atanması öngörülmektedir.

**(4964/5) 6 ncı maddenin ikinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunla getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile kamu hizmetlerinin aksamaması açısından ihale komisyonlarında diğer kuruluşlardan eleman görevlendirme imkanı, uzman olmayan personeli de kapsar biçimde genişletilmektedir.

### **İhale işlem dosyası**

**Madde 7-** İhalesi yapılacak her iş için bir işlem dosyası düzenlenir. Bu dosyada ihale yetkilisinden alınan onay belgesi ve eki yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilân metinleri, adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler, ihale komisyonu tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur.

**(4734/7) Gerekçe madde 7.** – İhalesi yapılacak işlerle ilgili bilgi ve belgelerin bir arada saklanmasını sağlamak üzere her iş için bir ihale işlem dosyasının hazırlanması öngörülmüştür.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **İhaleye Katılım Kuralları**

### **Eşik değerler**

**Madde 8-** Bu Kanunun 13 ve 63 üncü maddelerinin uygulanmasında yaklaşık maliyet dikkate alınarak kullanılacak eşik değerler aşağıda belirtilmiştir:

**a) (Değişik: 12/6/2002-4761/12 md.)** Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin mal ve hizmet alımlarında üçyüz milyar Türk Lirası. **(Birmilyonyetmişbinbeşyüzüymibes Türk Lirası)\***

**b) (Değişik: 12/6/2002-4761/12 md.)** Kanun kapsamındaki diğer idarelerin mal ve hizmet alımlarında beşyüz milyar Türk Lirası. **(Birmilyonyediyüzseksendokuzbinikiyüzonuç Türk Lirası) \***

**c) (Değişik: 12/6/2002-4761/12 md.)** Kanun kapsamındaki idarelerin yapım işlerinde onbirtrilyon Türk Lirası. **(Otuzdokuzmilyonüçyüzaltmışikibindokuzyüzyirmi Türk Lirası)\***

**(Mülga son fıkra: 12/6/2002-4761/12 md.)**

**(4734/8) Gerekçe Madde 8.** – Avrupa Birliği müktesebatında yer alan eşik değer uygulamasıyla paralellik sağlamak amacıyla; ilan süreleri ve kuralları ile ihalelerde yerli isteklilerle ilgili düzenlemelerde esas alınmak üzere, kanun kapsamındaki işlerin türüne ve kuruluşların yapısına göre farklı parasal limitler belirlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 8 inci maddesi; (a), (b) ve (c) bendlerinde ifade edilen değerler sırasıyla “300”, “500” milyar, “11 trilyon” olarak değiştirilmek, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne tam üyeliği halinde uygulanacak yöntemin açıklığa kavuşturulmasını teminen maddenin sonuna fıkra ilavesi yapılmak suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Dünya Ticaret Örgütü üyeleri olan; ABD ve G.Kore’de eşik değerler 20 milyon ABD Doları civarındadır. Yerli firmaların ileri teknolojilere uyum sağlamaları ve sermaye yapılarının güçlendirilmesi için teknolojik gelişme v.b. konularda korunması için.” şeklindedir.

**(4761/12) 8 inci maddenin (a), (b) ve (c) bentlerine 4761 sayılı Kanunun 12 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** 4734 sayılı Kanunda öngörülen eşik değerler Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü düzenlemelerine uyumlu hale getirilmiştir.

### **Yaklaşık maliyet**

**Madde 9- (Değişik: 30/7/2003-4964/6 md.)**

Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.

**Gerekçe madde 9.** – Uluslararası uygulamalarla tutarsızlık arzeden ve kamu otoritelerince belirlenen birim fiyatlara dayanılarak hazırlanması nedeniyle piyasa fiyatlarını gerçekçi bir şekilde yansıtmadığı görülen tahmini bedel esasına dayalı ihale sisteminden vazgeçilerek, sadece idarelerce bilinecek olan yaklaşık maliyetin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu suretle, kamu otoritelerince

---

\* Kamu İhale Kurumu’nun 2017/1 sayılı Tebliği ile 21/01/2017 tarihli ve 29955 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup 01.02.2017 – 31.01.2018 dönemini kapsamaktadır.

belirlenen birim fiyatlara dayalı olarak hazırlanan tahmini bedel üzerinden ihale yapılmasının sakıncalarını giderebilmek amacıyla, kamu otoritelerince belirlenen birim fiyatlara uyma zorunluluğu kaldırılmış, idarelerce yaklaşık maliyetin ayrıntılı fiyat araştırmaları yapılmak suretiyle gerçekçi olarak belirlenmesi öngörülmüştür.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 9 uncu maddesi; idarelerin yaklaşık maliyet ile ilgili tespitlerinin bir belgeye bağlanmasını hüküm altına almak gerekçesiyle değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/6) 9 uncu maddeye 4964 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile yaklaşık maliyetin gizliliği, ihale ve ön yeterlik ilanlarında yer verilmemek suretiyle sağlanmakta, bunun aksine hareket edenler hakkında Kanunun 61 inci maddesinde yaptırımlar düzenlendiğinden; gizliliğin korunmasına ilişkin yersiz tekrar kaldırılmaktadır.

### **İhaleye katılımda yeterlik kuralları**

**Madde 10 -** İhaleye katılacak isteklilerden, ekonomik ve malî yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenebilir:

**a) Ekonomik ve malî yeterliğin belirlenmesi için;**

**1) Bankalardan temin edilecek isteklinin malî durumu ile ilgili belgeler,**

**2) (Değişik: 30/7/2003-4964/7 md.)** İsteklinin, ilgili mevzuatı uyarınca yayınlanması zorunlu olan bilançosu veya bilançosunun gerekli görülen bölümleri, yoksa bunlara eşdeğer belgeleri,

**3) İsteklinin iş hacmini gösteren toplam cirosu (Değişik ibare: 17/01/2019-7161/30; yürürlük: 18/5/2019) veya ihale konusu iş ile ilgili cirosunu gösteren belgeler<sup>7</sup>.**

**b) Mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesi için;**

**1) İsteklinin, mevzuatı gereği ilgili odaya kayıtlı olarak faaliyette bulunduğunu ve teklif vermeye yasal olarak yetkili olduğunu kanıtlayan belgeler,**

**2) (Değişik: 20/11/2008-5812/3 md.)** İstekli tarafından kamu veya özel sektöre bedel içeren bir sözleşme kapsamında taahhüt edilen ihale konusu iş veya benzer işlere ilişkin olarak;

**a) Son onbeş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleriyle ilgili deneyimi gösteren belgeler,**

**b) Son onbeş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işlerinde sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında denetlenen ya da yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler,**

**c) Devam eden yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde; ilk sözleşme bedelinin tamamlanması şartıyla, son onbeş yıl içinde gerçekleşme oranı toplam sözleşme bedelinin en az % 80'ine ulaşan ve kusursuz olarak gerçekleştirilen, denetlenen veya yönetilen işlerle ilgili deneyimi gösteren belgeler,**

<sup>7</sup> 7161 sayılı Kanunun 30'uncu maddesi ile yapılan değişiklik 18/05/2019 tarihinde yürürlüğe girecek olup, bu değişikliğin yürürlüğe gireceği tarihe kadar bu bent “İsteklinin iş hacmini gösteren toplam cirosu veya ihale konusu iş ile ilgili taahhüdü altındaki ve bitirdiği iş miktarını gösteren belgeler.” şeklindedir.

d) Son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarına ilişkin deneyimi gösteren belgeler,

e) Devredilen işlerde sözleşme bedelinin en az % 80'inin tamamlanması şartıyla, son onbeş yıl içinde geçici kabulü yapılan yapım işleri ile kabul işlemleri tamamlanan yapımla ilgili hizmet işleri ve son beş yıl içinde kabul işlemleri tamamlanan mal ve hizmet alımlarıyla ilgili deneyimi gösteren belgeler.

f) **(Ek: 6/2/2014-6518/46 md.)** Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi iş birliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlara, yararlandıkları destekler çerçevesinde yürüttükleri proje sonucu ortaya çıkan mal ve hizmetlerin ve bunlar dışında özkaynaklarla geliştirilmiş ve değerlendirilmesi için gerekli usulleri Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından Ar-Ge projesi neticesinde ortaya çıktığı belgelendirilen ürünlerin piyasaya arz edilmesinden sonra proje sonucu ortaya çıkan hizmetler ile yerli malı belgesine sahip ürünler için Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Kurumca belirlenen esaslar çerçevesinde düzenlenen ve piyasaya arz tarihinden itibaren beş yıl süreyle kullanılabilir olan belgeler.<sup>8</sup>

3) İsteklinin üretim ve/veya imalat kapasitesine, araştırma-geliştirme faaliyetlerine ve kaliteyi sağlamasına yönelik belgeler,

4) İsteklinin organizasyon yapısına ve ihale konusu işi yerine getirmek için yeterli sayıda ve nitelikte personel çalıştırdığına veya çalıştıracığına ilişkin bilgi ve/veya belgeler,

5) İhale konusu hizmet veya yapım işlerinde isteklinin yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki niteliklerini gösteren belgeler,

6) İhale konusu işin yerine getirilebilmesi için gerekli görülen tesis, makine, teçhizat ve diğer ekipmana ilişkin belgeler,

7) İstekliye doğrudan bağlı olsun veya olmasın, kalite kontrolden sorumlu olan ilgili teknik personel veya teknik kuruluşlara ilişkin belgeler,

8) İhale konusu işin ihale dokümanında belirtilen standartlara uygunluğunu gösteren, uluslararası kurallara uygun şekilde akredite edilmiş kalite kontrol kuruluşları tarafından verilen sertifikalar,

9) İdarenin talebi halinde doğruluğu teyit edilmek üzere, tedarik edilecek malların numuneleri, katalogları ve/veya fotoğrafları.

İhale konusu işin niteliğine göre yukarıda belirtilen bilgi veya belgelerden hangilerinin yeterlik değerlendirmesinde kullanılacağı, ihale dokümanında ve ihale veya ön yeterliğe ilişkin ilân veya davet belgelerinde belirtilir.

<sup>8</sup> 16/2/2016 tarihli ve 6676 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle; bu fıkrada yer alan “Ar-Ge merkezlerinde,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde,” ibaresi, “ortaya çıkan mal ve hizmetlerin” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bunlar dışında özkaynaklarla geliştirilmiş ve değerlendirilmesi için gerekli usulleri Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca belirlenen ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu tarafından Ar-Ge projesi neticesinde ortaya çıktığı belgelendirilen ürünlerin” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

**(Ek fıkra: 12/6/2002-4761/13 md.)** Birinci fıkranın (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen belgelerden, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde, denetleme veya yönetme görevi nedeniyle alınanlarda gerçek kişinin mühendis veya mimar olma şartı aranır. İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler, belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. **(Ek ibare: 20/11/2008-5812/3 md.; Değişik cümle: 17/01/2019-7161/30; yürürlük: 18/03/2020)** Bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişilerin ihaleye girebilmesinde en az bir yıldır tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olması ve bu sürede bu Kanuna göre yapılacak ihalelere ilişkin sözleşmelerin yürütülmesi konusunda temsile ve yönetime yetkili olması, bu şartların her ihalede aranması ve teminat süresi sonuna kadar muhafaza edilmesi zorunludur. **(Değişik cümle: 6/2/2014-6518/46 md.)** Denetim ve yönetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgeler beşte bir oranında dikkate alınır. Ancak, yapımla ilgili hizmet işlerinden elde edilen belgeler yapım işlerinde kullanılamaz. **(Ek cümleler: 17/01/2019-7161/30; yürürlük: 18/05/2019)** Bir sözleşme kapsamında gerçekleştirilen iş dolayısıyla düzenlenecek iş deneyim belgelerinin toplam tutarına ve belge verilecek kişilere yönelik sınırlamalar getirmeye Kurum yetkilidir. Kanun kapsamındaki idarelere gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgeler haric yurt dışında gerçekleştirilen işler için düzenlenen belgelerden sadece iş bitirme belgeleri, belge sahipleri tarafından ve bunların bünyesinde bulundukları şirketler topluluğu veya benzeri ortaklık ilişkisi içerisinde kullanılabilir. Bu belgelerin, şirketler topluluğu veya benzeri ortaklık ilişkisi içerisinde kullanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Kurum yetkilidir. Ortak girişim olarak ihaleye teklif verilmesi hâlinde yurt dışında gerçekleştirilen işlerden alınan iş bitirme belgesini kullanan belge sahibinin ortak girişimdeki hissesi oranında geçici ve kesin teminat vermesi zorunludur<sup>9</sup>.

Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

**a)** İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütülen, konkordato ilân eden, işlerini askıya alan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

**b)** İflası ilân edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ülkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olan.

**c)** Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olan.

**d)** Türkiye'nin veya kendi ülkesinin mevzuat hükümleri uyarınca kesinleşmiş vergi borcu olan.

**e)** İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyen.

<sup>9</sup> 7161 sayılı Kanunun 30'uncu maddesi ile bu fıkra yapılan değişikliklerden; bu fıkranın üçüncü cümlesi 18/03/2020 tarihinde, bu fıkranın sonuna eklenen cümleler ise 18/05/2019 tarihinde yürürlüğe girecek olup, ilgili değişiklikler yürürlüğe girene kadar bu fıkra "(Ek fıkra: 12/6/2002-4761/13 md.) Birinci fıkranın (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde belirtilen belgelerden, yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde, denetleme veya yönetme görevi nedeniyle alınanlarda gerçek kişinin mühendis veya mimar olma şartı aranır. İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler, belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. Bu belge sahiplerinin kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde (Ek ibare: 20/11/2008-5812/3 md. ) en az bir yıldır tüzel kişiliğin yarısından fazla hissesine sahip olmaları, her ihalede bu oranın aranması ve teminat süresince bu oranın muhafaza edilmesi zorunludur. (Değişik son cümle: 6/2/2014-6518/46 md.) Denetim ve yönetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgeler beşte bir oranında dikkate alınır. Ancak, yapımla ilgili hizmet işlerinden elde edilen belgeler yapım işlerinde kullanılamaz." şeklindedir.

f) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilen.

g) İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olan.

h) Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilen.

i) 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılan.

j) 17 nci maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilen.

**(Ek fıkra: 28/3/2007-5615/23 md.)** Kurum, dördüncü fıkranın; (c) bendi ile ilgili olarak Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının uygun görüşünü alarak sosyal güvenlik prim borcunun kapsamı ve tutarını; (d) bendi ile ilgili olarak, Gelir İdaresi Başkanlığının uygun görüşünü alarak vergi borcu kapsamına girecek vergileri; tür ve tutar itibarıyla belirlemeye yetkilidir.

**(Ek fıkra: 28/3/2007-5615/23 md.)** Bu madde kapsamında istenen belgelerden hangilerinin taahhütname olarak sunulabileceği Kurum tarafından belirlenir. Gerçeğe aykırı hususlar içeren taahhütname sunulması veya ihale üzerinde kalan istekli tarafından taahhüt altına alınan durumu tevsik eden belgelerin sözleşme imzalanmadan önce verilmemesi halinde bu durumda olanlar ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir.

**(4734/10) Gerekçe madde 10. –** Mevcut uygulamada Kanunda yer almaması nedeniyle şeffaf olarak uygulanmadığı gerekçesi ile uluslararası alanda eleştiri konusu edilen ihalelere katılımda yeterlik kriterleri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. İş yapabilecek nitelikteki isteklilerin ihalelere katılımını sağlamak amacıyla, isteklilerin ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesi için gerekli olan bilgi ve belgeler sayılmıştır. Uluslararası ihale mevzuatına uygun olarak belirlenen bu belge ve bilgilerden hangilerinin kullanılacağına işin niteliğine göre belirlenerek ihale dokümanında ve ilan veya davet belgelerinde belirtilmesi gerekli görülmüştür.

İhalelerde, bu maddede sayılan bilgi ve belgeler dışında herhangi bir belge istenilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle, yapım işlerinde isteklilerin yeterliğini belirlemede aranılan müteahhitlik karnesi uygulamasından da vazgeçilmiştir.

Ayrıca, Avrupa Birliği mevzuatına uygun olarak isteklilerin yeterlik değerlendirmesi aşamasında ihale dışı bırakılabileceği haller belirlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 10 uncu maddesi; birinci fıkranın (a) bendinin (3) no.lu alt bendinde ve (b) bendinin (2) no.lu alt bendinde değişiklik yapılması, üçüncü fıkranın (c) ve (d) bendlerine “kesinleşmiş” ibaresinin eklenmesi suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4761/13) 4761 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle 10 uncu maddeye eklenen üçüncü fıkranın gerekçesi:** Kamu İhale Kanununun 10 uncu maddesine, ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere, ihalelere katılacak isteklilerin iş deneyimini gösteren belgeler kapsamında yer alan yönetim ve denetim yoluyla alınan belgelerde, gerçek kişinin mühendis veya mimar olması şartı getirilmesi ve iş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edinilen belgelerin, sadece, sahibi olan gerçek veya tüzel kişiler tarafından kullanılmasına yönelik esas ve usulleri düzenleyen bir fıkranın eklenmesine yönelik bir metnin yeni 13 üncü madde olarak eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

**(4761/13) 4761 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle 10 uncu maddeye eklenen üçüncü fıkraya ilişkin önerge gerekçesi:** Madde metnindeki ifadenin, yapım işini ilgilendirmeyen, örneğin, mal alımları gibi işlerde de mühendis ve mimar olma koşulu aranması şeklinde bir anlayışın önlenmesi için maddenin düzeltilmesi gerekli görülmüştür.

**(4964/7) 10 uncu maddenin (a/2) ve (b/2) bentleri ile üçüncü fıkraya 4964 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile bilanço ibrazı şartı Avrupa Birliği normlarına uyumlu hale getirilmekte, iş deneyiminin belirlenmesinde, işin tamamını yönetmesi veya denetlemesi mecburi olmayan yönetici ve denetleyiciler için asgari gerçekleşme oranı % 50 olarak belirlenmekte ve yöneticilerden farklı olarak fiilen işin başında bulunan denetleyicilerin iş deneyimlerinin herhangi bir oran sınırlamasına tabi olmaksızın dikkate alınması sağlanmaktadır.

**(5812/3) 10 uncu maddenin (b/2) bendi ile üçüncü fıkraya 5812 sayılı Kanunun 3 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılması öngörülen değişiklik; gerçekleştirilen, denetlenen ve yönetilen işlerle ilgili iş deneyimine ilişkin olarak, işin gerçekleşme dönemi esası yerine işin bitim tarihinin son beş veya son onbeş yıl içinde olması esası getirilmekte, yapım ve yapımla ilgili hizmet alımları dışında denetleme ve yönetim faaliyetlerinin iş deneyiminde kullanılmaması esası getirilmekte, denetim ve yönetim faaliyetleri nedeniyle edinilecek belgelerin değerlendirilme esaslarında değişiklik yapılarak iş deneyim belgeleri bakımından daha adil bir durum oluşturulması amaçlanmaktadır.

4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yapılan düzenlemede, denetim ve yönetim faaliyetlerindeki belgelerin düzenlenmesi ve değerlendirilmesi esaslarında, iş deneyim belgeleri bakımından uygulamada ortaya çıkan ve rekabet ortamını bozan sonuçların kaldırılması amacıyla değişiklik yapılarak kabul edilmiştir.

**(5812/3) 10 uncu maddenin (b/2) bendi ile üçüncü fıkraya 5812 sayılı Kanuna ilişkin önergeyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Öngörülen değişiklik yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerinde ihale veya ön yeterlik tarihinden itibaren son onbeş yıl, mal ve hizmet işlerinde ise son beş yıl içinde bedel içeren bir sözleşmeye bağlı olarak gerçekleştirilen işler yönünden gerçekleştirme miktarına bağlı oransal uygulamadan vazgeçilerek biten ve devam eden işler için ayrı ayrı düzenleme yapılmaktadır. Denetim ve yönetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgelerin düzenlenmesi ve değerlendirilmesi esaslarında değişiklik yapılarak iş deneyim belgeleri bakımından uygulamadan ortaya çıkan ve rekabet ortamını bozan sonuçların ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

**(5615/23) 5615 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle Kanunun 10 uncu maddesine eklenen fıkraların gerekçesi:** Getirilen düzenlemeyle, ihaleye katılımda sosyal güvenlik prim borcu ve vergi borcunun kapsamının ilgili kurumların görüşü alınarak Kurumca tespit edilmesi hususu düzenlenmektedir. Böylece, hangi tür ve tutarda vergi ve sigorta prim borcu olanların ihale dışı bırakılacağına düzenlenmesi yanında, vergi ve sigorta borcu bulunmadığına ilişkin belgelerin sunulma zamanı ve hangi tarih itibarıyla borcun varlığının ihale dışı bırakılmayı gerektireceği gibi hususların açıklığa kavuşturulması ve uygulamada karşılaşılan tereddütlerin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

İkinci fıkra ile getirilen düzenlemeyle ise, ihaleye katılım aşamasında aranan belgelerden Kurum tarafından belirlenecek olanların, ihaleye katılan her aday veya istekli tarafından ihaleye katılım aşamasında sunulması yerine, aday veya isteklilerden bu durumlarda olmadıklarına dair bir taahhütnamenin alınması ve buna ilişkin kanıtlayıcı belgelerin ihale üzerinde bırakılan istekli tarafından sözleşmenin imzalanması aşamasında sunulmasına ilişkin düzenleme yapılması konusunda Kuruma yetki verilmektedir. Böylece, ihaleye katılım aşamasında talep edilen belge sayısının azaltılması suretiyle bürokratik işlemlerin ve ihaleye katılım maliyetlerinin en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

**(6518/46) 6518 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının son cümlesindeki değişikliğin gerekçesi (alt komisyon gerekçesi):** Yönetim ve denetim faaliyetleri nedeniyle alınacak belgelerin eşit olarak değerlendirilmesi ve danışmanlık hizmet alımı suretiyle gerçekleştirilen denetim ve kontrollük hizmetleri kapsamında elde edilen iş deneyim belgele-

rinin yapım işlerinde kullanılmasının engellenmesine yönelik olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 10 uncu maddesinin yeniden düzenlenmesi ve kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğun sağlanması amaçlanmıştır.

**(6518/46) 6518 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendine eklenen paragrafın gerekçesi:** Ar-Ge ve yenilik projeleri ile farklı destekler çerçevesinde projeler yürüten istekliler, iş deneyimini gösteren belgelerinin bulunmaması nedeniyle ihalelere katılamamaktadır. Bu isteklilerin ihalelere katılımının sağlanması için, 4734 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2) numaralı alt bendine paragraf eklenmektedir.

Ar-ge ve çeşitli destekler çerçevesinde yürütülen projeler sonucu ortaya çıkan mal ve hizmetlerin piyasaya arz edilmesinden sonra iş deneyimini gösteren belgeler yerine kullanılabilecek belge Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenecektir. Ancak mallara ilişkin olarak iş deneyimini gösteren belgenin düzenlenmesi için malın yerli malı belgesine sahip olması zorunludur. Bu belgeler, proje sonucu ortaya çıkan ürünlerin piyasaya arz tarihinden itibaren beş yıl süreyle kullanılabilecektir. Kamu İhale Kurumu, ilgili kuruluşların görüşlerini alarak bu belgelerin iş deneyimini gösteren belgeler yerine kullanılmasına yönelik usul ve esasları düzenleyecektir.

**(6676/17) 6676 sayılı Kanunun 17 nci maddesi ile Kanunun 10 uncu maddesinin (f) bendinde yapılan düzenlemenin gerekçesi:** Kamu alımlarında iş bitirme belgesi yerine geçen teknolojik ürün deneyim belgesi mevcut mevzuat kapsamında Ar-Ge merkezleri, teknogirişim sermayesi desteğinden yararlanan işletmeler ve kamu destekli Ar-Ge projelerini başarıyla tamamlayan işletmelere verilmektedir. Öngörülen düzenleme ile teknoloji geliştirme bölgelerinde geliştirilen ürünlere ve işletmelerin özkaynaklarını kullanarak başarıyla tamamladıkları projeler sonucu ortaya çıkan ürünlere de bu belgenin verilmesine imkân sağlanmaktadır.

**(7161/30) 7161 sayılı Kanunun 30'uncu maddesi ile değişik 10'uncu maddesinin gerekçesi** Maddeyle isteklilerin mal, hizmet veya yapıma özgü cirolarının ekonomik ve mali yeterliklerinin tespitinde kullanılması imkânı getirilmektedir. Tüzel kişinin ortağına ait belgelerin kullanabilme şartlarına ilişkin uygulamada ortaya çıkan ve rekabet ortamını bozan sonuçların kaldırılması ve belge sahiplerinin sorumlu olarak tecrübe ve birikimlerini doğrudan tüzel kişiye ve ihale konusu işe yansıtmasını sağlamak amacıyla belgesi kullanılan ortağın tüzel kişiliği temsile ve yönetime yetkili olması şartı getirilmektedir. Sözleşme sonucunda düzenlenecek iş deneyim belgelerinin toplam tutarına ve belge verilecek kişilere yönelik sınırlamalar getirmeye ilişkin kuruma yetki verilmiştir. Ayrıca, iş deneyim belgesi düzenlemeye yetkili kurum ve kuruluşlara yurt dışında gerçekleştirilen işler hariç yurt dışı işlere ilişkin iş bitirme belgelerinin ihalelerde kullanılabileceği düzenlenmiş ve bu belgelerin tüzel kişiler tarafından hangi şartlarda kullanılabileceğine ilişkin usul ve esasları belirlemeye ilişkin kuruma yetki verilmiştir.

#### **İhaleye katılamayacak olanlar**

**Madde 11-** Aşağıda sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar:

**a) (Değişik: 20/11/2008-5812/4 md.)** Bu Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar.<sup>10</sup>

**b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler.**

<sup>10</sup> 1/11/2012 tarihli ve 6359 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; bu bentte yer alan “olarak” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarelerce veya mahkeme kararıyla” ibaresi eklenmiştir.

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.

d) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar.

e) (c) ve (d) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edinenleri.

f) (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

g) **(Ek bent: 31/10/2016-KHK-678/30 md.; Değişik bent: 2/1/2017-KHK-684/3 md.;aynen kabul:1/2/2018-7071/29 md.)** Terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kapsamda olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından bildirilen yurt dışı bağlantılı gerçek ve tüzel kişiler.

İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir.

**(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/8 md.)** İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.

Bu yasaklara rağmen ihaleye katılan istekliler ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca, bu durumun tekliflerin değerlendirmesi aşamasında tespit edilememesi nedeniyle bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

**(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/30 md.; aynen kabul:1/2/2018-7071/29 md.)** Birinci fıkranın (g) bendi kapsamındaki bildirimlere ilişkin usul ve esaslar **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanınca belirlenir. Söz konusu bent kapsamında olduğu tespit edilen istekliler ihale dışı bırakılır, ancak bunların teminatları hakkında dördüncü fıkra yer alan hüküm uygulanmaz. **(Ek cümleler: 2/1/2017-KHK-680/65 md. aynen kabul:1/2/2018-7071/29 md.)** Aynı bent kapsamındaki işlemlerin yürütülmesinde görev alan kamu görevlilerinin, yaptıkları iş ve işlemler nedeniyle hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğu doğmaz. Söz konusu bent hükümlerine göre yürütülen faaliyetler çerçevesinde elde edilen bilgi ve kayıtları, hukuka aykırı olarak kullanan, bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır.

**(4734/11) Gerekçe madde 11. – Kamu ihalelerinde şeffaflığın ve tarafsızlığın sağlanabilmesi amacıyla; ihale dokümanı hazırlığı, yaklaşık maliyet tespiti gibi ihale öncesi hazırlık işlemleri yapanlar, ihaleyi yürüten ve sonuçlandıran ihale komisyonları, ihale öncesi ve sonrası onay makamı olan ihale yetkilileri, ihale işlemlerine ilişkin aşamalarda bilgi sahibi olanlar, kamu ihalelerine**

girmekten geçici veya sürekli olarak yasaklanmış olanlar ile ilgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenlerin doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak kendileri veya başkaları adına herhangi bir şekilde ihalelere katılmaları önlenmektedir.

İhaleye katılacak istekliler arasında eşitlik ve rekabeti sağlamak ve ihaleye fesat karıştırılmasını önlemek üzere; ihale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yüklenicilerin o işin ihalesine katılması ve ihale konusu işin yüklenicilerinin o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılması engellenmiştir. Ayrıca, bu yasakların organik bağ içinde bulundukları şirketleri için de geçerli olması düzenlenmiştir.

Aynı amaçla, ihaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık v.b. kuruluşlar ile bunların şirketlerinin bu idarelerin ihalelerine katılmamaları hükmüne yer verilmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 11 inci maddesi; birinci fıkranın (a) ve (e) bendleri ile ikinci fıkra metninin değiştirilmesi suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5812/4) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine 5812 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde bir düzenleme öngörülerek, söz konusu bendde mevcut hükümlere ek olarak, sürekli kamu ihalelerinden yasaklı olanlara yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanların da ilave edilmesi ve diğer Kanunlarla ifade birliğinin sağlanması amacı doğrultusunda ihdas edilmiştir.

**(4964/8) 11 inci maddenin üçüncü fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile bazı, şirketlerin salt kurucusunun statüsünden dolayı sonsuza kadar sürecek bir yasaklama ile karşı karşıya kalmalarının doğuracağı haksızlığın giderilmesi açısından, “vakıf, dernek, birlik, sandık gibi” esas itibarıyla kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından kurulduğu halde daha sonra bu kuruluşların ortaklıktan ayrılması nedeniyle sermaye yapısı değişen şirketlerin, bu kuruluşların bünyesinde bulundukları veya ilgili oldukları idarelerin ihalelerine katılabilmelerine imkan tanınmakta; katılma yasağı yalnız “ortaklık” ilişkisinin varlığı ile sınırlanmakta; “gibi” sözcüğünün yol açacağı belirsizlik ve tereddütleri ortadan kaldırmak amacıyla, vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi sosyal nitelikli kuruluşların ortak özelliğinin “kâr amacı gütmemek” olmasından hareketle “vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kâr amacı gütmeyen” kuruluşların bu amaçlarına ters biçimde ilgili oldukları veya bünyesinde bulundukları idarelerin ihalelerine katılmaları önlenmekte; “bunların” sözcüğü yerine “bu kuruluşların” ifadesi konularak, söz konusu yasaklamanın “vakıf, dernek, birlik ve sandık gibi kuruluşlar” tarafından ortak olunan şirketleri kapsadığı hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

**(6359/1) 11 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine 6359 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Değişiklik ile kamu ihalelerinden yasaklanmış olma hali, ilgili hakkında verilmiş idari bir işlem veya mahkeme kararı ile kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanma kararının bulunması koşuluna bağlanmaktadır.

**(678/30) 11 nci maddenin birinci fıkrasına (g) bendi ve beşinci fıkra eklenmesine yönelik olarak 678 sayılı KHK’nın 30 uncu maddesiyle yapılan düzenlemelerin gerekçesi:** Madde ile, kamu ihalelerine katılamayacak kişi ve kuruluşlar arasına terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu, Milli İstihbarat Teşkilatı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişilerin eklenmesi öngörülmektedir.

**(680/65) 11 inci maddenin beşinci fıkrasına cümleler eklenmesine yönelik olarak 680 sayılı KHK’nın 65 inci maddesiyle yapılan düzenlemelerin gerekçesi:** Madde ile, 4734 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasına göre terör bağlantısı nedeniyle ihale dışı bırakılacaklara ilişkin MİT ve Emniyet tarafından yapılan bildirimlerden dolayı MİT ve Emniyet görevlilerinin hukuki, idari, mali ve cezai sorumluluğunun doğmayacağı hükme bağlanmaktadır.

**(684/3) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde 684 sayılı KHK'nın 3 üncü maddesi ile yapılan değişikliğin gerekçesi:** Madde ile, kamu ihalelerine girmekten terör bağlantısı sebebiyle yasaklanacaklara ilişkin bildirimlerin Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yapılması, MİT Müsteşarlığının sadece yurt dışı bağlantılı kişi ve kuruluşlarla ilgili bildirim yapması hükmüne bağlanmaktadır.

### **Şartnameler**

**Madde 12-** İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak, mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılabilir.

İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olacak, rekabeti engelleyici hususlar içermeyecek ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlayacaktır.

Teknik şartnamelerde, varsa ulusal ve/veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmeyecektir.

Ancak, ulusal ve/veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde "veya dengi" ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.

**(4734/12) Gerekçe madde 12. – İhale konusu işlerin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması gerektiği esasa bağlanmakla birlikte, ihale konusu işin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması halinde teknik şartnamelerin bu Kanun hükümlerine göre hazırlattırılmasına da imkân tanınmıştır.**

İhale konusu işin teknik kriterlerine teknik şartnamede yer verilmesi ve bu teknik kriterlerin verimliliği, fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olmasının yanı sıra rekabeti engelleyici hususlar içermemesi ile bütün istekliler için fırsat eşitliğini sağlaması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Teknik şartnamelerde belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilmesinin isteklileri tanımlayabileceği dikkate alınarak, bunların belirtilemeyeceği ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilemeyeceği açık olarak düzenlenmiştir. Ancak, ihale konusu işe ilişkin bazı teknik kriter veya özelliklerin standartlarının bulunmaması veya belirlenmesinin imkânsız olması hallerinde, teknik şartnamelerde bu teknik kriter veya özellik için "veya dengi" ifadesine yer verilmesi koşuluyla marka veya model belirtilebilmesi mümkün görülmüştür.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** "Tasarının; 12 nci maddesi; iki ve üçüncü fıkra metinleri; belirlenecek teknik kriterlerin niteliklerini arttırmaya yönelik olarak; redaksiyonel düzenlemeye tâbi tutulmak suretiyle, kabul edilmiştir." şeklindedir.

## **İhale ilan süreleri ve kuralları ile ön ilan <sup>11 12</sup>**

### **Madde 13- (Değişik: 30/7/2003-4964/9 md.)**

Bütün isteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için yeterli süre tanımak suretiyle;

a) Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihalelerden;

1) Açık ihale usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az kırk gün önce,

2) Belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak olanların ön yeterlik ilânları, son başvuru tarihinden en az ondört gün önce,

3) Pazarlık usulü ile yapılacak olanların ilânları, ihale tarihinden en az yirmibeş gün önce,

Kamu İhale Bülteninde en az bir defa yayımlanmak suretiyle yapılır.

Yaklaşık maliyeti eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden en az kırk gün önce davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

b) Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede belirtilen eşik değerlerin altında kalan ihalelerden;

1) Yaklaşık maliyeti otuzmilyar Türk Lirasına **(Yüzonyedibinyüzyirmi Türk Lirasına)\*** kadar olan mal veya hizmet alımları ile altmışmilyar Türk Lirasına **(İkiyüzotuzdörtbinikiyüzellibir Türk Lirasına)\*** kadar olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yedi gün önce ihalenin ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin en az ikisinde,

2) Yaklaşık maliyeti otuzmilyar **(Yüzonyedibinyüzyirmi Türk Lirası)\*** ile altmışmilyar Türk Lirası **(İkiyüzotuzdörtbinikiyüzellibir Türk Lirası)\*** arasında olan mal veya hizmet alımları ile altmışmilyar **(İkiyüzotuzdörtbinikiyüzellibir Türk Lirası)\*** ile beşyüzmilyar Türk Lirası **(Birmilyondokuzyüzelliikibinyüzseksendokuz Türk Lirası)\*** arasında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az ondört gün önce Kamu İhale Bülteninde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,

<sup>11</sup> Bu madde başlığı “İhale ilan süreleri ve kuralları” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

<sup>12</sup> Bu maddede yer alan “Resmi Gazetede” ibareleri, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle “Kamu İhale Bülteninde” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

\* Kamu İhale Kurumu’nun 2017/1 sayılı Tebliği ile 21/01/2017 tarihli ve 29955 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olup **01.02.2017 – 31.01.2018** dönemini kapsamaktadır.

**3) Yaklaşık maliyeti altmışmilyar Türk Lirasının (İkiyüzotuzdörtbinikiyüzellibir Türk Lirasının)\* üzerinde ve eşik değerin altında olan mal veya hizmet alımları ile beşyüzmilyar Türk Lirasının (Birmilyondokuzyüzellikibinyüzseksendokuz Türk Lirasının)\* üzerinde ve eşik değerin altında olan yapım işlerinin ihalesi, ihale tarihinden en az yirmibir gün önce Kamu İhale Bülteninde ve işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde,**

En az birer defa yayımlanmak suretiyle ilân edilerek duyurulur.

Yaklaşık maliyeti 8 inci maddede yer alan eşik değerlerin altında kalan belli istekliler arasında yapılacak ihalelerde ön yeterlik ilânlarının son başvuru tarihinden en az yedi gün önce (b) bendindeki süre hariç diğer usullere göre yapılması ve ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterliği belirlenen adaylara ihale gününden önce (b) bendindeki sürelerle göre davet mektubu gönderilmesi zorunludur.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/5 md.)** İlanların, elektronik araçlar ile hazırlanması ve gönderilmesi halinde, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi yedi gün kısaltılabilir. İlan ile ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin temin edilmesi halinde, birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendindeki ilan süresi ile belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılacak ihalelerde ön yeterliği belirlenen adaylara yapılacak kırk günlük davet süresi beş gün kısaltılabilir.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/5 md.)** İdareler, yaklaşık maliyeti 8 inci maddede belirtilen eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler için Kamu İhale Bülteninde ön ilan yapabilirler. Uluslararası ilan yapılan haller dahil ön ilan yapılması halinde kırk günlük ilan ve davet süresi yirmidört güne kadar indirilebilir.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/5 md.)** Ön ilanda aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası ile elektronik posta adresi.

b) İhalenin adı, niteliği, türü ile mal ve hizmet alımlarında kalemler ve tahmini miktarlar, yapım işlerinde ise işin yapılacağı yer, yapı tekniği ve ihtiyaç programına göre tahmin edilen fiziki miktarı veya kapsamı.

c) Çerçeve anlaşma yapılıp yapılmayacağı.

d) İhalenin yapılacağı yer.

e) İhale ilanının yılın hangi çeyreğinde yayımlanacağı.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/5 md.)** Ön ilan yapılan hallerde, dördüncü fıkrada belirtilen süre indiriminden faydalanılabilmesi için ihale ilanının ön ilan tarihinden itibaren en az kırk gün sonra yayımlanması gerekir. Ön ilan yapılmış olması idareye ihale yapma yükümlülüğü getirmez.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/5 md.)** Ön ilan yapılan hallerde ihalenin açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usullerinden biriyle gerçekleştirilmesi zorunludur.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/5 md.)** Ön ilanlar Kamu İhale Bülteninde ücretsiz yayımlanır.

İlân edilecek ihalelerden hangilerinin, ayrıca Basın İlân Kurumu aracılığıyla Türkiye çapında dağıtımı olan gazetelerin birinde ilân edileceğini belirlemeye Kurum yetkilidir.

İhalenin yapılacağı yerde gazete çıkmaması halinde ilân, aynı süreler içinde ilgili idare ile hükümet ve belediye binalarının ilân tahtalarına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır. Bu işlemler bir tutanakla belgelenir.

İdareler, yukarıda belirtilen zorunlu ilânların dışında işin önem ve özelliğine göre ihaleleri, uluslararası ilân veya yurt içinde çıkan başka gazeteler veya yayın araçları, bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yolu ile de ayrıca ilân edebilir. Ancak, uluslararası ilân yapılması halinde yukarıda belirtilen asgarî ilân sürelerine oniki gün eklenir.

**(4734/13) Gerekçe madde 13.** – İhalelerde açıklık ve rekabetin gerçekleştirilmesini ve sorumluluk taşıyan gerçekçi teklifler hazırlayabilmeleri için isteklilere yeterli hazırlık süresinin tanınmasını sağlamak amacıyla, Avrupa Birliği ihale mevzuatındaki ilan süreleri de dikkate alınarak ihale usulleri ve limitlere göre farklı ilan süreleri belirlenmiştir.

Ayrıca daha çok isteklinin ihalelere katılabilmesi için, günümüz teknolojilerinden yararlanmak üzere bilgi işlem ağı veya elektronik haberleşme (internet) yoluyla ilana da imkân tanınmıştır. Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlamak üzere, uluslararası ilan verilmesinin gerekli görülmesi halinde bu maddede belirlenen asgari ilan sürelerine 12 gün ekleneceği hüküm altına alınmıştır.

**(4964/9)13 üncü maddeye 4964 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile ilan süre ve kurallarına ilişkin aşağıdaki değişiklikler yapılmaktadır:

Yaklaşık maliyeti eşik değerinin altındaki ihalelerde yaklaşık maliyetler arasındaki orantı, ilan süreleri arasındaki orantıya paralel olarak yeniden düzenlenmektedir. Böylece özellikle cüzi nitelikli yapım işleri için dahi Resmi Gazete ile ilan yapılması, uzun ilan sürelerine tabi olunması gibi zorluklar giderilmektedir.

İhalelerde açıklık ve rekabeti artırmak amacıyla, eşik değerinin altındaki ihalelerde ihale ilanlarının Resmî Gazete yanında ihalenin veya işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerde de yayınlanması zorunluluğu getirilmektedir.

Belli istekliler arasında ihale usulünde, ilanlar son başvuru tarihinden belli bir süre önce yapılmakta olup, bu sürenin tanınması adayların ihale dokümanı alabilmeleri ve başvuruda bulunabilmeleri için konulmuştur. Bunun için getirilen 25 günlük süre son derece uzun olduğundan eşik değerinin üzerindeki işlerde 14 güne indirilmektedir. Diğer taraftan bu usulle yapılan ihalelerde ön yeterliği tespit edilen adaylara tekliflerini hazırlayabilmeleri için tanınan 40 günlük süre, uzun olduğu gibi adaylar arasında rekabeti bozucu eylem ve davranışlara da yol açabileceğinden kısaltılmakta; eşik değere eşit veya bu değerinin üzerindeki işlerde 28, eşik değerinin altındaki işlerde ise işin yaklaşık maliyetine göre 7, 14 ve 21 günlük süreler belirlenmektedir.

Yaklaşık maliyeti eşik değerinin altında olan belli istekliler arasında yapılacak ihaleler için ön yeterlik ve davet sürelerinin gösterilmemiş olmasının doğurduğu boşluğu gidermek amacıyla, ön yeterlik ilanının son başvuru tarihinden itibaren 7 gün içinde yapılması, davet mektuplarının ise işin yaklaşık maliyeti dikkate alınarak (b) fıkrasındaki sürelerle göre gönderilmesi esası benimsenmiştir.

Yerel veya ulusal gazetelerde yapılacak resmi ilanların Basın İlan Kurumu aracılığıyla yapılması zorunluluğuna paralel olarak, Kamu İhale Kurumu tarafından ayrıca gerek görülenlerin Türkiye çapında dağıtımı olan gazetelerin birinde ilan edilmesi konusunda Kamu İhale Kurumuna yetki verilmektedir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** Tasarının çerçeve 9 uncu maddesi; bu madde ile düzenlenen 13 üncü madde metni ihalelerde rekabeti artırmak amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

**(5812/5) 13 üncü maddeye 5812 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, ilanların elektronik araçlar ile hazırlanması ve gönderilmesiyle ilan, ihale ve ön yeterlik dokümanına Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden doğrudan erişimin sağlanması hallerinde, ilgililerin ihale dokümanını incelemeleri ve temin etmeleri kolaylaşacağından, idarelere Kanundaki kırk günlük

*ilan veya davet sürelerini kısaltarak ihale sürecini hızlandırma imkanı getirilmektedir. Ayrıca, Avrupa Birliği direktiflerine paralel biçimde eşik değerlere eşit veya bu değerleri aşan ihaleler bakımından idarelere ön ilan yapma imkanı sağlanarak ön ilanı yapılan işlerin ihale ilanları ile ihale tarihleri arasındaki sürenin önemli ölçüde kısaltılması amaçlanmaktadır. Yine maddede ön ilan yapılmasına ilişkin usul ve esaslar ile ilanda yer alması gereken hususlara yer verilmektedir.*

### **Ortak girişimler**

#### **Madde 14- (Değişik: 30/7/2003-4964/10 md.)**

Ortak girişimler birden fazla gerçek veya tüzel kişi tarafından iş ortaklığı veya konsorsiyum olarak iki türlü oluşturulabilir. İş ortaklığı üyeleri, hak ve sorumluluklarıyla işin tümünü birlikte yapmak üzere, konsorsiyum üyeleri ise, hak ve sorumluluklarını ayırarak işin kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili kısımlarını yapmak üzere ortaklık yaparlar. İş ortaklığı her türlü ihaleye teklif verebilir. Ancak idareler, işin farklı uzmanlıklar gerektirmesi durumunda, ihaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceğini ihale dokümanında belirtirler. İhale aşamasında ortak girişimden kendi aralarında bir iş ortaklığı veya konsorsiyum yaptıklarına dair anlaşma istenir. İş ortaklığı anlaşmalarında pilot ortak, konsorsiyum anlaşmalarında ise koordinatör ortak belirtilir. İhalenin iş ortaklığı veya konsorsiyum üzerinde kalması halinde, sözleşme imzalanmadan önce noter tasdikli iş ortaklığı veya konsorsiyum sözleşmesinin verilmesi gerekir. İş ortaklığı anlaşma ve sözleşmesinde, iş ortaklığını oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin taahhüdün yerine getirilmesinde müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları, konsorsiyum anlaşma ve sözleşmesinde ise, konsorsiyumu oluşturan gerçek veya tüzel kişilerin, işin hangi kısmını taahhüt ettikleri ve taahhüdün yerine getirilmesinde koordinatör ortak aracılığıyla aralarındaki koordinasyonu sağlayacakları belirtilir.

**(4734/14) Gerekçe madde 14.** – İhalelere ortak girişim yapılmak suretiyle katılınması mümkün bulunduğundan, buna ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

**(4964/10) 14 üncü maddeye 4964 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile Kanunun 4 üncü maddesindeki “ortak girişim” tanımıyla yapılan değişikliğe paralel olarak ortak girişimlerin ihale uygulamaları karşısındaki durumu yeniden düzenlenmektedir.

Bilindiği gibi iş ortaklıkları kazancı paylaşmak amacıyla kurulan adi ortaklıklardır. İş ortaklığında belli bir işin tamamının birlikte yapılması müştereken taahhüt edilmekte, konsorsiyumlarda ise her ortak işin belli bir bölümünün yapımını üstlenmektedir. Değiştirilen maddede ortak girişim yalnız iş ortaklıklarını kapsar biçimde tanımlandığından, konsorsiyum teşkili suretiyle ihalelere teklif verilmesini engelleyici nitelikte olduğu görülerek bu değişiklik yapılmaktadır. Ancak işin belirli bölümlerinin ayrı ayrı yükleniciler tarafından üstlenilmesi, farklı dallarda uzmanlaşmış yüklenicilerin birlikte ya da koordinasyon halinde çalışmasını gerekli kılan işlerde söz konusu olabileceğinden; konsorsiyumların her ihaleye teklif vermesi uygun görülmemiş, bu lüzumun idareler tarafından tespit edilerek ihale dokümanında gösterilmesi kaydıyla teklif verebilmeleri esası benimsenmiştir.

### **Alt yükleniciler**

**Madde 15** - İhale konusu işin özelliği nedeniyle ihtiyaç görülmesi halinde, ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri belirtmeleri, sözleşme imzalamadan önce de alt yüklenicilerin listesini idarenin onayına sunmaları istenebilir. Ancak bu durumda, alt yüklenicilerin yaptıkları işlerle ilgili sorumluluğu yüklenicinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

**(4734/15) Gerekçe madde 15.** – Uygulamada ihale konusu işlerin alt yüklenicilerle birlikte yürütülmesi nedeniyle ortaya çıkan sorunlar ve uluslararası uygulamalar dikkate alınarak, işin özelliği çerçevesinde ihale aşamasında isteklilerden alt yüklenicilere yaptırmayı düşündükleri işleri

*belirtmelerinin ve işin sözleşmesi imzalanmadan bu listeyi idarenin onayına sunmalarının istenebileceği düzenlenmiştir. Ayrıca, alt yükleniciler tarafından yapılan işlerle ilgili olarak yüklenicilerin de sorumlu bulunduğu açık olarak belirtilmiştir.*

### **İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesi <sup>13</sup>**

**Madde 16-** İdarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde ihale saatinden önce ihale iptal edilebilir.

Bu durumda, iptal nedeni belirtilmek suretiyle ihalenin iptal edildiği isteklilere hemen ilân edilerek duyurulur. Bu aşamaya kadar teklif vermiş olanlara ihalenin iptal edildiği ayrıca tebliğ edilir. İhalenin iptal edilmesi halinde, verilmiş olan bütün teklifler reddedilmiş sayılır ve bu teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilir. İhalenin iptal edilmesi nedeniyle isteklilerce idareden herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

İhalenin iptal edilmesi durumunda, iptal nedenleri gözden geçirilerek yeniden ihaleye çıkılabilir.

*(4734/16) Gerekçe madde 16. – Uluslararası ihale mevzuatına paralellik sağlamak üzere, ihale gününden önce ihalenin iptal edilebileceği haller belirtilerek, bu hususa ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.*

*(4964/11) 16 ncı maddenin kenar başlığı ve birinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile ihalenin yapılacağı günden önce ortaya çıkabilecek iptal nedenleri, ihalenin yapılacağı günde ihale saatinden önce de çıkabileceğinden; “gününden önce” ibaresi, “saatinden önce” şeklinde değiştirilmektedir.*

### **Yasak fiil veya davranışlar**

**Madde 17-** İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

**a)** Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

**b)** İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.

**c)** Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

**d)** Alternatif teklif verebilme halleri dışında, ihalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek.

**e)** 11 inci maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak.

---

<sup>13</sup> Bu maddenin başlığında ve birinci fıkrasındaki “gününden” ibaresi, 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle “saatinden” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Bu yasak fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında bu Kanunun Dördüncü Kısımında belirtilen hükümler uygulanır.

*(4734/17)Gerekçe madde 17. – Bu madde ile ihalelerde yasak olan fiil veya davranışlar belirlenmiştir.*

*Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi; “Tasarının; 17 nci maddesi; birinci fıkranın (d) bendinde değişiklik yapılması, aynı fıkranın (e) bendinin metinden çıkartılarak sonraki bend (e) bendi olarak teselsül ettirilmesi suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.*

## İKİNCİ KISIM

### İhale Süreci

## BİRİNCİ BÖLÜM

### İhale Usulleri ve Uygulaması

#### Uygulanacak ihale usulleri

**Madde 18-** İdarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde aşağıdaki usullerden biri uygulanır:

- a) Açık ihale usulü.
- b) Belli istekliler arasında ihale usulü.
- c) Pazarlık usulü.
- d) (Mülga: 30/7/2003-4964/12 md.)

*(4734/18) Gerekçe madde 18. – Kanunun kapsam maddesinde belirtilen mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde uygulanmak üzere dört ihale usulü belirlenmiştir.*

*(4964/12) 18 inci maddenin (d) bendine ilişkin 4964 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile esasen bir ihale usulü olmayan “doğrudan temin” ihale usulleri arasından çıkarılmakta ve buna ilişkin esas ve usuller Kanunun 22 nci maddesinde düzenlenmektedir.*

#### Açık ihale usulü

**Madde 19-** Açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür.

*(4734/19) Gerekçe madde 19. – Açık ihale usulü, uluslararası mevzuata uygun olarak işin niteliklerinin gerektirdiği yeterliğe sahip bütün isteklilerin teklif verebildiği usul olarak belirlenmiştir.*

#### Belli istekliler arasında ihale usulü

**Madde 20-** Belli istekliler arasında ihale usulü, yapılacak ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda idarece davet edilen isteklilerin teklif verebildiği usuldür. **(Değişik son cümle: 20/11/2008-5812/6 md.)** Yapım işleri, hizmet ve mal alım ihalelerinden işin özelliğinin uzmanlık ve/veya ileri teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işlerin ihalesi ile yaklaşık maliyeti eşik değerin yarısını aşan yapım işi ihaleleri bu usule göre yaptırılabilir.

**(Mülga ikinci fıkra: 30/7/2003-4964/13 md.)**

10 uncu maddeye uygun olarak belirlenen ve ön yeterlik dokümanı ile ön yeterlik ilânında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre adayların ön yeterlik değerlendirmesi yapılır. Belirtilen asgari yeterlik koşullarını sağlayamayanlar yeterli kabul edilmez. **(Mülga son cümle: 30/7/2003-4964/13 md.) (Ek cümle: 20/11/2008-5812/6 md.)** Ön yeterlik ilanında ve dokümanında belirtilmek kaydıyla; yeterlikleri tespit edilenler arasından dokümanda belirtilen kriterlere göre sıralanarak listeye alınan belli sayıda istekli veya yeterli bulunan isteklilerin tamamı teklif vermeye davet edilebilir.

**(Değişik ilk cümle: 20/11/2008-5812/6 md.)** Teklif vermeye davet edilmeyenlere davet edilmeme gerekçeleri yazılı olarak bildirilir. İşin niteliğine göre rekabeti engellemeyecek şekilde 40 ıncı maddeye uygun olarak belirlenen ve ihale dokümanı ile davet mektubunda belirtilen değerlendirme kriterlerine göre tekliflerin değerlendirmesi yapılarak ihale sonuçlandırılır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının beşten az olması veya teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir. <sup>14</sup>

Teklif veren istekli sayısının üçten az olması nedeniyle ihalenin iptal edilmesi durumunda, ihale dokümanı gözden geçirilerek varsa hatalar ve eksiklikler giderilmek suretiyle, ön yeterliği tespit edilen bütün istekliler tekrar davet edilerek ihale sonuçlandırılabilir.

**(4734/20) Gerekçe madde 20.** – İşin özelliğinin uzmanlık ve/veya yüksek teknoloji gerektirmesi nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamadığı işlerin belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılmasına imkân tanınmıştır.

Bu işlerin ihalelerinde rekabeti engellemeyecek şekilde 10 uncu madde gereğince belirlenen kriterler kullanılmak suretiyle teklif verebilecek nitelikte adayları seçmek üzere ön yeterlik değerlendirmesi yapılması öngörülmüştür. Bu değerlendirmede puanlama yapılmaksızın, asgari yeterlik koşullarını sağlayan adayların tamamı yeterli, sağlayamayanlar ise yetersiz olarak tespit edilir. Yeterli olduğu tespit edilen bütün adayların tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az 40 gün süre verilmek suretiyle ihaleye davet edilmeleri hüküm altına alınmıştır. İhale aşamasında ise yine 10 uncu maddeye göre ihale konusu iş için belirlenen kriterler uyarınca tekliflerin yeterli olup olmadığı değerlendirilir.

Uluslararası mevzuata uyum sağlamak üzere, ön yeterlik sonucunda yeterli olduğu tespit edilen aday sayısının beşten az olması veya yapılan davet üzerine teklif veren istekli sayısının üçten az olması hallerinde ihalenin iptal edilmesi esası getirilmiştir.

Ayrıca, teklif veren istekli sayısının üçten az olması nedeniyle ihalenin iptal edilmesi halinde, teklif verilmesine engel olan bir hata veya eksikliğin bulunup bulunmadığını tespit etmek üzere ihale dokümanının gözden geçirilmesi öngörülmüştür. Böyle bir tespit yapılması durumunda ise, hata veya eksikliklerin giderilmesi suretiyle ön yeterlik sonucunda yeterli olduğu tespit edilen bütün isteklilerin tekrar davet edilmesi ile ihalenin sonuçlandırılabilmesine imkân tanınmıştır.

**(4964/13) 20 nci maddenin ikinci fıkrası ile üçüncü fıkrasının son cümlesine 4964 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile ihale ilanlarına ilişkin süre ve diğer şartlar Kanunun 13 üncü maddesinde düzenlendiğinden, yersiz tekrarları kaldırılmaktadır. Diğer taraftan Kanunun 10 uncu maddesi yeterlik değerlendirmesine ilişkin olup, tekliflerin değerlendirilmesi ise 40 ıncı maddeye göre yapıldığından; maddenin dördüncü fıkrasındaki “10 uncu maddeye” ifadesi “40 ıncı maddeye” şeklinde düzeltilmektedir.

**(5812/6) 20 nci maddeye 5812 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde yapılması öngörülen değişikliklerle, idarelere ön yeterlik ilanı ile dokümanda, teklif vermeye davet edilecek aday sayısını beşten az olmamak üzere dokümanda yer alan değerlendirme kriterlerine göre belirleyerek liste oluşturma veya dokümanda belirtilen yeterlik kriterlerini karşılayanların tamamını teklif vermeye davet etmek üzere liste

<sup>14</sup> Bu fıkra da yer alan “10 uncu maddeye” ibaresi, 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle “40 ıncı maddeye” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

*oluşturma seçeneklerinden birini tercih etme imkanı getirilmektedir. Eşik değerin yarısını aşan yapım işlerinin ihalesinin bu usule göre yapılmasında herhangi bir şarta bağlı olmaksızın idarelerin takdir hakkının bulunduğu, bunun dışındaki işlerde ise maddede yazılı şartların varlığı nedeniyle açık ihale usulünün uygulanamaz olduğunun idarelerce objektif olarak ortaya konmasının gerekli olduğu belirtilmektedir.*

### **Pazarlık usulü**

**Madde 21-** Aşağıda belirtilen hallerde pazarlık usulü ile ihale yapılabilir:

**a)** Açık ihale usulü veya belli istekliler arasında ihale usulü ile yapılan ihale sonucunda teklif çıkmaması.

**b)** Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya **(Ek ibare: 16/05/2018-7144/11 md.)** yapım tekniği açısından özellik arz eden veya yapı veya can ve mal güvenliğinin sağlanması açısından ivedilikle yapılması gerekliliği idarece belirlenen hallerde veyahut idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.

**c)** Savunma ve güvenlikle ilgili özel durumların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması.

**d)** İhalenin, araştırma ve geliştirme sürecine ihtiyaç gösteren ve seri üretime konu olmayan nitelikte olması.

**e)** İhale konusu mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan nitelikte belirlenememesi.

**f)** **(Ek: 30/7/2003-4964/14 md.)** İdarelerin yaklaşık maliyeti ellimilyar Türk Lirasına **(Yüzdoksanbeşbinikiyüzbeş Türk Lirasına)\*** kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları.

**(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.)** (b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu değildir. İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir.

**(Mülga üçüncü fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.)**

**(Değişik dördüncü fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.)** (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde, ihale dokümanında belirtilen değerlendirme kriterlerine göre yeterliği tespit edilen istekliler, öncelikle ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda fiyatı içermeyen ilk tekliflerini sunar. İdarenin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılayacak yöntem ve çözümler üzerinde ihale komisyonu her bir istekli ile görüşür. Teknik görüşmeler sonucunda şartların netleşmesi üzerine bu şartları karşılayabilecek isteklilerden, gözden geçirilerek şartları netleştirilmiş teknik şartnameye dayalı olarak fiyat tekliflerini de içerecek şekilde tekliflerini vermeleri istenir.

**(Değişik beşinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.)** Bu madde kapsamında yapılacak ihalelerde, ilk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınarak ihale sonuçlandırılır.

---

\* Kamu İhale Kurumu'nun 2017/1 sayılı Tebliği ile 21/01/2017 tarihli ve 29955 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2017 – 31.01.2018 dönemini kapsamaktadır.

**(Mülga altıncı fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.)**

**(Ek fıkra: 30/7/2003-4964/14 md.; Değişik yedinci fıkra: 20/11/2008-5812/7 md.)**

(b), (c) ve (f) bendi kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.

**(4734/21) Gerekçe madde 21.** – Kanunda pazarlık usulüne uluslararası mevzuatta yer alan hükümlerle ve uygulama şekliyle yer verilmiştir. Pazarlık usulü ile yaptırılacak işlerin belirlenmesi sırasında, işlerin özelliği ve ivedilik gibi kriterler esas alınmıştır.

Bu usulde de diğer usullerde olduğu gibi 10 uncu maddeye göre yeterliği tespit edilenler arasında ihale yapılması öngörülmüştür. Ancak, bu usulde farklı olarak ihale konusu işin teknik detayları ve gerçekleştirme yöntemleri gibi hususlarda isteklilerle teknik görüşme yapılması ve Kanunda belirlenen hallerde ise bunun yanısıra fiyat görüşmesi de yapılması imkânı getirilmiştir.

Ayrıca rekabetin sağlanabilmesi amacıyla, bu maddede belirtilen ilan yapılma zorunluluğu bulunmayan hallerde en az 3 isteklinin ihaleye davet edilmesi, ilan yapılacak hallerde ise teklif veren istekli sayısının en az 3 olması hüküm altına alınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 21 inci maddesi; birinci fıkranın (b) bendinin idarelerin önceden öngörülme zorunlu hallerde de pazarlık usulüne yönelebilmesini teminen değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/14) 21 inci maddeye 4964 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile aşağıdaki değişiklikler yapılmaktadır.

Kanunun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerinde ivediliği nedeniyle ilan yapılmaksızın pazarlığa çıkılmasına imkan tanındığı halde, bu bent kapsamındaki işler için ayrıntılı bir müzakere sürecinin öngörülmesi ivedilik halinin doğasıyla bağdaşmayacağından; bu sürecin yalnız (a), (d) ve (e) bentleri için zorunlu kılınması öngörülmektedir.

Diğer taraftan küçük çaplı mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için Dünya Bankası uygulamalarına paralel düzenlemeler getirilmektedir. Bu amaçla eklenen (f) bendi ile yaklaşık maliyeti elli milyar Türk Lirasını aşmayan mamul mal alımları ile yapım işlerinde ilan yapılmaksızın en az üç istekliden yazılı teklif alınmak kaydıyla ihale yapılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Uygulamada, malın hemen teslim edildiği durumlarda dahi sözleşme yapma ve teminat alma zorunluluğundan kaynaklanan işlem maliyetlerinin (damga vergisi, noter ücreti, Kurum payı, teminat mektubu komisyonu gibi) isteklilerce teklife dahil edilmesinden dolayı idarelerin alım giderlerinin arttığı görüldüğünden; (f) bendi kapsamında yapılacak alımlarda, satıcının malı sözleşme süresi içinde teslim etmesi halinde sözleşme yapma ve kesin teminat alma zorunluluğu kaldırılmakta; idarelerin tercihi bırakılmaktadır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının çerçeve 14 üncü maddesi; Dünya Bankası uygulamalarına paralellik sağlamak amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5812/7) 21 inci maddeye 5812 sayılı Kanunun 7 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Kanunun mevcut halinde (b), (c) ve (f) bentlerine göre gerçekleştirilen ihalelerde de önce yeterlik değerlendirmesi yapılmakta, yeterli bulunanlardan bilahare fiyat teklifi istenilmektedir. İşlem maliyeti ve zaman israfına sebep olan bu uygulamaya son verilerek isteklilerin yeterlik belgeleri ile fiyat tekliflerini birlikte sunmalarına imkan sağlanmaktadır.

(b), (c) ve (f) bentlerine göre yapılan ihalelerde işin niteliği gereği isteklilerden fiyatı içermeyen teknik tekliflerini sunmalarının istenilmesine ve kendileriyle teknik görüşme yapılmasına gerek bulunmadığından, işlevsiz bir mahiyet arz eden bu düzenleme madde metninden çıkarılmış ve söz konusu işlemlerin sadece (a), (d) ve (e) bentlerine göre yapılacak ihalelerde geçerli olduğu hususu düzenlenmiştir.

*İlk fiyat tekliflerini aşmamak üzere isteklilerden ihale kararına esas olacak son fiyat tekliflerinin alınması madde kapsamındaki tüm ihaleler açısından zorunlu kılınmış, bu zorunluluğun isteklilerden nihai yazılı fiyat teklifi alınması şeklinde ikmal edilmesi hususu hüküm altına alınmıştır.*

*Ayrıca malın sözleşme yapma süresi içerisinde teslim edildiği ve bunun İdarece uygun bulunduğu durumlarda, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunluluğunu ortadan kaldıran düzenlemenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılacak alımları da kapsayacak biçimde genişletilmesi sağlanmıştır.*

**(7144/11) 21 inci maddeye 7144 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle eklenen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21 inci maddesinin (b) bendinde yer alan "Doğal afetler, salgın hastalıklar, can veya mal kaybı tehlikesi gibi ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması" hükmü yoruma açık olup, değişiklik ile uygulamaya netlik kazandırılması amaçlanmıştır.

*Önergeyle ani ve beklenmeyen veya idare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması hâlinde uygulanan madde hükmünde, yapı veya can ve mal güvenliği açısından tehlike olduğunun tespit edilmesi hâlinde zarar meydana gelmeden müdahale edilerek kamu menfaatinin sağlanmasına yönelik değişiklik yapılması amaçlanmıştır.*

### **Doğrudan temin**

#### **Madde 22- (Değişik: 30/7/2003-4964/15 md.)**

Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilân yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

**a)** İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.

**b)** Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.

**c)** Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.

**d)** Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (Ellisekizbinbeşyüzellibeş Türk Lirası)\*, diğer idarelerin beşmilyar Türk Lirasını (Ondokuzbinbeşyüzyedi Türk Lirasını)\* aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin alımlar.

**e)** İdarelerin ihtiyacına uygun taşınmaz mal alımı veya kiralınması.

**f)** (Değişik: 20/11/2008-5812/8 md.) Özelliğinden ve belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan veya acil durumlarda kullanılacak olan ilaç, aşı, serum, anti-serum, kan ve kan ürünleri ile ortez, protez gibi uygulama esnasında hastaya göre belirlenebilen ve hastaya özgü tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemeleri alımları.

---

\* Kamu İhale Kurumu'nun 2017/1 sayılı Tebliği ile 21/01/2017 tarihli ve 29955 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2017 – 31.01.2018 dönemini kapsamaktadır.

g) Milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülen uyuşmazlıklarla ilgili davalarda, Kanun kapsamındaki idareleri temsil ve savunmak üzere Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan ya da avukatlık ortaklıklarından yapılacak hizmet alımları.

h) (Ek: 12/12/2003-5020/28 md.; Değişik: 20/11/2008-5812/8 md.) 8/1/1943 tarihli ve 4353 sayılı Kanunun 22 ve 36 ncı maddeleri uyarınca Türk veya yabancı uyruklu avukatlardan hizmet alımları ile fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslararası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen hizmet alımları.

ı) (Ek: 15/5/2008-5763/35 md.) Türkiye İş Kurumunun, 25/6/2003 tarihli ve 4904 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentlerinde sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin yedinci fıkrasında sayılan görevlerine ilişkin hizmet alımları,

i) (Ek: 20/11/2008-5812/8 md.; Değişik: 19/11/2013-6504/1 md.) Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması, milletvekili genel ve ara seçimleri, mahalli idareler ile mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri genel ve ara seçimi dönemlerinde Yüksek Seçim Kurulunun ihtiyacı için yapılacak filigranlı oy pusulası kâğıdı ile filigranlı oy zarfı kâğıdı alımı, oy pusulası basımı, oy zarfı yapımı hizmetleri ile bu seçimlere yönelik her türlü seçim malzemelerinin alımı ile yurt dışı seçim harcamaları, il seçim kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımı.

Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 10 uncu maddede sayılan yeterlik kurallarını arama zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.

*(4734/22) Gerekçe madde 22. – İşin doğası gereği ilan yapılmaksızın ihtiyacın belirli bir istekliden karşılanması kaçınılmaz olduğu durumlar dikkate alınarak bu usul düzenlenmiştir. Bu usulün (a), (b), (c) ve (d) bentleri uluslararası mevzuat paralelinde hazırlanmıştır. Bu bentlerin uygulanmasında, idarelerin ihtiyaçlarını en uygun şekilde karşılamasını sağlamak üzere, isteklilerle teknik şartlar ve fiyat üzerinde görüşme yapması mümkün kılınmıştır.*

*(e) bendinde, belirlenen tutara kadar özellikle kâğıt, kırtasiye, elektrik malzemeleri gibi küçük ölçekli günlük ihtiyaçların karşılanması ile küçük bakım onarım işlerinin yaptırılmasında kolaylık sağlamak üzere, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak temin yöntemi benimsenmiştir.*

*Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi; “Tasarının; 22 nci maddesi; birinci fıkranın (e) bendindeki parasal sınır 5 milyar Türk Lirasına yükseltmek, (f) bendi hükmü değiştirilmek ve ikinci fıkradaki atıflar Tasarının 3 üncü maddesi ile ilgili önerilen değişiklik çerçevesinde düzenlenmek suretiyle, kabul edilmiştir..” şeklindedir.*

*Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi; “Mal ve hizmet alım ve yapım işlerinde kesin proje yapıldıktan sonra ihaleye çıkılması halinde ilk sözleşme bedelinin yüzde 50 artırılabilceğini kabul etmek ve doğrudan alıma tabi tutmak işlerin tevsiini ve ciddi kamu kaynağı savurganlığını beraberinde getirir.” şeklindedir.*

*(4964/15) 22 nci maddeye 4964 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile esas itibarıyla bir ihale usulü olmayan doğrudan temine ilişkin esas ve usuller, uygulamada gözlenen güçlükler de dikkate alınarak aşağıdaki şekilde yeniden belirlenmektedir.*

*22 nci maddenin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki alımlarda isteklilerden teminat istenmesi, sözleşme yapılması ve Kanunun 10 uncu maddesindeki yeterlik şartlarının aranılması*

çoğunlukla mümkün olmayıp, istenmesi durumunda isteklinin satıştan imtina etmesi söz konusu olabileceğinden bu zorunluluklar kaldırılmaktadır.

(c) bendindeki düzenlemenin Avrupa Birliği direktiflerindeki üç yıllık sınırla ilgisinin doğru biçimde kurulamadığı görüldüğünden, teknik uyum ve standardizasyon zorunluluğundan kaynaklanan alımlarda ilk alımın yapıldığı yıldan sonraki alımların asıl sözleşmenin süresi uzatılmak suretiyle yapılması sağlanmaktadır. Avrupa Birliği normlarına uygun olarak bu şekildeki uzatmaların toplam süresinin üç yılı geçmemesi ve üç yılın sonunda aynı bent kapsamında yeni bir sözleşme yapılması esası benimsenmektedir.

Maddenin (d) bendinde yer alan parasal sınırın özellikle büyükşehir belediye sınırları içindeki kuruluşlarca yapılacak alımlarda, çok düşük kaldığı görüldüğünden, bunlar için nispeten daha yüksek bir sınır belirlenmekte; kapsam ve miktarı çoğunlukla ulusal ve uluslararası teamüllere göre belirlenen ve yaklaşık maliyetinin önceden tespiti çoğunlukla mümkün olmadığı gibi diğer ihale usulleri ile temin edilmesi de mümkün olmayan temsil ağırlama kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeye ilişkin mal ve hizmet alımlarının da doğrudan temin yöntemiyle yapılması sağlanmaktadır.

Özellikle hayati önemi haiz olan ve acil müdahale gerektiren kalp ve ortopedi ameliyatlarında kullanılan ilaç ve malzemelerin özellikleri, boyutları ve nitelikleri kullanılacak hastaya göre değiştiğinden ya da belli bir kullanım süresi bulunmasından dolayı bu süre içinde kullanılmaları zorunlu olduğundan; hem idare yararı hem de hastaların mağdur edilmemesi açısından bu gibi ilaç ve malzemelerin ihale yoluyla önceden temin edilerek stoklanması yerine, ihtiyaç duyulduğunda doğrudan temin edilmesi öngörülmektedir.

Avrupa Birliği normlarına uygun olarak uluslararası tahkim kurallarına dayalı olarak çözülmesi gereken uyuşmazlıklarda idarelerin temsil ve savunmasına yönelik avukatlık hizmeti alımlarının ihale usullerine tabi olmaksızın doğrudan temin edilebilmesine imkan tanınmaktadır.

Doğrudan temin usulü, idarelerin küçük çaplı ihtiyaçlarını diğer ihale usullerine tabi olmadan basit biçimde karşılaması için getirildiği halde, çok cüzi alımlarda dahi sözleşme yapılması, Kanunun 10 uncu maddesindeki yeterlik şartlarının aranması, Kuruma sözleşme bedelinin onbinde beşi oranında pay yatırılması gibi zorunluluklardan dolayı, uygulamada istenilen kolaylığın sağlanamadığı görüldüğünden; bu madde kapsamında yapılacak alımlarda sözleşme yapılmaması ve Kanunun 10 uncu maddesindeki yeterlik şartlarının aranılmaması öngörülmektedir.

**(5812/8) 22 nci maddenin (f) ve (h) bendine 5812 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Maddenin mevcut halinde “özelliklerinden dolayı stoklama imkanı bulunmamak” ve “acil durum” koşulları birlikte aranmakta, bu da stoklama imkanı olmakla birlikte özelliklerinden veya belli süre içinde kullanılma zorunluluğundan dolayı stoklanması ekonomik olmayan malzemeler açısından problemlere neden olmaktadır. Bu nedenle yapılması öngörülen değişiklikte koşullardan birinin varlığı bu bent kapsamında alım yapılması için yeterli hale getirilmektedir. Yine acil vakalarda kullanılma zorunluluğu bulunan, ancak, o an için hastanede bulunmayan ilaç, aşı, serum, anti-serum, ortez, protez, tıbbî sarf malzemeleri, test ve tetkik sarf malzemelerin alımında gecikmelere neden olduğundan bu malzemelerin ivedilikle sağlanarak hastaya zamanında müdahale yapılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Tasarının 8 inci maddesi; 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde yapılan değişiklikte, kan ve kan ürünlerinin de metne eklenmesi, anlatıma açıklık kazandırılması, ayrıca fikri ve sınai mülkiyet haklarının ulusal ve uluslar arası kuruluşlar nezdinde tescilini sağlamak için gerçekleştirilen hizmet alımlarının da bu madde kapsamına alınarak, kamu kurum ve kuruluşlarının bu konudaki sorunlarının aşılması amacıyla düzenlenerek kabul edilmiştir.

**(5020/28) 22 nci maddeye 5020 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle eklenen (h) bendinin gerekçesi:** Tasarıya, 4353 sayılı Kanunun 20 nci maddesinde Hazine Avukatlarına yurt dışındaki Devlet davaları ile tahkim davalarının takip ve savunulması hususunda verilen yetkinin yanında, çok önemli ve istisnai sebeplerle Türk ve Yabancı uyruklu avukatlardan da 04.01.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanunun 30.07.2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ile değişik 22 nci maddesinin (h) bendi gereğince doğrudan, ancak 4353 sayılı Kanunun 22 ve 36 ncı maddesinde öngörülen koşullarda hizmet satın alınması imkânı sağlamak amacıyla 32 nci madde ilave edilmiştir.

**(5763/35) 22 nci maddeye 5763 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle eklenen (ı) bendinin gerekçesi:** İŞKUR tarafından, bir mesleği olup bu meslekte niteliğini geliştirmek isteyen işsizlere, bir mesleği olduğu halde iş piyasasının gerekleri nedeniyle istihdam imkanı az olan işsizlere, herhangi bir mesleği olmayan işsizlerin ilgi, istek ve yeteneklerine uygun işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu mesleklerde yetiştirilmek üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde hizmet satın alınmaktadır. Bu bağlamda; 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu hükümlerince işsizlik ödeneğinden faydalanan işsizlerin yeniden iş hayatına kazandırılabilmesi, yine İŞKUR'a kayıtlı işsizlerden mesleksiz ve/veya yeterli niteliğe sahip olmayan işsizlere mesleki nitelik kazandırılmasına yönelik olarak İstihdam garantili / kısmi istihdam garantili / istihdam garantisiz eğitim hizmetleri satın alınmaktadır. Ancak, söz konusu eğitim hizmeti satın alımlarında aşağıda belirtilen güçlüklerle karşılaşmakta olup, bu güçlüklerin aşılamaması, işsizler yararına uygulamaya konulacak projelerin hayata geçirilmesini olumsuz etkilemektedir.

1- İhale sürecinde, ihale dokümanının hazırlanması, ilan süresi, ihale dokümanının değerlendirilmesi, komisyon kararının onaylanması, sözleşmeye davet süreci ve itiraz gibi... Kanuni zorunluluklar, ortaya çıkan eğitim ihtiyacı çoğu zaman planlandığı şekilde yapılamamakta, çoğu zaman da söz konusu sürecin uzun zaman alması nedeniyle karşılanmasını mümkün kılmamaktadır.

2- İhalenin, açık ihale usulüyle yapılması nedeniyle genellikle en düşük teklifi veren istekliye iş ihale edilmekte, ancak konu eğitim hizmeti olması hasebiyle çoğu zaman bu durum eğitimin kalitesinden taviz verilmesine neden olmaktadır.

3- İsteklilerin Kamu İhale Mevzuatı gereği taşıması gereken kriterleri yerine getirmekte zorlanmaları nedeniyle pek çok ilde ihaleye teklif veren isteklinin olmayışı, vb. (Örneğin; Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversiteler, gibi mesleki eğitim veren kurumlar İhale Kanununda istenen belgeleri temin etmeleri mümkün olmadığı için ihaleye teklif verememektedir.) nedenlerden dolayı eğitim hizmeti satın alımında sıkıntılar yaşanmakta, işsiz kalan işsizlerin iş gücü piyasasına katılmaları zorlaşmakta ve işsizlik artmaktadır.

4- Taşra teşkilatımızda yeterli nitelik ve nicelikte personelin olmayışı nedeniyle ihalelerin yapılmasında zorluklarla karşılaşmaktadır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, İŞKUR'un işgücü piyasasında daha etkin ve verimli çalışabilmesi, nitelikli iş gücü yetiştirerek taleplerin karşılanabilmesi için; işsizliğin önlenmesine yönelik mesleki eğitim hizmeti satın alınmasına yönelik hizmet alımlarının, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen hizmet alımı yöntemlerinden biri olan doğrudan temin kapsamında alınmasının hizmet alımı prosedürünü kolaylaştıracağı ve bu durumda daha fazla işsize mesleki eğitim verilmesine olanak sağlanacaktır.

**(5812/8) 22 nci maddeye (i) bendi eklenmesine yönelik olan 5812 sayılı Kanunun 8 inci maddesine önergeyle getirilen eklemenin gerekçesi:** Yüksek Seçim Kurulu ile İl Seçim Kurulu Başkanlıklarının kendilerine verilen görev ve yetkileri zamanında ve etkin bir şekilde kullanarak seçimlerin sağlıklı ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesini teminen, seçim dönemi bitmeden önce yapılacak olan genel veya mahalli seçimler ile ara seçimler veya Anayasa değişikliklerinin halkoyuna sunulması durumlarında, Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak olan bazı mal ve hizmetlerin alımı ile mahalli seçimlerde İl Seçim Kurulu Başkanlıkları tarafından yapılacak olan oy pusulası basım hizmetinin doğrudan temin yöntemiyle alınmasına imkân tanınmaktadır.

**(6504/1) 22 nci maddenin (i) bendine 6504 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/i maddesinde; seçim dönemi bitmeden önce seçimlerin yenilenmesine veya ara seçime ya da Anayasa değişikliğinin halkoyuna sunulmasına karar verilen hallerde; Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılacak filigranlı oy pusulası kâğıdı ve filigranlı oy zarfı kâğıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı, mahalli seçimlerde ise İl Seçim Kurulu başkanlıkları tarafından alınacak oy pusulası basım hizmeti alımının doğrudan temin yolu ile yapılabileceği hususu düzenlenmiştir.

Söz konusu maddeden anlaşılabileceği üzere, sadece suresinden önce yapılan seçimlerde filigranlı oy pusulası kâğıdı ve filigranlı oy zarfı kâğıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı ile sınırlı olarak doğrudan temin yolu ile hizmetin alınabileceği açıklanmıştır.

Süresinde yapılan seçimler için (Örneğin: milletvekili genel seçimleri, mahalli idareler genel seçimleri ve Cumhurbaşkanlığı seçimi) seçim malzemeleri alımları (oy sandığı, oy verme kabini, oy

verme mühürleri ve seçimlerde kullanılan her türlü kırtasiye) kamu kurum ve kuruluşları adına merkezi satın alma işlevini yürüten Devlet Malzeme Ofisi aracılığı ile satın alma işlemi yürütülmekte ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri doğrultusunda alımı yapılmaktadır. Eşik değerler göz önüne alındığında ihale yöntemlerinden açık ihale yapma zorunluluğu bulunmaktadır.

Ayrıca, yine süresinde yapılan seçimlerde birleşik oy pusulasının basımının seçim takvimine göre siyasi parti ve bağımsız adayların kesinleşme tarihinden sonra milletvekili genel seçimi için Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığınca, mahalli idareler seçimleri için il seçim kurulu başkanlıkları tarafından bastırılması gerekmekte olup, seçim takviminde bu süre 20-22 gün ile sınırlıdır. Suresinde yapılan seçimlerde; seçim malzemeleri alımları, filigranlı oy pusulası kağıdı ve filigranlı oy zarfı kağıdı alımı ile oy pusulası basım hizmeti alımı ihalelerinde sıkıntılar yaşanmakta olup, söz konusu alımlar için yapılacak olası bir açık ihalenin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa göre sonuçlanması 90-120 gün sürmektedir.

2011 yılında yapılan milletvekili genel seçimlerine münhasır olarak seçim malzemelerinin ivedilikle temin edilmesi hususunda, 6111 sayılı Kanunla; 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa eklenen Geçici 13. madde ile o yıla ait olmak üzere geçici madde işletilmiştir.

2014 yılı içinde yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçiminde (2 nci tur ihtimali de gözetilerek) yurt dışında yaşayan seçmen vatandaşlarımıza temsilciliklerde veya kiralanarak tahsis edilecek mahallerde sandık kurmak suretiyle, oylarını kullanmaları sağlanacağından, yurtdışı ve yurtiçi seçim harcamalarında beklenmeyen durumlarla karşılaşılması olasılık dâhilindedir.

Bu itibarla; 2014 yılı içinde yapılacak mahalli idareler genel seçimleri ile Cumhurbaşkanlığı seçimi ve devamında yapılacak müteakip seçimlere ait seçim malzemelerinin seçimlere hazırlık dönemi ile seçim takvimi süresinde ivedilikle temini bakımından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/i maddesinde teklifimiz doğrultusunda bir değişikliğin yapılmasında fayda görülmektedir.

### **Tasarım yarışmaları**

**Madde 23-** İdareler gerekli gördükleri mimarlık, peyzaj mimarlığı, mühendislik, kentsel tasarım projeleri, şehir ve bölge plânlama ve güzel sanat eserleri ile ilgili bir plân veya tasarım projesi elde edilmesine yönelik olarak, ilgili mevzuatında belirlenecek usul ve esaslara göre rekabeti sağlayacak şekilde ilân yapılmak suretiyle, jüri tarafından değerlendirme yapılmak üzere ödüllü veya ödüksüz yarışma yaptırabilir.

**(4734/33) Gerekçe madde 23.** – Bu madde ile sanatsal veya teknik çalışma gerektiren işler için uygulanabilecek plan veya tasarım projelerinin oluşturulacak bir jüri tarafından seçilebilmesi amacıyla ödüllü veya ödüksüz yarışma yaptırılabilceği düzenlenmiştir.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **İhalenin ve Ön Yeterliğin İlânı, İhale Dokümanının Verilmesi**

#### **İhale ilânlarında bulunması zorunlu hususlar**

**Madde 24-** İhale dokümanında belirtilmeyen hususlara ilânlarda yer verilemez. İhale ilânlarında aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- b) İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı.
- c) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer.
- d) İhale konusu işe başlama ve işi bitirme tarihi.

e) Uygulanacak ihale usulü, ihaleye katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu.

f) Yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler.

g) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.

h) İhale dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı.

i) (Değişik: 30/7/2003-4964/16 md.) İhalenin nerede, hangi tarih ve saatte yapılacağı.

j) Tekliflerin ihale saatine kadar nereye verileceği.

k) Teklif ve sözleşme türü.

l) (Değişik: 30/7/2003-4964/16 md.) Teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, isteklilerce belirlenecek tutarda geçici teminat verileceği.

m) Tekliflerin geçerlilik süresi.

n) (Ek: 30/7/2003-4964/16 md.) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği.

(4734/24) **Gerekçe madde 24.** – İhalelere katılacak isteklileri davet niteliğinde olan ilanlarda gerekli bilgilerin edinilmesine olanak sağlamak üzere, ihale konusu işi tanımlayacak hususlar ile isteklilerin yeterliğinin tespiti için istenilen belgelere ilişkin bilgilerin belirtilmesi öngörülmüştür. Ayrıca ihale dokümanında düzenlenmeyen hususlara ilanlarda yer verilemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 24 üncü maddesi; Tasarının 33 üncü maddesinde yapılan düzenleme gereği değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

(4964/16) **24 üncü maddenin (i), (l) ve (n) bentlerine 4964 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** İhalenin hangi usulle yapılacağı aynı maddenin (e) bendinde belirtilmiş olduğundan, yersiz tekrarı kaldırılmaktadır.

Bu Kanunun 19 uncu maddesiyle geçici teminat oranı teklif edilen bedelin en az %3'ü olarak belirlendiğinden, buna paralel bir değişiklik yapılmaktadır.

Ortak girişimleri tanımlayan 14 üncü maddedeki değişikliğe paralel olarak, ortak girişimlerin teklif verip vermeyeceklerinin belirtilmesi zorunlu kılınmaktadır.

### **Ön yeterlik ilânlarında bulunması zorunlu hususlar**

**Madde 25-** Ön yeterlik dokümanında belirtilmeyen hususlara ilânlarda yer verilemez. Ön yeterlik ilânlarında aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.

b) İhalenin adı, niteliği, türü, miktarı.

c) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve yapım ihalelerinde ise işin yapılacağı yer.

d) İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi.

e) Ön yeterliğe katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu.

f) Ön yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler.

g) İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.

h) Ön yeterlik dokümanının nerede görülebileceği ve hangi bedelle alınacağı.

i) Ön yeterlik başvurusunun sunulacağı yer ile son başvuru tarih ve saati.

j) (Ek: 30/7/2003-4964/17 md.) İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği.

*(4734/25) Gerekçe madde 25. – İhale ilanlarında olduğu gibi, ön yeterlik değerlendirmesi yapılacak ihalelerde de ön yeterliğe katılmak isteyen adayların bilgi edinmelerine olanak sağlamak üzere bu ilanlarda yer verilmesi zorunlu olan hususlar belirlenmiştir.*

*(4964/17) 25 inci maddeye (j) bendi eklenmesine ilişkin 4964 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile ortak girişimleri tanımlayan 14 üncü maddedeki değişikliğe paralel bir düzenleme yapılmaktadır.*

#### **İlânın uygun olmaması**

**Madde 26-** 13, 24 ve 25 inci maddelerdeki hükümlere uygun olmayan ilânlar geçersizdir. Bu durumda, ilân bu maddelere uygun bir şekilde yenilenmedikçe ihale veya ön yeterlik yapılamaz.

**(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/9 md.)** Ancak, 13 üncü maddede belirtilen ilânın yapılmaması veya ilân sürelerine uyulmaması halleri hariç, yapılan ilânlarda 24 ve 25 inci madde hükümlerine uygun olmayan hatalar bulunması durumunda, 13 üncü maddeye göre yirmibeş ve kırk günlük ilan süresi bulunan ihalelerde ilânların yayımlanmasını takip eden onbeş gün diğer ihalelerde ise on gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilânı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir.

*(4734/26) Gerekçe madde 26. – İhale konusu işle ilgili ilk bilgiler ilan aracılığıyla edinildiğinden, ihale veya ön yeterlik ilanlarında bulunması zorunlu hususlarda ve öngörülen sürelerde hata oluşması halinde ilan yenilenmedikçe ihalenin yapılmaması amaçlanmıştır.*

*Ancak, ilanlarda giderilmesi mümkün olan nitelikteki hataların olabileceği dikkate alınarak ihtiyaçların temin edilme sürecini geciktirmemek amacıyla, 13 üncü maddede belirtilen ilanlardan herhangi birinin yapılmaması veya ilan sürelerine uyulmaması halleri hariç, yapılan ilanlarda 24 ve 25 inci madde hükümlerine uygun olmayan hatalar bulunması durumunda, idarelerce ilanların yayımlanmasını takibeden 10 gün içinde hatalı hususlar için düzeltme ilanı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterliklerin gerçekleştirilebilmesine imkân tanınmıştır.*

**(5812/26) 26 ncı maddeye 5812 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Maddede yapılan değişiklikle, ilanda düzeltme yapılmasına ilişkin süreler, asgari yirmibeş ve kırk gün süreli ilanlar için onbeş güne çıkarılarak; şikayet üzerine ilanda değişiklik yapılmasının gerektiği hallerde bu değişikliğin yapılması mümkün hale getirilmektedir. Böylece idarelerin ilandaki hatalar nedeniyle ihaleleri iptal etme risklerinin azaltılması amaçlanmaktadır.

## **İhale ve ön yeterlik dokümanının içeriği ve idari şartnamede yer alması zorunlu hususlar**

**Madde 27-** İhale dokümanında; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgiler bulunur. Ön yeterlik dokümanında ise adaylarda aranılan şartlara, ön yeterlik kriterlerine ve gerekli diğer belge ve bilgilere yer verilir.

İdari şartnamede ihale konusuna göre asgari aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

- a)** İşin adı, niteliği, türü ve miktarı, hizmetlerde iş tanımı.
- b)** İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.
- c)** İhale usulü, ihale tarih ve saati ile tekliflerin nereye verileceği.
- d)** İsteklilere talimatlar.
- e)** İsteklilerde aranılan şartlar, belgeler ve yeterlik kriterleri.
- f)** İhale dokümanında açıklama isteme ve yapılma yöntemleri.
- g)** Tekliflerin geçerlilik süresi.

**h) (Değişik: 30/7/2003-4964/18 md.)** İhaleye konsorsiyumların teklif verip veremeyeceği, ihale konusu işin tamamına veya bir kısmına teklif verilmesinin mümkün olup olmadığı, mal alımı ihalelerinde alternatif teklif verilip verilemeyeceği, verilebilecekse alternatif tekliflerin nasıl değerlendirileceği.

**i)** Ulaşım, sigorta, vergi, resim ve harç giderlerinden hangisinin teklif fiyatına dahil olacağı.

**j)** Tekliflerin alınması, açılması ve değerlendirilmesinde uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar.

**k)** İhale kararının alınmasından sözleşmenin imzalanmasına kadar uygulanması gereken ve bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar.

**l)** İhalenin sadece yerli isteklilere açık olup olmadığı ve yerli istekliler lehine fiyat avantajı uygulanıp uygulanmayacağı.

**m)** Teklif ve sözleşme türü.

**n)** Geçici ve kesin teminat oranları ile teminatlara ait şartlar.

**o) (Değişik: 30/7/2003-4964/18 md.)** İhale saatinden önce ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.

**p)** Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.

r) İhale konusu işin başlama ve bitirme tarihi, yapılma yeri, teslim şartları ve gecikme halinde alınacak cezalar.

s) Ödeme yeri ve şartlarıyla avans verilir verilmeyeceği, verilecekse şartları ve miktarı ile sözleşme konusu işler için eğer ödenecekse fiyat farkının ne şekilde ödeneceği.

t) (Değişik: 30/7/2003-4964/18 md.) Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları ile sözleşme kapsamında yaptırılabilir iş artışları ile iş eksilişi durumunda karşılıklı yükümlülükler.

u) Vergi, resim ve harçlar ile sözleşme ile ilgili diğer giderlerin kimin tarafından ödeneceği.

v) Yapım işlerinde iş ve işyerinin sigortalanması ile yapı denetimi ve sorumluluğuna ilişkin şartlar.

y) Denetim, muayene ve kabul işlemlerine ilişkin şartlar.

z) Anlaşmazlıkların çözümü.

(4734/27) **Gerekçe madde 27.** – İhale ve ön yeterlik dokümanında bulunacak belgeler sayılarak, ihtiyaçların Kanuna uygun bir şekilde karşılanmasını sağlamak üzere idari şartnamelerde yer alması zorunlu görülen hususlar belirlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 27 nci maddesi; (h) bendinin mal alımlarında alternatif teklif verilebilmesini teminen değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

(4964/18) **27 inci maddenin ikinci fıkrasının (h), (o) ve (t) bentlerine 4964 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile aşağıdaki değişiklikler yapılmaktadır.

Ortak girişimleri tanımlayan 14 üncü maddedeki değişikliğe paralel bir düzenleme yapılmaktadır.

4734 sayılı Kanunun 16 ncı maddesindeki değişikliğe paralel olarak, ihale saatinden önce ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu esası getirilmekte, Kanunun 30 uncu maddesi mal alım ihalelerinde alternatif teklif verilebilmesine imkan tanıdığı halde, bu tür tekliflerin değerlendiriliş keyfiyetine ilişkin bir düzenleme yer almadığından, bu hususun da idari şartnamelerde gösterilmesi öngörülmektedir.

4735 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde yapılan değişiklikle iş artış ve eksilişi düzenlendiğinden, buna paralel bir düzenleme getirilmektedir.

### **İhale ve ön yeterlik dokümanının verilmesi**

**Madde 28-** İhale ve ön yeterlik dokümanı idarede bedelsiz görülebilir. Ancak, ön yeterlik veya ihaleye katılmak isteyen isteklilerin bu dokümanı satın almaları zorunludur. **(Ek cümle: 4/7/2012-6353/28 md.)** İlan yapılmayan ihalelerde, ihale dokümanı sadece idare tarafından davet edilenlere satılır. Doküman bedeli, basım maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek şekilde idarelerce tespit edilir.<sup>15</sup>

(4734/28) **Gerekçe madde 28.** – İhale konusu işle ilgilenen bütün isteklilerin inceleyerek bilgi sahibi olmalarını temin etmek amacıyla ihale ve ön yeterlik dokümanının idarede bedelsiz görülmesi sağlanmıştır. Ancak, ihaleye katılmak isteyen isteklilerin sorumlu bir teklif vermelerini temin etmek ve zeyilname düzenlenmesi halinde yapılan değişiklikleri isteklilere duyurabilmek amacıyla bu dokümanı

<sup>15</sup> Bu maddenin son cümlesinde geçen “hazırlanma maliyetini” ibaresi, 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle, “basım maliyetini” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

satın almaları zorunlu tutulmuştur. Bununla birlikte, idareler tarafından bu doküman bedellerinin yüksek tespit edilmesini önlemek üzere, bu bedellerin dokümanın hazırlanma maliyetini aşmayacak ve rekabeti engellemeyecek bir şekilde tespit edilmesi gereği hüküm altına alınmıştır.

**(4964/19) 28 inci maddenin son cümlesine 4964 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile ihale dokümanlarının satış bedelinin tespiti keyfiyetine ilişkin “hazırlanma maliyeti” ifadesi kaldırılmakta ve doküman satış bedelinin söz konusu dokümanın “basım” maliyetini kapsar biçimde belirlenmesi öngörülmektedir.

**(6353/28) 28 inci maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere 6353 sayılı Kanunun 28 inci maddesi ile eklenen cümlelerin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilen bütün ihalelerin Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden gerçekleştirilmesi ve mevcut Kanunda ihaleye davet edilmeyen isteklilere ihale dokümanı satışını sınırlandıran bir düzenleme olmaması nedeniyle, ilan yapılmaksızın gerçekleştirilen ihalelere idare tarafından davet edilmeyen istekliler de doküman satın alıp teklif verebilmektedirler.

Bu durum idarenin bu ihale usulü ile sağlamak istediği, işin özelliği ve önemine uygun olarak sadece ilgili sektörde faaliyet gösteren, yeterliliği ve ehliyeti bilinen firmaları ihaleye davet etme imkânını fiilen ortadan kaldırmakta; davet edilmemiş olmalarına rağmen ihale dokümanı satın alarak ihaleye katılanların tekliflerinin değerlendirilmesi ihale sürecini çok uzatmakta; ihtilaflar ve şikâyetler nedeniyle de acil ve ivedi olarak yapılması gereken işler gecikmekte ya da yapılamamaktadır. Yapılan düzenleme ile bu aksaklıkların giderilmesi amaçlanmaktadır.

### **İhale dokümanında değişiklik veya açıklama yapılması**

**Madde 29-** İlân yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebep ve zorunluluklar bir tutanakla tespit edilerek önceki ilânlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilân olunur.

Ancak, ilân yapıldıktan sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkanı sağlanır.

Ayrıca, istekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. Bu talebin idarece uygun görülmesi halinde yapılacak açıklama, bu tarihe kadar ihale dokümanı alan bütün isteklilere son teklif verme gününden on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilemeksizin yazılı olarak gönderilir.

**(4734/29) Gerekçe madde 29. – İlân ve ihale dokümanında yer alan bilgiler isteklilerin ihaleye katılma kararını ve verecekleri teklifleri belirlediğinden, bu bilgilerde ilandan sonra değişiklik yapılması halinde önceki ilanların geçersiz sayılarak işin aynı şekilde yeniden ilan edilmesi gerekli görülmüştür.**

Ancak, ilan yapıldıktan sonra ihale dokümanında tekliflerin hazırlanmasını veya işin istenildiği şekilde gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin bulunduğu tespit edilmesi halinde, ihtiyacın giderilmesinde gecikmelere neden olunmaması için, bu dokümanda değişiklik yapılmasına imkân tanınarak buna ilişkin esaslar belirlenmiştir.

*Ayrıca, uluslararası mevzuatta olduğu gibi isteklilerin tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duydukları hususları idareden yazılı olarak sorabileceklerine ilişkin düzenleme yapılmıştır.*

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Tekliflerin ve Başvuruların Sunulması**

#### **Tekliflerin hazırlanması ve sunulması**

**Madde 30-** Teklif mektubu ve geçici teminat da dahil olmak üzere ihaleye katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler bir zarfa konulur. Zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılır. Zarfın yapııştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Teklif mektupları yazılı ve imzalı olarak sunulur. Teklif mektubunda ihale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması, üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması ve teklif mektubunun ad, soyad veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması zorunludur. Mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında alternatif teklif verilebileceğine dair hüküm bulunması halinde, alternatif tekliflerde aynı şekilde hazırlanarak sunulur.

Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar sıra numaralı alındılar karşılığında idareye verilir. Bu saatten sonra verilen teklifler kabul edilmez ve açılmaksızın iade edilir. Teklifler iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir. Posta ile gönderilecek tekliflerin ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye ulaşması şarttır. Postadaki gecikme nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alınıp zamanı bir tutanakla tespit edilir.

Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç, herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez.

*(4734/30) Gerekçe madde 30. – İsteklilerin teklif mektubu ve geçici teminat dahil, istenilen bütün belgeleri bir zarfa koymak suretiyle, ihale saatine kadar tekliflerini vermeleri öngörülmüştür. Teklif mektuplarında bulunması gereken şartlar belirlenerek, bu mektupları imzalayan kişilerin temsile yetkili olmaları gerektiği hükme bağlanmıştır.*

*Tekliflerin komisyon başkanlığına verilme esas ve usulleri belirlenerek, verilen tekliflerin zeyilname düzenlenmesi hali hariç, herhangi bir nedenle geri alınamayacağı hükme bağlanmıştır.*

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 30 uncu maddesi; mal alımı ihalelerinde, alternatif teklif yönteminin açıklanmasına yönelik olarak ikinci fıkranın sonuna ekleme yapılmak suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

#### **Başvuru belgelerinin sunulması**

**Madde 31-** Ön yeterliğe katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler 30 uncu maddenin birinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen esas ve usullere uygun olarak idareye sunulur.

*(4734/31) Gerekçe madde 31. – Ön yeterlik değerlendirmesi yapılacak ihalelerde, ön yeterliğe katılmak isteyen adayların başvurularını 30 uncu maddede tekliflerin sunulmasına ilişkin olarak belirlenen esas ve usullere uygun olarak idareye vermeleri gerektiği hüküm altına alınmıştır.*

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 31 inci maddesi; Tasarının tanımlara ilişkin 4 üncü maddesi başlığının değiştirilmesine paralel olarak madde başlığının “Başvuru belgelerinin sunulması” şeklinde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

#### **Tekliflerin geçerlilik süresi**

**Madde 32-** Tekliflerin geçerlilik süresi ihale dokümanında belirtilir. İdarece ihtiyaç duyulması halinde bu süre, teklif ve sözleşme koşulları değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla, en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabilir.

**(4734/32) Gerekçe madde 32. – Uluslararası mevzuata uyum sağlamak üzere isteklilerce süresiz teklif verilmesi uygulamasına son verilerek, tekliflerin işin özelliğine göre ihale dokümanında belirlenecek süre içerisinde geçerli olmasına ilişkin düzenleme getirilmiştir.**

#### **Geçici teminat**

##### **Madde 33- (Değişik: 30/7/2003-4964/20 md.)**

İhalelerde, teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat alınır. İhale dokümanında belirtilmesi şartıyla, danışmanlık hizmeti ihalelerinde geçici teminat alınması zorunlu değildir.

**(4734/33) Gerekçe madde 33. – İş yapmaya istekli ve yeterli kişilerin teklif vermelerini sağlamak üzere, teklif edilen bedelin % 2'si ile % 4'ü arasında idarece belirlenecek oranda, danışmanlık hizmet ihalelerinde ise teklif edilen bedelin % 2'sinden az olmamak üzere istekli tarafından verilecek tutarda, geçici teminat alınması gerekli görülmüştür. İsteklilerin teklif ettikleri bedellerin anlaşılabilmesi için geçici teminatın; teklif edilen bedelin % 2'si ile % 4'ü arasında idarece belirlenecek orandan, danışmanlık hizmet ihalelerinde ise teklif edilen bedelin %2'sinden, az olmamak üzere istekliler tarafından belirlenerek verilmesi öngörülmüştür.**

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 33 üncü maddesi; “idarece belirlenecek oranda geçici teminat alınır” ibaresi, danışmanlık hizmeti dışında kalan diğer ihalelerde, geçici teminat oranının idarece belirlenecek olmasının isteklilerce teklif bedelinin önceden bilinmesi anlamına geleceğinden, bu durumun düzeltilmesi amacıyla metinden çıkartılmak suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/20) 33 üncü maddeye 4964 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile “teklif edilen bedelin % 2'sinden az % 4'ünden fazla olmama” şartının uygulamada yanlışlıklara ve ihtilaflara neden olduğu gözlemlendiğinden; geçici teminatın asgari oranı % 3 olarak belirlenmekte ve isteklilerin bunun üzerinde de teminat vermelerine imkan tanınmak suretiyle tekliflerin gizlenmesi esası korunmaktadır.

Danışmanlık hizmetleri ekonomik ve mali yeterlikten ziyade kişisel ve mesleki bilgi yeterliğine dayalı olarak yürütüldüğünden; danışmanlık hizmeti alımı ihalelerine katılımı kolaylaştırmak amacıyla geçici teminat istenmesi idarelerin tercihinin bırakılmaktadır.

#### **Teminat olarak kabul edilecek değerler**

**Madde 34-** Teminat olarak kabul edilecek değerler aşağıda gösterilmiştir:

**a)** Tedavüldeki Türk Parası.

**b) (Değişik: 30/7/2003-4964/21 md.; Değişik: 28/11/2017-7061/66 md.)** Teminat mektupları.

**c)** Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler.

İlgili mevzuatına göre Türkiye’de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantisi üzerine Türkiye’de faaliyette bulunan bankaların veya özel finans kurumlarının düzenleyecekleri teminat mektupları da teminat olarak kabul edilir.<sup>16</sup>

(c) bendinde belirtilen senetler ve bu senetler yerine düzenlenen belgelerden nominal değere faiz dahil edilerek ihraç edilenler, anaparaya tekabül eden satış değeri üzerinden teminat olarak kabul edilir.

Teminat mektupları dışındaki teminatlar ihale komisyonlarınca teslim alınamaz. Bunların saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine yatırılması zorunludur.

İhale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları ihaleden sonra saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine teslim edilir. Diğer isteklilere ait teminatlar ise hemen iade edilir. İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması halinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilir.

Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir.

Her ne suretle olursa olsun, idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

**(4734/34) Gerekçe madde 34.** – *Teminat olarak kabul edilebilecek değerler ekonomik ve mali gelişmeler dikkate alınarak belirlenmiş ve maddede teminatların teslim ve iade şartları düzenlenmiştir. Ayrıca, teminatlar taahhüdün ihale dokümanında yer alan hükümlere uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak üzere alındığından, bu konuda bir sorun yaşandığında teminatların gelir kaydedilebilmesi için haczedilemeyeceği ve üzerine ihtiyati tedbir konulamayacağı hüküm altına alınmıştır.*

**(4964/21) 34 üncü maddeye 4964 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** *Madde ile özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektuplarının da teminat olarak kabul edilmesi sağlanarak 4389 sayılı Bankalar Kanununun 20 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasının (e) bendindeki hükme paralel bir düzenleme yapılmaktadır.*

**(7061/66) 34 üncü maddeye 7061 sayılı Kanunun 66 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** *“4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 4 üncü maddesine eklenen teminat mektubu tanımı bankalar tarafından verilen teminat mektupları ile kefalet sigortası kapsamında düzenlenen kefalet senetlerini kapsayacak şekilde düzenlendiğinden madde ile, anılan Kanunun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde de gerekli değişiklik yapılmaktadır.”* şeklindedir.

### **Teminat mektupları<sup>17</sup>**

**Madde 35-** Bu Kanun kapsamında verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklini tespiti Kamu İhale Kurumu yetkilidir.<sup>18</sup>

<sup>16</sup> Bu fıkra da yer alan “veya özel finans kurumlarının” ibaresi, 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle eklenmiş ve metne işlenmiştir.

<sup>17</sup> Bu maddenin başlığındaki “Banka” ibaresi 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

32 nci maddeye göre belirlenen tekliflerin geçerlilik süresinden en az otuz gün fazla süreli olmak kaydıyla, geçici teminat mektuplarında süre belirtilir. Teklif geçerlilik süresinin uzatılması halinde, geçici teminat mektuplarının süresi de aynı süre ile uzatılır. Kesin teminat mektuplarının süresi ihale konusu işin bitiş tarihi dikkate alınmak suretiyle idare tarafından belirlenir.

İlgili mevzuatına aykırı olarak düzenlenmiş teminat mektupları kabul edilmez.

**(4734/35) Gerekçe madde 35.** – Teminat olarak kabul edilecek değerler arasında sayılan teminat mektuplarının farklı düzenlenmesini önlemek amacıyla; kapsam, şekil, limit ve sürelerin belirlenmesi konusunda esaslar öngörülmüştür.

Teminat mektuplarının idarenin ilk talebi üzerine nakden ve tamamen ödenmesinde ihtilafların olduğu görüldüğünden, ihale yetkilisinin bildirimine üzerine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun kararı ile ilgili bankalara, teminat mektuplarının bir yıl süreyle kamu ihalelerinde kabul edilemeyeceği hususunda yaptırım uygulanması esasa bağlanmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 35 inci maddesi; bankalarca verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklinin tespitine yetkili kurumun belirlenmesi, teminat mektuplarının süresinin belirlenmesinin yöntemi ile, ilgili mevzuatına aykırı olarak düzenlenmiş teminat mektuplarının durumunu açıklığa kavuşturmak bakımından; yapılan tekrar-i müzakere sonucunda yeniden düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Maddenin ifade edilmek istenildiği şekilde düzenlenmesi amaçlanmıştır.” şeklindedir.

**(4964/22) 35 inci maddenin kenar başlığı ve birinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile 34 üncü maddedeki değişikliğe paralel bir düzenleme yapılmaktadır.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Tekliflerin Değerlendirilmesi**

#### **Tekliflerin alınması ve açılması**

**Madde 36- (Değişik birinci cümle: 30/7/2003-4964/23 md.)** Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan

---

<sup>18</sup> Bu maddenin birinci fıkrasındaki “bankalarca” ibaresi, 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle metinden çıkarılmıştır.

belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.<sup>19</sup>

**(4734/36) Gerekçe madde 36.** – Şeffaflığı sağlamak üzere, ihale saatinde isteklilerin tekliflerini içeren zarfların hazır bulunanlar önünde açılarak, içindeki belgelerin tam olarak verilir verilmeyeceği ile teklif mektubu ve geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığının kontrol edilmesi düzenlenmiştir. Daha sonra yapılacak değerlendirmeler sırasında herhangi bir itiraz ile karşılaşılması için, isteklilerin teklif fiyatlarının açıklanması ve bütün bu işlemlerin tutanakla belgelenmesi öngörülmüştür. İsteklilerin ve tekliflerin yeterliğinin değerlendirilmesi bir süreci gerektireceğinden ve uluslararası mevzuatta ayrıntılı incelemelerin herkesin huzurunda değil, sadece ihale komisyonunca yapılması uygulaması olduğundan, bu tespitlerin dışında, tekliflerin reddi veya kabulü, belgelerin düzeltilmesi veya tamamlanması gibi başka herhangi bir işlem yapılmadan oturumun kapatılması esası getirilmiştir.

**(4964/23) 36 ncı maddenin birinci fıkrasının ilk cümlesine 4964 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan “ihale dokümanında belirtilen son teklif verme saatine kadar” ifadesi kaldırılmakta ve 30 uncu maddesindeki tekliflerin “ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar” idareye verilmesini öngören hükme paralel hale getirilerek, tekliflerin verilebilmesi için ihale saatinden ayrı bir gün ve saat belirlenmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

**(5812/10) 36 ncı maddeye 5812 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Maddede yapılan düzenleme ile tekliflerin değerlendirilmesi ve ihalenin karara bağlanması sürecinde yaklaşık maliyet tutarının belirleyici bir işlevi olduğundan, bu süreçte yapılacak hesaplama ve mukayeselerin saydamlık içerisinde gerçekleştirilebilmesini temin bakımından yaklaşık maliyet tutarının ilk oturumda tekliflerle birlikte açıklanması öngörülmektedir.

### **Tekliflerin değerlendirilmesi**

**Madde 37-** İhale komisyonunun talebi üzerine idare tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere net olmayan hususlarla ilgili isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteyebilir. Ancak bu açıklama, hiçbir şekilde teklif fiyatında değişiklik yapılması veya ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesi amacıyla istenilmez ve yapılmaz.

**(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/11 md.)** Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı 36 ncı maddeye göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerde bilgi eksikliği bulunması halinde idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılır.

### **(Mülga son fıkra: 20/11/2008-5812/11 md.)**

<sup>19</sup> 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 10 uncu maddesiyle; bu fıkarda yer alan “teklif fiyatları açıklanır” ibaresi, “teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

**(4734/37) Gerekçe madde 37.** – Tekliflerin 36 ncı maddede belirtildiği şekilde açılarak oturumun kapatılmasından hemen sonra, ihale komisyonu teklifleri incelemeye başlar. Tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesi sırasında ihtiyaç duyulduğu takdirde, tekliflerde net olmayan hususlarla ilgili olarak teklif sahiplerinden açıklama istenmesi imkânı getirilmiştir. Gerek uluslararası mevzuata uyum sağlamak, gerekse açıklama yapılması ile netlik kazanacak teklifleri hemen reddetmek yerine değerlendirebilmeye imkân tanımak amacıyla bu düzenleme yapılmış olmakla birlikte, bu açıklamaların hiçbir şekilde teklif fiyatında değişiklik yapılması veya uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesi amacıyla yapılamayacağı da hükme bağlanmıştır. Aynı amaçlar doğrultusunda, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, 36 ncı maddeye göre düzenlenen tutanakla tespit olunan eksik belgelerin veya belgelerdeki önemsiz bilgi eksikliklerinin yazılı olarak tamamlattırılmasına ilişkin hüküm getirilmiştir.

Değerlendirme aşamasında öncelikle, belgeleri eksik olan veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı 36 ncı maddeye göre belirlenen isteklilerin tekliflerinin ihale dışı bırakılacağı düzenlenmiştir. Daha sonra usulüne uygun teklif veren isteklilerin yeterli kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığına ilişkin ayrıntılı değerlendirme yapılması öngörülmüştür.

Bu ayrıntılı değerlendirme sonucunda uygun bulunan isteklilerin teklif mektubu eki cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığına ilişkin tespit yapılması düzenlenmiştir. Özellikle çok fazla kalem üzerinden ayrıntılı teklif verilen ihalelerde teklif mektubu eki cetvellerde aritmetik hata yapılması olasılığının bulunduğu dikkate alınarak bu durumda teklifin reddedilmemesi için uluslararası ihale mevzuatına paralel şekilde aritmetik hata bulunması halinde, ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltme yapılmasına imkân tanınmıştır. Ayrıca, bu durumda yapılacak işlemler belirlenmiştir.

**(5812/11) 37 nci maddeye 5812 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Uygulamada belge tamamlama konusunda ortaya çıkan problemler ve suiistimallerin önlenmesi amacıyla, belge tamamlama yerine sunulan belgelerdeki bilgilerin tamamlanması ve yazılı bildirimle rağmen eksiklikleri gidermeyen istekliler hakkında yaptırım uygulanması öngörülmektedir.

Ayrıca birim fiyat teklif istenen ihalelerde birim fiyat teklif cetvelindeki aritmetik hatanın resen düzeltilmesi uygulamasının Kanunun 36 ncı maddesinde öngörülen isteklilere ait teklif fiyatlarının açıklanması şeklindeki saydamlık anlayışıyla bağdaşmadığı ve uygulamada kötüye kullanılan örnekleri görüldüğünden aritmetik hatalı tekliflerin değerlendirme dışı bırakılması öngörülmektedir.

#### **Aşırı düşük teklifler**

**Madde 38-** İhale komisyonu verilen teklifleri **(Değişik: 6/2/2014-6518/47 md.)** değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

**a)** İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

**b)** Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

**c)** Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

**(Değişik: 6/2/2014-6518/47 md.)** gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/12 md.; Değişik fıkra: 6/2/2014-6518/47 md.)** Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değer altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.

**(4734/38) Gerekçe madde 38.** – Avrupa Birliği mevzuatına uyum sağlamak ve işin gerektiği şekilde yapılmasına imkân verecek sorumlu bir teklif hazırlanıp hazırlanmadığını tespit etmek üzere, ihale komisyonunun yaklaşık maliyete göre aşırı düşük olduğunu belirlediği teklifleri hemen reddetmek yerine, bu teklif sahiplerinden tekliflerinin bileşenleri ile ilgili olarak açıklama istemesine ve bu açıklamalar çerçevesinde nihai değerlendirmesini yapmasına imkân tanınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının;38 inci maddesi; (b) bendinde bulunan “ve/ veya” ibaresi redaksiyonel düzenlemeyle “ve” olarak değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5812/12) 38 inci maddeye 5812 sayılı Kanunun 12 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 38 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, aşırı düşük tekliflerin tespiti ve sorgulanmasına ilişkin uygulama birliğinin objektif kriterlere dayalı olarak sağlanması amacıyla, bu süreçte hangi bilgi ve belgelerin kabul edileceği ile kullanılacak hesaplama yöntemine ilişkin Kurum tarafından belirlenen kriterlerin esas alınarak değerlendirme yapılması öngörülmektedir.

**(6518/47) 38 inci maddeye 6518 sayılı Kanunun 47 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Kamu alımları istatistiklerine göre yaklaşık maliyeti eşik değer yarısının üzerinde olan yapım işi ihalelerinin sayısı toplam ihale sayısının % 3-4’ü aralığında olsa da, bu ihaleler parasal büyüklük bakımından toplam ihaleler içinde % 65-70 aralığında bir yer tutmaktadır. Şikayetlerin çoğu ise yaklaşık maliyeti eşik değer yarısının altındaki ihalelere yönelik olmaktadır.

Benzer şekilde, hizmet alımı ihalelerinde de teklif edilen fiyatların ticari veriler ve hayatın olağan akışı ile uygunluğu konusunda tereddütlerin olduğu ve anılan sorunun giderilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılması zorunluluğunun ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu itibarla (c) bendi ile AB müktesebatına uyumun korunması hususu da dikkate alınarak, yaklaşık maliyeti eşik değer yarısına kadar olan hizmet ve yapım işleri ihalelerinde aşırı düşük teklif sorgulaması yapılması zorunluluğu kaldırılarak aşırı düşük tekliflerin doğrudan reddedilebilmesi suretiyle, nispeten küçük işlerin ihalelerinin daha hızlı bir şekilde sonuçlandırılması ve büyük işlere göre mali yönden nispeten daha güçsüz isteklilerin iştirak ettiği bu ihaleler sonucunda aşırı düşük tekliflerden kaynaklanan tasfiye riskinin azaltılması hedeflenmektedir.

İhalenin konusu ve usulü dikkate alınarak, aşırı düşük teklif sorgulaması yapılmaksızın en düşük teklif sahibi istekli üzerine ihalenin bırakılması konusunda Kurum tarafından düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

### **Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptali**

**Madde 39-** İhale komisyonu kararı üzerine idare, verilmiş olan bütün teklifleri reddederek ihaleyi iptal etmekte serbesttir. İhalenin iptal edilmesi halinde bu durum bütün isteklilere derhal bildirilir. İdare bütün tekliflerin reddedilmesi nedeniyle herhangi bir yükümlülük altına girmez. **(Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/24 md.)** Ancak, idare

isteklilerin talepte bulunması halinde, ihalenin iptal edilme gerekçelerini talep eden isteklilere bildirir.<sup>20</sup>

**(4734/39) Gerekçe madde 39. – Tekliflerin yaklaşık maliyete kıyasla çok yüksek olması veya yaklaşık maliyete göre çok yüksek olmamakla birlikte mevcut ödeneğin verilen teklifleri karşılayamaması, Kanunun temel ilkelerine uygun olmayan durumların tespiti gibi nedenlerle, ihale yetkilisinin onayından önceki herhangi bir aşamada ihale komisyonunun kararı üzerine idareye uluslararası mevzuata paralel bir şekilde ihaleyi iptal etme yetkisi verilerek, buna ilişkin hükümler düzenlenmiştir.**

**(4964/24) 39 uncu maddenin ilk cümlesine 4964 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile Kanunun 27 nci maddesinin (p) bendinde, “Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu” hususunun ihale dokümanında ve idari şartnamede gösterilmesi zorunlu kılındığı halde, 39 uncu maddesindeki “İhale dokümanında belirtilmiş olması kaydıyla” ifadesi, idarelerin bu hususa ihale dokümanında yer vermeyebilecekleri anlamına da gelebileceğinden; idarelerin bu konudaki takdir yetkisine ilişkin doğacak ihtilafları önlemek amacıyla söz konusu ifade madde metninden çıkarılmaktadır. Diğer taraftan ihale yetkilisinin kendi yetkisini kullanmayarak ihalenin iptali için komisyon üyelerine baskı uygulaması gibi ihtimallere yer vermemek için “ihale yetkilisinin onayından önceki herhangi bir aşamada” ifadesi de madde metninden çıkarılmaktadır.

Avrupa Birliği normlarına uygun olarak, ihalenin iptal edilme gerekçelerinin bütün istekliler yerine yazılı talepte bulunan isteklilere bildirilmesi esası benimsenmektedir.

### **İhalenin karara bağlanması ve onaylanması**

**Madde 40-** 37 ve 38 inci maddelere göre yapılan değerlendirme sonucunda ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır.

**(Değişik ikinci fıkra: 20/11/2008-5812/13 md.)** Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, sadece fiyat esasına göre veya fiyat ile birlikte işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirlenir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerleri veya nispi ağırlıkları belirlenir.

Bu Kanunun 63 üncü maddesine göre ihale dokümanında yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanacağı belirtilen ihalelerde, bu fiyat avantajı da uygulanmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır.

En düşük fiyatın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirildiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından aynı fiyatın teklif edildiği ve bunların da ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu anlaşıldığı takdirde, ikinci fıkrada belirtilen fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınmak suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenerek ihale sonuçlandırılır.

İhale komisyonu gerekçeli kararını belirleyerek, ihale yetkilisinin onayına sunar. Kararlarda isteklilerin adları veya ticaret unvanları, teklif edilen bedeller, ihalenin tarihi ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilir.

---

<sup>20</sup> 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle; bu maddede yer alan, “İhale dokümanında belirtilmiş olması kaydıyla, ihale yetkilisinin onayından önceki herhangi bir aşamada,” ibaresi metinden çıkarılmıştır.

İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen en geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder.<sup>21</sup>

İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır.

**(Değişik son fıkra: 20/11/2008-5812/13 md.)** İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan istekli ile varsa ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığını teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır. İki isteklinin de yasaklı çıkması durumunda ihale iptal edilir.

**(4734/40) Gerekçe madde 40.** – Kanunda belirtildiği şekilde yapılan teklif değerlendirmesi sonucunda ihalenin ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılması esası getirilmiştir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin en düşük fiyata göre belirlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda ise, özellikle Avrupa Birliği mevzuatındaki kriterler dikkate alınarak ihalenin sonuçlandırılması benimsenmiştir.

Ayrıca, ihale komisyonlarınca alınacak kararlarda yer alması gerekli görülen asgari hususlar belirlenmiştir.

İhale komisyonları tarafından ihalenin yapıldığına dair alınan kararların harcamaya izin veren ihale yetkilisinin onayı ile geçerli olacağı belirlenerek, gerekli incelemeleri yapmasını sağlamak üzere ihale yetkilisine 20 gün süre tanınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 40 ıncı maddesi; uygulanabilirliği teminen ikinci fıkradaki “belirtilmesi ve mümkün olması halinde” ibaresi metinden çıkartılmak suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/25) 40 ıncı maddenin altıncı fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile idari bir işlem niteliğindeki ihale kararının onaylanması için ihale yetkilisine verilen 20 günlük süre, ihale sürecinin kısaltılması amacıyla 5 işgününe indirilmektedir.

**(5812/13) 40 ıncı maddeye 5812 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesine ilişkin olarak mevcut uygulamadan farklı şekilde, en düşük fiyatın esas alınması veya fiyatla birlikte fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirleme yapılması hususunda idarelere takdir yetkisi verilmektedir. Böylece işin niteliğine ve idarenin ihtiyacına göre kaliteli mal, hizmet veya yapım işlerinin temini amaçlanmaktadır.

Ayrıca, maddede öngörülen yasaklılık teyidinin sadece 4734 sayılı Kanun açısından değil, diğer Kanunlardaki yasaklama hükümleri de dikkate alınarak yapılması gerektiği hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

**(5812/13) 40 ıncı maddeye 5812 sayılı Kanuna ilişkin önergeyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Uygulama yönetmelikleri hükümlerine göre ihale üzerinde kalan isteklinin yasaklı çıkması hâlinde ihale iptal edilmekte (ikinci uygun teklif sahibinin de mağduriyetine neden olunmaktadır.) ve sürecin uzaması nedeniyle kamu zararına sebebiyet verilmektedir.

### **Kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi**

#### **Madde 41- (Değişik: 20/11/2008-5812/14 md.)**

İhale sonucu, ihale kararının ihale yetkilisi tarafından onaylandığı günü izleyen en geç üç gün içinde, ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, ihaleye teklif veren bütün isteklilere bildirilir. İhale sonucunun bildiriminde, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerine de yer verilir.

İhale kararının ihale yetkilisi tarafından iptal edilmesi durumunda da isteklilere gerekçeleri belirtmek suretiyle bildirim yapılır.

<sup>21</sup> 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle; bu maddede yer alan “yirmi gün” ibaresi, “beş iş günü” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren; 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün geçmedikçe sözleşme imzalanamaz.

**(4734/41) Gerekçe madde 41.** – Onaylanan veya iptal edilen ihale kararlarının en geç 3 gün içinde üzerine ihale yapılan dahil bütün isteklilere bildirilmesi esası düzenlenmiştir.

İhalelerde şeffaflığı sağlamak amacıyla, teklifi değerlendirmeye alınmayan veya uygun görülmeyen isteklilere yazılı talepte bulunmaları halinde idarenin gerekçelerini bildirmesi zorunluluğu getirilmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 41 inci maddesi; birinci fıkrada yer alan “yedinci” ibaresi istekliler açısından sürenin genişletilmesini teminen “ondördüncü” şeklinde değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/26) 41 inci maddeye 4964 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile ihale kararlarının yalnız iadeli taahhütlü posta ile bildirilmesinin idareler açısından doğuracağı zaman ve kaynak kaybını önlemek üzere, idarelerin tercihine bağlı olarak uygulamada zaten yeri olan elden “imza karşılığı” tebligat yapılmasına da imkan sağlanmakta; posta ile yapılacak bildirimlerde, Kanunun 42 nci maddesindeki düzenlemeye paralel olarak mektubun postaya verililişini izleyen yedinci günün tebligat tarihi sayılması esası benimsenmektedir.

**(5812/14) 41 inci maddeye 5812 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 41 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, onaylanan veya iptal edilen ihale kararlarının en geç üç gün içinde ihale üzerinde bırakılan dahil olmak üzere, bütün isteklilere bildirilmesi esası getirilmekte, tekliflerin değerlendirmeye alınmama veya uygun bulunmama gerekçelerinin kesinleşen ihale kararında belirtilmesi öngörülerek, isteklilerin kesinleşen ihale kararı ile birlikte kendi tekliflerinin uygun bulunmama gerekçelerini de aynı anda öğrenmeleri amaçlanmaktadır.

Kesinleşen ihale kararının bildiriminden itibaren maddede belirtilen süreler geçmedikçe sözleşme imzalanamayacağı kuralı getirilerek ihalelere yönelik yapılacak başvurular güvence altına alınmaktadır.

Ayrıca, Kanunun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılacak alımların ivedilik arz etmesinden dolayı, bu bentler için farklı süreler öngörülmektedir.

### **Sözleşmeye davet**

**Madde 42- (Değişik birinci fıkra: 20/11/2008-5812/15 md.)** 41 inci maddede belirtilen sürelerin bitimini, ön mali kontrol yapılması gereken hallerde ise bu kontrolün tamamlandığı tarihi izleyen günden itibaren üç gün içinde ihale üzerinde bırakılan istekliye, tebliğ tarihini izleyen on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu bildirilir. Yabancı istekliler için bu süreye oniki gün ilave edilir. Sözleşmenin imzalanacağı tarihte, ihale sonuç bilgileri Kuruma gönderilmek suretiyle ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyit edilmesi zorunludur.

43 üncü madde hükmü gereğince sözleşmeden önce kesin teminat alınmayan danışmanlık hizmet ihalelerinde sözleşmeye davet ise, kesin teminat istenilmeksizin birinci fıkra hükümlerine göre yapılır.

**(4734/42) Gerekçe madde 42.** – İhale üzerinde kalan isteklinin sözleşmeye davet edilmesi esasları düzenlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 42 nci maddesi; 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun 64 üncü maddesi gereğince; harcamayı gerektiren taahhüt ve sözleşme tasarıları Maliye Bakanlığının vizesine tâbi olduğundan birinci fıkra metninde bu yönde düzenleme yapılması suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/27) 42 nci maddenin birinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile sözleşmeye davet mektubunun da idarelerin tercihine bağlı olarak elden “imza karşılığı” tebliğine imkan sağlanmakta ve ihale üzerinde kalan yabancı isteklilerin özellikle teminat mektubuna ilişkin işlemlerini tebliğ tarihini izleyen on gün içinde tamamlayabilmeleri mümkün görülmediğinden, söz konusu süreye 12 gün daha ilave edilmektedir.

**(5812/15) 42 nci maddeye 5812 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 42 nci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile sözleşme tasarılarının Maliye Bakanlığınca vize edilmesi uygulamasına son verilerek, bunun yerine idarenin mali hizmetler birimince ön mali kontrol gerçekleştirilmesi hükme bağlanmıştır. Maddede yapılan değişiklikle söz konusu Kanunda yer alan düzenlemelere paralellik sağlanmaktadır.

İhale üzerinde bırakılan isteklinin sözleşmeye davet edilmesine ilişkin bildirim Kanunun 65 inci maddesine göre yapılacağı düzenlenmektedir.

İdarelerin sözleşme yapılacak isteklinin ihalelerden yasaklılık durumunu sözleşme imzalama aşamasında da teyit etmeleri esası getirilmekte, sağlıklı istatistiklerin oluşturulmasını teminen ihaleye ilişkin bilgilerin de bu aşamada 47 nci maddedeki esaslara göre Kuruma bildirilmesi amaçlanmaktadır.

### **Kesin teminat**

**Madde 43-** Taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır.

**(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/16 md.; Mülga fıkra: 6/2/2014-6518/48 md.)**

Ancak, danışmanlık hizmet ihalelerinde ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kesin teminat sözleşme yapılmadan önce alınmayabilir. Bu durumda, düzenlenecek her hakedişten % 6 oranında yapılacak kesintiler teminat olarak alıkonulur.

**(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/48 md.)** Kurum, ihale üzerinde kalan isteklinin teklifinin sınır değer in altında olması hâlinde, bu istekliden yaklaşık maliyetin % 6’sından az ve % 15’inden fazla olmamak üzere alınacak kesin teminat oranına ilişkin düzenlemeler yapabilir.

**(4734/43) Gerekçe madde 43. – İdareye karşı yükümlülüğün yerine getirilmesinin garanti edilmesi amacıyla, istekliden sözleşmenin yapılmasından önce ihale bedelinin % 10’u oranında kesin teminat alınması düzenlenmiştir. Danışmanlık hizmet ihalelerinde ise, ihale dokümanında belirtilmek kaydıyla sözleşme yapılmadan önce kesin teminat alınması yerine, her hak edişten yapılacak % 10 oranındaki kesintilerin teminat olarak alıkonulmasına imkân tanınmıştır.**

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 43 üncü maddesi; teminat oranlarının yüksek tutulmasının öncelikle Türk firmalarını olumsuz etkileyeceği gözönüne alınarak, birinci ve ikinci fıkra da yer alan oranlar “%6’ya” düşürülmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5812/16) 43 üncü maddeye 5812 sayılı Kanunun 16 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Maddede yapılan düzenleme ile yapım işlerinde ihalenin aşırı düşük teklif sorgulaması sonucunda açıklamaları yeterli görülen isteklinin üzerinde bırakılması halinde bu teklif sahibinden, teklif ettiği bedelin yüzde altısı yerine sınır değer in yüzde altısı oranında kesin teminatın sözleşmenin yapılmasından önce alınması öngörülerek, aşırı düşük teklif verme eğiliminde olan isteklilerin tekliflerini piyasa koşullarına uygun gerçekçi bir biçimde vermeleri, dolayısıyla yapılan bu düzenlemenin aşırı düşük tekliflerin engellenmesine yönelik bir sonuç doğurması beklenmektedir.

**(6518/48) 43 üncü maddeye 6518 sayılı Kanunun 48 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Aşırı düşük teklif verilmesinden kaynaklanan sorunların azaltılması amacıyla 38 inci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak, ihale üzerinde kalan isteklinin sunacağı kesin teminat oranının artırılmasına imkan sağlayacak düzenleme yapılmaktadır.

Bu çerçevede, gerek ihalenin açıklama istenilmeksizin en düşük teklif üzerinde bırakılacağı gerekse aşırı düşük teklif sorgulaması yapılarak açıklaması uygun bulunan teklif sahibi üzerinde bırakılacağı ihalelerde, ihalenin sınır değerinin altında olan bir istekli üzerinde bırakılması halinde, kesin teminat oranının daha da yükseltilmesi hususunda Kuruma yetki verilmek suretiyle, aşırı düşük teklif verme eğilimindeki isteklilerin risk algısının değiştirilerek bir taraftan makul teklif vermelerinin sağlanması, diğer taraftan, bu risk algısına rağmen aşırı düşük teklif veren ve ihaleyi alan isteklilere karşı idarenin korunması amaçlanmaktadır.

**Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Değiştirilmesi öngörülen 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 48 inci maddesine eklenmesi öngörülen fıkrada yer alan kesin teminat tutarlarına ilişkin orana alt sınır getiren bir ibarenin madde metnine eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

### **Sözleşme yapılmasında isteklinin görev ve sorumluluğu**

**Madde 44-** İhale üzerinde kalan istekli 42 ve 43 üncü maddelere göre kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamak zorundadır. Sözleşme imzalandıktan hemen sonra geçici teminat iade edilir.

Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale üzerinde kalan isteklinin geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda idare, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, bu teklif sahibi istekli ile de Kanunda belirtilen esas ve usullere göre sözleşme imzalayabilir. Ancak ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli ile sözleşme imzalanabilmesi için, 42 nci maddede belirtilen on günlük sürenin bitimini izleyen üç gün içinde ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye 42 nci maddede belirtilen şekilde tebligat yapılır.

Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin de sözleşmeyi imzalamaması durumunda ise, bu teklif sahibinin de geçici teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

**(4734/44) Gerekçe madde 44. – İsteklinin 42 nci maddeye göre yapılacak bildirimin tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması zorunluluğu belirtilmiştir.**

Bu zorunluluğa uyulmaması halinde protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın geçici teminatın gelir kaydedileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak bu durumda uluslararası uygulamalar çerçevesinde idareye iki seçenek sunulmuştur. İdare, ihaleyi iptal edebilir ya da ihtiyacın karşılanmasını geciktirmemek üzere ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi şartıyla bu teklif sahibi istekli ile sözleşme imzalayabilir.

Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi isteklinin de sözleşmeyi imzalamaması halinde, geçici teminatının gelir kaydedilerek ihalenin iptal edileceği düzenlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 44 üncü maddesi; istekliler vecibelerini yerine getirmediği takdirde ekonomik açıdan en avantajlı ikinci istekliye ihale yapılması ve sözleşme imzalanması amacıyla ikinci fıkrada yer alan “ihaleyi iptal edebileceği gibi” ifadesi metinden çıkartılmak suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

### **Sözleşme yapılmasında idarenin görev ve sorumluluğu**

**Madde 45-** İdare, 42 ve 44 üncü maddede yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmakla yükümlüdür. İdarenin bu yükümlülüğü yerine

getirmemesi halinde, istekli sürenin bitmesini izleyen günden itibaren en geç beş gün içinde, on gün süreli bir noter ihbarnamesi ile bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde geçici teminat geri verilir ve istekli teminat vermek için yaptığı belgelendirilmiş giderleri istemeye hak kazanır. Bu zarar, sebep olanlara tazmin ettirilir ve ayrıca haklarında 60 ıncı madde hükümleri uygulanır.

**(4734/45) Gerekçe madde 45.** – *İhtiyacın karşılanmasında gecikmelere neden olunmaması için, ihale kararının tebliğinden sonra yükleniciye karşı idare tarafından yerine getirilmesi gereken görev ve sorumlulukların gerçekleştirilmesi gerekliliği düzenlenmiştir. İdarenin sözleşme yapma, gerekli işlemleri tamamlama gibi yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda yükleniciye taahhüdünden vazgeçme imkânı verilmiştir.*

*İdarenin zararına sebep olanlar hakkında yasal işlem yapılması öngörülerek, görevlilere bu konuda sorumluluk verilmiştir.*

### **İhalenin sözleşmeye bağlanması**

**Madde 46- (Değişik birinci fıkra: 30/7/2003-4964/28 md.)**Yapılan bütün ihaleler bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşmeler idarece hazırlanır ve ihale yetkilisi ile yüklenici tarafından imzalanır. Yüklenicinin ortak girişim olması halinde, sözleşmeler ortak girişimin bütün ortakları tarafından imzalanır. İhale dokümanında aksi belirtilmedikçe sözleşmelerin notere tescili ve onaylattırılması zorunlu değildir.

İhale dokümanında belirtilen şartlara aykırı sözleşme düzenlenemez.

**(4734/46) Gerekçe madde 46.** – *Taahhüdün yerine getirilmesinde ihtilaflara neden olunmaması için bütün ihalelerin bir sözleşmeye bağlanacağı benimsenmiş olup, ihale dokümanı sözleşmelerin doğal eki olduğundan bu dokümana aykırı sözleşme yapılamayacağı hüküm altına alınmıştır.*

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 46 ncı maddesi; idare ile yüklenici arasında imzalanacak sözleşmelerin ayrıca notere tescil ettirilmesine gerek olmaması nedeniyle birinci fıkra metni bu yönde düzenlenmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Noterlere duyulan güven çerçevesinde işlemlere hukuki güvenirlik kazandırılması ve damga vergisi, harç ve değerli kağıt bedellerinin sağlıklı bir şekilde tahsil edilmesini temin etmek amacıyla 46 ncı maddede değişiklik yapılması gerekli görülmüş olup, bu düzenleme doğrultusunda Tasarının 47 nci maddesi de değiştirilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/28) 46 ncı maddenin birinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile sözleşmelerin notere tescil ettirilmesi ve onay zorunluluğunun, idareleri ve yüklenicileri daha işe başlamadan yüksek işlem ve süreç maliyetleri ile karşı karşıya bıraktığı görüldüğünden; uluslararası uygulamalarda yeri olmayan noter onay ve tescili zorunlu olmaktan çıkarılarak idarelerin tercihine bırakılmaktadır.

### **Sonuç bildirimi <sup>22</sup>**

#### **Madde 47- (Değişik: 20/11/2008-5812/17 md.)**

Bu Kanun kapsamında yer alan idarelerin yapım işleri ile mal ve hizmet alımlarının sonuçları, 42 nci maddeye göre gönderilenler hariç, en geç onbeş gün içinde Kuruma bildirilir. Bu sonuçlardan Kanun kapsamındaki ihalelere ilişkin olanlar Kurum tarafından Kamu İhale Bülteninde yayımlanır. Sonuç bildirimlerinde yer verilecek bilgiler ile savunma,

<sup>22</sup> Bu madde başlığı “İhale sonucunun ilânı” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

güvenlik ve istihbarat alanlarında görev yapan idarelerin Kanun kapsamında yaptıkları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ihale sonuçlarından hangilerinin yayımlanacağı ilgili idarenin görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir.

**(4734/47) Gerekçe madde 47.** – Uluslararası ihale mevzuatına uyum göstermek, sadece ihale öncesinde değil, ihale sonrasında da açıklığı, şeffaflığı ve kamu kaynaklarının kullanımı konusunda kamuoyu denetimini sağlamak üzere, belirlenen limitleri aşan ihale sonuçlarının Resmî Gazetede ilan edilmesi zorunluluğu getirilerek, ilanda yer verilmesi gerekli görülen hususlar belirlenmiştir. İlanın, gerektiğinde diğer yayın araçları ve internet ile de yapılmasına imkân tanınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 47 nci maddesi; sözleşmelerin Sayıştay Başkanlığınca tescil edilme veya edilmeme durumlarını uygulama açısından açıklığa kavuşturmak amacıyla birinci fıkra metninde bu yönde düzenleme yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/29) 47 nci maddeye 4964 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile 46 ncı maddedeki değişikliğe paralel bir değişiklik yapılmaktadır.

**(5812/17) 47 nci maddeye 5812 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunda ihale sonuçlarının belirli parasal tutarların üzerinde olması halinde Kamu İhale Bülteninde yayımlanmak suretiyle ilan edilme zorunluluğu getirilmiş, ancak belirtilen parasal tutarların altında kalan ihaleler ile istisna ve doğrudan temin kapsamında yapılan alımlar için böyle bir zorunluluk öngörülmemiştir. Bu durum, ortaya çıkan parasal büyüklüklerin tespit edilememesine, ayrıntılı istatistiki verilerin oluşturulamamasına ve yayımlanamamasına neden olmaktadır.

Ayrıca 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu ihale sözleşmelerinin Sayıştay Başkanlığınca tesciline ilişkin hususlar kaldırılmıştır.

Kanunun 47 nci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, sözleşmenin tesciline dair düzenlemeler 5018 sayılı Kanunla uyumlu hale getirilmekte ve Avrupa Birliği ile yapılan çalışma ve değerlendirmelerde de kullanılmak üzere istatistiki verilerin AB istatistikleri ile uyumlaştırılması ve parasal büyüklüklerin takip edilebilmesi amacıyla Kanun kapsamındaki idarelerin gerçekleştirdikleri tüm alımlara ilişkin sonuç bilgilerinin, alımların Kanunda sayılan ihale usullerine göre yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın, Kuruma gönderilmesi ve bunlardan ihale usullerine göre yapılanların herhangi bir limit olmaksızın Kurum tarafından Kamu İhale Bülteninde elektronik ortamda yayımlanması sağlanmaktadır.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### Danışmanlık Hizmet İhaleleri ile İlgili Özel Hükümler

#### Danışmanlık hizmetleri

##### **Madde 48- (Değişik: 20/11/2008-5812/18 md.)**

Mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, harita ve kadastro, her ölçekte imar planı, imar uygulama, ÇED raporu hazırlanması, plan, yazılım geliştirme, tasarım, teknik şartname hazırlanması, denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki hizmetler, danışmanlık hizmet sunucularından alınır.

Danışmanlık hizmetleri, bu bölümde yer alan hükümlere uygun olarak sadece belli istekliler arasında ihale usulü ile ihale edilir. **(Değişik son cümle: 31/3/2012-6288/6 md.)** Ancak yaklaşık maliyeti 13 üncü maddenin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde hizmet alımları için öngörülen üst limit tutarının dört katının altında kalan danışmanlık hizmetleri, hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilebilir.

**(4734/48) Gerekçe madde 48.** – Uluslararası uygulamalar dikkate alınarak, işin kapsamlı ve karmaşık olması nedeniyle özel uzmanlık ve bilgi birikimi gerektiren danışmanlık hizmetlerinin farklı seçim ve değerlendirme kriterleri ile ihale edilmesi öngörüldüğünden, bu hizmet ihaleleri ile ilgili özel hükümler içeren ayrı bir bölüm düzenlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 48 inci maddesi; danışmanlık hizmetlerinin belirlenmesinde uygulamada tereddüte mahal vermemek için birinci fıkra değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/30) 48 inci maddenin birinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** Kanunun 48 inci maddesinde sayılan hizmetlerin her halde danışmanlık hizmeti ihalesi şeklinde temin edilmesi zorunlu olmayıp, söz konusu işlerin niteliği itibarıyla kapsamlı ve karmaşık olması, özel uzmanlık ve deneyim gerektirmesi halinde bu yola başvurulması gerektiği halde, maddedeki ifade hatasından dolayı bunun mümkün olmadığı; yaklaşık maliyeti itibarıyla küçük çaplı danışmanlık hizmetlerinin bile bu kapsamda ihale edilerek hizmet alım maliyetlerinin yükseldiği görüldüğünden; bu maddede sayılan hizmetlerden, kapsamlı ve karmaşık olduğu, özel uzmanlık ve deneyim gerektirdiği idarece tespit edilenlerin danışmanlık hizmet alımı suretiyle, aksi durumda hizmet alımı ihalesi ile temin edilmesi sağlanmaktadır.

Kanunun 4 üncü maddesindeki “hizmet” tanımında yapılan değişikliğe paralel olarak, esas itibarıyla danışmanlık hizmeti sayılmayan etüt ve proje, harita ve kadastro, imar uygulama faaliyetleri madde metninden çıkartılmaktadır.

Mevcut yazılımın geliştirilmesine ilişkin hizmetlerin esas itibarıyla danışmanlık hizmeti şeklinde satın alınması esası benimsenerek “yazılım geliştirme” hizmeti madde metnine eklenmektedir.

**(5812/18) 48 inci maddeye 5812 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** Tasarının 18 inci maddesi; 4734 sayılı Kanunun 48 inci maddesinde değişikliğe gidilerek, danışmanlık hizmeti ihalelerinin uygulamasındaki tereddütleri gidermek ve danışmanlık hizmetlerinin istenilen kalitede alınmasını temin etmek amacıyla ihdas edilmiştir.

**(6288/6) 48 inci maddeye 6288 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** Kamu İhale Kanunu ile getirilen düzenlemeye göre danışmanlık hizmet alımları belli istekliler arasında ihale yöntemiyle yapılmakta bu ihale yönteminde süreç çok uzun olmaktadır. Madde ile yapım ihalelerinin öncesinde tamamlanması gereken proje ve danışmanlık işlerinin ihalelerinin (Kamulaştırma ve etüt proje işleri ihalelerinin) kısa sürede yapılabilmesi amaçlanmıştır.

**Alt komisyonda yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Çerçeve 6 ncı maddesi, madde ile hizmet alımı yöntemiyle ihalesi yapılabilecek danışmanlık hizmetlerine ilişkin olarak yeniden düzenlenen eşik değerlerin, 4734 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine atfı yapılarak düzenlenmesinin, bu bentler ile kamu kurumları bakımından birbirinden farklı eşik değerler belirlenmiş olması nedeniyle uygulamada tereddütler yaşanabileceğinden, maddenin tereddüte mahal vermeyecek şekilde yeniden düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Çerçeve 6 ncı maddesi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda hizmet alımı ihalesiyle gerçekleştirilmesi öngörülen danışmanlık hizmetlerine ilişkin eşik değerlerin, Kanunun mevcut halinde farklı kamu kurumları için farklı tutarlar esas alınarak belirlenmiş olması nedeniyle ve 4734 sayılı Kanunun mevcut sistematığına de uyumun sağlanması amacıyla danışmanlık hizmet alımı için öngörülen üst limitin “4734 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (b) bendinin (2) numaralı alt bendinde yer alan tutarının dört katının altında” şeklinde yeniden düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

### **Ön yeterlik ve isteklilerin belirlenmesi**

**Madde 49 -** Ön yeterlik ilânları 13 üncü maddede belirlenen süre ve esaslar dahilinde yapılır.

Bu Kanun hükümlerine göre yapılan ön yeterlik ilânında, adayların genel uygunluklarını, malî kapasitelerini ve teknik yeteneklerini değerlendirmek üzere belirlenen ön yeterlik kriterlerine ilişkin bilgiler yer alır. Ayrıca bu ilânda, kısa listeye alınmak ve teklif vermek üzere davet edilecek adayların sayısı veya sayı aralığı belirtilir.

Ön yeterlik ilânı sonucunda başvuru sunan adayların, ön yeterlik dokümanı ve ilânında belirtilen ön yeterlik kriterlerine göre değerlendirilmesi sonucunda, yeterlikleri tespit edilenler arasından en az üç en fazla on adayın yer alacağı kısa liste oluşturulur.

*(4734/49) Gerekçe madde 49. – Danışmanlık hizmetlerinin özelliği nedeniyle bu ihalelerde belli istekliler arasında ihale usulü kullanılması gerekli olduğundan, ön yeterliğin yapılmasına ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Ancak, belli istekliler arasında ihale usulünde olduğu gibi yeterliği tespit edilen bütün adayların değil, üç ile on aday arasından oluşturulacak kısa listede yer alan adayların ihaleye davet edilmesi öngörülmüştür.*

### **İhaleye davet**

**Madde 50-** 49 uncu maddeye göre oluşturulan listede yer alan adaylara, teknik ve malî tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az 13 üncü maddedeki süreler verilerek, ihale dokümanı ile birlikte ihaleye davet mektubu gönderilir. Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunmayanlar ile kısa listede yer verilmeyen adaylara yazılı olarak bildirim yapılır. İhaleye davet edilebilecek aday sayısının üçten az olması halinde davet mektubu gönderilmez ve ihale yapılmaz.<sup>23</sup>

İstekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden yirmi gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. İdarece açıklama yapılması halinde yapılan açıklama, kısa listede yer alan bütün isteklilere son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde yazılı olarak gönderilir.

Davet mektubu gönderildikten sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname kısa listede yer alan bütün isteklilere, son teklif verme gününden en az on gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkanı sağlanır.

*(4734/50) Gerekçe madde 50. – Bu maddede, kısa listede yer alan adayların davet edilme usulleri belirlenmiş olup, bu ihalelerde de ihale dokümanında açıklama yapılması ve zeyilname düzenlenmesi hükümlerine yer verilmiştir.*

*(4964/31) 50 nci maddenin birinci fıkrasına 4964 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile Kanunun 13 üncü maddesinde ilan sürelerine ilişkin yapılan değişikliklerin danışmanlık hizmeti ihalelerinde de geçerli olması sağlanmaktadır.*

### **Tekliflerin hazırlanması ve verilmesi**

**Madde 51-** İhale konusu danışmanlık hizmeti için teklif edilen bedelin yer aldığı teklif mektubu ile geçici teminat isteklinin malî teklifini oluşturur. Bu teklif, üzerine malî teklif

<sup>23</sup> 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle; bu fıkra da yer alan “kırk gün süre” ibaresi “13 üncü maddedeki süreler” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

olduğu yazılmak suretiyle bir zarfa konulur. Teklif mektuplarının 30 uncu maddede belirtilen şartlara uygun olması zorunludur.

Teknik değerlendirme için istenilen diğer bütün belgeler isteklinin teknik teklifini oluşturur. Bu teklif, üzerine teknik teklif olduğu yazılmak suretiyle ayrı bir zarfa konulur.

Her iki zarfın üzerine de isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi ve teklifin hangi işe ait olduğu yazılır. Zarfların yapıştırılan yerleri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir.

Malî ve teknik teklife ait zarflar birlikte ayrı bir zarf veya paket içerisine konularak, üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılmak suretiyle sunulur.

*(4734/51) Gerekçe madde 51. – Danışmanlık hizmeti ihalelerinde diğer işlerin ihalelerinden farklı olarak tekliflerin tek bir zarf içinde değil, teknik ve mali değerlendirme ayrı ayrı yapılacağından teknik ve mali teklif olmak üzere iki ayrı zarfta verilmesi öngörülerek buna ilişkin hükümlere yer verilmiştir.*

#### **Tekliflerin değerlendirilmesi ve ihalenin yapılması**

**Madde 52-** İhale komisyonunca ihalenin yapılacağı saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Teknik tekliflere ait zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılarak, istenilen belgelerin tam olarak verilmiş olup olmadığı kontrol edilir ve durum bir tutanakla tespit olunur. Malî teklifleri içeren zarflar ise bir tutanağa bağlanarak açılmaksızın ihale komisyonunca toplu halde paketlenir, mühürlenip imzalanarak muhafaza altına alınır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.

Verilen teklifler, zeyilname düzenlenmesi hali hariç herhangi bir sebeple geri alınamaz ve değiştirilemez.

Danışmanlık hizmet ihalelerinde tekliflerin değerlendirilmesi, teknik ve malî değerlendirme olmak üzere iki aşamada yapılır. İlk aşamada teknik teklif, ikinci aşamada ise malî teklif değerlendirilir ve her iki aşama için ayrı puanlama yapılır. Teknik ve malî puan için belirlenen ağırlık katsayıları dikkate alınarak yapılan hesaplama sonucunda toplam puan tespit edilir. Teknik ve malî puan ağırlık katsayıları, teknik puan ağırlığı daha yüksek olmak üzere hizmetin niteliği ve özgülüne göre farklı oranlarda belirlenebilir.

Bu ihalelerde teknik değerlendirme kriterleri, 10 uncu Maddede belirtilen kriterlere uygun olarak belirlenir. İhale dokümanı ve davet mektubunda belirtilen bu kriterlerin belirlenmesinde; benzer nitelik ve ölçekteki sözleşmeleri yerine getirme deneyimi, iş için önerilen yöntem, organizasyon yapısı, yönetici kadrosu ile işi yürütecek teknik personelinin eğitimi ve mesleki nitelikleri esas alınır.

Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle isteklilerin teknik değerlendirmeye esas bütün belgelerinin ihale dokümanında istenilen şartlara uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği incelenir. Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit

edilen isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır. **(Değişik üçüncü ve dördüncü cümle: 20/11/2008-5812/19 md.)** Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla belgelerde bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede eksik bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir.

İhale komisyonu ihale dokümanında ve davet mektubunda belirtilen teknik değerlendirme kriterleri ve puanlara göre teknik değerlendirme yaparak isteklilerin teknik puanlarını belirler. İhale dokümanında belirlenen asgari teknik puanın altında puan alan isteklilere ait teklifler değerlendirme dışı bırakılır.

Belgeleri eksik olan veya istenilen şartlara uygun olmadığı tespit edilen veya asgari teknik puanın altında puan alan isteklilere, değerlendirme dışı bırakıldığı ve malî tekliflerinin açılmadan malî tekliflerin açılacağı tarih ve saatte kendilerine veya vekillerine elden iade edileceği yazılı olarak bildirilir. Aynı tarihte, asgari teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilere de malî tekliflerin açılacağı tarih ve saat yazılı olarak bildirilir.

İhale komisyonunca bildirilen tarih ve saatte öncelikle teknik değerlendirme sonuçları ile teknik puanlar hazır bulunanlar önünde açıklanır. İhale komisyonunca toplu halde muhafaza altına alınmış olan ve malî teklifleri içeren paket açılır. Teklifleri değerlendirme dışı bırakılan isteklilerin malî teklif zarfları açılmaksızın kendilerine veya vekillerine elden iade edilerek, bu istekliler ihale salonundan çıkarılır. **(Değişik dördüncü cümle: 20/11/2008-5812/19 md.)** Bu işlemlerden sonra, asgari teknik puan ve üzerinde puan alan isteklilerin mali teklif zarfları açılır ve teklif edilen fiyatlar ile yaklaşık maliyet açıklanarak bir tutanakla tespit edilir. İade edilemeyen malî tekliflere ait zarflar ihalenin sonuçlandırılmasından hemen sonra posta ile gönderilir.

Malî teklif içerisinde teklif mektubu ile geçici teminatı bulunmayan veya usulüne uygun olmayan istekliler değerlendirme dışı bırakılarak tutanakla tespit edilir. Teklif mektubu ile geçici teminatı uygun olan isteklilere ait malî puanlar belirlenir.

Bu isteklilere ait teknik ve malî puanlar ihale dokümanında belirlenen ağırlık katsayılarıyla çarpılarak toplam puanlar tespit edilir. Toplam puanı en yüksek olan istekli iş tanımı, sözleşme şartları, personel ve malî teklif ile ilgili görüşme yapmak üzere davet edilir. Ancak bu görüşme, ihale dokümanında yer alan şartları önemli ölçüde değiştirecek nitelikte olmamalıdır. Görüşme sonucunda şartların netleştirilerek anlaşmaya varılması halinde, bu istekliye ihale yapılır.

İhale komisyonu tarafından alınan karar ihale yetkilisinin onayına sunulur.

Yapılan görüşmede anlaşma sağlandığı halde ihale üzerinde kalan isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda, teklif fiyatının ihale yetkilisince uygun görülmesi kaydıyla, ikinci en yüksek toplam puana sahip istekli ile de görüşme yapmak suretiyle sözleşme imzalanır. İkinci isteklinin sözleşme imzalama yükümlülüğünü yerine getirmemesi halinde, idarece geçici teminatı gelir kaydedilir.

Gerek ön yeterlik sonucunda gerekse teknik veya malî değerlendirme sonucunda üçten az aday veya isteklinin kalması halinde ihale yapılmaz.

**(4734/52) Gerekçe madde 52.** – Tekliflerin değerlendirilmesinin iki aşamada ve puanlama suretiyle yapılması benimsendiğinden, öncelikle teknik teklifin daha sonra ise mali teklifin

değerlendirme usulleri belirlenmiştir. Bu hizmetlerin özel bilgi birikimi ve uzmanlık gerektirmesi nedeniyle, ihalenin sonuçlandırılmasında işe yaklaşım, yöntem, personel gibi teknik kriterlerin fiyat teklifine oranla daha önemli olması dikkate alınarak, teknik puan ağırlığının mali puan ağırlığından daha yüksek belirlenmesi öngörülmüştür. Belirlenen bu ağırlık katsayılarına göre hesaplanan toplam puanı en yüksek olan istekli ile görüşme yapılmak suretiyle ihalenin sonuçlandırılması hükme bağlanmıştır. Diğer işlerin ihalelerinde olduğu gibi, bu hizmetlerin ihalesinde de ihale üzerinde kalan istekli ile sözleşme yapılamaması halinde ikinci teklif sahibi ile sözleşme imzalanabilmesine imkân tanınmıştır.

Ayrıca bu işlerin ihalelerinde rekabeti sağlamak amacıyla, üçten az aday veya istekli ile ihale yapılamayacağı hükme bağlanmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 52 nci maddesi; Tasarının 20 ve 49 uncu maddelerine uyum sağlanması amacıyla on ikinci fıkra metni değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5812/19) 52 nci maddeye 5812 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Kanunun 36 ve 37 nci maddelerinde yapılan, yaklaşık maliyetin açıklanması ile belgelerdeki bilgi eksikliklerinin tamamlanmasına ve yazılı bildirimle rağmen eksiklikleri gidermeyen istekliler hakkında yaptırım uygulanmasına ilişkin düzenlemeye paralel düzenleme getirilmektedir.

## ÜÇÜNCÜ KISIM

### Kamu İhale Kurumu, Şikâyetlerin İncelenmesi ve Anlaşmazlıkların Çözümü

#### BİRİNCİ BÖLÜM

#### Kamu İhale Kurumu

##### Kamu İhale Kurumu

**Madde 53- a)** Bu Kanunla verilen görevleri yapmak üzere kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve malî özerkliğe sahip Kamu İhale Kurumu kurulmuştur. Kamu İhale Kurumu, bu Kanunda belirtilen esas, usul ve işlemlerin doğru olarak uygulanması konusunda görevli ve yetkilidir.

Kurumun ilişkili olduğu Bakanlık Maliye Bakanlığıdır. Kurumun merkezi Ankara'dadır.

Kurum görevini yerine getirirken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

Kamu İhale Kurumu; Kamu İhale Kurulu, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşur.

**b)** Bu Kanuna göre yapılacak ihaleler ile ilgili olarak Kurumun görev ve yetkileri aşağıda sayılmıştır:

**1)** İhalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içerisinde idarece yapılan işlemlerde bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmadığına ilişkin şikâyetleri inceleyerek sonuçlandırmak.

**2)** Bu Kanuna ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa ilişkin bütün mevzuatı, standart ihale dokümanlarını ve tip sözleşmeleri hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek.

3) İhale mevzuatı ile ilgili eğitim vermek, ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamak.

4) Yapılan ihaleler ve sözleşmelerle ilgili Kurum tarafından belirlenen şekilde bilgi toplamak, adet, tutar ve diğer konular itibarıyla istatistikler oluşturmak ve yayımlamak.

5) Haklarında ihalelere katılmaktan yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutmak.

6) Araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunmak.

7) İhale ilânları ile ilgili esas ve usulleri düzenlemek, basılı veya elektronik ortamda Kamu İhale Bülteni yayımlamak.

8) Yerli isteklilerin, yabancı ülkelerde açılan ihalelere katılmalarına engel olduğunun tespit edilmesi halinde, bu uygulamanın yapıldığı ülkenin isteklilerinin de, bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere katılmalarının önlenmesine yönelik tedbirlerin alınmasını ve gerekli düzenlemelerin yapılmasını sağlamak üzere **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanına teklifte bulunmak.

9) Kurumun yıllık bütçesi ile kesin hesabını ve yıllık çalışma raporlarını hazırlamak, Kurum bütçesinin uygulanmasını, gelirlerin toplanmasını ve giderlerin yapılmasını sağlamak.

**(Mülga paragraf: 20/11/2008-5812/20 md.)**

Kurum, görevlerinin yerine getirilmesinde resmi ve özel bütün kurum, kuruluş ve kişilerden belge, bilgi ve görüş isteyebilir. Belge, bilgi ve görüşlerin istenilen süre içinde verilmesi zorunludur.

Kurum, Kurul kararıyla bu Kanunun ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun uygulanmasına ilişkin standart ihale dokümanı, tip sözleşme, yönetmelik ve tebliğler çıkarmaya yetkilidir. Kurul ve Kurum yetkilerini, düzenleyici işlemler tesis ederek ve özel nitelikli kararlar alarak kullanır. Standart ihale dokümanları, tip sözleşmeler, yönetmelik ve tebliğler Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulur.

**c) (Değişik: 24/10/2011-KHK-661/57 md.; değişik: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Kurumun karar organı biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere en az dört yıllık öğrenim görenler arasından Cumhurbaşkanınca atanan dokuz üyeden oluşan Kamu ihale Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır.

**(Değişik: 24/10/2011-KHK-661/57 md.; 2/7/2018-KHK-703/171 md. )** Üyelerin geçmişte ve halen bir siyasi parti ile aday gösterilme dahil üyelik ve görev alma ilişkilerinin bulunmaması gerekir.

**(Değişik: 12/6/2002-4761/15 md.) (Değişik birinci ve ikinci cümle: 24/10/2011-KHK-661/57 md.) (Mülga birinci ve ikinci cümle: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Kurul üyelerinin görev süresi dolmadan görevlerine son verilemez. Ancak üyeler, ciddi bir hastalık veya engellilik nedeniyle iş görememeleri veya atamaya ilişkin şartları kaybetmeleri halinde atandıkları usule göre süresi dolmadan görevden alınır. Üyeler görevi kötüye kullanmaktan veya yüz kızartıcı bir suçtan mahkûm olmaları halinde ise **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanı onayıyla görevden alınır. Görevden alma nedeniyle veya süresi

dolmadan herhangi bir sebeple boşalan Kurul üyeliklerine bir ay içerisinde yukarıda belirtilen esaslara göre yeniden atama yapılır.<sup>24</sup> **(Mülga son cümle: 20/11/2008-5812/20 md.)**

Kurumun genel yönetim ve temsili ile Kurulca alınan kararların yürütülmesi başkana aittir. Başkanın izin, hastalık, yurt içi veya yurt dışı görevlendirme ve görevden alınma hallerinde ikinci başkan başkana vekalet eder.

**(Ek paragraf: 20/11/2008-5812/20 md.)** Dava açma, icra takibi yapma ve mahkemelerce verilen kararlara karşı üst mercilere başvurmaktan vazgeçme yetkisi ile üst dereceli mahkemelerce verilen kararlara karşı karar düzeltme yoluna gidilmesinden vazgeçme yetkisi Kurula aittir.

**d)** Kurul üyeleri, Yargıtay Birinci Başkanlık Kurulu huzurunda üyeliklerinin devamı süresince görevlerini tarafsız ve dürüst olarak yerine getireceklerine, bu Kanun hükümlerine ve ilgili mevzuata aykırı hareket etmeyeceklerine ve ettirmeyeceklerine dair yemin ederler. Yemin için yapılan başvuru Yargıtay’ca acele işlerden sayılır. Kurul üyeleri yemin etmedikçe göreve başlayamazlar.

**e) (Değişik birinci cümle: 20/11/2008-5812/20 md.)** Kurul Başkan ve üyeleri, asli görevlerini aksatmamak kaydıyla telif ücreti karşılığı bilimsel amaçlı yayın yapabilir, ücret karşılığı ders verebilir, bunun dışında özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz. Kurul üyeleri, göreve başlamadan önce sahip oldukları Hazine Müsteşarlığı tarafından çıkarılan borçlanmaya ilişkin menkul kıymetler dışındaki, piyasada faaliyet gösteren tüzel kişilere veya bunların iştiraklerine ait her türlü hisselerini ya da menkul kıymetlerini üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımlar ve evlatlıkları dışındakilere, görev sürelerinin başlamasını izleyen otuz gün içinde satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Bu hükme uygun hareket etmeyen üyeler üyelikten çekilmiş sayılır.

**(Ek paragraf: 20/11/2008-5812/20 md.)** Kurul kararları yerindelik denetimine tabi tutulamaz.

**(Ek paragraf: 20/11/2008-5812/20 md.)** Kurul Başkan ve üyeleri ile Kurum personeli hakemlik ve bilirkişilik yapamazlar.

Kurul üyeleri ile Kurum personeli görevlerini yerine getirmeleri sırasında ilgililere ve üçüncü kişilere ait edindikleri gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri, bu konuda kanunen yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. **(Değişik üçüncü ve dördüncü cümle: 20/11/2008-5812/20 md.)** Kurul üyeleri ve Kurum personeli, görevleri nedeniyle işledikleri ve kendilerine karşı işlenen suçlar bakımından Devlet memuru sayılırlar. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin cezai ve hukuki sorumluluğuna ilişkin olarak 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 104 üncü maddesi hükümleri uygulanır.

---

<sup>24</sup> 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle; bu fıkra da yer alan “sakatlık” ibaresi “engellilik” olarak değiştirilmiştir.

f) Kurul üyeleri göreve başlama ve görevden ayrılma tarihlerini izleyen bir ay içinde ve görevleri devam ettiği sürece her yıl genel mal beyanında bulunmak zorundadır.

g) Kurul, başkanın veya başkanın bulunmadığı durumda ikinci başkanın çağrısı üzerine üye tam sayısı ile toplanır ve çoğunlukla karar alır. Oyların eşit olması halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta kabul edilir. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz. Kurul üyeleri oy ve kararlarından sorumludur. İzin, rapor, görevlendirme veya boşalan üyeliğe henüz atama yapılmaması hallerinde en az altı üye ile toplanılabilir.<sup>25</sup>

Kurul üyeleri, kendilerini ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıklarını ilgilendiren kararlarla ilgili toplantı ve oylamaya katılamaz.

Bu maddede belirtilen haller dışında bir nedenle bir takvim yılında beş toplantıya katılmayan üyeler üyelikten çekilmiş sayılır.

**h) (Değişik birinci cümle: 20/11/2008-5812/20 md.)** Başkana görevlerinde yardımcı olmak üzere Başkanın önerisi üzerine Bakan tarafından dört başkan yardımcısı atanabilir. Başkan yardımcıları, Kurul üyeliğine atanacaklarda aranan niteliklere sahip olanlar arasından veya en az dört yıllık öğrenim veren hukuk, iktisat, siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olduktan sonra aralıksız olarak en az on yıldan beri Kurumda meslek personeli olarak çalışmakta bulunanlar arasından atanır.<sup>2627</sup>

Kurumun hizmet birimleri, kurumun görev ve yetkilerinin gerektirdiği sayıda daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet birimleri, danışma birimleri ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşur. **(Ek cümle: 24/10/2011-KHK-661/57 md.)** Kurumda; Baş Hukuk Danışmanı kadrosuna atanacakların hukuk fakültesi mezunu olması ve mesleki açıdan yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları ve meslekleri ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarında oniki yıl ve üzeri kamu hizmetinde bulunmaları; Kurum Müşaviri ve Başkanlık Müşaviri kadrolarına atanacakların en az dört yıllık öğretim veren fakülteler ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları ve memuriyete esas kamu kurum ve kuruluşlarında en az oniki yıl ve üzeri kamu hizmetinde bulunmaları; Daire Başkanı kadrosuna atanacakların en az dört yıllık öğretim veren fakülteler ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurtiçi ve yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmaları ve memuriyete esas kamu kurum ve kuruluşlarında en az on yıl ve üzeri kamu hizmetinde bulunmaları gerekir. **(Ek cümle: 20/11/2008-5812/20 md.; Değişik: 24/10/2011-KHK-661/57 md.)** Daire Başkanlarının ve diğer personelin ataması Başkan tarafından yapılır.

Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, kamu ihale uzman ve uzman yardımcılarının oluşan meslek personeli ve diğer personel eliyle yürütülür. Bunlar, sözleşmeli olarak istihdam edilir.

Kamu ihale uzman yardımcılığına atanacakların; yönetmelikte belirlenen yabancı dillerden en az birini iyi derecede bilmeleri, en az dört yıllık eğitim veren hukuk, iktisat,

<sup>25</sup> 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 57 nci maddesiyle; bu bentte yer alan "yedi üye" ibaresi "altı üye" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

<sup>26</sup> 24/10/2011 tarihli ve 661 sayılı KHK'nın 57 nci maddesiyle; bu bentte yer alan "Kurul kararı ile" ibaresi "Bakan tarafından" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

<sup>27</sup> 4/7/2012 tarihli ve 6353 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle; bu paragrafta yer alan "üç" ibaresi "dört" olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

siyasal bilgiler, işletme, iktisadi ve idari bilimler, mimarlık ve mühendislik fakülteleri ile bunlara denkliği yetkili makamlarca kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından mezun olmaları, yönetmelikte belirtilen özel yarışma sınavında başarılı olmaları ve sınavın yapıldığı yılın Ocak ayının ilk gününde otuz yaşını doldurmamış olmaları gerekir. Bu şekilde kamu ihale uzman yardımcılığına atananlardan, en az üç yıl fiilen çalışan, her yıl olumlu sicil alan ve katılmış olduğu eğitim faaliyetleri ile görevdeki performansı gibi yönetmelikle belirlenen esas ve kriterler dahilinde kamu ihale uzmanlığı görevini başarılı bir şekilde yürütebileceği anlaşılanlar kamu ihale uzmanlığı yeterlik sınavına girmeye hak kazanır. Yeterlik sınavında başarılı olanlar kamu ihale uzmanı olarak atanırlar, kamu ihale uzmanlığı yeterlik sınavına girmeye hak kazanamayanlar ile bu sınavda başarılı olamayanların Kurumda durumlarına uygun başka bir göreve atamaları yapılır. <sup>28</sup> Kamu ihale uzmanlarının mesleğe giriş ve yeterlik sınavlarına, görev, yetki ve sorumluluklarına, çalışma esas ve usullerine ilişkin hususlar Kurul kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurumun hizmet birimleri ile bunların görev ve sorumlulukları, personelin atanma ve çalışma usul ve esasları ile çalıştırılacak sözleşmeli personelin unvanı, sayısı, nitelikleri **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kurum personeli, bu Kanunda öngörülen hükümler saklı kalmak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbidir.

**i) Kurul başkan ve üyelerinin aylık ücretleri (Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Kurum personelinin ücretleri ile diğer malî ve sosyal hakları, **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanınca belirlenecek miktar, usul ve esaslar çerçevesinde Kurul tarafından belirlenir.

Kurul üyeliklerine atananlar ile Kurum personeli 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tâbidir. Emeklilik açısından Kurul Başkanına **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı, Kurul üyelerine **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Bakanlık Genel Müdürü, Kurum Başkan Yardımcılarına Bakanlık Genel Müdürü, Kurum Daire Başkanlarına Bakanlık Genel Müdür Yardımcısı için tespit edilen ek gösterge, makam ve temsil tazminatları ile diğer malî hükümler uygulanır. Bu görevlerde geçirilen süreler makam tazminatı ve yüksek hakimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılır.

---

<sup>28</sup> 12/6/2002 tarihli ve 4761 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle; bu fıkra da geçen “Kurum ile ilişkileri kesilir.” ibaresi “Kurumda durumlarına uygun başka bir göreve atamaları yapılır” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Kurul Başkan ve üyeliklerine atananlardan atama yapılmadan önce kanunla kurulmuş diğer sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanların istekleri halinde bu kurumlara bağlılıkları devam eder ve bunlar hakkında yukarıdaki hükümler uygulanmaz.

**(Değişik: 12/6/2002-4761/15 md.)** Kurul Başkan ve üyeliklerine atananların Kurulda görev yaptıkları sürede eski görevleriyle olan ilişkileri kesilir. Ancak kamu görevlisi iken üyeliğe atananlar, memuriyete giriş şartlarını kaybetme dışındaki herhangi bir nedenle görevlerinin sona ermesi, görevden ayrılma isteğinde bulunması veya görev sürelerinin dolması durumunda otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları halinde ilgili bakan veya atamaya yetkili diğer makamlar tarafından mükteseplerine uygun bir kadroya atanırlar. Belirtilen atama yapılırken Kurul Başkan ve üyelerinin Kurumda geçirdikleri süreler makam veya hâkim sınıfından olup da yüksek hâkimlik tazminatını almaya başladıktan sonra atananlar için yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş olarak değerlendirilir. Kurumda görev alanlar görevden ayrılma isteğinde bulunmaları halinde, durumları daha önce tâbi oldukları Kanun hükümlerine göre hizmetlerinde değerlendirilmek suretiyle mükteseplerine uygun bir kadroya, yetkili makamlarca atanır. Bu hükümler akademik unvanların kazanılmasına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla üniversitelerden gelen personel hakkında da uygulanır.

**(Ek paragraf: 20/11/2008-5812/20 md.)** Mükteseplerine uygun bir kadroya atamaları gerçekleşinceye kadar süresi dolması sebebiyle görevi sona eren Kurul Başkan ve üyelerine almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Mükteseplerine uygun kadrolara atananlara, atama yapıldığı tarih itibarıyla Kurum tarafından ödemede bulunulmasına son verilir. Bir kamu kurumunda çalışmayanlardan Kurul Başkan ve üyeliğine atanıp süresi dolması sebebiyle görevi sona erenlere herhangi bir göreve veya işe başlayıncaya kadar, görevlerinin sona erdiği tarihte almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların Kurum tarafından yapılmasına devam olunur. Kurum tarafından bu kapsamda yapılacak ödemeler üç ayı geçemez.

**(Ek: 12/6/2002-4761/15 md.)** Kamu ihale uzmanlığı hariç olmak üzere Kurumun görev alanı ile ilgili konularda genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler ve kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışanlar kurumlarının, hâkimler ve savcılar ise kendilerinin muvafakatı ile Kurumda görevlendirilebilir. Bu personel, kurumlarından maaşsız izinli sayılır ve aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatları ile diğer malî ve sosyal hak ve yardımları Kurumla ilgili arasında imzalanacak sözleşmede belirlenir. İzinli oldukları sürece memuriyetleri ile ilgili özlük hakları devam ettiği gibi, bu süreler terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır, terfileri başkaca bir işleme gerek duyulmadan süresinde yapılır. Üniversite öğretim elemanları uzmanlıklarına uyan işler için, 4.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 38 inci maddesine göre Kurumda görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personel sayısı toplam kadro sayısının % 10'unu aşamaz.<sup>29</sup>

j) Kurumun gelirleri aşağıda belirtilmiştir:

**1) (Değişik: 30/7/2003-4964/32 md.)** Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelere ilişkin düzenlenecek sözleşmelerden, bedeli yüz milyar Türk Lirasını

<sup>29</sup> 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle; bu paragrafın başına “Kamu ihale uzmanlığı hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

**(Dörtüyüzellibinsekizyüzyirmiüç Türk Lirasını)\*** aşanlar için yükleniciden tahsil edilecek sözleşme bedelinin onbinde beşi (İdareler ve noterler bu tutarın yüklenici tarafından Kurum hesaplarına yatırıldığını sözleşmelerin imzalanması aşamasında aramak zorundadır.)

**2) (Değişik: 20/11/2008-5812/20 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/49 md.)** Yaklaşık maliyeti beş yüz bin Türk Lirasına **(Yediyüzonüçbinaltıyüzellibeş Türk Lirasına)\*** kadar olan ihalelerde üç bin Türk Lirası **(Dörtbinikiyüzseksen Türk Lirası)\***, beş yüz bin Türk Lirasından **(Yediyüzonüçbinaltıyüzellibeş Türk Lirasından)\*** iki milyon Türk Lirasına **(İkimilyonsekiyüzellidörthbinaltıyüzyirmialtı Türk Lirasına)\*** kadar olanlarda altı bin Türk Lirası **(Sekizbinbeşyüzaltmışiki Türk Lirası)\***, iki milyon Türk Lirasından **(İkimilyonsekiyüzellidörthbinaltıyüzyirmialtı Türk Lirasından)\*** on beş milyon Türk Lirasına **(Yirmibirmilyondörtüyüzdokuzbinaltıyüzdoksanyedi Türk Lirasına)\*** kadar olanlarda dokuz bin Türk Lirası **(Onikibinsekizyüzkırküz Türk Lirası)\***, on beş milyon Türk Lirası **(Yirmibirmilyondörtüyüzdokuzbinaltıyüzdoksanyedi Türk Lirası)\*** ve üzerinde olanlarda on iki bin Türk Lirası **(Onyedibinyüzyirmialtı Türk Lirası)\*** tutarındaki itirazın şikâyet başvuru bedeli.

**3)** Eğitim, kurs, seminer ve toplantı faaliyetlerinden elde edilecek gelirler.

**4) (Değişik: 20/11/2008-5812/20 md.)** Her türlü basılı evrak, form, ilan, doküman ve yayınlar ile Elektronik Kamu Alımları Platformunun işletilmesinden elde edilecek gelirler.

**5)** Gerekğinde genel bütçeden yapılacak yardımlar.

**6)** Diğer gelirler.

Kuruma ait gelirler T.C. Merkez Bankası veya Türk bankalarından birisi nezdinde açılacak bir hesapta toplanır.

Kurumun mal ve varlıkları Devlet malı sayılır, haczedilemez, rehnedilemez. Kurumun tahsil edilemeyen gelirleri 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre mal sandıklarınca tahsil edilerek bir ay içerisinde Kurum hesaplarına aktarılır.

**k)** Kurumun giderleri, Kurul kararıyla yürürlüğe giren yıllık bütçeye göre yapılır. Kurumun bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçe, bütçe yılının başlamasından önceki otuz gün içinde hazırlanır.

Kurumun bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin yıllık malî raporu ve bütçe kesin hesabı **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı kararı ile ibra edilir.

Kurumun yıllık hesapları ile gelir ve harcamalarına ilişkin iş ve işlemleri, Sayıştay denetimine tâbidir.

**(4734/53) Gerekçe madde 53.** – Uluslararası ihale mevzuatına uyum sağlamak üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum kurulması gereği ortaya çıkmıştır. Bu

---

\* Kamu İhale Kurumu'nun 2018/1 sayılı Tebliği ile 19/01/2018 tarihli ve 30306 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2018 – 31.01.2019 dönemini kapsamaktadır.

nedenle uluslararası örneklere paralel olarak; ihalenin başlangıcından sözleşmenin imzalanmasına kadar olan süre içinde idarece yapılan işlemlerde mevzuata aykırılık bulunduğu ilişkin şikâyetleri incelemek ve sonuçlandırmak, bütün ihale mevzuatını hazırlamak ve uygulamayı yönlendirmek, kamu ve özel sektöre eğitim vermek, ihalelerle ilgili istatistikler oluşturmak ve yayımlamak, haklarında yasaklama kararı verilenlerin sicillerini tutmak ve maddede belirtilen diğer görevleri yapmak üzere Kamu İhale Kurulu, Başkanlık ve hizmet birimlerinden oluşan Kamu İhale Kurumu kurulmuştur. Bu maddede Kurum ve Kurulun oluşumu, atanma ile çalışma usul ve esasları, özlük hakları, Kurumun gelirleri ile bütçesi gibi gerekli görülen diğer hususlar düzenlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 53 üncü maddesi; (a) bendinde yer alan “kanunun etkili bir şekilde yürütülmesi ve” ibaresi yürütme görevinin Bakanlar Kuruluna verilmesi nedeniyle metinden çıkartılmak, (b) bendinin (1), (3), (7) ve (8) inci alt bendleri Kamu İhale Kurumu’nun şikâyetleri incelemedeki yetki sınırının netleştirilmesi, Kurumun ihale mevzuatı konusunda ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamak üzere görevli ve yetkili kılınması, rekabet ve saydamlığın sağlanması gerekçeleriyle değiştirilmek suretiyle, (c) bendi yapım ve yapıma dayalı hizmet işlerindeki uzmanlığı nedeniyle Bayındırlık ve İskân Bakanlığının Kuruldaki üye sayısının artırılması, uygulanabilirliğin ve eşitliğin sağlanması bakımından değiştirilmek suretiyle, (d) bendi Yargıtay Kanununa uygunluk sağlanması; (e) bendi Medeni Kanunda yer alan hükümlerle uygunluk sağlanması amacıyla değiştirilmek, (g) bendi uygulanabilirliğin temini; (i) bendi Danıştay ve Sayıştay Başkanlıklarından Kurula atanan üyelerin emeklilik hakları bakımından herhangi bir kayba uğramalarını önlemek amacıyla metnin daha açık ifade edilmesini teminen; (j) bendi Kamu İhale Kurumu’nun gelirlerinin düzenlenmesi, mevzuatta tanımı olmayan ibarelere yer verilmemesi, ciddi şikâyetlerin konu edilmesini teminen değiştirilmek suretiyle, (k) bendi Kamu İhale Kurumu’nun yıllık hesapları ile gelir ve harcamalara ilişkin iş ve işlemlerinin denetiminin Sayıştay’ca yapılmasının temini amacıyla değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4761/15) 53 üncü maddeye 4761 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Kurul üyelerinin görevden alınmaları konusundaki düzenlemeler benzer kurullar için öngörülen düzenlemelere, mevzuata ve yargısal içtihatlarla uyumlu olacak biçimde yeniden düzenlenmiştir.

Kamu ihale uzman yardımcılığı sınavını kazanarak, uzman yardımcılığına atanan ancak yeterliliğini alamadığı için uzman olamayanların memuriyet haklarının devam ettiği göz önüne alınarak bu kişilerin Kurumda uygun kadrolara atanmaları öngörülmektedir.

Kurul başkan ve üyeleri ile personelin Kurulda geçirdikleri süreler emekliliklerinde makam veya yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde geçmiş sayılırken, görev sürelerinin bitiminde müktesepelerine uygun bir kadroya atananlar için aynı hususun geçerli olup olmadığı duraksamaya yer vermeyecek biçimde açıklığa kavuşturulmuştur.

Kurumun faaliyetlerini gereği gibi yerine getirebilmesi için diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan uzman personelin geçici olarak kurumda görevlendirilebilmesi imkânı sağlanmıştır.

Kanunun Kamu İhale Kurumunun gelirleri arasında saydığı “vize ve tescile tâbi sözleşmeleri, sözleşme bedelinin yükleniciden tahsil edilecek onbinde üçü” yönündeki 53 üncü maddesinin (j) fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan hüküm, oldukça düşük bir gelir kaynağı oluşturmaktadır. Çünkü Kanunun 2 nci maddesi kamu iktisadî teşebbüsleri, özel kanunlarla kuruluş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar ile bunların ortak oldukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketleri Kanun kapsamına aldığı halde, bu kuruluşların bağladıkları sözleşmeler, vize ve tescile tâbi olmamaları nedeniyle kesinti matrahına girmemektedir. 2001 yılında Sayıştay’da tescil edilen sözleşme tutarları, aşağıda tabloda gösterildiği üzere, yaklaşık olarak üç katrilyon olduğuna göre Kamu İhale Kurumu dokuzyüz milyar TL. gelir elde edecektir. Böyle bir tablo Kurumun idarî ve malî özerkliğini olumsuz yönde etkileyecek, genel bütçeye yeni bir külfet yükleyecektir. Bu amaçla ilgili madde kapsamının genişletilmesi, vize ve tescile tâbi koşulun madde metninden çıkarılması, Kanunun 67 nci maddesi hükmü uyarınca her yıl güncellenmek üzere, 2002 yılı için (100 milyar) olarak belirlenmesi, uygulanacak kesinti oranının da onbinde üç’ten onbinde beş’e yükseltilmesi gerekmektedir.

*Sayıştay Başkanlığınca  
2001 Yılında Tescil Edilen Sözleşme Tutarları  
TABLO*

|               | TL              | USD              |
|---------------|-----------------|------------------|
| Genel Bütçe   | 975 Trilyon     | 62 Milyar        |
| Katma Bütçe   | 456 Trilyon     | 229 Milyar       |
| Döner Sermaye | 332 Trilyon     | 3 Milyar         |
| Fon           | 57 Trilyon      | 1,5 Milyar       |
| Özel İdare    | 151 Trilyon     | 0,2 Milyar       |
| Belediye      | 738 Trilyon     | 9 Milyon         |
|               | 2.709 Katrilyon | 304 700 Milyon   |
|               |                 | (400 Trilyon TL) |

Genel Toplam:  $2.709 + 400 = 3.109$  Katrilyon TL  
 $3.109$  Katrilyon  $\times$  % 00.3 = 932.700.000.000 TL

**(6353/29 ) 53 üncü maddeye 6353 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Kamu İhale Kurumunun itirazın şikayet inceleme faaliyetinin daha hızlı ve etkin yapılması, Kamu İhale Kanununun 53 üncü maddenin (b) bendinde görev olarak verilen ihale mevzuatı konusunda eğitim verme görevinin daha sağlıklı yürütülmesi, ayrıca Avrupa Birliği müktesebatına uyum sürecinde (2004/17 E.C. direktifi uyarınca) enerji, su, ulaştırma ve posta sektörlerinin alımlarına ilişkin mevzuatın yürütülmesi ile imtiyaz sektörünün düzenlenmesi için ek kapasite oluşturulması ihtiyacı doğduğundan Kurumdaki 10 olan daire başkanlığı sayısının artırılması planlanmakta olup, buna paralel olarak daire başkanlıklarının yönetimde Başkana yardımcı olmak üzere başkan yardımcılığı sayısının 4'e çıkarılması amaçlanmıştır.

**(4964/32) 53 üncü maddenin (j) bendine 4964 sayılı Kanunun 32 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile bedeli 100 milyar Türk Lirasını aşmayan sözleşmeler için onbinde beş oranında Kurum payı yatırma zorunluluğu kaldırılarak, cüzi nitelikli sözleşmelerde işlem ve süreç maliyetlerinin azaltılması amaçlanmaktadır.

**(5812/20) 53 üncü maddeye 5812 sayılı Kanunun 20 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (b) fıkrasının (9) numaralı bendinden sonra gelen paragrafın yürürlükten kaldırılması öngörülmek suretiyle, 4734 sayılı Kanunun sistematığı açısından Kamu İhale Kurumuna itirazın şikayet başvurularını inceleme yetki ve görevinin verilmesi nedeniyle itirazın şikayet başvurusuna konu edilmeyen ve niteliği itibarıyla teftiş veya soruşturma konusu edilebilecek hususlarda Kurumun iddiaları inceleyeceğine ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmaktadır.

Ayrıca maddenin (c) fıkrasına eklenen cümle ile üyeliğin herhangi bir nedenle boşalması halinde, boşalan üyeliğe atanan yeni üyenin bir defalığına tekrar atanabilmesine imkân tanınarak Kurulun karar alma sürecinde Kurum hafızasının devamlılığı amaçlanmaktadır.

4353 sayılı Maliye Vekaleti Baş Hukuk Müşavirliğinin ve Muhakemat Umum Müdürlüğünün Vazifelerine, Devlet Davalarının Takibi Usullerine ve Merkez ve Vilayetler Kadrolarında Bazı Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanunda ve diğer düzenleyici ve denetleyici kurumların kanunlarında yer aldığı gibi, Kanunun 53 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişikliklerle, dava açma, icra takibi yapma ve mahkemelerce verilen kararlara karşı üst mercilere başvurma hakkından vazgeçilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

Kurul Başkan ve üyelerinin bilimsel amaçlı çalışma yapmalarının önü açılarak, ders verme yoluyla bilgi ve deneyimlerini ilgililerle paylaşmaları teşvik edilmektedir.

Kanun ile Kuruma verilen görevlerin gereği gibi yerine getirilebilmesi için Kurul üyeleri ile Kurum personelinin hakemlik ve bilirkişilik yapamayacağı hususu düzenlenmektedir.

*Kurumdaki Başkan Yardımcılıkları ve Daire Başkanlıklarına yapılacak atamaya ilişkin usul değişikliği yapılarak daha etkin bir yönetimin tesis edilmesi amaçlanmaktadır.*

*Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Kurumda kamu ihale uzmanı olarak görevlendirilmiş olan personelden bu Kanun kapsamında yapılacak sınava katılmayan veya sınava katılarak asaleten atanma hakkını kazanamayan personelin görevlendirmeleri sona erecek olup bu tarihten sonra da kamu ihale uzmanlığına görevlendirme yapılamayacağı öngörülmektedir.*

*Kuruma yapılan itirazın şikâyet başvurularından alınmakta olan başvuru bedeli ihalelerin niteliği ve parasal büyüklükleri göz önünde tutularak yeniden belirlenmekte ve Elektronik Kamu Alımları Platformunun işletilmesi ile ilgili olarak ihtiyaç duyulması halinde sistemden yararlanarlardan ücret alınabilmesi öngörülmektedir.*

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Maddenin mevcut hâlinde kamu görevlisi iken üyeliğe atananlardan görevi sona erenlerin otuz gün içinde eski kurumlarına başvurmaları hâlinde yetkili makam tarafından mükteseplerine uygun bir kadroya atanacakları öngörülmüş, ancak bahsedilen 30 gün ve atama işlemlerinin tekemmülü için geçecek sürede bunlara ücret ödemesi ile sosyal hak ve yardım yapılacağına dair herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Kamu görevlisi iken üyeliğe atananlardan görev süresinin dolması sebebiyle görevi sona erenlerin atama sürecinin uzaması ve kamu kurumunda çalışmayanlardan üyeliğe atananlardan görev süresi dolması sebebiyle görevi sona erenlerin de herhangi bir göreve veya işe başlayamaması nedeniyle bu süreç içerisinde mevcut mali ve sosyal haklarından mahrum olmaları bu kişilerin mağduriyetlerine neden olmaktadır.

*Yapılan değişiklik, görev süresi sona eren Kurul başkan ve üyelerine almakta oldukları aylık ücret ile sosyal hak ve yardımların üç ayı geçmemek üzere yeni görevine atanuncaya veya yeni bir göreve veya bir işe başlayıncaya kadar Kurum tarafından yapılmasına devam edilmesi öngörülerek oluşabilecek mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmaktadır.*

*İtirazın şikâyet başvurusunda bulunanlardan alınmakta olan başvuru bedeli ihalelerin niteliği ve parasal büyüklükleri göz önünde tutularak yeniden belirlenmektedir.” şeklindedir.*

**(661/57) 53 üncü maddenin (c) fıkrasının birinci bendinde, ikinci bendinde ve üçüncü bendinin birinci ve ikinci cümlelerinde, (g) fıkrasının birinci bendinde, (h) fıkrasının birinci bendinde ve ikinci bendinde 661 sayılı KHK’nın 57 nci maddesiyle yapılan değişikliklerin gerekçesi:** Madde ile, Kamu İhale Kurulunun teşkili yeniden düzenlenmektedir.

**(6462/1) 53 üncü maddeye 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile mevzuatımızda yer alan sakat, özürlü ve çürük ibarelerinin yerine engelli ibaresinin kullanılması amacıyla, kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde yer alan sakat, özürlü ve çürük ibareleri ve türevleri, engelli ibaresi ve türevleri ile değiştirilmektedir.

**(6518/49) 53 üncü maddeye 6518 sayılı Kanunun 49 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** İtirazın şikâyet başvuru sisteminin hak arama dışındaki amaçlarla kullanılarak ihale sürecinin etkinliğinin sekteye uğratılmasının önlenmesi için başvuru ile elde edilmek istenen faydayla başvuru bedeli bağdaştırılmak suretiyle, bedeller yeniden belirlenmiş, ihale konusu işlerin tutarları bakımından kademeli bir yapı öngörülmüştür.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### **İhalelere Yönelik Başvurular ve İnceleme <sup>30</sup>**

#### **İhalelere yönelik başvurular <sup>31</sup>**

##### **Madde 54 - (Değişik: 20/11/2008-5812/21 md.)**

<sup>30</sup> Bu bölüm başlığı “İnceleme Talebinde Bulunulması ve Şikâyetlerin İncelenmesi” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

<sup>31</sup> Bu madde başlığı “İnceleme talebinde bulunulması” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile istekli olabilecekler, bu Kanunda belirtilen şekil ve usul kurallarına uygun olmak şartıyla şikayet ve itirazen şikayet başvurusunda bulunabilirler.

Şikayet ve itirazen şikayet başvuruları, dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yollarıdır.

Şikayet başvuruları idareye, itirazen şikayet başvuruları Kuruma hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle yapılır.

Dilekçelerde aşağıdaki hususlara yer verilir:

- a) Başvuru sahibinin, varsa vekil ya da temsilcisinin adı, soyadı veya unvanı ve adresi.
- b) İhaleyi yapan idarenin ve ihalenin adı veya ihale kayıt numarası.
- c) Başvuruya konu olan durumun farkına varıldığı veya bildirildiği tarih.
- d) Başvurunun konusu, sebepleri ve dayandığı deliller.
- e) İtirazen şikayet başvurularında idareye yapılan şikayetin ve varsa şikayete ilişkin idare kararının bildirim tarihi.

Şikayet dilekçelerine, başvuruda bulunmaya yetkili olunduğuna dair belgeler ile imza sirkülerinin aslı veya yetkili mercilerce onaylı örneğinin eklenmesi zorunludur. Aday veya isteklinin başvuru belgeleri veya teklif zarfı içerisinde bu belgelerin bulunması durumunda, dilekçe ekinde söz konusu belgeler aranmaz.

İtirazen şikayette bulunanlardan 53 üncü maddenin (j) bendinin (2) nolu alt bendinde belirtilen bedelin dört katı tutarına kadar başvuru teminatı alınmasına **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanınca karar verilebilir. Başvuru teminatları Kurum hesaplarına yatırılır. Bu teminatlar Kurum gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin ayrı hesaplarda tutulur.

İtirazen şikayet dilekçelerine, başvuruda bulunmaya yetkili olunduğuna dair belgeler ile imza sirkülerinin aslı veya yetkili mercilerce onaylı örneklerinin, varsa şikayete idarece verilen cevabın bir örneği ile başvuru bedeli ve teminatının Kurum hesaplarına yatırıldığına dair belgenin eklenmesi zorunludur.

Aynı kişi tarafından birden fazla ihaleye, birden fazla kişi tarafından ise aynı ihaleye tek dilekçe ile başvuruda bulunulamaz.

**(Ek: 6/2/2014-6518/50 md.)** Başvuruların ihaleyi yapan idare veya Kurum dışındaki idari mercilere ya da yargı mercilerine yapılması ve başvuru dilekçelerinin bu merciler tarafından ilgisine göre idareye veya Kuruma gönderilmesi hâlinde, dilekçelerin idare veya Kurum kayıtlarına girdiği tarih, başvuru tarihi olarak kabul edilir.

Belirtilen hususlara aykırılık içeren ve henüz başvuru süresi dolmamış olan başvurulardaki eksiklikler, idare veya Kurumun bildirim yapma zorunluluğu bulunmaksızın, başvuru süresinin sonuna kadar başvuru sahibi tarafından giderilebilir.

Başvurular üzerine ihaleyi yapan idare veya Kurum tarafından gerekçeli olarak;

- a) İhale sürecinin devam etmesine engel oluşturacak ve düzeltici işlemle giderilemeyecek hukuka aykırılığın tespit edilmesi halinde ihalenin iptaline,

b) İdare tarafından düzeltme yapılması yoluyla giderilebilecek ve ihale sürecinin kesintiye uğratılmasına gerek bulunmayan durumlarda, düzeltici işlem belirlenmesine,

c) Başvurunun süre, usul ve şekil kurallarına uygun olmaması, usulüne uygun olarak sözleşme imzalanmış olması veya şikayete konu işlemlerde hukuka aykırılığın tespit edilememesi veya itirazın şikayet başvurusuna konu hususun Kurumun görev alanında bulunmaması hallerinde başvurunun reddine,

karar verilir. Kurumun görev alanında bulunmaması hali hariç, itirazın şikayet başvurusunun reddedilmesi durumunda, başvuru teminatı yatırılan hallerde teminatın gelir kaydedilmesine de karar verilir.

Dinamik alım sistemi, elektronik eksiltme ve çerçeve anlaşmalara ilişkin başvuru esas ve usulleri Kurum tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

**(4734/54) Gerekçe madde 54.** – Bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun ihale yapılmaması nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya uğrayacağını iddia eden bütün isteklilerin yazılı şikâyet suretiyle “İnceleme Talebinde Bulunulması ve Şikayetlerin İncelenmesi” bölümünde belirtilen hükümler çerçevesinde inceleme talebinde bulunmasına imkân tanınmıştır.

**(5812/21) 54 üncü maddeye 5812 sayılı Kanunun 21 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun Üçüncü Kısımının İkinci Bölümünün başlığı ile 54 üncü maddesi, başlığı ile birlikte değiştirilmektedir.

*İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden aday veya istekli ile doküman satın alarak ihale sürecine katılma istek ve iradesini ortaya koymuş istekli olabileceklerin de ihalelere yönelik başvuru yollarını kullanma hakları bulunduğu hususu açıklığa kavuşturulmakta, şikayet ve itirazın şikayet başvurularının dava açılmadan önce tüketilmesi zorunlu idari başvuru yolları olduğuna ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme ile, esasen ihaleye katılım bakımından yeterli olmakla birlikte hukuka aykırı işlem veya eylem nedeniyle ihaleye katılımının engellendiğini ya da haksız bir değerlendirmeye tabi tutulduğunu iddia edenlerin başvuru hakkı güvence altına alınmaktadır.*

*Şikayet ve itirazın şikayet başvuru dilekçelerinde aranması gereken asgari unsurlar ile dilekçe ekinde sunulması zorunlu olan bilgi ve belgeler sayılmakta ve Kanunda öngörülen sürelerde etkin bir idari denetim yapılabilmesi amacıyla eksiklik içermeyen dilekçelerle başvuru yapılması öngörülmektedir.*

*Şikayet başvurularında teklif ekinde sunulan yetkili olduğuna dair belgelerin yeniden sunulmasının istenilmemesi, itirazın şikayet başvurularında ise başvuruya yetkili olduğuna dair belgelerin, idarece verilen cevabın bir örneğinin ve başvuru bedelinin Kurum hesaplarına yatırıldığına dair belgenin eklenmesi öngörülmektedir.*

*Ayrıca, başvuru dilekçelerindeki eksikliklerin başvuru süresinin sonuna kadar başvuru sahibi tarafından tamamlanabileceği, bu eksikliklerin tamamlanması için idare ve Kurumun herhangi bir bildirim yapma yükümlülüğünün bulunmadığı öngörülmekte ve başvurular üzerine idare ve Kurum tarafından alınacak karar türleri belirtilmektedir.*

*Kanunda öngörülen diğer ihale süreçlerine göre farklı özellikler arz eden dinamik alım sistemi, elektronik eksiltme ve çerçeve anlaşmalara yönelik başvurulara ilişkin esas ve usullerin Kurum tarafından yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.*

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Kuruma yapılan itirazın şikâyet başvurularından alınmakta olan başvuru bedeline ilave olarak, itirazın şikâyet başvuru sisteminin kötüye kullanılarak ihale sürecinin kesintiye uğratılmasının önlenmesini teminen, ihalelerin niteliği ve parasal büyüklükleri göz önünde tutularak başvuru teminatı alınması hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiş, başvurunun, Kurumun görev alanında bulunmaması hâli hariç, diğer nedenlerle reddedilmesi hâlinde teminatın gelir kaydedilmesi, başvuruda bulunanın haklı çıkması veya başvurunun Kurumun görev alanında bulunmaması hâllerinde ise teminatın iadesi öngörülmüştür.” şeklindedir.

**(6518/50) 54 üncü maddeye 6518 sayılı Kanunun 50 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Kanunun 55 inci maddesinin son fıkrasındaki düzenlemeyle çelişkili bir durumun ortaya çıkmaması ve istekli olabilecek, aday veya isteklilerin yanlış mercilere başvuru yapmaları nedeniyle ihale sürecinin uzamasına yol açılarak kamu hizmetinin temininde gecikmeye neden olunmasının önüne geçmek amacıyla başvuruların olması gerekenden farklı bir merciye yapılması durumunda başvuru dilekçesinin ilgisine göre ihaleyi yapan idare veya Kurum kayıtlarına girdiği tarihin başvuru tarihi olarak kabul edileceği öngörülmüştür.

### **İdareye şikayet başvurusu <sup>32</sup>**

#### **Madde 55 - (Değişik: 20/11/2008-5812/22 md.)**

Şikayet başvurusu, ihale sürecindeki işlem veya eylemlerin hukuka aykırılığı iddiasıyla bu işlem veya eylemlerin farkına varıldığı veya farkına varılmış olması gereken tarihi izleyen günden itibaren 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde beş gün, diğer hallerde ise on gün içinde ve sözleşmenin imzalanmasından önce, ihaleyi yapan idareye yapılır. İlanda yer alan hususlara yönelik başvuruların süresi ilk ilan tarihinden, ön yeterlik veya ihale dokümanının ilana yansımaya diğer hükümlerine yönelik başvuruların süresi ise dokümanın satın alındığı tarihte başlar.

İlan, ön yeterlik veya ihale dokümanına ilişkin şikayetler birinci fıkradaki süreleri aşmamak üzere en geç ihale veya son başvuru tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabilir. Bu yöndeki başvuruların idarelerce ihale veya son başvuru tarihinden önce sonuçlandırılması esastır. Şikayet üzerine yapılan incelemede tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin bulunması ve idarece ihale dokümanında düzeltme yapılmasına karar verilmesi halinde, gerekli düzeltme yapılarak 29 uncu maddede belirtilen usule göre son başvuru veya ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere ertelenir. Ancak belirlenen maddi veya teknik hataların veya eksikliklerin ilanda da bulunması halinde 26 ncı maddeye göre işlem tesis edilir.

İdare, şikayet başvurusu üzerine gerekli incelemeyi yaparak on gün içinde gerekçeli bir karar alır. Alınan karar, şikayetçi ile diğer aday veya istekliler ile istekli olabileceklere karar tarihini izleyen üç gün içinde bildirilir. İlan ile ihale veya ön yeterlik dokümanına yönelik başvurular dışında istekli olabileceklere bildirim yapılmaz.

Belirtilen süre içinde bir karar alınmaması durumunda başvuru sahibi tarafından karar verme süresinin bitimini, süresinde alınan kararın uygun bulunmaması durumunda ise başvuru sahibi dahil aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından idarece alınan kararın bildirimini izleyen on gün içinde Kuruma itirazın şikayet başvurusunda bulunulabilir.

İdareye şikayet başvurusunda bulunulması halinde, başvuru üzerine alınan kararın son bildirim tarihini, süresi içerisinde bir karar alınmaması halinde ise bu sürenin bitimini izleyen tarihten itibaren on gün geçmeden ve itirazın şikayet başvurusunda bulunulmadığı hususuna ilişkin sorgulama yapılmadan veya itirazın şikayet başvurusunda bulunulması halinde ise Kurum tarafından nihai karar verilmeden sözleşme imzalanamaz.

**(4734/55)Gerekçe madde 55. – İstekliler tarafından şikâyetin öncelikle ihaleyi yapan idareye yapılması ve sulhen çözülmeye çalışılması öngörülerek, idare tarafından incelemeye ve Kuruma başvuruda bulunma hallerine ilişkin hükümlere yer verilmiştir.**

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 55 inci maddesi; ikinci fıkranın (b) bendi ile altıncı fıkradaki süreler redaksiyonla “15 gün” olarak düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

<sup>32</sup> Bu madde başlığı “İdare tarafından inceleme” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

**(4964/33) 55 inci maddeye 4964 sayılı Kanunun 33 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Şikayet hakkının yalnız isteklilerle sınırlı tutulması doğru bulunmadığından, “istekli” yerine “aday veya istekli” ifadesi kullanılmak suretiyle ihale dokümanı satın alan ya da belli istekliler arasında ihale usulünde ön yeterlik için başvuran adayların da aynı hakka sahip olmaları sağlanarak bu alandaki Avrupa Birliği normlarına uyum sağlanmakta; diğer taraftan idareye yapılan şikayetlerle karıştırılmaması açısından Kuruma yapılan başvurular için “itirazen şikayet” deyiminin kullanılması öngörülmektedir.

Diğer taraftan idareye yapılan şikayetin idare tarafından diğer bütün isteklilere yazılı olarak bildirilmesinin, ihale ve yazışma sürecini uzatacağı, işlem maliyetlerini artıracığı, özellikle çok sayıda isteklinin katıldığı ihalelerde şikayet mekanizmasını işlemez hale getireceği anlaşıldığından; herhangi bir şikayet hakkında diğer isteklilere bilgi verilmesi ve cevap için süre tanınması zorunluluğu kaldırılmaktadır.

Sulhen çözüm, idare ile vatandaşlar arasındaki anlaşmazlıkların çözümünde yerleşik bir yöntem olmadığından, bunu zorunlu kılan düzenleme madde metninden çıkarılmaktadır.

Sözleşme imzalanabileceğinin sözleşme imzalanmadan en az 7 gün önce bildirildiği durumlarda, itirazen şikayet talebinin de bu süre içinde sonuçlandırılabilmesi için aday veya isteklinin bildirim izleyen üç gün içinde Kuruma başvurması öngörülmektedir.

**(5812/22) 55 inci maddeye 5812 sayılı Kanunla getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 55 inci maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, şikayet ve itirazen şikayet süreçlerinin mümkün olan en kısa süre içerisinde sonuçlanmasının temini bakımından; idareye yapılan şikayet başvuru süresi Kanunun 21 inci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelerde on beş günden beş güne, diğer hallerde ise on beş günden on güne, idarenin şikayete cevap verme süresi otuz günden on güne, Kuruma itirazen şikayet başvuru süresi ise on beş günden on güne indirilmektedir. Ayrıca ilan ve ihale dokümanına yönelik şikayet başvuru sürelerinin başlangıcının hangi gün olduğu hususuna da bir kesinlik kazandırılmaktadır.

İhale dokümanına ilişkin başvurulardan beklenen faydanın elde edilebilmesi için başvurunun ihale tarihinden önce yapılması gerektiğinden, dokümana ilişkin şikayetlerin başvuru süresi içinde olmak kaydıyla en geç ihale tarihinden üç iş günü öncesine kadar yapılabileceği kuralı getirilmektedir. Diğer taraftan, öngörülen süre içinde dokümana ilişkin yapılan şikayet üzerine idarenin dokümanda bir düzeltme yapılmasına gerek olduğuna dair bir değerlendirme yapması durumunda 29 uncu maddedeki ihale/son başvuru tarihinden en az on gün önce doküman alanlara bildirim şartını sağlayacak şekilde ihale tarihini erteleyerek zeyilname yapmak suretiyle dokümanda gerekli değişiklikleri yapabilmesine imkan tanınmaktadır. Süresinde şikayet hakkını kullanmayanlar, ilan ile ihale veya ön yeterlik dokümandaki tüm düzenlemelerin hukuka uygun olduğunu ve kendisi açısından herhangi bir hak ihlali doğurmadığını kabul etmiş sayılacağından, bu aşamadan sonra ihale veya ön yeterlik ilanları ile ihale veya ön yeterlik dokümanına ilişkin şikayet başvurusunda bulunulamayacağı öngörülmektedir.

Diğer yandan, şikayet yapılması halinde ihale işlemlerine devam edilerek sözleşmenin imzalanması sonucunda ortaya çıkabilecek ihtilafların önlenmesi amacıyla, Kuruma itirazen şikayet süresi bitmeden veya itirazen şikayet başvurusunda bulunulması halinde Kurum tarafından nihai karar verilmeden sözleşmenin imzalanamayacağı kuralı getirilmektedir.

### **Kuruma itirazen şikayet başvurusu<sup>33</sup>**

#### **Madde 56 - (Değişik: 20/11/2008-5812/23 md.)**

İdareye şikayet başvurusunda bulunan veya idarece alınan kararı uygun bulmayan aday, istekli veya istekli olabilecekler tarafından 55 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen hallerde ve sürede, sözleşme imzalanmadan önce itirazen şikayet başvurusunda bulunulabilir. İhalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlardan, sadece şikayet ve itirazen şikayet üzerine alınanlar itirazen şikayete konu edilebilir ve bu kararlara karşı beş gün içinde doğrudan Kuruma başvuruda bulunulabilir.

<sup>33</sup> Bu madde başlığı “Kamu İhale Kurulu tarafından inceleme” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Kurum itirazen şikayet başvurularını başvuru sahibinin iddiaları ile idarenin şikayet üzerine aldığı kararda belirlenen hususlar ve itiraz edilen işlemler bakımından eşit muamele ilkesinin ihlal edilip edilmediği açılarından inceler. İdare tarafından şikayet veya itirazen şikayet üzerine alınan ihalenin iptal edilmesi işlemine karşı yapılacak itirazen şikayet başvuruları ise idarenin iptal gerekçeleriyle sınırlı incelenir.

Kanunda belirtilen sürelerle ve usule uyulmadan sözleşme imzalanmış olması veya itirazen şikayet başvurusundan feragat edilmesi itirazen şikayet başvurusunun incelenmesine ve 54 üncü maddede sayılan kararlardan birinin alınmasına engel teşkil etmez.

Kurul tarafından gerekli görülen hallerde tarafların ve ilgililerin dinlenmesine karar verilir. Bu durumda, Kurul tarafından tespit edilen tarihte taraflar ve ilgililer dinlenir.

Kurum, itirazen şikayete ilişkin nihai kararını, incelenen ihaleye ilişkin gerekli bilgi ve belgeler ile ihale işlem dosyasının kayıtlara alındığı tarihi izleyen yirmi gün içinde vermek zorundadır. Bu süre 21 inci maddenin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihaleler ile şikayet ve itirazen şikayet üzerine alınan ihalenin iptal edilmesi işlemine karşı yapılacak itirazen şikayet başvurularında on iş günü olarak uygulanır.

Kurum, gerekli gördüğü takdirde özel uzmanlık gerektiren teknik hususlarla ilgili olarak ihtisas sahibi kamu veya özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilerin görüşüne başvurabilir. Görüşüne başvuru alan özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere (8000) gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Kurul tarafından belirlenen miktarda ödeme yapılır. Kamu görevlilerinin görüşüne başvurulması halinde ise personele diğer mevzuatta yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın (5000) gösterge rakamı esas alınmak suretiyle aynı esaslar çerçevesinde ödeme yapılır. Bu fıkra uyarınca yapılacak ödemeler damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Kurul tarafından verilen bütün kararlar, karar tarihini izleyen beş iş günü içinde taraflara tebligata çıkarılır ve tebligata çıkarıldığı tarihi izleyen beş gün içinde Kurumun internet sayfasında yayınlanır. Kararlara erişim ücrete tabi tutulamaz.

İdareler hukuki durumda değişiklik yaratan Kurul kararlarının gerektirdiği işlemleri ivedilikle yerine getirmek zorundadır.

**(4734/56) Gerekeçe madde 56.** – Uluslararası mevzuat hükümlerine paralel olarak, 55 inci maddede belirlenen süre ve hallerde Kuruma başvuruda bulunabilme usulleri, inceleme süreci ve Kurul tarafından alınabilecek kararlar hükme bağlanmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 56 ncı maddesi; madde metninin kanun yapma tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla düzenleme yapılarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/34) 56 ncı maddeye 4964 sayılı Kanunun 34 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile idarelere yapılacak şikayet başvuruları ile Kuruma yapılacak başvurular dolayısıyla meydana gelebilecek karışıklıkları önlemek amacıyla, Kuruma yapılacak şikayet başvuruları “itirazen şikayet” terimi ile ifade edilmekte; Kanunun 55 inci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, ihalenin durdurulması halinde 120 güne ulaşan inceleme süresinin kısaltılması ve şikayet sürecinin kısa zamanda sonuç vermesini sağlamak amacıyla nihai kararların azami 45 gün, ihalenin durdurulup durdurulmayacağı yönündeki ara kararların ise sözleşme imzalanabileceğinin bildirildiği durumlarda 5, diğer durumlarda 15 gün içinde alınması öngörülmektedir.

**(5812/23) 56 ncı maddeye 5812 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** İdareye şikayet başvurusunda bulunanların idareye şikayet sürecinin tamamlanması sonrasında, şikayet başvurusunda bulunmamakla birlikte bir şikayet başvurusu üzerine idare

tarafından alınan karar nedeniyle hak kaybına veya zarara uğrayan veya uğrama ihtimali bulunanların ise doğrudan Kuruma itirazın şikâyet başvurusunda bulunabileceği hususu düzenlenmektedir. Diğer taraftan Kanunun muhtelif maddeleriyle idareye verilen iptal yetkisinin itirazın şikâyet incelemesine tabi tutulması idareyi ihale yapmaya zorlamak anlamına geleceğinden ve esasen iptal edilen ihaleden sonra aynı amaçla açılan ihalelerin de idari başvurulara konu edilmesi zaten mümkün olduğundan, idarenin ihalenin iptali işlemlerinin itirazın şikâyet konusu yapılamayacağına yönelik bir düzenleme öngörülmekte ancak idareye yapılan şikâyet üzerine Kanunun 54 üncü maddesi uyarınca idarece ihalenin iptali kararının verilmesi durumunda ise bu kararlara karşı itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, Kanunda belirtilen süre ve usule uyulmadan sözleşme yapılmış olması ile Kuruma yapılan başvurudan feragat edilmesinin Kurum incelemesini engellemeyeceği belirtilmektedir.

İdari başvuru yolunun amaca uygun biçimde kullanılmasını temin bakımından Kurum tarafından başvuru sahibinin iddiaları ve idarenin şikâyet üzerine verdiği kararda yer alan hususlar ile itiraz edilen işlemlerin diğer istekliler bakımından uygulanmasının eşit muamele ilkesini ihlal edip etmediği ile sınırlı bir incelemenin yapılması öngörülmekte, böylece şikâyet inceleme sürecinin kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.

Kanunun mevcut halinde itirazın şikâyet üzerine Kurumun inceleme ve nihai karar verme süresi olarak belirlenen kırkbeş günlük süre, 4734 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinde yapılması öngörülen değişiklikle, gerekli bilgi ve belgeler ile ihale işlem dosyasının Kurum kayıtlarına alındığı tarihi izleyen günden başlamak üzere otuz güne indirilmekte, Kanunun 21 nci maddesinin (b) ve (c) bentlerine göre yapılan ihalelere ilişkin başvurularda ise on iş günü olarak uygulanması öngörülmektedir.

Kurul kararlarının bildirimine, yayımlanmasına ve gerekli görülen durumlarda tarafların veya ilgililerin Kurul tarafından dinlenilmesine, şikâyetlerin incelenmesi sırasında özel uzmanlık gerektiren hususlarla ilgili olarak ihtisas sahibi kişi veya kuruluşların görüşüne başvurulmasına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “4734 sayılı Kanunun 56 ncı maddesini düzenleyen metinde yer alan “Kurum, itirazın şikâyetine ilişkin nihai kararını, incelenen ihaleye ilişkin gerekli bilgi ve belgeler ile ihale işlem dosyasının kayıtlara alındığı tarihi izleyen otuz gün içinde vermek zorundadır.” hükmünde geçen süre, süreci kısaltmak amacıyla yirmi güne indirilerek kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Kanunun muhtelif maddeleriyle idareye verilen iptal yetkisinin itirazın şikâyet incelemesine tabi tutulması idareyi ihale yapmaya zorlamak anlamına geleceğinden ve esasen iptal edilen ihaleden sonra aynı amaçla açılan ihalelerin de idari başvuruya konu edilmesi zaten mümkün olduğundan, idarenin ihalenin iptali işlemlerinin itirazın şikâyetine konu edilemeyeceği öngörülmekte, ancak idareye yapılan şikâyet üzerine Kanunun 54 üncü maddesi uyarınca idare tarafından ihalenin iptaline karar verilmesi durumunda veya 56 ncı maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararların uygulanmasından kaçınmak için ihalenin iptaline karar verilmesi durumunda ise bu kararlara karşı doğrudan itirazın şikâyet başvurusunda bulunulabilmesi öngörülmektedir.

Diğer yandan, ihalenin iptaline ilişkin işlem ve kararlara karşı yapılacak başvuruların beş gün içinde doğrudan Kuruma yapılması, Kurum tarafından da on iş günü içerisinde incelenmesi öngörülerek, iptal işlemlerine karşı yapılacak itirazın şikâyetlerin kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

### **Yargısal inceleme**

**Madde 57-** Şikâyetler ile ilgili Kurum tarafından verilen nihai kararlar Türkiye Cumhuriyeti Mahkemelerinde dava konusu edilebilir ve bu davalar öncelikle görülür.

**(4734/57) Gerekçe madde 57. –** Kurum tarafından verilen nihai kararların şikâyetinde bulunan istekli tarafından dava konusu edilebileceğine ilişkin hüküm düzenleme altına alınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının;57 nci maddesi; diğer mevzuata uygunluğun sağlanmasını teminen değiştirilmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

## DÖRDÜNCÜ KISIM

### Yasaklar ve Ceza Sorumluluğu

#### **İhalelere katılmaktan yasaklama**

**Madde 58- (Değişik birinci fıkra: 30/7/2003-4964/ 35 md.)** 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, 2 nci ve 3 üncü maddeler ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve **(Değişik:29/11/2018-7153/28 md.** bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilir.

Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verilir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir.

İhale sırasında veya sonrasında bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilmezler.

Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırkbeş gün içinde verilir. Verilen bu karar Resmi Gazetede yayımlanmak üzere en geç onbeş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar Kamu İhale Kurumunca izlenerek, kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur.<sup>34</sup>

İhaleyi yapan idareler, ihalelere katılmaktan yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde, gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

**(4734/58) Gerekçe madde 58.** – Kamu ihalelerinin belirlenen ilkelere uygun olarak yapılmasını sağlamak, idarelerin zararına sebep olunmasını önlemek, işlerin zamanında ve düzenli olarak yapılmasını gerçekleştirmek amacıyla; yasak olan fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenlerin, fiil veya davranışlarının özelliğine göre ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık tarafından haklarında maddede belirlenen süre ile kamu ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verileceği hüküm altına alınmıştır.

*Yasaklananların başka bir yöntem izleyerek dolaylı olarak kamu ihalelerine teklif vermesini önlemek üzere, haklarında yasaklama kararı verilen gerçek veya tüzel kişilerin ortağı bulundukları şirketler veya ortaklarına da sermaye veya şahıs şirketi ayrımı yapılarak aynı müeyyidenin uygulanacağı hükmüne bağlanmıştır.*

<sup>34</sup> Bu fıkra da geçen “en geç otuz gün” ibaresi, 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle “en geç kırkbeş gün” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Yasaklama kararlarının yürürlüğe girmesinin zaman alacağı göz önüne alınarak, ihale sırasında veya sonrasında bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenlerin, idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilmeyecekleri düzenlenmiştir.

İdareler tarafından verilen yasaklama kararlarının gecikmeye neden olunmadan işleme konulmasını sağlamak üzere yapılacak işlemler için süre belirlenerek; yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihten itibaren en geç 30 gün içinde idarece yasaklama kararı verileceği, verilen bu kararların Resmî Gazetede yayımlanmak üzere en geç 15 gün içinde gönderileceği ve yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır.

Bu uygulamanın etkin olarak yürütülmesini sağlamak üzere, yasaklama kararlarının Kamu İhale Kurumu tarafından izlenmesine ve bu konuda sicil tutulmasına ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 58 inci maddesi; Tasarının 17 nci maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlanması amacıyla birinci fıkrası düzenlenmek suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/35) 58 inci maddeye 4964 sayılı Kanunun 35 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Yasaklama kararlarının bu Kanunun 3 üncü maddesi ile müstesna tutulan işleri de kapsar biçimde uygulanması sağlanarak yasaklamanın bütün kamu alımlarında geçerli olması amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan katılmaktan yasaklama kararlarını vermeye yetkili merciler açıkça belirlenerek bu konuda doğabilecek tereddütler giderilmektedir. Buna göre anayasal konuları gereği herhangi bakanlığa bağlı veya ilgili bulunmayan Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Sayıştay ile kuruluş kanunlarında herhangi bir bakanlıkla ilgilendirilmeyen özerk kurumlar tarafından yapılan ihalelere ilişkin katılmaktan yasaklama kararları, bunların ihale yetkilileri tarafından verilecek; yerel yönetimler ve bağlı kuruluşlarına ilişkin katılmaktan yasaklama kararları ise gerek anayasal vesayet yetkisinin sonucu olması, gerekse yasaklama kararlarının Türkiye çapında geçerli olması nedeniyle İçişleri Bakanlığınca verilecektir.

Katılmaktan yasaklama kararlarının bağlı veya ilgili bulunulan bakanlıklar tarafından verildiği durumlarda, taşradaki ihalelere ilişkin yazışma ve karar verme sürecinin uzunluğu ve gecikmeler nedeniyle sürenin dolması halinde ceza verilemeyeceği göz önünde bulundurularak azami otuz günlük süre kırkbeş güne çıkarılmaktadır.

**(7153/28) 58 inci maddeye 7153 sayılı Kanunun 28 inci maddesi ile getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile, İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün kapatılması ve görevlerinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olarak kurulan Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğüne devretmesi doğrultusunda uyum düzenlemesi yapılmıştır.

### **İsteklilerin ceza sorumluluğu**

**Madde 59-** Taahhüt tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece 58 inci maddeye göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihini izleyen günden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar bu Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlarla birlikte yasaklanırlar.

Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerden dolayı haklarında birinci fıkra gereğince ceza kovuşturması yapılarak kamu davası açılmasına karar verilenler ve 58 inci maddenin ikinci fıkrasında sayılanlar yargılama sonuna kadar Kanun kapsamında yer alan kamu kurum

ve kuruluşlarının ihalelerine katılamaz. Haklarında kamu davası açılmasına karar verilenler, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna bildirilir.

Bu Kanunda belirtilen yasak fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır.

Bu madde hükümlerine göre; mahkeme kararı ile yasaklananlar ve ceza hükmolunanlar, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna, meslek sicillerine işlenmek üzere de ilgili meslek odalarına bildirilir.

Sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlara ilişkin mahkeme kararları, Kamu İhale Kurumunca, bildirim izleyen onbeş gün içinde Resmî Gazetede yayımlanmak suretiyle duyurulur.

*(4734/59) Gerekçe madde 59. – 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlardan bazılarının Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil etmesi ve cezai müeyyidesi bulunması nedeniyle, bu fiil veya davranışta bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında ceza kovuşturması yapılması gerektiği belirtilmiştir. Kovuşturma sonunda hükmolunacak cezanın yanı sıra bu fiil veya davranışta bulunanlar ile o işteki ortak veya vekillerinin, geçici yasaklama kararının bitiş tarihinden itibaren uygulanmak üzere bir yıla üç yıl arasında kamu ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla yasaklanmaları da gerekli görülmüştür.*

*Ayrıca, yargılama sonunda suçun sabit görülme olasılığı dikkate alınarak yeni ihtilaflara yol açılmaması için, yargılama sonuna kadar ilgililerin kamu ihalelerine katılmaları önlenmektedir. Suç işlemeyi alışkanlık haline getirenlerin kamuya karşı mesleklerini gerektiği şekilde yapamayacakları gerekçesiyle de bu fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolunanlar ile bunların şirketlerinin mahkeme kararıyla sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmaları hükme bağlanmıştır. Bu maddede düzenlenen hükümlerin uygulamasının sağlıklı olarak yapılmasını sağlamak üzere de ilgili mercilere bildirim yükümlülüğü hüküm altına alınmıştır.*

### **Görevlilerin ceza sorumluluğu**

**Madde 60-** İhale yetkilisi ile ihale komisyonlarının başkan ve üyeleri ile ihale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar ihale sürecindeki her aşamada görev alan diğer ilgililerin; 17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının, taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde, haklarında ilgili mevzuatları gereğince disiplin cezası uygulanır. Ayrıca, fiil veya davranışlarının özelliğine göre haklarında ceza kovuşturması da yapılır ve hükmolunacak ceza ile birlikte tarafların uğradıkları zarar ve ziyan genel hükümlere göre kendilerine tazmin ettirilir. **(Değişik son cümle: 30/7/2003-4964/36 md.)** Bu Kanuna aykırı fiil veya davranışlardan dolayı hüküm giyen idare görevlileri, bu Kanun kapsamına giren işlerde görevlendirilemezler.

Bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarınca herhangi bir ceza verilmiş olanlar, bu Kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarınca bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile görevli ve yetkili kadrolara atanamaz ve görev alamazlar.

**(Değişik üçüncü fıkra: 30/7/2003-4964/36 md.)** 5 inci maddede belirtilen ilkelere ve 62 nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında da yukarıda belirtilen müeyyideler uygulanır.

**(4734/60) Gerekçe madde 60.** – İhale işlemlerinden sözleşme yapılmasına kadar olan süreçteki her aşamada görev alan idare görevlilerinin kamu görevi sorumluluğunu yerine getirmelerini sağlamak amacıyla; yasak fiil veya davranışlarda bulunduklarının, görevlerini kanuni gereklere uygun veya tarafsızlıkla yapmadıklarının veya taraflardan birinin zararına yol açacak ihmalde veya kusurlu hareketlerde bulunduklarının tespiti halinde disiplin cezası uygulanması, fiil veya davranışlarının özelliğine göre ceza kovuşturması yapılması ve kamu davası açılmasına karar verilenlerin yargılama sonuna kadar görevlerinden uzaklaştırılması gerekli görülmüştür. Sözleşme yapılma aşamasına kadar olan süreçte bu fiil veya davranışta bulunanların, bu fiil veya davranışlar sözleşme yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi aynı ceza sorumluluğuna tâbi olduğu açıktır.

Ayrıca, bu Kanun kapsamına giren işlerden dolayı yargı organlarıncı herhangi bir ceza verilmiş olanların, bu Kanun kapsamına giren bütün kamu kurum ve kuruluşlarıncı bu Kanunun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanması ile görevli ve yetkili kadrolara atanamayacakları ve görev alamayacakları düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen ilkelere 62 nci maddesinde belirlenen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar ile yaklaşık maliyete ilişkin gizlilik esasını ihlal edenler hakkında da aynı müeyyidelerin uygulanması öngörülmektedir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının; 60 ıncı maddesi; Anayasaya ve Tasarının 40 ıncı maddesine uygunluğun sağlanması amacıyla düzenlenmek suretiyle, kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/36) 60 ncı maddeye 4964 sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile çeşitli isnatlarla haklarında kamu davası açılmasına karar verilen idare görevlileri hakkında yapılacak işlemler (görevden uzaklaştırma, tutuklama gibi) 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Hakkında Kanunun 104 üncü maddesi ile 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137 nci maddesinde ayrıntılı olarak gösterildiğinden; bu gibi görevlilerin bu Kanun kapsamındaki işlerde görevlendirilmemesi “mahkumiyet” şartına bağlanmaktadır.

Diğer taraftan 4734 sayılı Kanunun 61 inci maddesinde gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklayanlar hakkında zaten yaptırım getirildiğinden, yersiz tekrarı önlemek amacıyla yaklaşık maliyetin gizliliğini ihlal edenlere ilişkin ifade madde metninden çıkarılmaktadır.

### **Bilgi ve belgeleri açıklama yasağı**

#### **Madde 61- (Değişik: 30/7/2003-4964/37 md.)**

Bu Kanunun uygulanmasında görevliler ile danışmanlık hizmeti sunanlar; ihale süreci ile ilgili bütün işlemlere, isteklilerin iş ve işlemleri ile tekliflerin teknik ve malî yönlerine ilişkin olarak gizli kalması gereken bilgi ve belgelerle işin yaklaşık maliyetini ifşa edemezler, kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Aksine hareket edenler hakkında ilgisine göre 58 ve 60 ıncı maddelerde belirtilen müeyyideler uygulanır.

**(4734/61) Gerekçe madde 61.** – Kamu görevlileri ile danışmanlık hizmeti sunanların yerine getirdikleri hizmetin gerektirdiği sorumluluğun bir parçası olarak ihale sürecinin hangi aşamasında edinilirse edinilsin gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklayamayacakları ve bundan yarar sağlayamayacakları hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, bu hükme uymayanlar hakkında uygulanacak müeyyideler belirtilmiştir.

**(4964/37) 61 inci maddeye 4964 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile yaklaşık maliyetin ifşa edilmemesi esasının ihlali, ilgisi nedeniyle (gizli kalması gereken bilgi ve belgeleri açıklama yasağını düzenleyen) 61 inci maddeye ilave edilmektedir.

## **BEŞİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler**

### **İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar**

**Madde 62-** Bu Kanun kapsamındaki idarelerce mal veya hizmet alımları ile yapım işleri için ihaleye çıkılmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulması zorunludur:

**a)** Yatırım projelerinin plânlanan sürede tamamlanarak ekonomiye kazandırılabilmesi amacıyla, birden fazla yılı kapsayan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için, işin süresine uygun olarak yıllar itibariyle ödeneğin bütçelerinde bulunmasını sağlamak üzere programlamanın yapılmış olması zorunludur. İlk yıl için öngörülen ödenek, **(Ek ibare: 24/11/2016-6761/6 md.)** yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen stratejik öneme sahip yatırımlar veya projeler hariç olmak üzere, proje maliyetinin % 10'undan az olamaz ve başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimleri sonraki yıllarda azaltılamaz.

**b)** Öngörülen ödeneklerin kullanılmasına imkan verecek süre dikkate alınarak, idarelerce ihalelerin zamanında yapılması, birden fazla yılı kapsayan ve yatırım niteliği olan işlerde (doğal afetler nedeniyle yapılması gerekenler hariç) ise yılın ilk dokuz ayında ihalenin sonuçlandırılması esastır. **(Ek ibare: 30/7/2003-4964/38 md.)** Ancak ertesi malî yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki malî yıl sona ermeden ihaleye çıkılabilir.

**c) (Değişik: 18/4/2007-5625/5 md.)** Yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamaz. İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunludur. Ancak, doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan yapım işlerinde ön veya kesin proje üzerinden, her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi veya uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması nedenleriyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan, bina işleri hariç, yapım işlerinde ise kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabilir. Bu işlerin uygulama projesi yapılabilen kısımlar için anahtar teslimi götürü bedel, uygulama projesi yapılamayan kısımlarda ise her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale yapılabilir. Arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı, baraj ve büyük sulama, içmesuyu isale hattı, enerji nakil hattı, trafo, trafo merkezleri, şalt tesisleri, kaptajlar, su depoları, karayolu, liman ve havaalanı, demiryolu, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde aranmaz.

**d) (Değişik: 30/7/2003-4964/38 md.)** İdarelerce bütçesinin programlanmasında, ihalede ise isteklilerce verilen tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere tespit edilen yaklaşık maliyet isteklilere duyurulmaz.

**e) (Değişik: 20/11/2008-5812/24 md.; Değişik: 10/9/2014-6552/10 md. .; Değişik: 20/11/2017-KHK-696/83 md.; aynen kabul:1/2/2018-7079/78 md.)** 1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri (MİT Müsteşarlığı hariç) ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, il özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumu, fon, kefalet sandığı, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı, gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüğü, mahalli idare ve şirket bütçelerinden veya döner sermaye bütçelerinden, anılan liste kapsamındaki diğer idareler için ise kendi bütçelerinden personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu

sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.

2) Bu bendin uygulanmasında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı; bu Kanun ve diğer mevzuattaki hükümler uyarınca ihale konusu işte çalıştırılacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, bu personelin çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı, yaklaşık maliyetinin en az %70'lik kısmının asgari işçilik maliyeti ile varsa aynı yemek ve yol giderleri dahil işçilik giderinden oluştuğu ve niteliği gereği süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımlarını ifade eder. Mahalli idare veya şirketlerinin bütçelerinden yapılan, yıl boyunca devam eden, niteliği gereği süreklilik arz eden ve haftalık çalışma saatlerinin tamamının idare için kullanıldığı park ve bahçe bakım ve onarımı ile çöp toplama, cadde, sokak, meydan ve benzerlerinin temizlik işlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilir. Hizmet alım sözleşmesi kapsamında niteliği birbirinden farklı hizmet türlerinin bulunması halinde personel çalıştırılmasına dayalı olup olmama yönünden yapılacak değerlendirme her hizmet türü için ayrı ayrı yapılır. Danışmanlık hizmetleri, hastane bilgi yönetim sistemi hizmetleri ve çağrı merkezi hizmetlerine ilişkin alımlar personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmez.

3) Kurum, hizmet alımının personel çalıştırılmasına dayalı olup olmadığı ya da niteliği itibarıyla bu sonucu doğurup doğurmadığı hususunda (2) numaralı alt bentte sayılan kriterleri ayrı ayrı ya da birlikte dikkate almak suretiyle usul ve esaslar belirlemeye yetkilidir.

f) İhale dokümanı hazırlanmadan ilân yapılamaz. İlân sürelerinin hesaplanmasında ilânın yayımlandığı gün dikkate alınır, ihale günü veya son başvuru günü dikkate alınmaz. 13 üncü maddede belirtilen ilân sürelerine uyulmak üzere, ilân yapılmasına kadar geçecek süre de gözönüne alınarak ilân yapılacak yerlere yeterli süre öncesinde ilân metinlerinin gönderilmesi zorunludur.

g) İhale için tespit olunan tarih tatil gününe rastlamışsa ihale, tekrar ilâna gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk iş gününde aynı yer ve saatte yapılır ve bu saate kadar verilen teklifler kabul edilir. İhale saati çalışma saati dikkate alınarak tespit edilir. İlândan sonra çalışma saati değişse de ihale ilân edilen saatte yapılır.

h) (Değişik: 20/11/2008-5812/24 md.) İş deneyimi bulunmayan mühendis veya mimarların, aldıkları lisans eğitime uygun yapım işi ihalelerine başvurularında, toplam süresi onbeş yılı geçmemek kaydıyla mezuniyetlerinden sonra geçen her yıl, yüzyirmiikibinüçyüzseksenyediyeni Yeni Türk Lirası (**İkiyüzonaltıbinaltıyüzseksenbir Türk Lirası**)\* olarak hesaplanmak üzere 10 uncu madde kapsamındaki benzer iş deneyimi olarak dikkate alınır. Bu süre iş deneyimi bulunan mimar ve mühendisler için uygulanmaz. Bu bent kapsamında elde edilen deneyim mühendis ve mimarın beş yıldır en az % 51 hissesine sahip olduğu<sup>35</sup> tüzel kişiler tarafından da kullanılabilir.

ı) (Ek: 30/7/2003-4964/38 md.) Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamı, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşamaz.

\* Kamu İhale Kurumu'nun 2017/1 sayılı Tebliği ile 21/01/2017 tarihli ve 29955 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olup 01.02.2017 – 31.01.2018 dönemini kapsamaktadır.

<sup>35</sup> Daha önce madde metninde yer alan “veya her iki ortağın da mühendis olup % 50-% 50 ortak olduğu” şeklindeki ibare, 10/12/2013 tarih ve 28847 sayılı RG'de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 10.07.2013 tarihli ve E:2012/104;K: 2013/87 sayılı Kararı ile 10/06/2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere iptal edilmiştir.

**(4734/62) Gerekçe madde 62.** – Birden fazla yılı kapsayan işlerde başlangıç yılı ödeneğinin çok az belirlenmesi ve sonraki yıl ödeneklerinin de programlanandan az olacak şekilde sonradan revize edilmesi nedenleriyle işlerin öngörülen sürede bitirilemediği ve sürüncemede kaldığı tespit edildiğinden, bu işlerin ihale edilebilmesi için proje maliyetinin % 10'u oranında başlangıç yılı ödeneğinin ayrılması ve daha sonraki yıllar için programlanmış olan ödenek dilimlerinin azaltılmaması zorunlu kılınmıştır.

Ayrıca bu esas ile öngörülen amacın sağlanabilmesi için, ihalelerin söz konusu ödeneklerin kullanılabilmesine imkân verecek süre dikkate alınarak zamanında yapılması ve yıllara sari işlerde ise (doğal afetler hariç) yılın ilk dokuz ayında sonuçlandırılması esası getirilmiştir.

Yapım işlerinde arsası temin edilmiş, mülkiyet, kamulaştırma ve imar işlemleri ve uygulama projeleri tamamlanmış şekilde ihale yapılması gereği öngörülmüştür. Uygulama projesi yapılan işlerde, işin her türlü ayrıntılı özellikleri tanımlanmış olacağından, işin miktarı ile toplam bedelin sabit olduğu anahtar teslimi götürü bedel teklif alınması zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, gerçekleşen doğal afetler nedeniyle uygulama projesi yapılması için yeterli süre bulunmayan işlerde ön proje ile, işin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerektirmesi nedeniyle ihaleden önce uygulama projesi yapılamayan enerji, su, ulaşım, altyapı ve haberleşme sektörlerindeki yapım işlerinde ise kesin proje ile ihaleye çıkılmasına imkân tanınmıştır. Dış finansman sağlanarak gerçekleştirilecek projelerde ise, uygulama projeleri yapılmadan hiçbir suretle ihaleye çıkılamayacağı hükme bağlanmıştır.

Yaklaşık maliyetin, işin bütçesinin programlanmasında ve tekliflerin karşılaştırılmasında kullanılmak üzere her iş için tespit edilen yaklaşık maliyetin hiçbir şekilde duyurulmaması ve onay belgesi ve eki hesap cetveli dışında hiçbir belgede yer almaması hüküm altına alınmıştır.

İdarelerce kanun, tüzük ve yönetmeliklere göre istihdam edilen personelin yeterli nitelik veya sayıda olmaması halinde, en üst ihale yetkilisinin onayı alınmak kaydıyla bu Kanunda belirtilen hizmetler için ihaleye çıkılabileceği düzenlenmiştir.

İhale dokümanı hazırlanmadan ilan yapılamayacağı ile ilan sürelerinin hesaplanmasında hata yapılmasını önlemek üzere gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Tatil gününe rastlayan ihaleler konusunda yapılacak uygulamaya açıklık getirmek üzere, tekrar ilana gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk iş gününde aynı yer ve saatte ihalelerin yapılması gerektiği belirlenmiştir. Ancak, idari tatiller tatil günü kapsamında değerlendirilmemektedir. İhale saatinin çalışma saati dikkate alınarak belirlenmesi öngörülmüştür.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 62 nci maddesi; uygulanabilirliğin temini için (c) bendinde düzenleme yapılmak suretiyle, tekrar-i müzakere önergesinin kabulü doğrultusunda; yeni mezun olan mühendis veya mimarların yapım ihalelerine katılımının sağlanması amacıyla (h) bendinin eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(4964/38) 62 nci maddeye 4964 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Bütçeye konulan ödeneklerin verimli ve etkin biçimde kullanılabilmesi ve özellikle yatırım projelerinin zamanında tamamlanabilmesi açısından ihalelerin yılın ilk dokuz ayında sonuçlandırılması esası benimsenmekle birlikte, genellikle bir yıllık sözleşmelere dayalı olarak gerçekleştirilen periyodik bakımlar, personel taşıma işleri, sigorta, temizlik, yemek hazırlama ve dağıtım, koruma ve güvenlik, kiralama, gıda ve temizlik malzemesi alımı gibi süreklilik arz eden ve her yıl bir önceki yılın tekrarı mahiyetindeki mal ve hizmet alımlarına ilişkin ihalelerin ertesi mali yılbaşından önce sonuçlandırılması zorunlu olduğundan; bu gibi işlerde ertesi mali yıl bütçesi yürürlüğe girmeden ihalelere başlanmasını ve sonuçlandırılmasını mümkün kılan bir düzenleme yapılmaktadır.

Baraj ve büyük sulama projelerinde kamulaştırılması gereken alanlar genellikle çok geniş olup; bu alanlar önceden kamulaştırılsa bile projenin gerçekleşme durumuna göre aşamalı olarak kullanılacaktır. Hal böyle iken örneğin baraj inşaatının tamamlanmasıyla su altında kalacak bir arazi parçasının daha ihaleye çıkmadan kamulaştırılması halinde, proje için ayrılan kaynağın büyük bir bölümünün işin başında kamulaştırma bedeli olarak ayrılması gibi verimlilik ve etkinlik ilkeleriyle bağdaşmayan bir durum ortaya çıkacağından; kamulaştırma işlemlerinin de projenin gerçekleşme durumuna göre peyderpey yapılabilmesini teminen, istisnai bir düzenleme getirilmektedir.

2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının mevcut durumlarının tespiti, kullanımı, korunması veya eski durumuna getirilmesi işleri de “yapım” kapsamında olduğu halde, bu amaçla yapılacak ihalelerde, uygulama projesi yapılmasının teknik olarak mümkün olmadığı anlaşıldığından; bu işlerin doğasına uygun tarzda yapılan rölöve, restorasyon ve restitüsyon projeleri ile ihaleye çıkılabilmesine imkan tanınmaktadır.

Yaklaşık maliyetin gizlenmesinden maksat, bunun isteklilere duyurulmaması olup; ilan ve ön yeterlik ilanlarında işin yaklaşık maliyetinin gösterilmemesi suretiyle bu gizlilik sağlanmaktadır. Bütçenin ve program tekliflerinin hazırlanması veya idarenin ilgili birimleri arasındaki yazışmalar sırasında yaklaşık maliyetin onay belgesi ve eki hesap cetveli dışındaki belgelerde de yer alması söz konusu olduğundan; maksadı aşar nitelikteki hüküm yeniden düzenlenmektedir.

4734 sayılı Kanunda, ihalelere katılmaktan yasaklama dışındaki bütün yetkiler ihale yetkilisinde toplanmış olup, “en üst ihale yetkilisi” diye bir merci tanımlanmamıştır. Yapılan değişiklikle, özellikle idarelerin merkez ve taşra teşkilatları, bağlı ve ilgili kuruluşlar açısından tereddütlere yol açıcı nitelikteki “en üst ihale yetkilisi” deyiimi, Kanunun geneline paralel olarak “ihale yetkilisi” şeklinde değiştirilmektedir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının çerçeve 39 uncu maddesi; bu madde ile değiştirilen 62 nci maddeye 3734 sayılı Kanunun temel ilkeleri düzenleyen 5 inci maddesinde pazarlık ve doğrudan temin usullerinin istisnai hallerde uygulanması öngörüldüğünden, bu iki usule ilişkin olarak getirilen parasal sınırların sağladığı kolaylığın kötüye kullanılmaması amacıyla idarelerin bütçe ödeneklerinin %10 u ile sınırlandırılması ve bu sınırı aşan alımların asıl ihale usulü ile gerçekleştirilmesini amaçlayan (ı) bendi eklenmek suretiyle çerçeve 38 inci madde olarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Baraj ve büyük sulama projelerine ilişkin düzenlemenin gerekçesine benzer biçimde, petrol ve doğalgaz hattı projelerinde de boru hattının geçtiği bütün güzergah kamulaştırıldıktan sonra boru hattı inşasına başlanması, kaynakların verimli ve etkin kullanılması açısından doğru olmadığı gibi, işlerin planlanan sürede tamamlanmasını da önleyeceğinden; bir yandan kamulaştırma işlemleri devam ederken diğer yandan kamulaştırması tamamlanan kısımlarda boru hattı inşasına başlanabilmesi için böyle bir ilavenin yapılması zorunlu görülmektedir.” şeklindedir.

**(5226/23) 62 nci maddenin (c) bendine 5226 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** Tasarının 22. maddesindeki düzenlemeye paralel olarak bu kapsamdaki röleve, restitüsyon projeleri tanımları madde metninden çıkarılmaktadır.

**(5625/5) 62 nci maddenin (c) bendine 5625 sayılı Kanunun 5 inci maddesi ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenememesi halinin doğal sonucu olarak başlangıçta uygulama projesi yapılmasının mümkün olamaması halleriyle sınırlı şekilde uygulama projesi şartı aranmadan ihaleye çıkılabilmesi; işin mahiyeti gereği başlangıçta uygulama projesi yapılamayan her türlü onarım işleri ile işin yapımı sırasında imar ve güzergah değişiklikleri muhtemel olan işlerin de kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilebilmesi imkanı getirilmektedir.

Maddenin mevcut halinde, baraj ve büyük sulama, petrol ve doğalgaz boru hattı projelerinde ihaleden önce, arsa temini, mülkiyet ve kamulaştırma işlemlerinin tamamlanması şartı aranmamaktadır. Yapılan değişiklikle benzer mahiyette olan içme suyu isale hattı, enerji nakil hattı, devlet karayolu, demiryolu, liman ve havaalanı projelerinde de söz konusu şartların aranmaması esası benimsenmektedir.

**(5812/24) 62 nci maddenin (e) ve (h) bendine 5812 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** Mühendis veya mimarların yapım müteahhitliği sektörüne girişlerini kolaylaştırmak için getirilmiş olan düzenlemenin, madde hükmünün yeterince açık olmamasından da kaynaklanan sebeplerle, uygulamada amacı dışına taşıdığı görüldüğünden mühendis veya mimarların aldıkları lisans eğitimine uygun yapım işi ihalelerine başvurularında, mezuniyetten sonra geçen onbeş yıllık sürenin sadece benzer iş deneyimi olarak dikkate alınması öngörülmektedir.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 24 üncü maddesi; 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesindeki değişiklikte danışmanlık hizmet alımlarında yaşanan sorunların giderilmesi, yeni mezun mimar ve mühendislerin iş deneyimi elde edinceye kadarki süreçte diplomalarını kullanabilmeleri amacıyla düzenleme yapılarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(6552/10) 62 nci maddenin (e) bendine 6552 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi değiştirilerek, gerek yardımcı işlerde gerekse asıl işin bir bölümünde hizmet alım ihalelerine çıkılmasında 4857 sayılı İş Kanununun alt işverenlik ile ilgili düzenlemelerinin esas alınması düzenlenmekte, danışmanlık hizmet alımları dışında idarenin yeterli nitelik ve sayıda personelinin olmaması halinde ihaleye çıkılabilmesi şartı getirilmektedir.

Ayrıca, personel çalıştırılmasına dayalı ihalelerin yapılabileceği yardımcı işleri belirleme yetkisi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

**Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Yardımcı işlerin belirlenmesinde konfederasyonların görüşlerinin alınması ile asıl işlerin alt işverene verilmesinde, yerleşik yargı içtihatlarının dikkate alınması, yeterli nitelik ve sayıda personelin olmaması şartının ise kaldırılması amacıyla yeniden düzenlenerek çerçeve 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Alt işveren tarafından yürütülen işlerde çalışmakta olan mahalli idare personelinin, aynı mahalli idarelerin kendi birimleri veya bağlı kuruluşları arasında iş veya işyeri değişikliğine tabi tutulmak suretiyle, mahalli idarelerde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleri çerçevesinde yürütülen işlerin, 4734 sayılı İhale Kanununda 4857 sayılı İş Kanunu esas alınarak yapılan değişikliklere uygun şekilde yürütülebilmesi amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

**(6761/6) 62 nci maddenin (a) bendine 6761 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** 2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan, kurulu gücü 500 MW üzerinde olan baraj ve HES projeleri, Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hattının İyileştirilmesi ve Demiryolu Boğaz Tüp Geçiş İnşaatı Projesi, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri ve metro yapım projeleri ile diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri için 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinde yer alan sınırlamanın uygulanmayacağı şeklindeki düzenleme, Anayasa Mahkemesinin 22/9/2016 tarihli ve 29835 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 26/5/2016 tarihli ve E.:2015/7, K.:2016/47 sayılı Kararıyla, bütçe kanununa bütçe dışı hükümler konulamayacağı gerekçesiyle iptal edilmiş bulunmaktadır.

Madde ile, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 62 nci maddesinde yapılan değişiklikle, yılı merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenen yatırımlar veya projelerin ihale edilebilmesi için gerekli olan yüzde on ödenek şartının aranmamasına yönelik düzenleme yapılarak, Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi karşılanmaktadır.

**Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 2 nci maddesi; merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen stratejik öneme sahip yatırımların 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinden istisna tutulmasını teminen değiştirilmesi suretiyle 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

#### **Yerli istekliler ile ilgili düzenlemeler**

#### **MADDE 63- (Değişik: 13/2/2011-6111/178 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/51 md.)**

İhalelere sadece yerli isteklilerin katılması ile yerli istekliler ve yerli malı teklif eden istekliler lehine fiyat avantajı tanınmasına ilişkin olarak aşağıdaki düzenlemeler esas alınır:

a) Yaklaşık maliyeti eşik değerin altında kalan ihalelerde sadece yerli isteklilerin katılabileceğine ilişkin düzenleme yapılabilir.

b) Hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabilir.

c) **(Değişik: 18/06/2017-7033/74. Md.)** Mal alımı ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine, %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabilir. Ancak Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri arasından belirlenen ve Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde, yerli malı teklif eden istekliler lehine %15 oranında fiyat avantajı sağlanması mecburidir. Yerli yazılım ürünü teklif eden istekliler lehine de %15 oranında fiyat avantajı sağlanması mecburidir.

d) **(Ek: 18/06/2017-7033/74. Md. )** Yapım işlerinde kullanılacak makine, malzeme ve ekipman ile yazılımın tamamının veya belli bir kısmının yerli malı olması şartı getirilebilir. Ancak, malzemelere ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, makinelere ve ekipmanlara ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta düşük, orta yüksek ve yüksek teknoloji makine, malzeme ve ekipman arasından belirlenen, Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan ve ihale konusu işte kullanılacak makine, malzeme ve ekipmanın yerli malı olması şarttır.

e)\* Yerli malı belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak belirlenir. İsteklilerce teklif edilen malın yerli malı olduğu, bu usul ve esaslara uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilir.

f)\* Ortak girişimlerin yerli istekli sayılabilmesi için bütün ortaklarının yerli istekli olması gereklidir.

**(4734/63) Gerekçe madde 63.** – Yaklaşık maliyeti eşik değerin altında kalan ihalelere sadece yerli isteklilerin katılması, eşik değerin üzerinde olan ihalelerde ise yerli istekliler lehine % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması ile ilgili ihale dokümanına hükümler konulabilmesi konusunda idarelere imkân tanınmıştır.

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının 63 üncü maddesi; ihalelerde yerli isteklilerin lehine kullanılacak olan % 15’lik fiyat avantajının şarta bağlanmasını teminen düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(6111/178) 63 üncü maddede 6111 sayılı Kanunun Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından eklenen 178 nci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Hizmet alımı ve yapım işi ihalelerinde yerli istekliler lehine, mal alım ihalelerinde ise teklif verenin yerli veya yabancı olmasına bakılmaksızın yerli malı lehine yüzde onbeşe kadar fiyat avantajı sağlanmasına ilişkin düzenlemenin metne eklenmesi suretiyle yeni 182 nci madde olarak kabul edilmiştir.

**(6518/51) 63 üncü maddede 6518 sayılı Kanunun 51 inci maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak orta ve yüksek teknoloji sanayi ürünleri arasından belirlenen ve her yıl Ocak ayında Kurum tarafından ilan edilen listede yer alan malların ihalelerinde yerli malı teklif eden istekliler lehine % 15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanması hususunda ihale dokümanına hüküm konulması zorunlu hale getirilmektedir.

*Madde ile, yerli malı belirlenmesine ilişkin esas ve usullerin, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak düzenlenmesi öngörülmüştür. İsteklilerce teklif edilen malın yerli malı olduğu bu esas ve usullere uygun olarak düzenlenen yerli malı belgesi ile belgelendirilecektir. Ancak özel imalat süreci gerektiren mal alımı ihalelerinde, ihale konusu mala ilişkin yerli malı belgesi düzenlenememesi halinde üretim sürecindeki yerli katkı oranı esas alınarak fiyat avantajı sağlanmasına yönelik olarak esas ve usullerde düzenleme yapılabilecektir.*

**(7033/74) 63 üncü maddede 7033 sayılı Kanunun 74 üncü maddesiyle yapılan değişikliğin gerekçesi:** Madde ile, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 63 üncü maddesi kapsamında orta ve yüksek teknolojili yerli ürünlere %15 oranında fiyat avantajı sağlanarak bu konuda kamu kurumlarınca yapılacak farklı uygulamaların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca Kanun kapsamında yazılım ve yapım işleri de dahil edilmektedir.

#### **Sürelerin hesabı**

**Madde 64-** Bu Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

**(4734/64) Gerekçe madde 64.** – Uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermek üzere, Kanunda yazılı sürelerin hesaplanmasında hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanunu hükümlerinin uygulanması öngörülmüştür.

#### **Bildirim ve tebligat esasları <sup>36</sup>**

##### **Madde 65- (Değişik: 20/11/2008-5812/25 md.)**

Aday, istekliler ve istekli olabileceklere yapılacak her türlü bildirim ve tebligatlarda aşağıdaki hususlara uyulması zorunludur:

a) Tebligatlar idareler veya Kurum tarafından aşağıdaki yöntemler kullanılarak yapılabilir:

- 1) İmza karşılığı elden.
- 2) İadeli taahhütlü mektupla.
- 3) Elektronik ortamda.
- 4) Faksla.

... yabancı isteklilerde ise ondokuzuncu gün. ...<sup>37</sup> Tebligatın bu tarihten önce muhataba ulaşması halinde ise fiili tebliğ tarihi esas alınır.

b) İdareler veya Kurum tarafından elektronik ortamda veya faks ile yapılan tebligatlar ile çerçeve anlaşmaya dahil olan istekliler tarafından elektronik ortamda sunulan fiyat tekliflerinin aynı gün teyit edilmesi zorunludur. Elektronik ortamda veya faks ile yapılan bildirimlerde bildirim tarihi tebliğ tarihi sayılır.

\*18/06/2017-7033/74. Md. ile yeni (d) bendi eklenmiş ve bundan dolayı sonraki bentler (e) ve (f) olarak teselsül ettirilmiştir.

<sup>36</sup> Bu madde başlığı “Tebligat” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

<sup>37</sup> Daha önce 5812 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle getirilmiş bulunan “İadeli taahhütlü mektupla yapılan tebligatlarda mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, yabancı isteklilerde ise ondokuzuncu gün kararın istekliye tebliğ tarihi sayılır.” cümlesindeki “İadeli taahhütlü mektupla yapılan tebligatlarda mektubun postaya verilmesini takip eden yedinci gün, ... kararın istekliye tebliğ tarihi sayılır” hükmü, 26/07/2013 tarih ve 28719 sayılı RG’de yayımlanan Anayasa Mahkemesinin 27/09/2012 tarihli ve E:2012/20, K:2012/132 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Ancak, idareler veya Kurum ile aday, istekli ve istekli olabilecekler tarafından, elektronik imza kullanılarak yapılan işlemlerde ve şikayet başvurularına ilişkin işlemler dahil Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak ihale sürecine ilişkin işlemlerde teyit aranmaz.

c) Elektronik haberleşmede kullanılacak araçlar ile bunların teknik özellikleri, yaygın olarak kullanılan haberleşme ve bilgi teknolojisi ürünleri ile uyumlu ve kolay erişilebilir olmalı ve eşit muamele ilkesini sağlamalıdır.

d) Her türlü bilgi alışverişi ile bilginin muhafazasında; verilerin bütünlüğü ile tekliflerin ve başvuru belgelerinin gizliliğinin sağlanması esastır.

Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde yapılacak tebliğler hakkında Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

**(4734/65) Gerekçe madde 65.** – Bu Kanuna göre yapılacak tebligatlar için bazı maddelerde özel süreler öngörülmekle birlikte, hüküm olmayan hallerde yapılacak tebligatlara açıklık getirmek amacıyla Tebligat Kanunu hükümlerinin uygulanması benimsenmiştir.

**(5812/25) 65 inci maddeye 5812 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun 65 inci maddesi başlığıyla birlikte değiştirilmektedir. Bu değişiklikle, ihale, şikayet ve itirazın şikayet sürecinde idareler ve Kurum tarafından yapılan bildirim ve tebligatlarda yaşanan zaman kaybını önlemek amacıyla, işin niteliğine uygun olarak hızlı ve etkin bildirim araçlarının kullanılması imkanı getirilmekte, elektronik imza kullanılarak yapılan işlemler ile Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yapılacak işlemlerde teyidin aranmayacağı hususu düzenlenmekte, dinamik alım sistemi, çerçeve anlaşma ve elektronik eksiltme gibi elektronik araçların yaygın olarak kullanıldığı sistemlerde teknolojik yeniliklerden yararlanılarak elektronik ortamda tekliflerin alınması imkanı getirilmektedir.

Diğer taraftan, elektronik haberleşmede tercih edilecek araçların yaygın olarak kullanılan haberleşme ve bilgi teknolojileri ile uyumlu ve kolay erişilebilir olması gerektiğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

### **Değişiklik yapılması**

**Madde 66-** Bu Kanun hükümlerine ilişkin değişiklikler, ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir.

**(4734/66) Gerekçe madde 66.** – Kamu kurum ve kuruluşlarının ihale işlemleri için tek bir yasanın öngörülmüş olması ve uygulamacıların bu Kanunla ilgili tüm değişiklikleri izleyebilmesi için, bu Kanun hükümlerine ilişkin değişikliklerin sadece bu Kanunda yapılması hükme bağlanmıştır.

### **Eşik değerler ve parasal limitlerin güncellenmesi**

**Madde 67-** Bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitler bir önceki yılın Toptan Eşya Fiyat Endeksi esas alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından güncellenir ve her yıl 1 Şubat tarihinden geçerli olmak üzere aynı tarihe kadar Resmî Gazetede ilân edilir. Ancak güncellemede bir milyon Türk Lirasının altındaki tutarlar dikkate alınmaz. Bu Kanunda belirtilen eşik değerler ve parasal limitler, olağanüstü hallerde, belirtilen tarihin dışında da Kurumun teklifi üzerine (**Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.**) Cumhurbaşkanlığı kararı ile güncellenebilir.

**(4734/67) Gerekçe madde 67.** – Ülkemizde yaşanan enflasyon ortamı dikkate alınarak, Kanunda belirlenen eşik değerler ve parasal limitlerin belirlenme amaçlarına uygun olarak kullanılmasını sağlamak üzere güncellenmesine ilişkin hüküm düzenlenmiştir.

*Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi; “Tasarının 67 nci maddesi; olağanüstü hallerde güncelleme yapılabilmesi için Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi doğrultusunda düzenlenmesi suretiyle kabul edilmiştir.” şeklindedir.*

## ALTINCI KISIM

### Son Hükümler

#### Uygulanmayacak hükümler

**Madde 68- a)** Bu Kanun kapsamında yer alan işlerin ihalelerinde 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.

**b)** Diğer kanunların 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunundan muafiyet tanıyan hükümleri ile bu Kanuna uymayan hükümleri uygulanmaz.

**c) (Ek: 30/7/2003-4964/39 md.)** 2985 sayılı Toplu Konut Kanunu kapsamındaki projelerde, 5 inci maddenin beşinci ve altıncı fıkraları, 62 nci maddenin (a) ve (b) bentleri ile (c) bendindeki kamulaştırma, mülkiyet, arsa temini, imar işlemleri ve uygulama projesine ilişkin şartlar aranmaksızın ihaleye çıkılabilir. Ancak, ÇED raporu zorunluluğu bulunan hallerde sözleşme imzalanmadan önce bu raporun alınması zorunludur.<sup>38</sup>

*(4734/68) Gerekçe madde 68. – Kanun kapsamında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalelerinde bu Kanun hükümlerine tâbi olunacağından, Kanunun yürürlüğe girmesi üzerine uygulanmayacak mevzuat belirlenmiştir.*

*(4964/39) 68 inci maddenin (c) bendine 4964 sayılı Kanunun 39 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile 4734 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilen yapım işleri esas itibarıyla idarelerin kullanımı (hizmet binası gibi) ya da kamu hizmetlerinin sağlanmasına (karayolları, barajlar gibi) yönelik iken, uygun fiyatla vatandaşlara satılmak üzere 2985 sayılı Kanun kapsamında üretilen toplu konutların ihalesinin Kanundaki ödenek, ÇED raporu, mülkiyet, kamulaştırma, arsa temini, imar işlemleri ve uygulama projelerine ilişkin şartlar aranmaksızın ihale edilebilmesine imkan tanınmaktadır.*

*(6111/179) 68 inci maddenin (c) bendine 6111 sayılı Kanunun 179 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Bilindiği üzere Toplu Konut İdaresi, toplu konut projeleri yanında tesis ve kamu hizmet binası projeleri de yapmakta ve bu alanda büyük bir ihtiyacı karşılamaktadır. Bu sebeple, 4734 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (c) fıkrasında ihaleye çıkılabilmesi için belirlenen şartların ve kolaylıkların sadece toplu konut projeleri bakımından değil tüm projeler için uygulanabilmesi amaçlanmaktadır.*

#### Elektronik Kamu Alımları Platformu <sup>39</sup>

#### **EK MADDE 1- (Ek: 30/7/2003-4964/41 md.; Değişik: 20/11/2008-5812/26 md.)**

Bu Kanun kapsamında yapılan ihalelerde; bu Kanunun 13 üncü maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, ilan, ihale dokümanının hazırlanması ve verilmesi, katılım ve yeterliğe ilişkin belgelerin sunulması, tekliflerin hazırlanması, sunulması ve değerlendirilmesi, ihalenin karara bağlanması ve onaylanması, kesinleşen ihale kararlarının bildirilmesi ve sözleşmenin imzalanması gibi ihale süreciyle ilgili aşamalar ile her türlü bildirimler kısmen veya tamamen,

<sup>38</sup> 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanunun 179 uncu maddesiyle; bu fıkra da yer alan “toplular konut projelerinde” ibaresi “projelerde” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

<sup>39</sup> Bu madde başlığı 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin hükmüdür.

Kurum tarafından oluşturulan Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirilebilir.

Elektronik Kamu Alımları Platformunun kurulması ve işletilmesi ile ihale sürecinde elektronik araçların kullanımına ilişkin esas ve usuller Kurum tarafından belirlenir.

Bu Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca yapılacak bütün ilanlar aynı zamanda Elektronik Kamu Alımları Platformunda da yayımlanır.

Bu Kanun kapsamındaki alımlarda aday veya isteklilerin yeterliğinin tespitine ilişkin olarak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden sistemler kurulabilir. Bu sistemlerin kurulması, kurdurulması, denetlenmesi, yetkilendirilen kuruluşların yetkilerinin iptal edilmesi veya tedbir niteliğinde kararlar alınması hususlarında Kurum yetkilidir.

*(4964/41) Gerekçe Ek Madde 1 – İhale ilanları ve sözleşmelerinin resmi gazetede ilanı yerine kamu ihale bülteninde yayımlanması ve duyurulmasını öngörülmektedir.*

*(5812/26) Ek 1 inci maddeye 5812 sayılı Kanunun 26 ncı maddesine ilişkin önergeyle getirilen değişiklik gerekçesi: İhale ilanlarının Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yayımlanmasının, bu ilanların Kanunun 13 üncü maddesinde yer verilen ihale ilanlarının yayınlanacağı yerlere ilişkin düzenlemenin uygulanmasını ortadan kaldırmayacağı hususuna açıklık getirilmektedir. Ayrıca, teklif edilen değişiklikte Kanunun 13 üncü maddesi uyarınca yapılacak bütün ilanların aynı zamanda Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yayımlanması öngörülmektedir, ihale ilanlarının piyasadaki bütün tedarikçiler tarafından takip edilmesine olanak sağlanarak rekabetin artırılması amaçlanmaktadır. Öte yandan, AB müktesebatına uyum çerçevesinde aday veya isteklilerin yeterliğinin tespitine ilişkin olarak Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden yeterlik sistemlerinin kurulması öngörülmektedir. Bu amaçla, gerektiğinde Kurum tarafından bu sistemlerin kurdurulması için yetkilendirme yapılması, yetkilendirilenlerin Kurumun denetim ve gözetimi altında faaliyette bulunması hükme bağlanmaktadır.*

#### **Çerçeve anlaşmalar <sup>40</sup>**

#### **EK MADDE 2 - (Ek: 1/6/2007-5680/2 md.; Değişik: 20/11/2008-5812/27 md.)**

İdareler ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak açık ihale veya belli istekliler arasında ihale usulünü uygulamak kaydıyla çerçeve anlaşmalar yapabilir. Çerçeve anlaşmalar rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu şekilde kullanılamaz.

Çerçeve anlaşma kapsamında temin edilecek mal ve hizmet alımları ile yapım işleri Kanunun 13 üncü maddesine göre ilan edilir. Çerçeve anlaşma kapsamında karşılanması planlanan tahmini ihtiyaç miktarları ilanda gösterilir.

Teminat alınmasına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, ihalelerin sözleşmeye bağlanması hakkında bu Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde, süresi kırksekiz ayı geçmemek üzere çerçeve anlaşma imzalanır ve sonuçlar Kamu İhale Bülteninde ilan edilir.

Çerçeve anlaşmalar, koşulların tamamının baştan belirlendiği hallerde, bir istekli ile de yapılabilir. Birden fazla istekli ile yapılacak çerçeve anlaşmalarda istenilen şartları karşılayan yeterli sayıda teklif sunulması kaydıyla çerçeve anlaşmaya taraf olacak istekli sayısı üçten az olmamak üzere ihale dokümanında belirtilir. Çerçeve anlaşmaların bir istekli ile yapıldığı haller hariç, yapılan değerlendirme sonucunda teklifleri geçerli kabul edilen istekliler, ekonomik açıdan en avantajlı tekliften başlanmak suretiyle sıralanarak listeye alınır. Çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının üçün altına inmesi halinde, mevcut çerçeve anlaşmanın sona erdiği taraflara bildirilir.

<sup>40</sup> Bu madde başlığı “Çerçeve sözleşme kapsamında mal ve hizmet alımı” iken, 20/11/2008 tarihli ve 5812 sayılı Kanunun 27 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Koşulların tamamının baştan belirlendiği çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak alımlarda isteklilerden ilk tekliflerini aşmamak kaydıyla yeniden teklif alınabilir. Koşulların tamamının baştan belirlenmediği hallerde ise çerçeve anlaşma koşullarında esaslı değişiklik yapılmaması kaydıyla isteklilerden yeniden teklif alınır.

İsteklilere ihale konusu işin karmaşıklığı ve özgünlüğü gibi hususlar dikkate alınarak tekliflerini sunmaları için yeterli süre tanınır.

İstekliler yeterliklerinin devam ettiğini oniki ayda bir belgelendirir. Yeterliği devam etmeyenler ile teklif vermeye davet edildiği halde iki kez geçerli teklif vermeyen isteklilerin çerçeve anlaşmaları feshedilir.

Münferit sözleşmeye davet edildiği halde ihale dokümanında belirtilen süre içerisinde sözleşme imzalamayan istekliyle yapılan çerçeve anlaşma feshedilir ve istekli hakkında 58 inci madde hükümleri uygulanır.

Münferit sözleşme aşamasına ilişkin olarak bu Kanunun 6, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 54, 55 ve 56 ncı maddeleri uygulanmaz. Bu maddelerde belirtilen hususlar dahil çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak alımların usul ve esasları ile nitelik ve kapsamını belirlemeye, ve sınırlar koymaya, sözleşme düzenlenmesine gerek görülen durumlarda sözleşmelerin şeklini ve kapsamını belirlemeye Kurum yetkilidir.

Çerçeve anlaşma yapılmış olması, idareye alım yapma yükümlülüğü getirmez. İdare, çerçeve anlaşma kapsamındaki ihtiyaçlarını bu Kanunda yer alan diğer usulleri kullanmak suretiyle de temin edebilir.

*(5680/2) Gerekçe Ek Madde 2 – 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ilave edilen ek madde ile mevcut halinde yer almayan ancak Avrupa Birliği direktiflerinde ve üye ülkelerde uygulama alanı bulunan çerçeve sözleşmelere imkan sağlanmaktadır.*

*Çerçeve sözleşmeler ile idarelerin sürekli biçimde ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımlarını her defasında ihale işlemlerinin bütün safhalarının tekrarlanması yerine, çerçeve sözleşmeye taraf olan isteklilerden sadece fiyat teklifi almak suretiyle daha çabuk ve gereken miktarda temin etmeleri imkanı sağlanmaktadır.*

*Maddede ayrıca, çerçeve sözleşme kapsamında yapılacak alımlara ilişkin usul ve esasların, Kurum tarafından tespit edilmesi öngörülmektedir.*

**Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Teklifin çerçeve 1 inci maddesi 2 nci madde olarak ve bu madde ile 4734 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek madde 2’nin daha açık ve anlaşılabilir şekilde düzenlenmesini öngören önerilerin kabulü doğrultusunda değiştirilerek kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(5812/27) Ek 2 nci maddeye 5812 sayılı Kanunun 27 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinde yapılması öngörülen değişiklik, çerçeve anlaşmalar yoluyla, idarelerin sürekli biçimde ihtiyaç duydukları mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini her defasında ihale yapmak yerine çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli veya isteklilerden temin etmelerine imkan sağlanmaktadır.

Çerçeve anlaşmalarda bütün koşulların baştan belirlenmiş olması kaydıyla tek istekli ile de çerçeve anlaşma yapılabileceği, istenilen şartları sağlayan yeterli sayıda isteklinin bulunması halinde çerçeve anlaşmaya taraf olacak istekli sayısının üçten az olmamak üzere idarece belirleneceği, çerçeve anlaşmaya ilişkin şartları sağlayan üç isteklinin bulunmaması halinde ise iki istekli ile de çerçeve anlaşma yapılabileceği hususu düzenlenmektedir.

Öte yandan, çerçeve anlaşmaya taraf olan istekli sayısının üçten fazla olduğu hallerde, istekli sayısının sonradan üçün altına inmesi halinde çerçeve anlaşmanın sona ereceği hususu ile çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak alımlara ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından belirleneceği hususu öngörülmektedir.

### **EK MADDE 3- (Ek: 15/5/2008-5763/36 md.)**

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (c) bendi kapsamındaki işler ile aynı kapsamda olup 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu dışında, ihalesi ilgili mevzuat hükümlerine göre bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olanlar ile bu tarihten sonra yapılacak olan ve bedeli yabancı para cinsinden sabit fiyatlarla sözleşmeye bağlanan yapım ve yapımla ilgili hizmet işlerine uygulanmak üzere; fiyat farkı esasları belirlemeye, sözleşmelerin tadil veya tasfiye edilmesine imkân veren **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** kararlar çıkarmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

**(5763/36) Gerekçe Ek Madde 3 – (Genel Kurul aşamasında önerge ile yapılan eklemenin gerekçesi)** Son yıllarda yabancı para birimlerinin Türk Lirası karşısında değer kazanmak bir yana sürekli ve belirgin biçimde değer yitirmesi, buna karşılık temel inşaat malzeme ve gereçlerindeki yüksek fiyat artışları döviz üzerinden sözleşmeye bağlanan işlerin sürdürülmesini imkansız hale getirmiştir.

*Yapılan düzenleme ile bedeli yabancı para cinsinden sözleşmeye bağlanan yapım işlerine uygulanmak üzere; fiyat farkı esasları belirlemeye, sözleşmelerin tadil veya tasfiye edilmesine imkan veren Kararnameler çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmakta, böylece yaşanabilecek ve işleri sürüncemede bırakacak bir kısım hukuki ihtilafların önüne geçilerek söz konusu işlerin bir an evvel tamamlanıp ülkemiz ekonomisine kazandırılması amaçlanmaktadır.*

### **Dinamik alım sistemi**

#### **EK MADDE 4- (Ek: 20/11/2008-5812/28 md.)**

Dinamik alım sistemi, piyasada mamul olarak bulunan malların elektronik ortamda alımında kullanılabilir. Sistemin kurulmasında açık ihale usulü uygulanır. Dinamik alım sistemi rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu şekilde işletilemez.

Sistemin tesis edileceği hususu Kamu İhale Bülteninde ilan edilmek suretiyle duyurulur. İhale dokümanında; planlanan alımın niteliği, türü ve miktarının yanı sıra satın alma sistemine, bu sistemin işletilmesinde kullanılacak elektronik ekipmana, sisteme teknik olarak bağlanabilmek için gerekli düzenlemelere, sistemin işleyişini düzenleyen kurallara ve diğer hususlara ilişkin bilgilere yer verilir.

Yeterlik kriterlerini sağlayan ve ihale dokümanında yer alan şartlara uygun ön teklif veren bütün isteklilere sisteme dahil olma imkanı verilir. Ön teklifler ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olduğu sürece sürekli olarak geliştirilebilir.

Ön tekliflerin değerlendirilmesi, verildikleri tarihten itibaren onbeş gün içinde tamamlanır. Teklif vermeye davetin henüz yapılmamış olması halinde değerlendirme süresi onbeş güne kadar bir defa uzatılabilir.

Dinamik alım sisteminin tesis edildiği veya sistemin kurulmasından vazgeçildiği ile ön tekliflerin sisteme kabul veya reddedildikleri hususu isteklilere karar alındıktan sonra en geç üç gün içinde bildirilir.

Her bir alım için sisteme kabul edilmiş istekliler teklif vermeye davet edilir. Yapılacak alımlar bu davetten en az onbeş gün önce basitleştirilmiş ilan yoluyla duyurulur. Sisteme kabul edilen bütün istekliler, tekliflerini sunmaları için yeterli süre tanınmak suretiyle teklif vermeye davet edilir.

Teklifler, ihale dokümanında belirtilen esaslara göre değerlendirilmek suretiyle alım sonuçlandırılır ve sözleşmeye bağlanır.

Dinamik alım sisteminin süresi kırk sekiz aydan fazla olamaz.

Dinamik alım sisteminde yapılacak ihalelerde Elektronik Kamu Alımları Platformu kullanılır. Sisteme kabul edilmeye ve sistemin yürütülmesine ilişkin olarak herhangi bir ücret talep edilmez.

Dinamik alım sistemi dahilinde yapılacak alımlara ilişkin sözleşme düzenlenmesi gerekli haller ile bu sözleşmelerin şeklini ve kapsamını belirlemeye Kurum yetkilidir.

**(5812/28) 5812 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle eklenen ek 4 üncü ve 5 inci madde gerekçeleri:** 4734 sayılı Kanuna ilave edilmesi öngörülen ek maddelerle; Kanunun mevcut halinde yer almayan ancak Avrupa Birliği direktiflerinde ve üye ülkelerde uygulama alanı bulunan dinamik alım sistemi ve elektronik eksiltme gibi yeni alım usulleri getirilmektedir.

### **Elektronik eksiltme**

#### **EK MADDE 5- (Ek: 20/11/2008-5812/28 md.)**

İlan ve ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, açık ihale, belli istekliler arasında ihale ve 21 inci maddenin (a), (d) ve (e) bentleri uyarınca yapılan pazarlık usulü ihalede tekliflerin değerlendirilmesi aşamasının tamamlanmasından sonra elektronik eksiltme yapılabilir. Dinamik alım sistemi ve çerçeve anlaşma kapsamında yapılan ihalelerde de elektronik eksiltme uygulanabilir. 48 inci madde uyarınca yapılan danışmanlık hizmet alımı ihalelerinde ise elektronik eksiltme uygulanmaz.

Elektronik eksiltme ancak ihale konusu alımın bütün teknik özelliklerinin net olarak belirlendiği hallerde kullanılabilir.

Elektronik eksiltmeye başlamadan önce ihale dokümanında belirlenen şartlara göre tekliflerin ilk değerlendirmesi yapılır.

Yeterli kabul edilen istekliler elektronik ortamda yeniden teklif vermeye aynı anda davet edilir. Davette, eksiltmenin başlama tarihi ve saati ile kullanılmakta olan elektronik araca isteklinin bağlantı kurabilmesi için gerekli bütün bilgilere yer verilir. Elektronik eksiltmenin her aşamasını gösteren bir zaman çizelgesi davet ile birlikte iletilir. Birbirini izleyen birden fazla aşamada elektronik eksiltme yapılabilir. Davetin gönderildiği tarihten iki iş günü geçmeden eksiltmeye başlanamaz.

Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışı unsurlar da dikkate alınarak belirlendiği hallerde, yapılan ilk değerlendirme sonucu ile eksiltmede verilen yeni tekliflere göre sıralamayı düzenleyen matematiksel formül de davette bildirilir. Bu formül, ihale ilanında veya ihale dokümanında belirtildiği şekilde ekonomik açıdan en avantajlı teklifin tespitinde kullanılan bütün unsurların varsa nispi ağırlıklarını da içerir.

Elektronik eksiltmenin her aşamasında, o andaki sıralamalarını öğrenebilmeleri için gerekli bilgiler anında isteklilere ulaştırılır. İhale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, diğer isteklilerin teklifleri hakkında bilgiler ve eksiltmenin herhangi bir aşamasındaki istekli sayısı da duyurulabilir. Ancak elektronik eksiltme süresince isteklilerin kimlikleri açıklanamaz.

Elektronik eksiltme aşağıdaki durumlardan biri veya birkaçının gerçekleşmesi halinde sona erdirilir:

a) Eksiltmeye katılım için yapılan davette eksiltmenin tamamlanacağı belirtilen tarih ve saatin dolması.

b) Yeni tekliflerin verilebilmesine ilişkin olarak davette bildirilen bekleme süresi içinde asgari fark aralığını sağlayan tekliflerin alınamaması.

c) Davette bildirilen tur sayısının tamamlanması.

*(5812/28) 5812 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle eklenen ek 4 üncü ve 5 inci madde gerekçeleri: 4734 sayılı Kanuna ilave edilmesi öngörülen ek maddelerle; Kanunun mevcut halinde yer almayan ancak Avrupa Birliği direktiflerinde ve üye ülkelerde uygulama alanı bulunan dinamik alım sistemi ve elektronik eksiltme gibi yeni alım usulleri getirilmektedir.*

#### **Finansal kiralama**

##### **EK MADDE 6- (Ek: 20/11/2008-5812/28 md.)**

Kanun kapsamındaki idarelerin finansal kiralama suretiyle yapacakları mal alımlarında uygulanacak esas ve usuller Kurum tarafından belirlenir.

*(5812/28) 5812 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle eklenen ek 6 ncı madde gerekçesi: 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanunundaki düzenlemeler nedeniyle bu yolla yapılacak alımlarda anılan Kanundan kaynaklanan zorunlu hususların yanı sıra 4734 sayılı Kanun hükümleri de dikkate alınmak suretiyle idarelerin finansal kiralama suretiyle yapacakları mal alımlarında uygulanacak esas ve usullerin Kurum tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.*

#### **Birden fazla idarenin ortak ihtiyaçları için ihale yapılması**

##### **EK MADDE 7- (Ek: 6/2/2014-6518/53 md.)**

Birden fazla idarenin ortak ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik mal ve hizmet alımları ile bakım ve onarım işlerine ilişkin, bu Kanunda yer alan ihale usulleri uygulanarak tek bir ihale yapılabilir.

Birinci fıkra kapsamındaki işler için idareler, düzenlenecek bir protokol ile kendi aralarından bir idareyi, kesin teminatın alınması ve sözleşmenin imzalanması hariç olmak üzere diğer ihale işlemlerini bu idareler adına gerçekleştirmek üzere görevlendirir.

Protokole taraf olan her bir idare ile ihalenin üzerine bırakılmasına karar verilen istekli/istekliler arasında ayrı ayrı sözleşme imzalanır.

Protokole taraf diğer idarelerin ihalelerinde bu Kanunun 10 uncu ve 11 inci maddelerine göre ihale dışı bırakılacak ve ihaleye katılamayacak olanlar ile 58 inci maddesinin üçüncü fıkrası gereğince ihaleye iştirak ettirilmeyecek olanlar, görevlendirilen idarenin yapacağı ihaleye de katılamaz.

Bu madde kapsamındaki ihale işlemlerinde görev alanlar, yürüttükleri işlemlerle sınırlı olmak kaydıyla işlemlerin mevzuata uygunluğundan sorumludur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından belirlenir.

**(6518/53) 6518 sayılı Kanunun 53 üncü maddesiyle eklenen Ek 7 nci madde gerekçesi:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda yapılan bir değişiklikle, idarelerin ortak ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla alımların toplulaştırılmasına, yapılacak bir protokol ile ortak ihtiyaçların ihale işlemlerini yürütmek üzere tek bir idarenin görevlendirmesine imkan tanıyan bir düzenleme eklenmiştir.

**Uygun görüş alınması ve görevlilerin sorumlulukları**

**EK MADDE 8 - (Ek: 10/9/2014-6552/11 md.)<sup>41</sup> (Ek: 28/11/2017-7061/67 md.) (Değişik: 20/11/2017-KHK 696/84 md.; aynen kabul:1/2/2018-7079/79 md.)** 62 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmetler (danışmanlık hizmet alımları hariç) için ihaleye çıkılmadan önce; 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname uyarınca yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Programı Kararı çerçevesinde, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarının Hazine Müsteşarlığından, 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde özelleştirme programında bulunanlardan sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait işletmeciler kuruluşların ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığından uygun görüş alması zorunludur. Uygun görüş, bu kapsamda çalıştırılacak personel sayısı ile idareler, hizmet türleri, işin yapıldığı yer gibi ücret düzeyini etkileyen unsurlardan biri, birkaçı veya tamamı dikkate alınarak ihale dokümanında belirlenecek ücret ve benzeri mali ödemelere ilişkin tavanların tespitini de kapsar.

Uygun görüş alınmadan bu hizmetler için ihaleye çıkılamaz. **(Mülga ikinci cümle: 20/11/2017-KHK-696/84 md.; aynen kabul:1/2/2018-7079/79 md.)**

62 nci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca yapılan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri çerçevesinde çalıştırılan personel, ihale ve sözleşme konusu iş dışında başka bir işte çalıştırılmaz ve görevlendirilemez. Bu kapsamda, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihalesine çıkılmaması gerektiği hâlde ihaleye çıkılması, uygun görüş alınması gereken hâllerde alınmadan ihaleye çıkılması, ihale kapsamında çalıştırılan personelin sözleşme konusu işler dışında çalıştırılması, 4857 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin yedinci fıkrası hükmüne aykırılık teşkil edecek şekilde işlem ve eylemler yapılması nedeniyle idare aleyhine zarar ortaya çıkması hâlinde, oluşan bu zararlar, bu zarara neden olduğu tespit edilenlere rücu edilmek suretiyle tahsil edilir. Ayrıca, bu kişiler hakkında uygulanacak ceza ve disiplin hükümleri saklı kalmak üzere, bu kişilere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemelerin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır. 4857 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen itiraz veya diğer kanun yollarına başvurmayan kişilere ise her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dâhil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.

**(6552/11) 6552 sayılı Kanunun 11 inci maddesiyle eklenen Ek 8 inci madde gerekçesi:** Niteliği gereği altı ayı aşmayan yardımcı işler dışında 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde yer alan idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların, Maliye Bakanlığından, kamu iktisadi teşebbüsleri, müesseseleri ve işletmeleri ile bağlı ortaklıklarının (iştirakler hariç), 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun çerçevesinde özelleştirme kapsamında veya programında bulunanlardan sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait kuruluşların, Hazine Müsteşarlığından (özelleştirme programına alınanlar için

<sup>41</sup> 4/4/2015 tarihli ve 6645 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasıyla, bu maddenin üçüncü fıkrası hükümlerinin 31/12/2015 tarihine kadar uygulanmayacağı hüküm altına alınmış olup, daha sonra 30/12/2015 tarihli ve 6656 sayılı Kanunun 9 uncu maddesiyle "31/12/2015" ibaresi "30/6/2016" şeklinde değiştirilmiştir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığından) uygun görüş almadan ihaleye çıkması yasaklanmaktadır.

Ayrıca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı ihaleleri çerçevesinde çalıştırılan personelin, ihale ve sözleşme konusu iş dışında başka bir işte çalıştırılması, ihaleye çıkılmaması gerektiği halde ihaleye çıkılması, uygun görüş alınması gereken hallerde alınmadan ihaleye çıkılması, 4857 sayılı Kanunun alt işverenlik ile ilgili düzenlemelerine aykırılık teşkil edecek şekilde işlem ve eylemler yapılması nedeniyle idare aleyhine zarar ortaya çıkması hallerinde, kamu zararına neden olduğu tespit edilenlere rücu edilmesi ve bu kişiler hakkında uygulanacak ceza ve disiplin hükümleri saklı kalmak üzere, bu kişilere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin beş katı tutarında idari para cezası uygulanması düzenlenmiştir. Diğer taraftan kanuna aykırılığın mahkemece tespiti durumunda sözleşmenin iptal edilerek alt işveren-asıl işveren ilişkisinin sonlandırılması hususunda da düzenleme yapılmıştır.

**Alt komisyon aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının çerçeve 12 nci maddesi; 233 sayılı KHK ve 4046 sayılı Kanuna tabi kuruluşlar için her yıl Bakanlar Kurulu Kararı olarak yayımlanan Genel Yatırım ve Finansman Kararnamesinde öngörülen hizmet alımı izni süreci maddeye taşınarak mükerrer bir izin süreci oluşturulmaması, kapsamın daha net bir biçimde ifade edilmesi için Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde sermayesinin % 50’sinden fazlası kamuya ait kuruluşları tanımlayan cümlelerin önüne “işletmecî kuruluş” ibaresinin eklenmesi ve süresi içerisinde yargı yoluna başvurmayan kamu görevlisine yaptırım öngörülmesi amacıyla yeniden düzenlenerek çerçeve 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**Plan ve Bütçe Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Alt Komisyon metninin 10 uncu maddesi 4734 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında personel çalıştırılmasına dayalı hizmetler için ihaleye çıkılmadan önce; eski statü ve bağlılıkları devam eden ancak özelleştirmeye hazırlanmasına karar verilen özelleştirme kapsamındaki kuruluşların Hazine Müsteşarlığından uygun görüş almalarını teminen değiştirilmesi suretiyle çerçeve 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.” şeklindedir.

**(7061/67) Ek 8 inci maddeye 7061 sayılı Kanunun 67 nci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Madde ile, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ek 8 inci maddesine göre uygun görüş vermenin amacına uygun olarak personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları kapsamında gördürülen işlerin bütçe ödenekleri ile uyumlu bir şekilde yürütülebilmesini temin etmek üzere, çalıştırılacak olan personel sayısı ile ücret ve diğer mali haklara ilişkin tavanların belirlenmesi, ayrıca personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımlarında aynı nitelikteki hizmetlerde idareler arasındaki ücret farklılıklarının ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

#### **Kamu alımlarının bölgesel kalkınma ve teknolojik gelişme amaçlı kullanımı**

**EK MADDE 9- (Ek: 31/10/2016-KHK-678/31 md.; aynen kabul:1/2/2018-7071/30 md.)** Mal alımlarının; bölgesel kalkınmanın sağlanması, stratejik sektörlerin ve teknoloji transferine dayalı yerli üretimin geliştirilmesi, proje bazlı yatırımlar ile araştırma, geliştirme ve yenilikçiliğin teşvik edilmesi amaçlarına yönelik olarak temin edilmesi halinde bu madde hükümleri uygulanır.

İhtiyaçlar, ilan yapılmak ya da davet edilmek suretiyle bir veya birden fazla alım kapsamında, bir veya daha fazla istekliden süre, miktar ya da kısımlar bakımından bölünerek de karşılanabilir. İhtiyacın özelliğine göre teknik şartlar, maliyet ile performans kriterleri ve sözleşme koşulları müzakere edilebilir ve gerekli hallerde idareler ile istekliler arasında işbirliği yapılabilir.

Yerli üretim yapma şartı ile yerli katkı şartının öngörüldüğü alımlarda bu şartların nasıl yerine getirileceğine ilişkin hususlara dokümanda yer verilir.

Bu madde kapsamındaki mal alımları, sadece yurtiçinde üretilen malları teklif eden isteklilerin veya bölgesel kalkınma programı uygulanan illerde üretilen malları teklif eden

isteklilerin katılımına açık gerçekleştirilebilir. Yurtiçinde üretilen malları teklif eden isteklilerin katılımına açık olan mal alımlarında, bölgesel kalkınma programı uygulanan illerde üretilen malları teklif eden istekliler lehine %15 oranına kadar fiyat avantajı sağlanabilir.

Mal alımlarında, ihtiyacın belli kısmının yüklenici tarafından, bölgesel kalkınma programı uygulanan illerde üretim yapan veya faaliyet gösteren diğer gerçek veya tüzel kişilerden tedarik edilmesi veya sağlanması yönünde dokümanda düzenleme yapılabilir.

Stratejik sektörlerde ve yurtiçinde üretimi bulunmayan veya sınırlı bulunan orta-yüksek ve yüksek teknoloji transferine dayalı yerli üretimin geliştirilmesi, araştırma, geliştirme ve yenilikçiliğin teşvik edilmesi, bölgesel kalkınmanın sağlanması amaçlarına ve proje bazlı yatırımlara yönelik mal alımlarında yerli üretim, yerli katkı, yatırım, istihdam, ihracat ve teknoloji transferi gibi şartların bir veya birkaçının yerine getirilmesi ve ayrıca maliyet ve performans kriterlerinin karşılanması şartıyla alım garantisi verilebilir. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığının eğitim ve öğretime yönelik bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin mal ve hizmet alımlarında da alım garantisi verilebilir.

Bölgesel kalkınma programları kapsamında Devlet Malzeme Ofisi, idarelerin ihtiyaçlarını ana statüsünde yer alan mallarla sınırlı kalmaksızın temin edebilir ve bu alımlarda bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde yer alan parasal limit iki kat olarak uygulanır.

Bu madde kapsamında yapılacak alımlara ilişkin; alım yapacak idareler, alım yapılacak ürünler, alım garantisi verilecek ürünler ve garanti süreleri, ürünün yerli katkı oranı, uygulanacak fiyat avantajı oranı ve süresi, yüklenme süresi, miktar, parasal limitler, alım yöntem ve kuralları, fiyat farkı, iş artışı ve eksilişi ile sözleşmeye ilişkin hususları da kapsayan uygulama usul ve esasları ile sınırlamalar **(Değişik ibare: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenir.

Bu madde kapsamında yapılacak alımlarda, ceza, ihalelerden yasaklama ve sonuç bildirimine ilişkin hükümleri hariç olmak üzere bu Kanun ve 4735 sayılı Kanun hükümleri ile ilgili mevzuatında yüklenmeyle ilgili süre, konu ve diğer sınırlamalar uygulanmaz.

Diğer kanunlarda yer alan kamu alım garantisi ile ilgili sınırlamalar ve şartlar, bu madde kapsamında kamu alım garantisi yoluyla yapılacak alımlarda uygulanmaz. Aynı şekilde bu maddede yer alan kamu alım garantisi ile ilgili hükümler, diğer kanunların kamu alım garantisi ile ilgili hükümlerinin uygulanmasına engel teşkil etmez.

*(678/31) 678 sayılı KHK'nın 31 inci maddesiyle eklenen Ek 9 uncu madde gerekçesi: Madde ile, Kamu İhale Kanununda özel bir düzenleme yapılarak kamu alımlarının, yerli üretimi, bölgesel kalkınmayı ve stratejik sektörlerde teknolojik gelişmeyi teşvik etme amacıyla yapılması yönünde hükümler getirilmektedir.*

#### **FATİH Projesi kapsamında mal ve hizmet alımları ile yapım işleri**

**EK MADDE 10- (Ek: 9/12/2016-6764/52 md.)** Yurt içi üretimin ve katma değer artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçiş hedefleriyle, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki okulların dersliklerine bilişim teknolojisi donanımı, yazılımı, ağ altyapısı ve internet erişim imkânının sağlanması, dersler için çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda e-içerik temin edilmesi ve e-içerik altyapısının oluşturulması, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlere ve örgün eğitim gören öğrencilere e-kitap, tablet bilgisayar ve benzeri ihtiyaçların sağlanması amaçlarıyla Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım

işleri, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç, bu Kanun hükümlerine tabi değildir. Bu madde uyarınca yapılacak alımlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan yönetmelikle rekabete açık olacak şekilde düzenlenir.

**(6764/52) 6764 sayılı Kanunun 52 nci maddesiyle eklenen Ek 10 uncu madde gerekçesi:** FATİH Projesi kapsamında okullara ve öğrencilere sağlanacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesi, belirlenen sürede tamamlanabilmesi, proje hizmetlerinin kesintisiz olarak öğrencilere eş zamanlı sunulabilmesi, ülkemizde bulunmayan teknolojilerin transferinin sağlanması ve proje konusu ürün ve hizmetlerin azami düzeyde katma değerle yurtiçi üretiminin temini amacıyla 2015 yılı sonuna kadar projenin 4734 sayılı Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Ancak ortaya çıkan ihtiyaçlar ile projenin İçerik alımları dahil eğitimde bir dönüşüm projesi olması ve kısıtlı bir süre içerisinde proje hedeflerinin gerçekleştirilmesinin sağlıklı sonuçlar vermeyeceği gözönüne alınarak 4734 sayılı Kanuna FATİH Projesi kapsamındaki alımların ilgili Bakanlıklarca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde temin edilebilmesi düzenlenmektedir.

**Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi:** "Madde metninden 'Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı' ibarelerinin çıkarılarak, usul ve esasların doğrudan Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanması ve ihalelerin Millî Eğitim Bakanlığınca yapılması" gerekçesiyle verilen önerge doğrultusunda değiştirilmiş ve 59'uncu madde olarak kabul edilmiştir." şeklindedir.

**EK MADDE 11- (Ek madde: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (b), (d), (e), (f), (h), (i), (j), (k), (1), (n), (u), **(Değişik ibare: 17/01/2019-7161/31 md.)** (y) ve (z) bentlerine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

**(7161/31) 7161 sayılı Kanunun 31'inci maddesi ile değişik ek 11'inci maddenin gerekçesi:** "Madde ile, Ülkemiz tarafından tertiplenecek uluslararası organizasyon ve toplantılardan Cumhurbaşkanınca belirlenenler için yapılacak mal ve hizmet alımları için uyulacak usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirlenmesi amaçlanmaktadır.

#### **Standart ihale dokümanları ve yönetmelikler**

**GEÇİCİ MADDE 1-** Bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak çıkarılacak standart ihale dokümanları ve yönetmelikler, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar hazırlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır.

Bunların yürürlüğe konulmasına kadar idareler, mevcut esaslar ve yönetmelik hükümlerini uygulamaya devam eder.

**(4734/Geçici md.1) Gerekçe geçici madde 1. –** Bu Kanunun uygulanmasına yönelik olarak çıkarılacak standart ihale dokümanları ve yönetmeliklerin, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Kamu İhale Kurumu tarafından Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar hazırlanması ve Kanun ile birlikte yürürlüğe konulması öngörülmüştür. Ayrıca, bu düzenlemelerin yürürlüğe konulmasına kadar geçen sürede idarelerin işlemlerini aksatmamak için mevcut esasların ve yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına izin verilmiştir.

#### **Başlanmış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 2-** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilân edilmiş olan işler ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılır.

*(4734/Geçici md.2) Gerekçe geçici madde 2. – İhtiyaçların karşılanmasında gecikmelere ve tereddütlere yol açmamak üzere, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale edileceği yazılı olarak duyurulmuş veya ilan edilmiş olan işlerin ilgili olduğu kanun ve usullere göre sonuçlandırılması gereği düzenlenmiştir.*

#### **Güncelleme**

**GEÇİCİ MADDE 3-** Bu Kanunda yer alan eşik değerler ve parasal limitler, Kanunun Resmî Gazetede yayımlandığı tarih ile yürürlüğe girdiği tarih arasında geçen süre için Kurum tarafından 67 nci maddede belirtilen şekilde güncellenir.

*(4734/Geçici md.3) Gerekçe geçici madde 3. – Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar geçen süredeki enflasyondan etkilenebilecek eşik değerler ile parasal limitlerin güncellenmesine ilişkin hüküm düzenlenmiştir.*

#### **İstisnalara ilişkin esas ve usuller**

**GEÇİCİ MADDE 4- Mülga birinci ve ikinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)**<sup>42</sup>

**(Ek: 12/6/2002-4761/18 md.; Değişik: 30/7/2003-4964/40 md.)** Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki mal ve hizmetler, ilgili kuruluşların talebi üzerine Kurum tarafından belirlenir.

**(Ek fıkra: 30/7/2003-4964/40 md.) (mülga dördüncü fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)**

**(Ek fıkra: 30/7/2003-4964/40 md.)** Enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde ise Kanunun diğer hükümlerine tâbi olurlar. **(Ek cümle: 22/12/2005-5436/13 md.)** Bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde yer alan parasal limit, **(Ek ibare: 9/5/2013-6475/31 md.; Mülga ibare: 24/12/2017-KHK 696/85 md.; Aynen kabul:1/2/2018-7079/80 md.)**(...) Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının Türkiye karasuları ile uluslararası sular dahilinde petrol ve doğalgaz arama, sondaj, üretim ve taşıma faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde uygulanmaz.<sup>43</sup>

**(Ek fıkra: 14/7/2004-5226/24 md.) (mülga altıncı fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)**

**(Ek fıkra: 3/3/2005-5312/26 md.) (mülga yedinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)**

**(Ek fıkra: 27/12/2007-5726/24 md.) (mülga sekizinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)**

<sup>42</sup> Bu fıkroda bulunan “yapılacak alımlarda uygulanacak esas ve usuller Kurum tarafından,” ibaresi 12/6/2002 tarihli ve 4761 sayılı Kanunla eklenmiştir.

<sup>43</sup> 9/5/2013 tarihli ve 6475 sayılı Kanunun 31 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan “Bu Kanunun 3 üncü Maddesinin (g) bendinde yer alan parasal limit,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin anılan bent kapsamındaki mal ve hizmet alımları ile” ibaresi eklenmiştir.

(Ek fıkra: 20/2/2008-5737/79 md.) (mülga dokuzuncu fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)

(Ek fıkra: 20/11/2008-5812/29 md.) (mülga onuncu fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)

(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/52 md.) (mülga onbirinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)

*(4734/Geçici md.4) Gerekçe geçici madde 4. – Kanundan istisna tutulan ihalelere ilişkin olarak yapılacak düzenlemelerle ilgili hükümlere yer verilmiştir.*

*(4761/18) Geçici 4 üncü maddeye 4761 sayılı Kanunun 18 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Yeni çerçeve 11 inci maddeye paralel olarak, Kamu İhale Kanununun geçici 4 üncü maddesinin sonuna bir fıkra eklenmesini öngören düzenlemenin, Tasarıya yeni 18 inci madde olarak eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.*

*Tasarının 11 inci maddesinde Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan değişiklik çerçevesinde söz konusu düzenlemenin yapılması gerekli görülmüştür.*

*(4964/40) Geçici 4 üncü maddeye 4964 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Madde ile Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendinde yapılan değişikliğe paralel olarak, bu bent kapsamındaki mal ve hizmetlerin ilgili kuruluşların talebi üzerine Kurum tarafından belirlenmesi öngörülmekte; enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler tarafından yürütülecek yapım işleri ile mal veya hizmet alımları için Avrupa Birliği normlarına uyumlu özel bir kanun çıkarılacağından, bu kuruluşların kendi özel kanunları çıkıncaya kadar bu Kanun hükümlerine tabi olmaya devam etmesi sağlanarak uygulamada doğacak boşluk giderilmekte; Kanunun 3 üncü maddesine eklenen (h) bendi hükmüne paralel olarak, teşhis ve tedavi hizmeti alımlarında uyulacak usul ve esasların, Sağlık Bakanlığının ve Kamu İhale Kurumunun görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenmesi öngörülmektedir.*

*(5436/13) Geçici 4 üncü maddeye 5436 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının denizlerde yürüttüğü petrol ve doğalgaz arama, sondaj, üretim ve taşıma faaliyetleri giderek artan ölçüde önem kazanmaktadır. Yüksek potansiyel beklentisi olan; ancak, daha pahalı ve riskli olan bu çalışmalar için, günümüzde, ülkemize gelecek sismik gemi ve sondaj yapacak platform/gemi bulmakta büyük zorluklar yaşanmaktadır. Bunun ana sebebi; Kamu İhale Kanununun getirmiş olduğu zorunluluklar (süre, Türkçe mevzuat ve işin gerektirdiği esneklikleri içermemesi vb.), artan petrol fiyatları neticesinde rekabetçi ortamda bu hizmetlere dünyada uzun süreli ve çok fazla talep olmasından kaynaklanmaktadır.*

*Bu faaliyetlerin 4734 sayılı Kanuna göre yürütülmesi, rekabetçi ihale yapılmasını engellemekte (uluslararası şirketler ihaleye katılma şartları nedeniyle teklif vermekte isteksiz kalmak), süre olarak işlerin uzamasına neden olmaktadır. Ülkemizin artan petrol ve doğalgaz faturasının, öncelikle, ülkemiz kaynaklarından karşılanarak kısmen düşürülmesi amacıyla, TPAO'nun sadece denizlerde yapacağı çalışmalar için bu değişiklik önemli bir esneklik getirebilecektir. Petrol arama ve üretim sektöründe tedarik usulleri ve piyasa dinamikleri, havayolu sektöründe olduğu gibi, diğer sektörlerden oldukça farklıdır. Sektörler ihale yasası çıkıncaya kadar olan sürede bu zorlukları aşabilmek için böyle bir değişiklik önerilmektedir.*

*(5226/24) Geçici 4 üncü maddeye 5226 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi: Tasarının 21, 22 ve 23. madde düzenlemelerine uygun olarak konu hakkında*

uygulamada bir boşluk doğmaması için konularda yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin hususların Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceği düzenlenmektedir.

**(5312/26) Geçici 4 üncü maddeye 5312 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Komisyonumuz Alt Komisyon Metnine, 25 inci maddeden sonra gelmek üzere yeni bir madde (yeni 26 ncı madde) ekleyerek, 25 inci madde ile 4734 sayılı Kanuna getirilen istisna kapsamında yapılacak alımlara ilişkin esas ve usullerin, Maliye Bakanlığı, Kamu İhale Kurumu ve Denizcilik Müsteşarlığının görüşlerini alarak Çevre ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirleneceği hükmünü getirmiştir.

**(5726/24) Geçici 4 üncü maddeye 5726 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile, tanıkların korunmasına ilişkin mevzuat hükümlerine göre alınacak koruma tedbirlerinin uygulanması için gerekli olan mal ve hizmet alımlarına ilişkin esas ve usullerin Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Adalet ve İçişleri bakanlıkları tarafından müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi amacıyla 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa hüküm eklenmektedir.

**(5737/79) Geçici 4 üncü maddeye 5737 sayılı Kanunun 79 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** Madde ile vakıf eski eserlerin onarımları ve restorasyonları ile çevre düzenlemesi ve kamulaştırma işlemleri amacıyla yapılacak harcamaların 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan istisna tutulması; buna ilişkin usul ve esasların, Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşleri alınarak Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi hükmüne bağlanmaktadır.

**(5812/29) Geçici 4 üncü maddeye 5812 sayılı Kanunun 29 uncu maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişikliklerle, 3 üncü maddede yapılan değişiklikler nedeniyle hazırlanması gereken ikincil mevzuatın yöntemi belirlenmektedir.

**(6518/52) Geçici 4 üncü maddeye 6518 sayılı Kanunun 52 inci maddesiyle getirilen değişikliğin gerekçesi:** 4734 sayılı Kanunun kapsamı dışına çıkarılan bazı işlerin ihale usul ve esaslarının yönetmelikle düzenlenmesine ve bu yönetmelikleri hazırlayacak kurumların belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

#### **Kamu İhale Kurumunun kurulması**

**GEÇİCİ MADDE 5-** Bu Kanunun 53 üncü maddesinde belirtilen Kamu İhale Kurulu, Kanunun Resmî Gazetede yayımlandığı tarihi takip eden otuz gün içinde atanır. Kamu İhale Kurulu üyeliğine yapılacak ilk atamalarda, Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığının önereceği adaylar arasından seçilecek üyelerden Bakanlar Kurulunca belirlenecek birer üye yedi yıl süreyle görev yapar.

Kurul, Kanunda yer alan görevleri yerine getirmek üzere atandığı tarihi izleyen altmış gün içinde Kurum teşkilatını oluşturarak bu tarihe kadar Kurumun faaliyete geçmesini sağlar.

Kurumun bu Kanunun yürürlüğe gireceği tarihe kadar yapacağı ihalelerle ilgili esas ve usuller Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Bu Kanunun 53 üncü maddesinde belirtilen yönetmelikler ile üçüncü fıkrada belirtilen yönetmelik Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar çıkarılır.

Kurumun her türlü giderleri, gelirleri ile karşılanacak aşamaya gelinceye kadar, genel bütçeden sağlanacak yardımlardan finanse edilir.

**(4734/Geçici md.5) Gerekçe geçici madde 5. – Kurumun faaliyete geçmesine ve Kanunun uygulanmasına yönelik mevzuatın Kurum tarafından hazırlanması zorunlu olduğundan, Kurul üyelerinin atanması, Kurumun oluşturulması ve mevzuat hazırlanmasının süreye bağlanması gerekli görülmüştür.**

**GEÇİCİ MADDE 6- (Ek: 12/6/2002-4761/19 md.)** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde;

**a)** Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelden, 53 üncü maddenin (h) fıkrasında sayılan yüksek öğretim kurumlarını bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile girilen ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda atanmış olanlar ile hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar,

**b)** Kurumun görev alanı ile ilgili dallardan olmak kaydıyla en az lisans üstü eğitimini tamamlamış üniversite öğretim elemanları,

**c)** Mühendislik veya mimarlık fakültelerinde lisans eğitimi yapmış olanlardan en az beş yıl, lisans eğitimi müteakip yine bu dallardan herhangi birinde lisans üstü eğitim yapmış olanlardan ise en az üç yıl süre ile kamu kurum ve kuruluşlarında kendi görev alanıyla ilgili konularda çalışmış olanlar,

Kırk yaşından gün almamış olmaları, (a) ve (c) bentlerinde sayılanların kamu ihale mevzuatı ile ilgili yargılama, inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında çalışmış olmaları koşuluyla kurumlarının muvafakatı alınmak suretiyle, Kurulca kamu ihale uzmanı olarak atanabilirler.

31.12.2003 tarihine kadar Kurumun kamu ihale uzman ve uzman yardımcısı dışındaki kadrolarına, genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bunların bağlı ortaklıkları, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar ile bağımsız bütçeli kuruluşlarda çalışan personel kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakatı ile atanabilirler.

**(4761/19) 4761 sayılı Kanunun 19 uncu maddesiyle eklenen geçici 6 ncı madde gerekçesi:** 4734 sayılı Kanun, Kamu İhale Kurumunun kuruluş aşamasında kamu ihale uzman ve uzman yardımcıları atanıncaya kadar Kurum hizmetlerinin nasıl yürütüleceğini, yeni atanacak olan kamu ihale uzman yardımcılarının kimler tarafından meslekî konularda yetiştirileceğini düzenlememiştir.

Kurum, kamu ihale standartlarının düzenlenmesi ve şikâyetlerin incelenmesi konularında çok önemli görev, yetki ve sorumluluklar üstlenmiştir. Bu nedenle Kurum hizmetlerinin gerektirdiği niteliklere sahip elemanların istihdamının ve bunların etkin bir şekilde eğitim, sevk ve idaresinin önemi daha da artmaktadır. Kurumun teşkilâtlanması sürecinde; hiyerarşik kademelerin olabildiğince asgari düzeyde tutulması ile görev, yetki ve sorumlulukların dağılımında görev verilen kişinin ön plana çıkarılması ilkesi benimsenmiştir. Bu nedenle meslekî alt yapısını, kamu ihale sisteminin ihtiyaçları ile bütünleştirilerek, görev verilen konularda araştırma yapabilen ve ipuçlarını değerlendirebilen nitelikte uzman personele ihtiyaç bulunmaktadır. Bu nedenle görevi süresince kamu ihale uzmanı unvanını taşıyacak personel istihdamı hedeflenmektedir.

#### **GEÇİCİ MADDE 7- (Ek: 10/11/2004-5255/15 md.)**

2005 yılında İzmir Kentinde yapılacak Dünya Üniversitelerarası Spor Oyunları ile ilgili olarak İcra Kurulunca ve bu Kurulun talebi üzerine diğer kamu kurum ve

kuruluşlarınca yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç, bu Kanun hükümlerinden müstesnadır.

**(5255/15) 5255 sayılı Kanunun 15 inci maddesiyle eklenen geçici 7 nci madde gerekçesi:** 23 üncü Dünya Üniversitelerarası Spor Oyunları ile ilgili olarak yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları, kiralama ve ihale işlerinin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç diğer hükümlerinden istisna tutulması öngörülmektedir.

**Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu aşamasında yapılan değişikliğin gerekçesi;** “Tasarının, 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa geçici madde ekleyen 15 inci maddesi üzerinde verilen bir önerenin kabulü ile mal ve hizmet alımlarına yapım işleri eklenmiş ve bu işlerin İcra Kurulunca ve bu Kurulun talebi üzerine diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacağı açıkça belirtilmiş, madde, bu önerge doğrultusunda Komisyonumuzca kabul edilmiştir.” şeklindedir.

#### **Başlanmış olan ihaleler**

##### **GEÇİCİ MADDE 8- (Ek: 20/11/2008-5812/30 md.)**

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilan edilmiş veya yazılı olarak duyurulmuş ihaleler hakkında, bu Kanunun yayımlandığı tarihte yürürlükte bulunan kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

Bu Kanunun 35 inci maddesinin (b) bendinde sayılanların yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış olan şikayet başvuruları ile bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırılık iddiaları içeren başvurular, başvurunun yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

**(5812/30) 5812 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle eklenen geçici 8 inci madde gerekçesi:** Kanunun yürürlüğe gireceği tarihten önce ihale ilanı veya davet çağrısı yapılan ihaleler ile yapılmış olan başvurular hakkında yürürlükte bulunan Kanun ve yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına devam edileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

#### **Mevcut görevlendirmeler**

##### **GEÇİCİ MADDE 9- (Ek: 20/11/2008-5812/30 md.)**

31/5/2008 tarihinden önce 53 üncü maddenin (i) fıkrasının son paragrafına göre Kurumda kamu ihale uzmanı olarak görevlendirilenlerden fiilen görev yapanların görevlendirmeleri Kurumun ihtiyacına göre devam ettirilebilir.

**(5812/30) 5812 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle eklenen geçici 9 uncu madde gerekçesi:** Kamu İhale Uzmanı ve Kamu İhale Uzman Yardımcısı görevleri kariyer meslek niteliğini haiz olup, 4734 sayılı Kanunda da Kurum hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, atanma nitelikleri ve koşulları özel olarak düzenlenmiş olan Kamu İhale Uzmanı ve Kamu İhale Uzman Yardımcıları tarafından yürütülmesi amaçlanmıştır. Bu sebeple, Kamu İhale Uzman ve Uzman Yardımcılığı unvanlarına atamanın, münhasıran 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (h) fıkrasının üçüncü paragrafına göre yapılmasında hukuki zorunluluk bulunduğu, nitekim, kariyer meslek niteliğini haiz olan, Devlet Planlama Teşkilatı Uzmanı, Dış Ticaret Uzmanı, Hazine Müsteşarlığı Uzmanı, Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanı, Devlet Personel Başkanlığı Uzmanı, Sermaye Piyasası Kurumu Uzmanı, Rekabet Kurumu Uzmanı kadrolarına, anılan kurumların dışından personel görevlendirilmesinin mümkün olmadığı, aynı şekilde kariyer meslek niteliğinde olan Kamu İhale Uzmanlığı görevinin de, görevlendirme suretiyle kurum dışından gelecek personel tarafından yürütülmesine hukuken ve fiilen imkan bulunmadığı, ayrıca bu şekilde bir uygulamanın Kanunun amacına da aykırılık teşkil edeceği değerlendirildiğinden, ilave edilmesi öngörülen geçici 9 uncu madde ile 4734 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin (i) fıkrasının son paragrafı uyarınca Kamu İhale Uzmanı olarak görevlendirilen personelin geçmiş hizmetleri ve nitelikleri dikkate alınarak bir defaya mahsus olmak üzere, bu unvanlara asaleten atanmasının sağlanması, ancak Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra

*Kanunun 53 üncü maddesinin (i) fıkrasının son paragrafına göre Kamu İhale Uzmanı olarak görevlendirme yapılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.*

**Kurul başkan ve üyelerinin görev süreleri**

**GEÇİCİ MADDE 10- (Ek: 20/11/2008-5812/30 md.)**

Kurulun mevcut başkan ve üyelerinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başka bir üyenin görev süresini tamamlamak üzere atanmış olanların görev süreleri atandıkları tarihten itibaren beş yıl olarak uygulanır.

*(5812/30) 5812 sayılı Kanunun 30 uncu maddesiyle eklenen geçici 10 uncu madde gerekçesi: Kanunun 53 üncü maddesinde yapılan ve kalan sürenin tamamlanması şeklindeki düzenlemeyi yürürlükten kaldıran hükmün, bu değişiklikten önce atanan ve halen görev yapmakta olan üyeler için de geçerli olması sağlanmaktadır.*

**Üyeliğin devamı**

**GEÇİCİ MADDE 11- (Ek: 24/10/2011-KHK-661/58 md.)**

Mevcut Kurul üyeleri, görev sürelerini tamamlayıncaya kadar görevlerine devam eder.

*(661/58) Geçici 11 inci ve 12 nci maddelerin eklenmesine yönelik olarak 661 sayılı KHK'nın 58 nci maddesiyle yapılan düzenlemelerin gerekçesi: Madde ile, üyeliğin devamı ve Başkanlık Müşavirliğine atanmış sayılma düzenlenmektedir.*

**Başkanlık Müşavirliğine atanmış sayılma**

**GEÇİCİ MADDE 12- (Ek: 24/10/2011-KHK-661/58 md.)**

Kurumda; Başkan Yardımcısı, Baş Hukuk Danışmanı ve Daire Başkanı unvanlı görevlerde bulunanların görevleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bunlar ekli (3) sayılı liste ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri unvanlarına hiçbir işleme gerek kalmaksızın atanmış sayılırlar. Bu fıkra ile ihdas edilen Başkanlık Müşaviri unvanları, herhangi bir sebeple boşalması halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.<sup>44</sup>

Birinci fıkraya göre Başkanlık Müşaviri unvanlarına atanmış sayılanların atanmış sayıldıkları tarih itibarıyla eski unvanlarına ilişkin olarak ilgili mevzuatı uyarınca en son ayda aldıkları her türlü ödemelerin toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır), atanmış sayıldıkları yeni unvana ilişkin olarak ilgili mevzuatı uyarınca aldıkları her türlü ödemelerin toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı, herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca fark tazminatı olarak ödenir. Atanmış sayıldıkları unvanlarında isteklerine bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanarlara fark tazminatı ödenmesine son verilir.

Birinci fıkraya göre Başkanlık Müşaviri olarak atanmış sayılanlar, Başkan tarafından belirlenen birimlerde, Başkan tarafından belirlenen görevleri yürütür.

44

**(3) SAYILI LİSTE**

| KAMU İHALE KURUMU  |           |
|--------------------|-----------|
| UNVAN              | SAYI      |
| Başkanlık Müşaviri | 14        |
| <b>TOPLAM</b>      | <b>14</b> |

**(661/58) Geçici 11 inci ve 12 nci maddelerin eklenmesine yönelik olarak 661 sayılı KHK'nın 58 nci maddesiyle yapılan düzenlemelerin gerekçesi:** Madde ile, üyeliğin devamı ve Başkanlık Müşavirliğine atanmış sayılma düzenlenmektedir.

**GEÇİCİ MADDE 13- (Ek: 30/3/2012-6287/24 md.)** Yurt içi üretimin ve katma değer artırılması, teknoloji kazanımının sağlanması, daha önce yurt içinde üretimi bulunmayan ürünlerin üretilmesi, yeni teknoloji ve ürünlere yönelik araştırma-geliştirme faaliyetlerinin sürdürülmesi ve bilgi toplumuna geçiş hedefleriyle, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki okulların dersliklerine bilişim teknolojisi donanımı, yazılımı, ağ altyapısı ve internet erişim imkânının sağlanması, dersler için çevrim içi ve çevrim dışı ortamlarda e-içerik temin edilmesi ve e-içerik altyapısının oluşturulması, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapan öğretmenlere ve örgün eğitim gören öğrencilere e-kitap, tablet bilgisayar ve benzeri ihtiyaçların sağlanması amaçlarıyla Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında, Millî Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 2015 yılı sonuna kadar yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç, bu Kanun hükümlerine tabi değildir. Bu madde uyarınca yapılacak alımlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ve Kamu İhale Kurumunun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığı ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından müştereken hazırlanacak yönetmelikle, rekabete açık olacak şekilde düzenlenir.

**(6287/24) 6287 sayılı Kanunun 24 uncu maddesiyle eklenen geçici 13 üncü madde gerekçesi:** Eğitimde FATİH Projesi kapsamında okullara ve öğrencilere sağlanacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin gerçekleştirilmesi, belirlenen sürede tamamlanabilmesi, proje hizmetlerinin kesintisiz olarak öğrencilere eş zamanlı sunulabilmesi, ülkemizde bulunmayan teknolojilerin transferinin sağlanması ve proje konusu ürün ve hizmetlerin azami düzeyde katma değerle yurtiçi üretiminin temini amacıyla projenin Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında tutulması gerekmektedir.

Bu doğrultuda genel ekonomik politika ve stratejiler çerçevesinde kamu alımlarına ilişkin temel politikaları oluşturmakla görevli Maliye Bakanlığı ile Kamu İhale Kurumunun görüşünün alınarak Millî Eğitim Bakanlığı ile Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından müştereken yönetmelik hazırlanması amaçlanmaktadır.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Yapılacak ihalelerde rekabeti sağlamaya yönelik esasların sağlanması amaçlanmıştır.” şeklindedir.

#### **Başlanmış olan ihaleler**

**GEÇİCİ MADDE 14- (Ek: 6/2/2014-6518/54 md.)** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar ilan edilmiş veya yazılı olarak duyurulmuş ihaleler hakkında, ilanın veya duyurunun yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

**(6518/54) 6518 sayılı Kanunun 54 üncü maddesiyle eklenen geçici 14 üncü madde gerekçesi:** Maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilan edilmiş, duyurusu yapılmış veya teklifleri alınmış işlerin, değişiklikten önceki mevzuat hükümlerine göre tamamlanmasına yönelik geçiş hükmü konulmuştur.

**GEÇİCİ MADDE 15- (Ek: 6/2/2014-6518/55 md.)** Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde kamu ihale uzmanlığına, kamu kurum ve kuruluşlarında 53 üncü maddenin (h) fıkrasında sayılan yükseköğretim kurumlarını bitirerek mesleğe özel yarışma sınavı ile giren ve meslek içi eğitim sonrasında yapılan yeterlik sınavı sonucunda başarılı olarak atanmış personelden kamu ihale mevzuatı ile ilgili inceleme, denetleme, uygulama veya danışma konularında görevi bulunanlar ile mühendislik veya mimarlık fakültelerinde lisans eğitimini tamamladıktan sonra en az dört yıl kamu kurum ve kuruluşlarında kendi görev alanıyla ilgili konularda çalışmış olanlar arasından, kurumlarının muvafakati alınmak ve meslek personeli kadro sayısının % 5'ini geçmemek kaydıyla, 53 üncü maddenin (i) fıkrasının

son paragrafındaki diğer esaslar çerçevesinde Başkanlıkça görevlendirme yapılabilir. Görevlendirme işlemi herhangi bir süreye bağlı olmaksızın Başkanlıkça her zaman sonlandırılabilir. Bu şekilde görevlendirilenler bir defaya mahsus olmak üzere, meslek personeli sınavına giriş için aranan öğrenim şartını taşımak ve sınava alındığı tarihte kırk yaşını doldurmamış olmak kaydıyla, Kurum tarafından yapılacak sınavda başarılı olmaları hâlinde kamu ihale uzmanı kadrosuna, başkaca bir izin ve işleme gerek kalmaksızın atanabilir. Kurumda görevlendirme, kurum kadrolarına atanmada kazanılmış hak veya herhangi bir öncelik hakkı teşkil etmez.

**(6518/55) 6518 sayılı Kanunun 55 inci maddesiyle eklenen geçici 15 inci madde gerekçesi:** 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa eklenmesi öngörülen bir geçici madde ile, Kamu İhale Kurumunun iş yükünün azaltılması ve süreçlerin daha etkin hale getirilmesi amacıyla, diğer kurumlarda ihale süreçlerinde bilgi birikime sahip olmuş deneyimli personelin Kamu İhale Kurumu meslek personeli kadro sayısının yüzde beşini geçmemek kaydıyla Kurumda görevlendirilmesine imkan veren bir hüküm Tasarıya çerçeve 62 nci madde olarak eklenmiştir.

**GEÇİCİ MADDE 16- (Ek: 10/9/2014-6552/12 md.)** (1) Türkiye'nin 2015 yılında üstleneceği Yirmiler Grubu (G-20) Dönem Başkanlığı kapsamında, 2014 ve 2015 yıllarında yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, ceza ve yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi değildir. Bu fıkra kapsamında yapılacak alımlara ve yapım işlerine ilişkin esas ve usuller ile diğer hususlar, Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Dışişleri Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müstareken hazırlanır ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulur.

(2) İşyerlerinin aynı yerde olup olmadığına bakılmaksızın; bir mahallî idarenin ya da bağlı kuruluşunun kendi birimleri arasında veya bir mahallî idare ile bağlı kuruluşu arasında veya aynı mahallî idarenin farklı bağlı kuruluşları arasında olmak kaydıyla, mahallî idarelerde veya bağlı kuruluşlarında çalışan işçiler, ilgili mahallî idarenin en üst amirinin onayı alınarak bu maddenin yayımlandığı tarihi izleyen yüz yirmi gün içinde kadroları veya geçici iş pozisyonlarıyla birlikte aynı veya benzeri iş ya da işyeri değişikliğine tabi tutulabilir. Bu fıkra uyarınca aynı veya benzeri iş ya da işyeri değişikliğine tabi tutulan işçilerin ücret ile diğer mali ve sosyal hakları ile kıdem tazminatları ve kıdeme bağlı diğer hususlarda, 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin durumlarına uygun hükümleri aynı şekilde uygulanır.

**(6552/12) 6552 sayılı Kanunun 12 inci maddesiyle eklenen geçici 16 ncı madde gerekçesi:** Türkiye'nin 2015 yılında üstleneceği Yirmiler Grubu (G-20) Dönem Başkanlığı kapsamında, 2014 ve 2015 yıllarında yapılacak etkinlikler çerçevesinde çok sayıda ülkeden üst düzey katılımcının ülkemize ziyareti beklenmektedir. Önceki yıllarda yapılan uluslararası organizasyonlardaki tecrübeler dikkate alınarak, Türkiye'nin 2015 yılında üstleneceği Yirmiler Grubu (G-20) Dönem Başkanlığı kapsamında, 2014 ve 2015 yıllarında yapılacak mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin, ceza ve yasaklama hükümleri hariç 4734 sayılı Kamu İhale Kanunundan ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunundan istisna tutulması amaçlanmıştır.

**Genel Kurul aşamasında önerge ile getirilen değişikliğin gerekçesi;** “Alt işveren tarafından yürütülen işlerde çalışmakta olan mahalli idare personelinin, aynı mahalli idarelerin kendi birimleri veya bağlı kuruluşları arasında iş veya işyeri değişikliğine tabi tutulmak suretiyle, mahalli idarelerde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım ihaleleri çerçevesinde yürütülen işlerin, 4734 sayılı İhale Kanununda 4857 sayılı İş Kanunu esas alınarak yapılan değişikliklere uygun şekilde yürütülebilmesi amaçlanmaktadır.” şeklindedir.

**GEÇİCİ MADDE 17- (Ek: 31/10/2016-KHK-678/32 md.) (Mülga madde: 20/11/2017-KHK 696/85 md.; aynen kabul:1/2/2018-7079/80 md.)**

**(678/32) 678 sayılı KHK'nın 32 nci maddesiyle eklenen geçici 17 nci madde gerekçesi:** Madde ile, Cazibe Merkezleri Programı çerçevesinde Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketince yapılacak alımlardan; kamunun pay sahibi olduğu şirketlerden temin edilecek hizmetler veya yapım işleri ile denetim ve kontrolörlük gibi teknik, mali, hukuki veya benzeri alanlardaki danışmanlık hizmetlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa tabi olmaması öngörülmektedir.

**GEÇİCİ MADDE 18- (Ek: 2/1/2017-KHK-684/3 md.; aynen kabul:1/2/2018-7074/3 md.)** 11 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendi hükümleri, 10/11/2016 tarihli ve 6758 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesine Dair Kanunun 19 uncu maddesi kapsamında kayyımlik yetkisi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyım olarak atandığı şirketler hakkında uygulanmaz.

**(684/3) 684 sayılı KHK'nın 3 üncü maddesiyle eklenen geçici 18 inci madde gerekçesi:** Madde ile, TMSF'nin kayyım görevi yürüttüğü şirketlerin kamu ihalelerinden terör nedeniyle yasaklanamayacağı hükmü konulmaktadır.

**GEÇİCİ MADDDE 19- (Ek: 28/11/2017-7061/68 md.)** Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılacak ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve ilgili öğretmenlere ücretsiz olarak dağıtılacak kılavuz kitaplara ilişkin 31/12/2019 tarihine kadar yapılacak mal ve hizmet alımları, ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanunun diğer hükümlerine tabi olmaksızın 20 nci maddenin birinci ve beşini fıkraları uygulanmak suretiyle yapılabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ve Kurumun görüşü alınarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenir.

**(7061/68) 7061 sayılı Kanunun 68 nci maddesiyle eklenen geçici 19 uncu madde gerekçesi:** “Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilere ücretsiz dağıtılan ders ve çalışma kitabı ile öğretmenlere ücretsiz dağıtılan kılavuz kitaplara ilişkin mal ve hizmet alımlarının 31/12/2019 tarihine kadar 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 20 nci maddesinin birinci ve beşinci fıkrası hükümlerine göre gerçekleştirilmesine imkan sağlayan bir düzenleme, Komisyon metnine yeni Çerçeve 69 uncu madde olarak eklenmiştir.” şeklindedir.

#### **Usul ve esasların uygulanması**

**GEÇİCİ MADDE 20 – (Ek: 2/7/2018-KHK-703/171 md.)** Ek 11 inci maddede belirtilen usul ve esaslar yürürlüğe konuluncaya kadar bu maddenin yayımı tarihinden önce geçici 4 üncü maddenin birinci paragrafına göre yürürlüğe konulan usul ve esasların uygulamasına devam olunur.

#### **Yürürlük**

**Madde 69-** Bu Kanunun 53 üncü maddesi ile geçici 1 ve geçici 5 inci maddeleri yayımı tarihinde, diğer maddeleri 1.1.2003 tarihinde yürürlüğe girer.

**(4734/69) Gerekçe madde 69. – Yürürlük maddesidir.**

#### **Yürütme**

**Madde 70-** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**(4734/70) Gerekçe madde 70. – Yürütme maddesidir.**



## **4/1/2002 TARİHLİ VE 4734 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER**

### **1) 12/6/2002 tarihli ve 4761 sayılı Kanunun hükmüdür:**

**Madde 20** – Özel kanunlarla kamu tüzel kişiliğini ve idarî ve malî özerkliği haiz olarak kurulmuş veya 31.12.2006 tarihine kadar kurulacak kurul, üst kurul, kurum ve kuruluşların Başkan ve üyelerinin aylık ücretleri ile malî ve sosyal hak ve yardımları, bu kurul, üst kurul, kurum ve kuruluşların fonksiyonları, ücret adaleti ve 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 1 inci maddesi uygulaması dikkate alınarak Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir. Bakanlar Kurulu gerektiğinde ücret adaletini sağlamak amacıyla kamu görevlilerine ödenmekte olan temsil ve görev tazminatı tavan gösterge rakamlarını üç katına kadar artırmaya ve artırılan miktar içerisinde kadro ve görev unvanı itibarıyla düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Yukarıdaki fıkradaki düzenleme yapılmıyaya kadar, Kamu İhale Kurulu Başkanına, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanına aylık olarak ödenen net ücret ve diğer ödemeler toplamı kadar, Kamu İhale Kurulu üyelerine ise Kurul Başkanına yapılan toplam ödemelerin yüzde doksanyedis oranında aylık net ödeme yapılır.

### **2) 30/7/2003 tarihli ve 4964 sayılı Kanunun hükmüdür:**

**Geçici Madde 1-** 4734 ve 4735 sayılı kanunlarda bu Kanunla yapılan değişikliklerden dolayı yeniden düzenlenmesi gereken standart ihale dokümanı, Tıp Sözleşme ve yönetmelikler, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren altmış gün içinde Kurum tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur. 4734 sayılı Kanundaki parasal limitlerde bu Kanunla yapılan değişiklikler ve yeni eklenen parasal limitler, 22.1.2002 tarihinde geçerli kabul edilerek 1.1.2003 tarihine göre 4734 sayılı Kanunun 67 nci maddesindeki esaslar dahilinde Kurum tarafından güncellenir. Bu düzenlemelerin yürürlüğe konulmasına kadar, idareler, mevcut usul, esas ve yönetmelik hükümlerini uygulamaya devam ederler.

4734 sayılı Kanunun 3 üncü ve geçici 4 üncü maddelerinde bu Kanunla yapılan değişikliklerden dolayı hazırlanması ve yürürlüğe konulması gereken esas ve usuller, bu Kanunun yayımlandığı tarihten itibaren otuz gün içinde hazırlanır ve yürürlüğe konulur. Bu düzenlemelerin yayımlanmasına kadar idareler, 4734 sayılı Kanunun bu Kanunla değiştirilmeden önce yürürlükte bulunan 3 üncü ve geçici 4 üncü maddeleri gereği hazırlanan ve yürürlüğe konulan esas ve usulleri uygulamaya devam ederler.

4734 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki istisna hükmünden yararlanan kuruluşların sözleşme altında yüklenici oldukları yapım işi alımları da on yıl süreyle aynı bentte öngörülen istisna hükümlerine tâbidir.

### **3) 3/7/2005 tarihli ve 5398 sayılı Kanunun hükmüdür:**

**Geçici Madde 2** – İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Rekabet Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Telekomünikasyon Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu ile Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumunca elde edilen her türlü gelirin 30.6.2005 tarihine kadar birikmiş tutarlarından Maliye Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile kurum ve kuruluşlar itibarıyla belirlenecek oranlara göre hesaplanacak kısmı; bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmek üzere Maliye Bakanı tarafından belirlenecek süre içinde Maliye Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünün Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesabına yatırılır. Ayrıca, anılan kurum ve

kuruluşların 31.12.2005 tarihine kadar kasalarında oluşacak nakit fazlaları da bunların görüşü alınmak suretiyle bu fıkra da belirlenen esaslara göre kesilerek ilgili hesaba aktarılır.

Söz konusu kurum ve kuruluşlar 30.6.2005 tarihine kadar birikmiş gelir tutarları ile kasa ve banka mevcutlarını 15.7.2005 tarihine kadar; her ayın gelir ve giderleriyle kasa ve banka mevcutlarını gösterir malî bilgileri ise izleyen ayın yedinci günü sonuna kadar Maliye Bakanlığına bildirirler. Bu maddede belirtilen tutarların süresi içinde ödenmemesi halinde, ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı da uygulanmak suretiyle takip ve tahsil edilir.